VESTNIK VESTNIK VESTNIK VESTNIK VESTNIK VESTNIK VESTNIK VESTNIK VESTNIK VESTNIK VESTNIK VESTNIK

Srečno vožnjo želimo potnikom Vestnikovega vlaka!

Drugega junija ob 4.50. zjutraj bo odpeljal letošnji Vestnikov vlak proti Sežani prijetnim dogodivščinam naproti. Za potnike smo organizirali različne nakupe po zelo ugodnih cenah. Veselo bo na vlaku, ki bo posebej ozvočen in živahno bo popoldne v Lipici, kjer bo kosilo in družabno srečanje.

Zabaval vas bo humorist GEZA

Igral bo priznani ansambel Magnet

VOZNI RED VESTNIKOVEGA VLAKA

MURSKA SOBOTA	04.50	01.25
BELTINCI	04.58	01.19
VERŽEJ	05.05	01.10
LJUTOMER	05.13	01.02
LJUTOMER-MESTO	05.14	00.59
IVANJKOVCI	05.28	00.47
ORMOŽ	05.38	00.37
PTUJ	05.58	00.17
LJUBLJANA	08.30	21.44
SEŽANA	10.20	19.55

VESTNIK

Murska Sobota 31. maja 1990 ● Leto XLII ● Št. 20 ● Cena 7,70 din

FERI HORVAT V NEDELJSKI KUHINJI

Gost Nedeljske kuhinje na valovih Radia Murska Sobota 3. junija bo Feri Horvat, zvezni sekretar za ekonomske odnose s tujino. S Feri-jem, ki je pomurski rojak, se ne bomo pogovarjali le o politiki, pač pa bomo pokukali tudi v zasebno življenje ministra. V nedeljo med 10.30 in 12.00 uro vabljeni k sodelovanju tudi poslušalci. Za vas sta rezervirani telefonski številki 21-232 in 21-579.

POMORI NA OBROKE

Lahko bi tudi drugače: TIKTAKANJE EKOLOŠKIH BOMB, NADALJEVANKA O EKOLOŠKIH DIVERZIJAH, NARAVA VRAČA UDARCE, KOMU ZVONI.

Koga naj preganja (vsaj) slaba vest ob zadnjih dogajanjih v Bukovnici, pri Sadišču mlina v Ivancih, na Lendavi in Lipnici? Kako že gre zgodba, le ena od številnih serodnih?

Navidez deviško nedotaknjen svet okolice Bukovnice so prejšnji teden zopet javno omadeževali. Domačinom je očitno prekipelo in končno so razkrinkali večletno divje odlagališče odpadkov v nedrih tamkajšnje krajine. Pravzaprav so že nekaj let negodovali in se priteževali, a očitno ni zaleglo. Imeti v neposredni bližini zaselka take vrste svinjarijo, ko je nevarnost okužbe na dlani in ko ni zanesljivo, če so podtalni tokovi pitne vode že oporečni ali še neporečni, je le prevelik hazard. Treba je bilo nekaj storiti in vaščani so bili primorani priskočati na pomoč sedmo silo — novinarje. Kmetje so tako skupaj z gozdarji s hlodi in traktorji zaprli pot lovornjakom soboškega podjetja Komunala, ko se je vračal s črnega odlagališča, kamor je zvrnil kdo ve kakšne vse živalske oz. klavniške odpadke iz Mesne industrije. Zvedelo se je, da se take vrste prevozi — mimo vsakega potnega nalog — opravljajo dvakrat tedensko na osnovi ustnega dogovora med podjetjem Komunala, Mesno industrijo, inšpekcijskimi službami in občinskim sekretariatom za varstvo okolja in urejanje prostora.

In druga zgodba? Poslavljena čistilna naprava v Murski Soboti z vsemi katastrofalnimi razsežnostmi za potok Lendavo. Imenovan je krizni štab. Kako bo le krizalo krizni štab?

P.S. Priporočljivo bi bilo, da se delake vsne vlade in drugih že zdaj lotijo naj vsaj poravnajo na medstrankarske in nečrtovane zdrahe. Bo šlo?

Branko Žunec

»ZA ŠPAS NA KRAS«

Pozdravljamo vaš prihod na Kras, pozdravljamo pobudo Vestnikovega vlaka 1990, da je na tako prijeten način organiziral prihod Pomurcev na Primorsko.

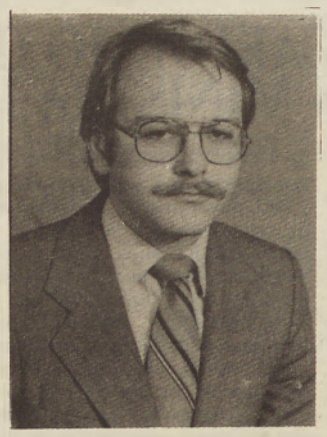

To je srečanje Slovencev z dveh najskrajnejših točk Slovenije, ki sta si po svoji lokalni kulturi tako različni, po skupnih problemih Slovenije in Slovencev pa tako zelo blizu.

Trdno nas vežejo,še marsikatere druge vrednote, še trdnejše naše različnosti in navade, zato bo marsikdo, tako na eni kot na drugi strani, prisluhnil različni narečni besedi, melodiji govora in navadah vsakdanjega življenja.

Menim, da se bomo na tem srečanju izognili težkim političnim debatam, kajti volitve so za nami, sedaj moramo skupno še bolj enotno poprijeti za delo ter pričeti izpeljevati vse zastavljene načrte s konkretno in osebno odgovornostjo, kajti le na tem temelji naš napredek.

Prav gotovo je, da smo na Krasu že do sedaj praznovali marsikatero delovno zmago in naredili celo več, kot je bilo v naših programih.

Dajemo poudarek novim razvojnim načrtom, prizadevamo si za pridobitev delovnih mest, največje naložbe so predvidene za suhozemni terminal, borimo se za prestrukturiranje gospodarskega sektorja in za širše odpiranje vrat k sosedom, kar nam bo omogočila zgraditev ozimskih cest.

Tudi na kulturnem in turističnem področju je marsikaj novega. V letošnjem letu bomo odprli veliko dvorano kulturnega doma Srečko Kosovel v Sežani. Z zgraditvijo infrastrukture v Štanjelu bi dali tej arhitektonsko zanimivi vasici nove razsežnosti, ker je obstoječa galerija Lojzeta Spacala premalo za revitalizacijo vasi. Z razširitvijo ponudbe KTC Lipica, kjer je že odprt CASINO, bodo nastale možnosti za dolgoročen razvoj turistične infrastrukture tudi v znamenitih Škocjanskih jamah in jami Vilenica, kjer že četrto leto po vrsti poteka mednarodno srečanje pesnikov in pisateljev.

Še bi naštevali, pa pustimo nekaj tudi vašim vtisom, ki vas bodo prevevali ob ogledu naših posebnosti.

Želimo si, da bi vam vaš obisk vrnili in upamo, da se boste na kraški zemlji in med Kraševci prijetno počutili.

Ivan Vodopivec,
predsednik Skupščine občine Sežana

KUGE REŠI NAS, O GOSPOD!

stran 5

Orožje TO premestili iz Lendave in Ljutomera

Premeščanje orožja teritorialne obrambe v skladišča JLA po ukazu iz Beograda je tudi v Pomurju povzročilo proteste, ugibanja in komentarje. Kaj se je v Pomurju dejansko zgodilo z orožjem teritorialne obrambe in kako je z njegovo vrnitvijo v skladišča lastnika, o tem smo zaprosili za izjavo komandata Pokrajinskega štaba teritorialne obrambe Pomurja Vlada Miloševiča:

»Komandant TO Slovenije je na podlagi ukaza predsednika predsedstva Jugoslavije, ki je bil sprejet konec meseca aprila, izdal ukaz, po katerem smo morali iz skladišč, ki niso fizično varovana, preseliti orožje v skladišča, ki so primerno zavarovana.

V Pomurju sta bili samo elektronsko zavarovani skladišči v Lendavi in Ljutomeru. Po ukazu komandanta republiškega štaba sem izdal ukaz, po katerem sta imela komandanta TO občine Ljutomer in Lendava nalogo da do 19. maja 1990 preselita orožje v skladišče teritorialne obrambe v vojašnico v Murski Soboti. Ko sem prejel ukaz (16. 5. 1990), sem telefonično vprašal republiški štab o nekaterih delih ukaza, ki mi niso bili dovolj jasni, predvsem kar zadeva osebno oborožitev starešin stalne sestave in orožja, ki bi bilo potrebno za izvajanje planiranega pouka. Po pojasnilu republiškega štaba sem izdal ukaz, po katerem so preselili orožje iz Ljutomera in Lendave, s tem da ostane orožje, potrebno za nemoteno izvajanje pouka, primerno fizično varovano v občinskih skladiščih. V Lendavi sta tako ostala v skladišču TO orožje, ki je potrebno za pouk odreda in vodov TO, ter ustrezna količina bojnega streliva. Ljutomer orožja ne potrebuje in tako so ga vsega preselili v skladišče v Mursko Soboto. Doslej smo 20 let več kot 80 odstotkov orožja in streliva hranili v skladišču teritorialne obrambe v vojašnici v Murski Soboti in ni bilo nobenih problemov. Osebnega orožja starešinam stalne sestave nismo odvzemali, tako kot je bilo napisano in rečeno, ampak jih hranijo ti na primeren način, kot smo to počeli doslej. Na osnovi ukaza bo orožje, to je 20 odstotkov orožja, ki je bilo preseljeno v skladišče TO v Mursko Soboto, ostalo tu, dokler ne bo primerna komisija ugotovila možnosti fizičnega varovanja tega orožja v občinah, iz katerih smo ga preselili. Ukaz je imel odrejeno stopnjo vojaške skrivnosti. V pokrajini sta bila z ukazom seznanjena predsednika skupščine občine Lendava in Murska Sobota kot predsednik pokrajinskega odbora.«

F. M.

OBRTNIKI, KMETOVALCI in vsi, ki radi sami kaj postorite!

VELETRGOVINA Potrošnik MURSKA SOBOTA

vam v svojih tehničnih prodajalnah omogoča zelo ugoden nakup VARILNIH APARATOV VARSTROJ

POPUST 30 do 40 %

do 15. junija

BIM d. o. o.
Murska Sobota
Ciril-Metodova ulica 58
Telefon: 22 215
Za prvo osemletko proti kanalu

nagrajuje naročnike VESTNIKA

Izžrebali smo naslednje štiri naročnike Vestnika, ki prejmejo lepa darila: 1. Stanko Mencigar, Večeslavci 4, Rogašovci, 2. Peter Vajs, Zbigovci 58, Gornja Radgona, 3. Marija Pečuh, Bunčani 35, Veržej, 4. Štefan Bot, Kapca 145, Lendava. Čestitamo. Nagrade dvignite v prodajalni BIM.

BIM vam tokrat posebej priporoča nakup uvoženih atestiranih nogavic

edoo

Vestnikov koledar od 31. maja do 6. junija

31. maj, četrtek, Angela
1. junija, petek, Radovan
2. junij, sobota, Erazem
3. junij, nedelja, Karel — binkošti
4. junij, ponedeljek, Franc
5. junij, torek, Valerija
6. junij, sreda, Norbert

V petek in soboto prehodno izboljšanje, v nedeljo novo poslabšanje s padavinami.

Pregovora za ta teden

Lepo vreme prvega dne (junija), kmetje se letine vesele.

Junija toliko dežuje, da zadnji koreninici zadostuje.

VREME

Na neki dobrodelni prireditvi v nizozemskem mestecu Craaila so muzikanti veselo žingali, ko se je nad njimi nenadoma pojavil padalec, najprej zbil na tla bobnarja, potem podrl trobentača (na posnetku), za tem pa še nekaj godbenikov. Sedaj se sprašujejo, ali je bila to nesreča padalca ali nesreča članov orkestra. Skratka, dve resnici in vsaka ima svoje pristaše.

KAREL SMOLLE O ŠTAJERSKIH SLOVENCIH

»VELIKO PRIČAKUJEMO OD SLOVENSKE VLADE IN MINISTRA DULARJA!«

V daljšem pogovoru za pomursko hišo medijev je vodja dunajskega centra narodnih manjšin Karel Smolle odgovoril na več vprašanj, ki se tičejo najnovejšega razvoja dogodkov na avstrijskem političnem prizorišču, zadevajo pa zlasti štajerski del slovenske manjšine. »Štajerski Slovenci imajo podobne probleme kot vse druge manjšine v Avstriji, vendar bodo zanje potrebni — zaradi manjšega števila in raztresenega naselitvenega prostora — posebni ukrepi. Ustavno sodišče je pred nedavnim tudi zanje odredilo slovenski oz. dvojezični pouk v smislu 7. člena avstrijske državne pogodbe. Zdaj bo treba preveriti, kateri način pouka jim bo najbolj ustrezal, vsekakor pa bo rešitev sorodna koroškim zakonskim predpisom.« Smolle je v nadaljevanju pojasnil, kako naj bi organizirali vrtce, prodrli v tamkajšnje medije, dosegli zastopstvo v zakonodajnih telesih na deželni in zvezni ravni ter — to je bistveno — oblikovali dovolj močno dvojezično jedro štajerskih Slovencev. Pri slednjem ima najpomembnejšo vlogo Kulturno društvo 7. člen za avstrijsko Štajersko, ki se ta čas na vso moč poteguje za uvedbo pouka materinščine v šole na dvojezičnih območjih.

»Veliko pričakujem od slovenske vlade, predvsem ministra Dularja, ki ima poseben posluh za take zadeve, saj se bom v naslednjih dneh mudil v Ljubljani, kjer se bomo med drugim pogovarjali o tem, kako podpreti štajerske Slovence v njihovem društvenem delovanju,« je poudaril sobesednik in pojasnil, da je društvo včlanjeno v njihov center na Dunaju in ga je treba jemati/priznavati kot partnerja oz. zastopnika interesov štajerskih Slovencev. Glede sklepa avstrijske zvezne vlade, da preloži razpravo in odločanje o manjšinskem šolskem zakonu, pa je Smolle menil, da se bodo morali pogoditi dežele Štajerska, Koroška, Gradiščanska in Dunaj, kakšna naj bo rešitev.

B. Žunec

Hudičev krog

Sezonstvo ali zdomstvo ni pojav, ki bi ga poznali samo v severovzhodni Sloveniji. V vzhodnoevropskih državah je bilo še do nedavnega zaposlenih okoli 200 tisoč Vietnamcev; samo v vzhodnonemški industriji jih je delalo 60 tisoč! S porušitvijo berlinskega zida v najširšem pomenu besede so se razmere Vietnamcev, Kubancev in pripadnikov drugih narodov — zdomcev na evropskem Vzhodu — spremenile čez noč. Propustna nemško-nemška meja je mnogim omogočila, da so se »razlili« po vsej zahodni Evropi.

Predvsem Vietnamci so opravljali tista dela, ki so se jih domačini izogibali, živeli so v težkih razmerah, Vietnamu pa so ustvarjali prepotreben prihodek. Računajo, da se je v zahodnoevropske države odselilo le kakšnih 10 tisoč teh zdomcev, vsi ostali bodo prisiljeni na povratek v domovino, kajti tudi vzhodnoevropska gospodarstva se bodo preoblikovala po novih kriterijih, kar bo pomenilo brezposelnost tudi za mnoge domačine.

ÖRI SZENTPÉTER

KNJIŽNA PREMIERA, KONCERT V CERKVI

Sprejeli so okvirni program X. Orszeškega sejma, ki bo od 22. do 24. junija. Doslej se je prijavilo več kot trideset ljudskih umetnikov, rokodelcev in trgovcev. Vrtnarija iz Sombatela ter Zalska mesna industrija bosta imeli prodajno razstavo.

Program se začenja v petek, 22. junija, v knjižnici Kondorfa z razstavo umetniškega fotografa Hansa Gustava Edosca iz Železnega v vaški cerkvi pa bo imel koncert pevski zbor iz Sombatela, v Oriszentpetru pa bo koncertiral Deák Bill Gyula, v kraju Kercaszomor bo predstavitev knjige Preteklost Orsega v luči zgodovine tukajšnje reformatske cerkve, nato pa v cerkvi koncert.

Deseti sejem bodo odprli v Oriszentpetru v soboto, 23. junija, dopoldne. Potem bodo številne razstave, v šoli Füzesszer bo razstavljala grafičarka Zsuzsa Füzessi, v kulturnem domu Nagyrakos bo predstavil svoje izdelke lončar András Zsilinszki, izdelovalka ljudskih igrač Katalin Fekete in rezbar Miklós Sibinger, v kraju Penkasz pa bo razstavljal slikar János Horvát, Sobotni dan se bo končal z veselico na ulicah.

V nedeljo bodo nastopile folklorne skupine. Bo tudi ribiško tekmovanje in mednarodni ženski odbojkarski turnir. Dokončni program bodo objavili te dni.

Zveza borcev — nadstrankarska

Slovenska zveza borcev ni več družbenopolitična organizacija. Na nedavni volilni skupščini v ljubljanskem Cankarjevem domu so jo opredelili za enotno, samostojno in nadstrankarsko organizacijo vseh, ki so sodelovali v narodnoosvobodilnem boju na območju Slovenije.

Borci so se opredelili do slovenske zastave in menili, da zastava brez zvezde ne more biti slovenska zastava, kajti pod takšno zastavo (brez zvezde) so se nekateri Slovenci tolkli za Hitlerja. Kritično besedo je bilo slišati tudi na račun uvodnega govora predsednika republiške skupščine dr. Franceta Bučarja z zvezi z njegovo trditvijo, da se je šele s konstituiranjem sedanje skupščine končala državljanska vojna. Med borci je bilo slišati glas, da je Bučarjeva izjava poziv k novi državljanski vojni.

SPET DAVEK ZA ARMADO

Zvezni izvršni svet je poslal skupščini SFRJ osnutek zakona o posebnem zveznem prometnem davku na izdelke in storitve za financiranje Jugoslovanske ljudske armade. Po tem predlogu naj bi izdelke obdavčili 3-odstotno, storitve pa od 3- do 20-odstotno.

Predlagatelj pričakuje, da bo tako mogoče zagotoviti 12,8 milijarde dinarjev za financiranje JLA, in sicer 7,88 milijarde od prometnega davka na izdelke in 4,91 milijarde dinarjev od davka na storitve. Najvišji posebni zvezni davek — 20 odstotkov — naj bi plačevali za storitve, kot so posredovanje, zastopanje ter agencijske in komisijske storitve.

Zvezni izvršni svet predlaga, naj bi ta zakon sprejeli po skrajšanem postopku. Če bo skupščina sprejela novo zakonsko rešitev, bo prenehal veljati zakon o začasnih ukrepih o posebnem zveznem prometnem davku na izdelke in storitve za financiranje JLA.

MINISTER O LIPI

Lipa je lahko stabilna, dokler je v Mladini, če pa bi jo začeli tiskati, bi takoj postala nestabilna, je o »projektu« samostojne slovenske denarne enote izjavil podpredsednik slovenskega izvršnega sveta za gospodarstvo Jože Mencinger v pogovoru za Delo. Lipa je popolnoma zasebno podjetje gospoda Hamurabija, s katerim se slovenska država ne vlada nimata nič skupnega. Kdor v to podjetje vlaga, v celoti prevzema tudi tveganje.

Jože Mencinger tudi sicer nasprotuje uvedbi lastnega denarja, dokler smo še v jugoslovanski državi. Dokler živimo v skupni državi, je normalno, da imamo skupen denar, pravi Mencinger in opozarja, da bi z uvajanjem slovenske denarne enote v sedanjih razmerah kršili vse mednarodne norme.

PO VOLJI LJUDSTVA?

Očitkov je v Vojvodini čedalje več. Navadni ljudje godrnjajo, preklinjajo Miloševića in vračajo partijske izkaznice, drugi, ki so oboroženi z znanstveno avtoriteto, kot je na primer dr. Dragan Veselinov, pa kritizirajo javno. Lahko si mislimo, da je Milošević kot srbski državni vodja pa tudi nedotakljivi partijski prvak, čeprav formalno ni, te dni odpotoval v Vojvodino nalašč zato, ker je hotel dokazati, da je duh protibirokratske revolucije, ki je tukaj zmagala z znanim novosadskim prevratom, še vedno močan. Duhovi so v tej poblevni ravnini zares vznemirjeni. Menda se je prvikrat v povojni Jugoslaviji zgodilo, da so tukaj doživeli pravo pravcato državljansko vojno v malem. Seveda imamo v mislih poulične boje med privrženci Srbske narodne obnove in prebivalci Titovega Vrbasa. Ljudje so se obdelovali z rokami in nogami, se mlatili po glavah, miličniki pa so po eni strani navijali, po drugi pa vročekrvneže vlekli narazen, dokler na koncu niso presodili, da je tekla kri, ker je tako botelo ljudstvo, piše Delo.

Iz Ljubljane piše

Po svoje zabavno, po svoje pa »simptomatično« je, kako »nesorazmerno« malo vznemirjenja povzroča in konec koncev tudi medijske pozornosti priteguje »primer Elan«. Kot da ga je prekrilo vsesplošno navdušenje ob prvih povojnih svobodnih volitvah v Sloveniji, vzpostavljanje nove skupščinske oblasti in pričakovanje prvih ukrepov Peterletove vlade. Ali pa smo morda vsi skupaj že tako navajeni na slabe novice, da nas ne vznemiri niti morebitni propad nacionalnega gospodarsko-športnega ponosa iz Begunj? Lahko da občutek vara, toda zdi se, kot da je slovenski javnosti in politiki po boleči obelodanitvi zneska Elanovih dolgov prišlo za tolažbo prav tudi razkritje tveganih poslov jugoslovanske Narodne banke čez lužo. Čeprav razsežnosti obeh dogodkov niti kvantitativno niti kvalitativno niso primerljive, imata v časopisih enako radodarno (oziroma skopo, kakor hočete) odmerjen prostor.

Da ne bo nesporazumov: dejstvo, da Elan zaradi precej podobnih razlogov kot pred leti Agrokomerc ni dobil tolikšne publicitete, ni nujno slaba novica. Morda prav nasprotno: če bi veljale nekatere podmene, bi bil to zanesljiv znak, da politični »normalizaciji« v Sloveniji sledi še poslovna. Kaj mislim s tem? Ko sem tisto poletje in jesen pred slabimi tremi leti »v živo« spremljal agonijo velikokladuške-

Od Kladuše do Begunj

ga meničnega velikana, sem se nekajkrat znašel v zagati, kaj storiti z zbranimi podatki. Ali naj pošljem redakciji vse (kot je to delala večina kolegov) in urednikom prepustim v presojo končno redakcijo članka ali pa naj selekcijo opravim sam?

Med zbranim gradivom se je namreč večkrat znašla tudi vrsta »podrobnosti«, za katere je bilo jasno, da bodo bralce neznansko zabavale, vznejevoljile ali kakorkoli že »čustveno vznemirile« (in bodo potemtakem »nakladne«), hkrati pa prav zato ne bodo prispevale k racionalnemu obravnavanju dogodka. Dilemo sem reševal na različne načine, včasih tako, da sem določene stvari »pozabil« napisati, največkrat pa tako, da sem jim s poznejšimi interpretacijami (komentarji) poskušal zmanjšati pomen.

Tega ne pišem zato, da bi bralca trapil z nekakšnimi moralnimi težavami novinarskega poklica, pač pa zato, ker danes vem še nekaj, zaradi česar bom v morebitnih novih podobnih razmerah še bolj razmišljal, kaj napisati in kaj ne. Dilema zdaj ne bi bila več zgolj moralna, pač pa tudi »poslovna« (in — upam — kmalu tudi zakonska). Z včerajšnje perspektive (ko se je bilo treba za objavo malodane vsake nestandardne fraze bosti z uredniki) je seveda čudno, da bi si rad kateri novinar danes (ko je svoboda izražanja vendarle še »relativna« — če ne verjamete, se spomnite prvega zasedanja nove slovenske skupščine) kar sam nadel nove uzde. Toda omejitve javne besede, ki jih imam v mislih, so za kulturno okolje, kamor se (radi) prištevamo, običajne in nujne. V primeru Agrokomerc bi, če bi se zgodil danes, torej o vrednosti vsake informacije, razmišljal še s stališča, kaj njena objava pomeni za podjetje in njegovo ime ter možnosti sanacije.

Sanacija namreč ni več (samo) pokrivanje izgub iz neimenovanih oziroma nelegalnih virov in gospodarski sistem (v glavnem) ni več tisto, kar je bil. Če se torej strinjate, da bi purani v Bosanski krajini pred leti pocrkali tudi, če bi bili novinarji bolj prizanesljivi, pa ta hip ne morete biti prepričani, da nenadzorovana publiciteta Elanu ne bi usodno škodovala.

Upnikov, ki še ne kažejo strahu zaradi trenutno nevnovčljivih terjatev, morda ne bi preplašila takoj, lahko pa bi zaradi nje ostali brez edinega aduta za prihodnost: Elanovih strokovnih kadrov, ki jih konkurenca brez dvoma že vabi. Zaupanje je težko določljiva kategorija, kako hitro jo je mogoče zapraviti (oziroma kakšno uničujočo moč ima ponavljanje določenih informacij), pa verjetno veste vsaj v »osebnem«, če že ne poslovnem smislu. Če je takšno spoznanje vzrok, da Elana in neposrednih krivcev za njegov polom nis(m)o takoj razpeli na križ, potem morebiti le ne drži, da se iz tujih izkušenj ne da ničesar naučiti.

Vojko Flegar

globus

MOSKVA — Sovjetski predsednik M. Gorbačov meni, da bi Litva [illegible] gnila dobiti neodvisnost čez dve do tri leta, če bi za to obdobje prevzel deklaracijo o neodvisnosti.

ATENE — Grško časopisje poroča o poslabšanju grško-jugoslovanskih odnosov z reakcijo Beograda na intervju grškega premiera K. Mitsotakisa, ki ga je dala ta za [illegible] ABC. Micotakis je namreč [illegible] gim izjavil, da ne obstoja [illegible] donski narod ne makedonska [illegible] na manjšina v Grčiji.

SAN FRANCISCO — To kalifornijsko mesto bo v začetku junija gostilo sovjetskega predsednika M. Gorbačova. Poleg velikih priprav za sprejem pa je slišati tudi glasove o demonstracijah, ki jih bodo organizirali tam živeči Armenci, Litovci, Lotovci in Estonci.

PARIZ — Francija se ne bo [illegible] la, če bi hoteli po združitvi obeh Nemčij za razvoj DR Nemčije [illegible] ti denar nekaterih sklad[illegible] dobnega mnenja je tudi V. [illegible]

BUDIMPEŠTA — V programu [illegible] ve madžarske vlade je [illegible] delovala v interesu najširših [illegible] prebivalstva in da si bo [illegible] biti »evropska«, kar pomeni, da [illegible] skušala državo čimbolj umeriti [illegible] Zahodni Evropi.

BERLIN — Vzhodnoberlinska [illegible] zicija ne podpira združitve obeh Nemčij, proti pa so tudi [illegible] stranke, ki se sicer ne prištevajo [illegible] vladni opoziciji. Zato nekateri [illegible] jo, da bo vladajoča krščansko-demokratska unija imela težave v [illegible] zagotovitvijo dvotretjinske večine [illegible] parlamentu, ko naj bi [illegible] državno pogodbo z ZR Nemčijo, [illegible] so jo pred dnevi podpisali v Bonnu.

ALŽIR — V marokem[illegible] so strokovnjaki potrdili, da bodo [illegible] bližnji prihodnosti zgradili most [illegible] gibraltarsko ožino, ki deli Afriko [illegible] Evropo. To bi bil velikanski po[illegible] ki bi stal sedem do osem milijard [illegible] larjev. Most bi bil dolg 14,3 kilometra.

ŽENEVA — Tukaj so bile dosle[illegible] je demonstracije kosovskih Albancev, ki so zahtevali republiko Kosovo. Demonstracij je bilo skoraj deset tisoč, prišli pa so [illegible] in ZR Nemčije.

BUKARESTA — Na romunskih parlamentarnih volitvah je s 70 odstotki prepričljivo zmagala Fronta narodne rešitve, prav je po ljudeh in po metodah [illegible] čno podobna prejšnji partiji. Za predsednika republike je bil s 87 odstotki izvoljen Iliescu.

globus

NOVOSTI PRI UVOZU BLAGA

Če bo konec junija zbor republik in pokrajin skupščine SFRJ sprejel spremembe in dopolnitve o obdavčevanju izdelkov in storitev v prometu, bomo na mejnih prehodih za luksuzno blago, ki ga prinašamo iz tujine, morali plačati stoodstotni prometni davek, za vse druge uvožene izdelke pa bo po novem prometni davek 30-odstoten.

Zvezni izvršni svet, ki je poslal v skupščino SFRJ osnutek tega zakona, pravi, da je te spremembe predlagal zato, da bi našim državljanom, ki se vračajo iz tujine, poenostavil postopek plačevanja prometnega davka za izdelke za lastno uporabo. Doslej so namreč zanje veljale različne davčne stopnje, poslej pa naj bi bili samo dve — 30- in 100-odstotna.

In kaj se šteje za luksuzno blago? Povemo naj, da osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o obdavčevanju izdelkov in storitev v prometu uvršča v to kategorijo tobačne izdelke, alkoholne pijače, vse vrste za cigarete in igralne karte, parfumerijske, kozmetične in toaletne izdelke, izdelke iz ravnega krzna in usnja, plastiko ter zlato in druge plemenite kovine ter drago in poldrago kamenje.

Podatki z dolgo brado

Beograjska Borba je prejšnji teden objavila članek Minimum pet kilometrov, v katerem si Đoko Kesić prizadeva dokazati, da je mejni pas v sosednjih državah pet- do dvajsetkilometrski. Pri tem navaja tudi podatke o razmerju števila naših obmejnih organov v tej ali oni državi, ki meji na Jugoslavijo. Ne bomo ugovarjali podatku, da je to na primer na jugoslovansko-madžarski meji 1:2,95 v korist Madžarske. Ugovarjali pa bi lahko Kesićevi trditvi, da madžarski obmejni organi izvajajo obvezno kontrolo na petih, občasno pa na dvajsetih kilometrih. Ta trditev ne drži že več kot pol leta, zato lahko rečemo, da gre za podatke z zelo zelo dolgo brado. O kakšnih kontrolah v globino dvajsetih kilometrov ni govora tudi v Avstriji, in to že leta in desetletja.

ČIGAV »DAN D«

Beograd se ni spustil v novo »jugoslovansko ofenzivo«, ker bi mu bila jugoslovanska ideja toliko pri srcu, temveč zavoljo svojih potreb in ciljev. »Štab«, ki je načrtoval ta manever, si je za svoj očitno izbral prav Jovićevo nominacijo za predsednika [illegible] predsedstva — ali pa je Jović sam v dolgih nočeh tuhtal, kako bo dan po imenovanju jugoslovansko občestvo seznanil s svojimi jaznimi in upanji«?

Že površna analiza sedanjih jugoslovanskih razmer pokaže, [illegible] utegne imeti Beograd od nove kampanje jugoslovanstva [illegible] sti. Predvsem je zmaga opozicije na Slovenskem in Hrvaškem Miloševićevemu režimu vzela iz rok ne le vzvode vplivanja na [illegible] temveč tudi argumente, ki so poganjali motorje »protibirokratske revolucije«. Zdaj je, denimo, Hrvaški mogoče očitati karkoli, [illegible] štvo, nikakor pa ne tega, da ne bo imela legitimno izbranega vodstva. Večstrankarske volitve v Sloveniji in na Hrvaškem — ob [illegible] pravi takih volitev v Makedoniji in BiH — kajpak mečejo precej [illegible] no luč na »najbolj demokratično socialistično državo«, kjer [illegible] še vedno tudi policijsko preganjajo. Slobodan Milošević se [illegible] no zaveda, da se je znašel ne le v defenzivi, temveč tudi v nevarnosti: če pa bo takoj razpisal svobodne volitve, bo sam sicer [illegible] obdržal krono in žezlo, vendar pa bo ostal brez svoje vojske, [illegible] volitvah nedvomno »pogorela«. Vladar, ki mu ne ostane nič [illegible] garda, je vse prej kot v zavidanja vrednem položaju (to bo verjetno občutil tudi Kučan).

JUGOSLOVANSKI PREBLISKI

Lahko se zgodi, da bo Borisav Jović zadnji predsednik Predsedstva SFRJ.
(Delo — Ljubljana)

× × ×

Država dobesedno odmira.
(Delo — Ljubljana)

× × ×

Cilj je bil vedno človek, sredstev ni nihče izbiral.
(Borba — Beograd)

Otroštvo in mladost brez tobaka

Poskusimo vzdržati kljub temu, da je uživanje tobaka danes najbolj množična razvada sodobnega človeštva. V svetu tečejo raziskave, ki na eni strani proučujejo sociološke in psihološke nagibe do kajenja tobaka, po drugi plati pa odkrivajo posledice te zasvojenosti na duševno in telesno zdravje kadilcev.

Poglejmo, kako smo zasvojeni s kajenjem Slovenci (po podatkih prof. B. Fortiča): osnovna šola (13—15 let) — moški 17,7 %, ženske 3,0 %, srednje šole (15—18 let) — moški 42,0 %, ženske 24,19, univerza (18—21 let) — moški 41,8 %, ženske 38,3 %. Prebivalci (45—60 let) — moški 55,1 %, ženske 20,4 %, slovenski zdravniki — moški 32,8 %, ženske 18,7 %. Na Slovenskem se množično pojavlja kajenje cigaret šele po prvi svetovni vojni. Najprej množično so kadili moški, po dveh do treh desetletjih pa so se uspešno vključile ženske.

Novejša poročila iz razvitih dežel pričajo, da se je zavest o škodljivosti kajenja utrdila in da mnogo ljudi opušča to razvado. Po drugi strani pa narašča kajenje med mladino in med ženskami. Poraba cigaret zato strmo narašča. V svetu se je povečala skoraj za petkrat, v Jugoslaviji pa več kot desetkrat. Leta 1985 smo v naši državi izdelali 59 milijonov cigaret in dve tretjini teh pokadili sami.

V tobakovem dimu je več kot tisoč kemičnih spojin v plinastem ali tekočem stanju, ali pa v obliki mikroskopsko majhnih fizikalnih delcev. Najpomembnejši med temi spojinami je živčni strup nikotin. Za človeka je eden najhujših strupov.

Poglejmo si posledice kronične zastrupljenja z nikotinom. Pri dolgoletnih kadilcih nastopajo najpogostejše spremembe na krvnih žilah in srcu, izguba apetita z motnjami v prebavi, povečano izločanje kisline želodčnega soka, rane na želodcu in dvanajsterniku, spremembe na sečilih, boleče motnje ob menstruaciji, posledična neplodnost ali spontani splavi pri kadilkah, pri moških pa se pojavi impotenca. Kronično zastrupljeni kadilci trpe za nespečnostjo, so razdražljivi, zmanjšuje se jim ostrina vida in težko razpoznavajo barve (nikotinska slepota).

Druge škodljive snovi v tobakovem dimu na vsebuje zlasti kondenzat dima ali tobakov katran. Pri kajenju 10 cigaret na dan se v 10 letih prilepi na sluznico grla, sapnika in sapnic okoli kilogram katrana. V dolgoletni kadilski navadi se ustvarijo možnosti za pojav pljučnega raka ali kronični obstruktivni pljučni katar.

V inhaliranem tobakovem dimu je 3 do 5 odstotkov ogljikovega monoksida, le-ta nastaja pri zgorevanju tobaka in cigaretnega papirja. Količina ogljikovega monoksida narašča proti koncu kajenje cigarete. Hitro vstopa v kri, se spoji s krvnim barvilom hemoglobinom v rdečih krvničkah. Ogljikov monoksid tako izpodriva kisik v krvi in tako lahko pride pri hudem kajenju do neposrednega pomanjkanja kisika v tkivih in organih.

Naštete škodljive spojine v tobakovem dimu tako povzročajo trajne morfološke in funkcijske motnje v nekaterih organih kadilcev cigaret. Stopnja in razvoj bolezenskih sprememb sta odvisna od prirojene občutljivosti ali odpornosti kadilčevega organizma. Približno 90 odstotkov vseh primerov ugotovljenega pljučnega raka prizadene kadilce cigaret. Dokazano je tudi, da tveganje za pljučnega raka upada pri tistih osebah, ki prenehajo kaditi, v primerjavi s tistimi, ki s kajenjem nadaljujejo.

Prevelika smrljivost raste z večanjem števila na dan pokajenih cigaret, v mlajši in srednji starosti, med 35. in 55. letom, je pri kadilcih dva- do trikrat večja kakor pri nekadilcih. Za tridesetletnega kadilca, ki povprečno pokadi več kot 20 cigaret na dan, je življenjska doba povprečno kar za osem let krajša od življenjske dobe nekadilca.

STOP s kajenjem, posebno pri mladi generaciji, ki še raste in ni razvitih zakoreninjenih razvad. Poleg tega pa naj šole postanejo kultura svetišča za pedagoge in učence, kjer se ne kadi!

mag. dr. Štefan GRUŠKOVNJAK

Embalaža za Evropo

V ponedeljek, 4. junija 1990, otvoritev mednarodnega sejma embalaže, transporta in tehnike pakiranja INPAK 90 — Otvoritveni govor zaupali Feriju Horvatu, zveznemu sekretarju za gospodarske odnose s tujino — Podelili bodo 14 oskarjev in 15 priznanj za kakovostno embalažo in stroje

Zaradi splošnih gospodarskih in političnih razmer v državi so se zaposleni na Pomurskem sejmu (PE Gospodarskega razstavišča Ljubljana) v Gornji Radgoni upravičeno bali, da bo letošnji odziv na sejemskih prireditvah zelo slab. Tik pred otvoritvijo pa presenečeno ugotavljajo, da je udeležba skoraj boljša kot prejšnje leto. Resda so nekateri izdelovalci embalaže sodelovanje odpovedali, bodisi iz političnih bodisi iz gospodarskih razlogov (tudi nekatera slovenska podjetja imajo takšne plačilne probleme, da si ne morajo privoščiti sodelovanja na sejemski prireditvi), zato pa je precej več kot na prejšnjih dveh tovrstnih sejmih tujih razstavljalcev. Skupaj bo na 4000 kvadratnih metrih razstavnih površin svoje izdelke in stroje predstavljalo 180 domačih in tujih razstavljalcev. INPAK je prav gotovo največja sejemska prireditev na področju embalaže v Jugoslaviji (po obsegu je 4-krat večji od SOVROPAK-a) in cilj organizatorjev je, to njegovo vlogo še bolj utrditi, je med drugim poudaril direktor Pomurskega sejma Ivan Kovač.

Ne pričakujejo, da si bo INPAK ogledalo toliko obiskovalcev kot avgustovski kmetijsko-živilski sejem, saj je to specializiran sejem, ki ga obiščejo strokovnjaki s tega področja, da bi se srečali z bodočimi partnerji ali konkurenco in spoznali novosti v izdelovanju embalaže, strojev in sistemov za pakiranje ter mednarodnih določil za transport in trgovanje.

Predsednik organizacijskega odbora INPAK 90 je prof. dr. France Cegnar. Program razstave so pripravili skupaj s priznanimi tržnimi strokovnjaki, zajema pa vse vrste embalažnih materialov in embalaže, strojev za izdelovanje embalaže, strojev za pakiranje in zlaganje, opremo za skladišča, prevozna sredstva in pripomočke, sodobno opremo za popis v skladišču, opremo za informativne sisteme, trženje itd. 25. aprila letos je strokovna komisija ocenila 83 prijavljenih modelov, ki so jih prijavili na natečaj jugoslovanski oskar za embalažo in jugoslovansko priznanje za vrhunske dosežke na področju embalaže, embalažnih materialov, sestavnih delov in strojev za pakiranje). Na otvoritveni slovesnosti bo predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Marko Bulc podelil 14 oskarjev in 15 priznanj.

Organiziranje spremljevalnega programa strokovnih posvetov je letos v celoti prevzel center Gospodarske zbornice Slovenije v Radencih. 5. in 6. junija bo v Radencih seminar na temo Pomen pakiranja embalaže za optimalni transport blaga, ki ga organizira Splošno združenje za promet in zveze Slovenije, 8. junija pa bo prof. dr. France Cegnar vodil posvet Embalaža—ekologija. Center za usposabljanje zunanjetrgovinskih delavcev v gospodarstvu v Radencih je organizator petdnevnega seminarja (od 4. do 8. junija) na temo Pakiranje in Evropa 92. Zanimiv seminar bodo pripravili v sodelovanju z GET iz Düsseldorfa, vodila pa ga bosta prof. dr. Ahhaus in asistent prof. Jansen z Rensko-vestfalske tehniške šole.

Sejem INPAK na sejmišču v Gornji Radgoni bo 4. junija odprl Feri Horvat, odprt pa bo do 8. junija 1990.

Bernarda B. Peček

Na dan otvoritve sejma INPAK 90 v Gornji Radgoni, 4. junija 1990, bo tudi razgovor izdelovalcev embalaže in drugih gospodarstvenikov z zveznim sekretarjem za gospodarske odnose s tujino, Ferijem Horvatom, in vodilnim v Gospodarski zbornici Slovenije, Markom Bulcem. Razgovor bo predvidoma ob 17. uri.

11. SREČANJE NOVINARJEV V PODJETJIH

NOVINAR V PODJETJU — IZUMIRAJOČ POKLIC?

»Na prvem srečanju nas je bilo za poln Cankarjev dom, po enajstih letih pa komaj za pol Radinove kongresne dvorane,« je z grenkovo ugotovila Jasna Šinkovec, predsednica sekcije novinarjev v podjetjih DNS. V dveh dneh intenzivnih študijskih in informativnih predavanj so novinarji nenehno ugotavljali, da je prav kriza v gospodarstvu zdesetkala informatorje, saj podjetja, ko krčijo »nepotrebne« izdatke, najprej ukinjajo tovarniška glasila in druge podobe stroške, ne zavedajoče se, da kratkoročno ta krčenja sicer prinašajo vidne rezultate, dolgoročno pa vsekakor škodijo.

Podjetje, ki se hoče Evropi predstaviti učinkovito in strokovno na dovolj visoki ravni, potrebuje ljudi, ki takšne predstavitve znajo pripraviti. Lep primer so v Radencih kolegi videli v predavanju gospoda Poissona, ko je predstavil model informiranja v firmi Renault.

Med drugim so se novinarji v podjetjih pogovorili tudi z Milanom Pavićem, predsednikom Gospodarske zbornice Jugoslavije. Gost jim je predstavil trenutni gospodarski položaj v naši domovini in nakazal smeri preobrazbe gospodarske zbornice.

Prvi dan srečanja so novinarji iz podjetij gostili Milana Pavića (levo), predsednika Gospodarske zbornice Jugoslavije. Pogovor z njim je vodil Mile Crnkovič (desno), novinar glasila v železarni Jesenice.

Ob nekaterih strokovnih temah so na srečanju spregovorili tudi o kolektivnih pogodbah.

11. srečanje novinarjev v podjetjih so izkoristili tudi za slavnostno podelitev Voljševih nagrad in priznanj. Prejeli so jih: Andrej Coklin, Elrad Gornja Radgona, za izdajanje informativnega letaka, v katerem objavlja zgoščene in poklicno spretno pripravljene aktualne informacije; Zmago Gomzi, TVT Boris Kidrič iz Maribora, in Nejko Podobnik, Alpina Žiri.

Priznanje sta prejela Zora Hudalec-Trauner iz Maribora in uredništvo Informacije Elkoma.

Ob srečanju je Radenska pripravila tudi razstavo ob 30-letnici izhajanja Radenskega vestnika.

Dušan Loparnik

Študentsko-dijaški tabor

V Pomurju ima status nadarjeni dijak oziroma študent okrog 180 posameznikov, ki prejemajo tudi štipendije iz posebnega sklada pri Zavodu za zaposlovanje. To so mladi z nadpovprečno inteligenčno sposobnostjo, ki so to potrdili tudi na različnih tekmovanjih, srečanjih ali kako drugače. Pričakovati je, da se bodo po končanem šolanju razvili v različne strokovnjake, ki jih pomursko gospodarstvo zelo potrebuje. Prizadevanja službe za poklicno usmerjanje in Medobčinske gospodarske zbornice, da bi jih že med šolanjem kar najbolj tesno povezali z delovnimi organizacijami, doslej pri slednjih niso naletele na zadovoljiv odziv. Ampak vseeno ne kaže odnehati. Njihove ustvarjalne sposobnosti je seveda možno spodbujati tudi drugače. In tako je nastala zamisel o taboru, ki bo od 25. junija do 4. julija, na katerem bodo proučevali varovalno območje zajetij pitne vode v Črnskih mejah in Krogu. Tabor bo potekal pod mentorskim vodstvom Veterinarsko-živinorejskega zavoda Murska Sobota, svoj delež pa bodo primaknili nekateri strokovnjaki. V akcijo se je vključil tudi Sekretariat za kmetijstvo in gozdarstvo občine Murska Sobota, usklajuje pa jo vodja službe poklicnega usmerjanja pri Zavodu za zaposlovanje v Murski Soboti Jože Bratuž. Tabor je sicer namenjen predvsem nadarjenim štipendistom. Sodelovali pa bodo lahko tudi drugi dijaki in študenti.

Jože Graj

— MURSKA SOBOTA

Rojeva se Neodvisnost

Pred dnevi so v Murski Soboti izvolili iniciativni odbor za ustanovitev območne organizacije Zveze neodvisnih sindikatov Slovenije Neodvisnost. Čeprav so zborovanje najprej namenili ustanovitvi območne organizacije za Pomurje, pa so ga zaradi premajhnega števila udeležencev morali spremeniti v izvolitev iniciativnega odbora.

Zborovanja so se udeležili člani predsedstva republiškega sveta ZNSS in zbranim predstavili program in nekatere usmeritev tega sindikata. Naj omenimo, da se tudi ta zavzema za najnižjo plačo za najenostavnejša dela med 600 in 700 DEM (oz. 4.200—4.900 din), za skrajšanje delavnika, vzor pa jim je sindikalna organiziranost na Švedskem.

Po teh predstavitvah so izvolili predsednika iniciativnega odbora. To je prof. Evgen Titan.

D. L.

V (Murski) Soboti o imenu in grbu

Zgodovinsko društvo za Pomurje je pred nedavnim izvedlo že lani napovedano javno razpravo o predlogu mestnega grba in izvoru imena mesta Murska Sobota. Na osnovi objavljenih gradiv v našem časniku letošnjega marca in aprila in dosedanje izmenjave mnenj so sklenili, da bi pobudo za grb (gre za rodbinski grb grofov Szechy, ki so v 15. stoletju Murski Soboti oz. Soboti podelili mestne pravice!) posredovali v nadaljnjo obravnavo mestnim krajevnim skupnostim in soboški občinski skupščini. Nameravajo pa ga tudi predstaviti na jesenskem zborovanju slovenskih zgodovinarjev, ki bo v pomurskem »glavnem mestu«. S predlogom za preimenovanje Murske Sobote v Soboto pa bo treba še malo počakati, kajti vse preveč je navzkrižnih mnenj in pomislekov o stroškovnih vidikih preimenovanja.

B. Ž.

Mura po treh mesecih

20. maja se je končal rok za pripravo periodičnih obračunov poslovanja za prvo trimesečje letos. Kako se je le-to končalo za največje pomursko podjetje — Tovarno oblačil in perila Mura?

Najprej ugotavljajo, da cilji nove ekonomske politike v Jugoslaviji, oziroma ukrepi, ki so bili uvedeni, v veliki meri negativno vplivajo na njihov poslovni rezultat. Še zlasti je po mnenju Mure to precenjenost dinarja (za več kot 30 %), nespodbuden izvoz, prevelike obveznosti do družbe (prispevki, davki in carine), težave pri preskrbi s kakovostnimi tkaninami v Jugoslaviji in pri poravnavi terjatev domačih kupcev. Zaradi vsega tega so zašli v precejšnje likvidnostne težave. Kljub temu so v prvem trimesečju dosegli **pozitiven poslovni rezultat**. Fakturirana realizacija je znašala 357,3 milijona dinarjev, ker je za 6 odstotkov manj, kot so načrtovali. V primerjavi z lanskim trimesečjem pa je porasla v povprečju za 20-krat, kar je seveda posledica visoke inflacije v letu 1989.

154,3 mio dinarjev ali 43% skupne realizacije so dosegli na domačem trgu in iz naslova drugih prihodkov (obresti, finančne naložbe idr.). Skupna vrednost izvozne realizacije pa je znašala 203 mio dinarjev in je za 7 odstotkov višja od načrtovane. V primerjavi z enakimi obdobjem lani je porasla kar za 21-krat.

Tako so v obdobju januar-marec v družbenem podjetju Mura ostvarili brutto ostanek dohodka v vrednosti 22 mio dinarjev, neto ostanek dohodka pa znaša 832 tisoč dinarjev.

Jože Graj

TOPLOVODNA »VRTANJA« ZBORNIČNE KOMISIJE

PROJEKTI ZA PRIHODNOST

Štirje pomurski geotermični programi v letu 1990 — Priložnost ob 22 opuščenih vrtinah za prvovrstne vrtnarje — Trikoten raziskovalni prostor Murska Sobota—Moravske Toplice—Rimska čarda — Tri četrtine družbenega, četrtina lastnega denarja.

Banovci, Moravske Toplice, vzhodna Sobota (bolnišnica, dom upokojencev, Mesna industrija) in Lipa Lendava so območja, programi oz. projekti, kjer je že in bo še geotermalna energija najbolj neposredno v vlogi razvojnega dejavnika. Tako vsaj je bilo rečeno na zadnjem sestanku komisije za izkoriščanje geotermalne energije pri Medobčinski gospodarski zbornici za Pomurje, kjer so se sicer veliko ubadali s problemom, kako v ta namen zagotavljati denar. Očitno bo treba pritisniti na vsakovrstne republiške vire (na t. i. ekološki in energetski dinar), postrgati v lastni blagajni, si sposoditi v banki ali prepričati tujega partnerja, da bo vložil svoj kapital. Zlasti velja to za največji projekt, novo vrtino v Moravskih Toplicah, iz katere naj bi pridobivali toplo vodo in hkrati poskrbeli za vračanje ali reinjektiranje energetsko izkoriščene vode v vodonosnike, iz katerih je bila zajemana. Gre za novost na Slovenskem, saj tega še nikjer ne počnejo; ne v Čatežu ne v Radencih. S tem se namreč izognemo okolju neprijaznim učinkom, kakršne lahko tačas vidimo v potoku Lipnica pri Moravskih Toplicah, ki je tako rekoč mrtev.

V Pomurju je kar 22 opuščenih vrtin, ki niso dale nafte ali plina, lahko pa bi iz njih črpali toplo vodo in jo s pridom izrabljali za alternativno (»mehko«) kmetovanje. Zgledov z rastlinjaki je dovolj, doma in po svetu. »Ob obisku na Nizozemskem, pred leti, ko smo v Radenski pripravljali projekt rastlinjakov v Moravskih Toplicah, smo na več območjih naleteli na prvovrstne pomurske vrtnarje. Marsikateri bi se morda vrnil, ko bi vedel, da so tudi doma take možnosti, »smo slišali na seji komisije. Prav tako je omembe vredna namera dokopati se do prostora, rezerviranega za geotermalne raziskave. »Pred letom smo pri Zavodu za ekonomiko in urbanizem v Murski Soboti naročili študijo o takem prostoru, ki bi zajemal Mursko Soboto, Rimsko Čardo in Moravke Toplice s podatki o energetskih, ekoloških, rudarskih, sanitarnih in še kakšnih razmerah. S tem bi bili bistveno olajšani postopki pri usklajevanju interesov, različnih soglasjih in dovoljenjih,« je pojasnil poredsednik komisije mag. Jože Lainščak.

Zvedeli smo še, da so se v nekdanji energetski skupnosti Slovenije uspeli zmeniti za dve oz. triletni program, po katerem naj bi denarno tveganje za raziskovanje alternativnih energetskih virov prevzela družbena skupnost — tri četrtine —, četrtino pa nosilci raziskav. Taka načela veljajo tudi po svetu in so bila v Pomurju pri prvih vrtinah (v Murski Soboti in Radencih) že uveljavljena.

Branko Žunec

PORAŽENCI NA MANDATARJEVI LISTI

Soboška ZKS — Stranka demokratične prenove ne bo šla v koalicijsko vlado, ampak v konstruktivno opozicijo, kar pomeni, da bo ustanovila t. i. vlado v senci, ki bo po strokovni plati parirala občinskemu izvršnemu svetu. S tem stlaiščem bodo seznanili tudi klub poslancev.

To je najpomembnejši sklep s ponedeljkove večerne seje OK ZKS — SDP v Murski Soboti, ko so obravnavali informacijo o pogovoru z mandatarjem novega izvršnega sveta Ivanom Obalom. Kot je povedal predsednik OK Miran Žilavec, se je mandatar znašel pred težavno nalogo, kako priti do skupnega dogovora s posameznimi strankami in kandidati. Kot prednostne cilje postavlja v ospredje zmanjšanje razkoraka v razvitosti, spodbujanje drobnega gospodarstva z gradnjo infrastrukture in strpen način pri vprašanju 20 odstotkov preveč zaposlenih v državni upravi. Upravni organi se bodo v prihodnje depolitizirali in bo v ospredju strokovnost. Slednje naj bi uveljavili tudi pri sestavi novega izvršnega sveta, od česar ne namerava odstopiti, čeprav so se v pogovorih s stranko prenoviteljev pokazala določena razhajanja. Tudi o 3 kandidatih ZKS — SDP, ki so predlagani, mandatar ni vprašal za mnenje vodilnih predstavnikov stranke.

V razpravi so člani OK ZKS — SDP dokaj kritično ocenili predlagana imena kandidatov za najodgovornejše funkcije v občinski vladi in se vprašali, ali ni v tem primeru prevladal interes stranke nad strokovnostjo. Posebno zato, ker gre za imena nekaterih poražencev v prvem krogu volitev, so opozorili v razpravi, v kateri je prevladalo mnenje, da ne bodo dali podpore mandatarju. In kakšna je njegova odločitev? Kandidat za podpredsednika IS za gospodarstvo je Janko Halb, za podpredsednico za negospodarstvo Brigita Bavčar, za varstvo okolja in urejanje prostora Silvo Podlesek, za notranje zadeve Edvard Mlinarič, za ljudsko obrambo Stanko Lebar, za kmetijstvo Slavko Horvat, za družbeno načrtovanje Vlado Kerec, za občo upravo Drago Šiftar, za obrt pa Štefan Pavlinjek.

Manjkajo še 3 kandidati za 13-članski izvršni svet, o čemer bodo odločali na volitvah 12. junija.

Milan Jerše

Pred negotovo prihodnostjo

Pomurska kovinska in elektro industrija v resnih težavah. Grozijo celo stečaji. Manj dela in ekonomski presežki.

Z redkimi izjemami, pa še te so le začasnega značaja, se vsi bolj ali manj otepajo s skorajda nerešljivimi težavami. Problemi plačilne sposobnosti, ki so se ponekod že tako zaostrili, da jim grozi stečaj, pomanjkanje dela in z njimi povezani prisilni dopusti — to so skupne značilnosti podjetij kovinske in elektro industrije v Pomurju. Za ti dve dejavnosti bi lahko dejali, da se trenutno srečujeta z največjimi težavami, posledice pa čuti več tisoč zaposlenih.

Za pomursko kovinskopredelovalno industrijo velja, da se že vrsto let otepa s težavami, ki so posledica ekstenzivnega zaposlovanja v preteklosti, ko je bilo pomembnejše, koliko novih delavcev se bo zaposlilo, ne pa, kaj bodo delali. Če se je takrat uspešnost posameznih organizacij ocenjevala po številu novih zaposlitev, se nam to zdaj hudo maščuje, še huje pa je, da v bližnji prihodnosti ni videti pravega in trajnega izhoda iz nastalega položaja. Dobršen del delavcev v posameznih podjetjih predstavlja ekonomske presežke, novih programov nimajo in kaj lahko se zgodi, da se bo število brezposelnih v Pomurju še povečalo.

Pa poglejmo, kakšen je položaj v posameznih podjetjih. V soboški Panoniji so četrtletno poslovanje sicer sklenili z minimalnim dobičkom, vendar so zdaj razmere že povsem drugačne. Z aprilom se je pojavil problem zapiranja tržišča, proizvodne zmogljivosti so neizkoriščene in delavci so po potrebi na 70-odstotno plačanem dopustu. Dela le dobro četrtina delavcev, v eni izmeni in po 40 ur tedensko, saj so njihovi partnerji odpovedali tudi nekatere že sklenjene pogodbe. Nekatere prodajne akcije, v katerih ponujajo najrazličnejše ugodnosti, še ne dajejo rezultatov, pesti pa jih tudi problem plačilne sposobnosti in s tem povezano blokiranje žiroračuna. Približno polovica delavcev je trenutno odveč, programa za rešitev pa ni.

V ljutomerskem Tehnostroju so proizvodnjo za domači trg v glavnem ukinili, delali bodo le za izvoz, trenutno pa so proizvodne zmogljivosti še zasedene. Tudi tu so največji problem likvidnostna sredstva, podobno kot v lendavskem Varstroju, kjer so po veliki izgubi v lanskem letu četrtletno poslovanje sicer sklenili z manjšim dobičkom, vendar na račun nizkih osebnih dohodkov zaposlenih. Podjetje se srečuje tudi s problemom vodenja, saj je ob obravnavi zaključnega računa vodstvo dobilo nezaupnico, direktor pa je dal odpoved. Nezasedenost proizvodnih zmogljivosti postaja stalna praksa, po planu za junij bodo te zasedne le 22-odstotno, razmišljajo o skrajšanem delovne času (144 ur mesečno), ustrezno temu manjši pa bodo tudi zaslužki delavcev, ki že zdaj v povprečju zaslužijo manj kot 3 tisoč dinarjev.

Za 40 odstotkov je padla prodaja tudi v lendavskem Elektromaterialu, kjer proizvodne zmogljivosti prav tako ostajajo neizkoriščene, z novim letom so ukinili delovne sobote, s 1. junijem pa bodo uvedli še prisilne dopuste. Strah za delovna mesta pa vlada tudi med delavci Tovarne logistične opreme v Lendavi, kjer se izguba še naprej povečuje, pa čeprav zalog izdelkov in reprodukcijskega materiala nimajo, predvsem zaradi petkrat povečanega izvoza. Že od jeseni je 25 delavcev na dopustih, zaradi likvidnostnih težav imajo že dalj časa blokiran žiro račun, vsak mesec pa so tudi v negotovosti z izplačilom osebnih dohodkov.

Z izgubami se ukvarjajo tudi v Avtoradgoni, kjer se ob tem pojavljajo še ekonomski presežki in nekaj delavcev bo moralo na prisilne dopuste. O teh sicer ne razmišljajo v rogašovsem Livu, kjer pa je velik izpad zaradi bolniških dopustov, na katerih je stalno 12 odstotkov delavcev. Do konca prvega polletja imajo proizvodne zmogljivosti zasedene, mučijo pa jih likvidnostne težave. Podobno je v Elradu, ki je imel zaradi neporavnanih obveznosti kupcev dalj časa blokiran žiroračun, prodaja je vedno slabša in pojavlja se problem presežka 400 delavcev.

Nekoliko ugodnejši je položaj v Radenskini Tovarni polnilne opreme, kjer se po enoletni agoniji položaj na tržišču izboljšuje in imajo dovolj naročil, prav tako pa tudi v soboškem obratu SCT-ja, kjer delajo tudi po 250 ur mesečno, vendar niso zadovoljni z izplačili osebnih dohodkov, kot marsikje drugje pa še niso dobili tudi nadomestila za letni dopust. Težav trenutno ne čuti le nekaj več kot 70-članski kolektiv ljutomerske Vitrine, ki nima likvidnostnih težav, naročil pa preveč in težko izpolnjuje dogovorjene roke. Nizki osebni dohodki zaposlenih v tem podjetju pa so posledica težav v lanskem letu.

Ludvik Kovač

Na realnih osnovah za hitrejši razvoj

Na zadnji konstitutivni seji vseh treh zborov novega ljutomerskega, strankarsko sestavljenega parlamenta je večinsko podporo za mandatarja, ki bo v teh dneh že izbral člane nove občinske vlade, dobil Franc Štrakl, ki je zadnje leto in pol predsedoval tudi dosedanjemu izvršnemu svetu občine Ljutomer. V razmerah, v kakršnih smo, pred izvršnim svetom niso hvaležne naloge, zato nas je predvsem zanimalo, s kakšnimi občutki in cilji prevzema funkcijo predsednika občinske vlade.

FRANC ŠTRAKL: Gospodarske in politične razmere, v katerih oblikujemo novi parlament, nam vsaj za bližnjo prihodnost ne dajejo optimističnih napovedi. Zato menim, da bomo morali tako v izvršnem svetu kot tudi v novi večstrankarski skupščini združiti vse moči, predvsem znanje in delavnost, da bi uresnicili tiste temeljne cilje družbenoekonomskega razvoja občine, ki jih ponuja izvršni svet, kot tudi tiste, ki so jih posamezne stranke ponudile ob volitvah. Kot mandatar sem že na seji skupščine poudaril, da si bomo prizadevali za dosledno uveljavitev tržnega sistema in za razvoj vseh oblik podjetništva. Skrbeli bomo za hitrejši razvoj gospodarstva, temelječ na naravnih danostih, pri čemer postavljamo v ospredje kmetijstvo, prehrambeno industrijo, turizem in drobno gospodarstvo. Skrbeli bomo za nadaljnji razvoj infrastrukture, ki je osnova drugemu gospodarskemu razvoju, seveda po kriterijih racionalnih posegov v prostor, zato tudi varstvu okolja dajemo poseben poudarek. Vse te naloge bomo konkretizirali v družbenem planu razvoja občine do leta 1995 in to bo tudi prva priložnost, da se večstrankarska skupščina opredeli do temeljnih ciljev našega razvoja, ki jih bo ponudil izvršni svet.

Bo novi izvršni svet tudi strankarsko opredeljen?

FRANC ŠTRAKL: Izvršni svet ne bo mogel biti strankarsko opredeljen, moral pa bo v program svojega dela zajeti tudi programe in interese posameznih strank, seveda na podlagi strokovnih utemeljitev. Skušali pa bomo doseči tudi ponovno racionalizacijo v delu izvršnega sveta. Po statutu občine šteje izvršni svet 13 članov, v prejšnji sestavi smo jih imeli 11, sedaj predlagam 9 članov, in od teh naj bi bili le trije profesionalci. Upam, da mi bo uspelo povezati članstvo v izvršnem svetu z neposrednim strokovnim delom posameznih članov, oblikovali pa bomo posebne resorje za področje gospodarskega razvoja občine, za kmetijstvo, za delo krajevnih skupnosti, za komunalno-stanovanjsko gospodarstvo, za urejanje prostora in varstvo okolja ter za področje družbenih dejavnosti.

Vi ste že doslej opravljali funkcijo predsednika izvršnega sveta in so vam razmere v občini znane. Kako jih ocenjujete?

FRANC ŠTRAKL: Razmere niso najboljše, vendar moramo ohraniti optimistične poglede na prihodnji razvoj. Že doslej

sem dosti sodeloval z gospodarstvom, skozi kolegijsko delo z odgovornimi ljudmi v gospodarstvu pa bomo tudi v prihodnje sodelovali pri oblikovanju skupnih programov za reševanje nastale problematike. Trenutno se največ ukvarjamo s problematiko sanacije Mizarstva, kjer so možnosti, da s pomočjo tujih vlaganj dosežemo delno prestrukturiranje, z večjimi težavami se ukvarja Servis, kjer primanjkuje delo, v težavah pa je tudi Prevozništvo v okviru Ljutomerčana. Domala povsod je pereča likvidnostna problematika, v nekaterih podjetjih pa tudi kadrovska in razvojna.

Lahko znotraj občinskega gospodarstva govorite o zdravih okoljih na katerih boste gradili nadaljnji razvoj?

FRANC ŠTRAKL: Nekaj takih organizacij imamo. Tehnostroj se s kakovostno ponudbo nove tehnologije za obdelavo v kmetijstvu uspešno povezuje s tujimi partnerji in prodira na zahodna tržišča, na dokaj stabilnih osnovah, pa čeprav se srečuje z nekaterimi trenutnimi težavami, pa je tudi Imgrad. S kakovostno tehnologijo in proizvodnjo se ponašajo tudi Križevske opekarne, ki uspešno nastopajo na avstrijskem tržišču, v programu pa je tudi gradnja obrata za veterinarske pripravke Krke iz Novega mesta, ki bo to proizvodnjo prenesla v Ljutomer. Omenim naj še podjetje Vitrina, ki ima soliden in razvojno zanimiv program, pa tudi Obrtno zadrugo Prlekija, ki skrbi za razvoj drobnega gospodarstva in zasebne pobude. In ne nazadnje se bomo morali v okviru kmetijstva dogovoriti o temeljnih ciljih, kajti na tem področju, poleg turističnega gospodarstva obstajajo še velike neizkoriščene možnosti.

Ob vsem tem ne bo mogoče zaobiti tudi družbenih dejavnosti. Kako naprej na tem področju?

FRANC ŠTRAKL: Nedvomno se bomo srečevali tudi s problematiko usklajenega razvoja družbenih dejavnosti. Skrbeti bomo morali za njihovo nadaljnjo kakovostno rast, seveda tako, da bomo racionalno organizirani in da bomo s tem delno prispevali tudi k razbremenjevanju gospodarstva. Na področju državne uprave smo z ukinitvijo sisov in združevanjem teh dejavnosti dosegli šele prve začetke racionalnejše organiziranosti. V tej smeri bomo morali nadaljevati in doseči, da bo državna uprava učinkovitejša v odnosu do občanov, ki te storitve potrebujejo. Za šolstvo in otroško varstvo smo v občini že izdelali osnovne usmeritve za prihodnje organiziranje teh dejavnosti. Zdaj se bodo začele razprave v okviru šol in vrtcev in upamo, da bo prišlo do ustreznega sporazuma za oblikovanje ene ali več enotnih šolskih organizacij. Vendar moramo pri tem počakati tudi na zakonodajo, ki je v pripravi za to področje. Sicer pa so nekatere dejavnosti že sedaj v pristojnosti republike in tu bomo skrbeli za ustrezno sodelovanje in oblikovanje novih rešitev, ki jih bodo predlagali pristojni republiški organi.

Ludvik Kovač

VPISI V SREDNJE ŠOLE

Znanje pride prav vsakemu

Pomurske srednje šole so ponudile za novo šolsko leto okrog 1300 prostih mest za novince, torej učence, ki pravkar končujejo obvezno osemletno šolanje. Ponudba je bila številčno še kar ustrezna, kar so potrdile tudi prijave za vpis. Na sedeže posameznih šol je prispelo skupaj 1350 prijav, največ seveda na Srednješolski center tehnično-pedagoške usmeritve v Murski Soboti (637), Srednjo družboslovno in ekonomsko šolo v Murski Soboti (198), Srednjo šolo za gostinstvo in turizem Radenci (158), Srednjo šolo kovinske, pedagoške in ekonomske usmeritve Lendava (103), Srednjo družboslovno in naravoslovno šolo Ljutomer (97), Srednjo kmetijsko šolo Rakičan (93) in Srednjo zdravstveno šolo Murska Sobota (65). Če pogledamo nekoliko podrobneje v sestavo poklicnih odločitev, potem ugotovimo, da se jih je odločilo največ (288) za tekstilno usmeritev, gimnazijo (274) in strojno usmeritev (213). Razen pri tekstilcih (pomočnik tekstilnega konfekcionarja in tekstilni konfekcionar II) in prodajalcih ni bistvenih odstopanj med razpisom in vpisom. Za omenjene poklice pa je preveč prijav. Velja omeniti, da je uspel razpis tudi za nov program tehnik kuharstva v Radencih in da bo, kot kaže, začel delovati tudi oddelek kmetijski delavec v Rakičanu. Tam so poleg tega sprejeli tudi pobudo aktiva poklicnih usmerjevalcev, da bi odprli oddelek (prilagojenega) skrajšanega programa za učence šol s prilagojenim programom, ki nameravajo delati na kmetijah. Pa ni mišljeno, da bodo prav oni potem prevzemali kmetije, čeprav ni izključeno, da se bo zgodilo tudi to. Znanje pa pride prav vsakemu.

Jože Graj

Če ne potrebujete denarja, ne berite tega članka!

Igre za podjetne ljudi

Redki so srečneži v igri. Zagotovo pa so to tisti, ki so se iger domislili, saj nesejo velik dobiček (M. H.)

Dolgo sem upal in se bal, da čakovski »progresivni finančni sistem« ne bo pljusnil v naše kraje. A zgodilo se je drugače: še preden smo zanj uradno zvedeli (oglas v časopis), me je nekdo že snubil, naj bi v njem sodeloval. Seveda sem odklonil, kajti v igrah na srečo (samo za koga!) ne sodelujem. Presneto dobro vem, da si srečo lahko ustvari le človek sam — z delom! Zdaj pa, kot slišim in vidim, sem vedno bolj bela vrana: ljudje množično sodelujejo v tej igri, ko pa je (teoretična) možnost dobitka 625000 dinarjev. Poleg tega pa je to legalni komercialni sistem, v katerem uspevajo podjetni ljudje. Glede na množico tistih, ki ne bodo dobili nič ali pa še več: imeli bodo izgubo, ugotavljam, da je pri nas pravzaprav malo podjetnih ljudi . . .

V Sloveniji in na Hrvaškem pa je še veliko drugih (podobnih) iger, v katerih je treba organizatorju poslati določeno vsoto »za obdelavo« podatkov, potem igro prodati, nato pa čakati in čakati . . . Tako sem v sobotnem Večernjem listu zasledil kar nekaj oglasov. Pa jih prelistajmo! Če ne potrebujete denarja, tega ne berite! Mi imamo popolnoma nov sistem, ki zagotovo prinese dobiček 1 709 000 dinarjev . . . Pomembno je biti prvi: vloga 250 DM, a do dobička vas pelje računalnik . . . Vaša najboljša naložba: igra brez tekmeca. Možnost dobitka 342 000 DM. Mi delamo za vas vse to, kar vam drugi obljubljajo . . . Zaslužite 167 100 DM! Uvedemo vas v posel leta . . Za samo 600 dinarjev 50 000 DM. Najmanjša vloga — največji dobitek! . . . Dobitek 975 000 dinarjev! Želite igrati, a niste prepričani, da boste prodali svoje pristopnice? Vsak igralec dobi imena peterice, s katerimi se poveže . . Na vloženih 1 500 dinarjev maksimalni dobitek 241 800 dinarjev. Ni treba iskati kupcev. Obračun in izplačilo vsakih 14 dni . .

Bodi dovolj! Možnosti več kot dovolj, naivnežev, ki pošiljejo organizatorjem denar za njihove »kompjuterske storitve«, je, kot kaže, kar precej, še posebej pa z območij, na katerih je koga obiskala sreča. Bojim se, da so tudi naši ljudje srečelovci, saj množično kupujejo kartice podarim-dobim, pa tri krat tri, izpolnjujejo loterijske lističe, se gredo ekspresno loterijo . . . in zdaj se vključujejo v »komercialne verige«, kot se tudi sicer pravi najnovejšim igram, ki pa niso jugoslovanska pogruntavščina, čeprav eden od organizatorjev zatrjuje, da jo je prijavil na patentnem uradu, ampak so k nam prišle iz zahodnih dežel.

Zahod! Evropa zdaj! Nič nimam proti vključevanju v razviti svet, vendar pa se je prej ko z igrami treba dokazati s produktivnim delom, kakovostjo izdelkov, evropskimi cenami . . . Hudo pa mi je za ljudi, ki že itak nimajo denarja, pa še tega, kar ga imajo, razdajajo za neumnosti. Časi so namreč preresni, da bi se ravnali po paroli: »Kdor ne razkira, ta ne profitira.« In če že kdo dobi, potem je to tisti, ki mu ni treba razmišljati, kako bo prehranil družino.

Š. Sobočan

IZOBRAŽEVANJE ZA ZNANJE IN RAZVOJ

Čas vedno bolj hiti, tisto, kar smo se nekoč naučili, predvsem znanje s področja tehničnih ved, pa hitro zastareva. Če hočeš biti dober gospodarstvenik, uspešen poslovnež, menedžer se moraš nenehno izobraževati, si dopolnjevati znanje. Temu daje v zadnjem času poseben poudarek tudi Medobčinska gospodarska zbornica za Pomuirje. Za tovrstno dejavnost pa je odgovoren svetovalec **Štefan Dravec**. Kaj so pravzaprav postorili v pravkar končani izobraževalni sezoni?

»Glede na to, da se je v letu 1989 začel pri nas proces preobrazbe gospodarskega sistema — prehod iz dogovorne v tržno ekonomijo — je bil usmerjen program izobraževalne dejavnosti MGZ-ja v vsebine, ki so udeležencem izobraževalnih oblik pomagale pri hitrejšem seznanjanju in prilagajanju novim razmeram, to je predvsem pogojem gospodarjenja, ki jih prinaša podjetništvo. V ta namen smo skupaj z delovnimi organizacijami v Pomurju namenjali posebno pozornost kadrovanju poslovnih delavcev v programe Centra za usposabljanje vodilnih delavcev pri Gospodarski zbornici Slovenije na Brdu pri Kranju. V to izobraževanje se je vključilo kar 120 udeležencev, tako da se je Pomurje v tem pogledu povzpelo (z nekoč zadnjega) na prvo mesto. Povezali smo se tudi z Ekonomsko-poslovno fakulteto Maribor in izvedli dvodnevni seminar o osnovah marketinga ter z Delavsko univerzo Škofja Loka, ob pomoči katere smo organizirali seminar na temo Reševanje motivacijskih problemov v ozdih. Poleg tega smo sodelovali pri kadrovanju v programe Centra za usposabljanje zunanjetrgovinskih delavcev v Radencih, posameznim ozdom pa smo pomagali pri zagotavljanju predavateljev za izvedbo lastnih, internih oblik funkcionalnega usposabljanja (KZ Panonka, TP Potrošnik, srednje šole v Pomurju). Sodelovali smo tudi pri politiki štipendiranja, zaposlovanja, prekvalifikacije delavcev, začeli smo proces povezovanja nadarjenih učencev s posameznimi podjetji ter vzpostavili povezavo s Klubom študentov Pomurja.«

— Kaj pa vaše samostojno delo na izobraževalnem področju?

»Mislim, da lahko govorimo tudi v tem primeru o nekaterih uspešnih izobraževalnih oblikah. Gre predvsem za **seminar za mlade strokovnjake**, ki postaja tradicionalna oblika dela in sodelovanja z njimi v pomurskem gospodarstvu. V ta dvodnevni seminar smo vključili diplomante višjih in visokih šol, da bi njihovo znanje hitreje prihajalo do izraza in prispevalo k poslovni učinkovitosti podjetij. Druga oblika, ki jo prav tako izvajamo samostojno v okviru MGZ-ja, je izobraževanje za **komuniciranje**. To je nova, sodobna oblika usposabljanja, ki jo imenujemo tudi komunikacijski trenig. Uspešno komuniciranje je namreč ena od najpomembnejših sestavin učinkovitega vodenja in podjetništva, saj le-to predstavlja kar 80 odstotkov opravil vodenja. Obstaja možnost, da tovrstno izobraževanje izvajamo tudi za potrebe širšega slovenskega prostora. Poleg navedenih oblik smo v okviru MGZ-ja v minuli izobraževalni sezoni organizirali več enodnevnih posvetov na teme: **Prenova zaposlovanja v SRS, Zakon o podjetjih in Zakonodaja s področja financ.**«

— Kakšni pa so rezultati takšnega funkcionalnega izobraževanja?

»Velika večina seminarjev, ki smo jih izvajali v minuli sezoni, je temeljila na metodi aktivnega sodelovanja vseh udeležencev ter na osnovi seminarskega obdelovanja problemov iz konkretnih delovnih okolij. Takšne oblike so učinkovite, saj dajejo udeležencem več znanja, s katerim lažje rešujejo probleme v svojih podjetjih. Sredstva, ki jih podjetja vlagajo v takšno izobraževanje, so torej vložena kar najbolj gospodarno.«

Jože Graj

Občinske vlade in drobno gospodarstvo

Dosedanji predsedniki [illegible] vršnih svetov so proti koncu svojega mandata napisali obširna poročila o delu. Opozicija (Demos) pa ugotavlja, da rezultati niso bogvekaj, ko se je v vseh občinah povečalo število nezaposlenih. Bodo nove vlade uspešnejše?

V treh pomurskih občinah [illegible] zen v Lendavi, so na prvih [illegible] strankarskih skupščinah [illegible] predsednike občinskih izvršnih svetov in s tem mandatarje [illegible] bodo predlagali svoje ožje sodelavce — člane izvršnih svetov. Sliši se, da bodo to pretežno [illegible] ljudje. Pomeni, da se bo zgledovali po republiški vladi. Novi člani izvršnih svetov bodo odgovorni za določena področja razvoja družbenopolitične skupnosti oziroma občine. Glede na čedalje večjo nezaposlenost v prav vseh občinah, in ker je tudi marsikatero podjetje na trhlih nogah, se bo (žal) prav gotovo zgodilo, da se ne bo mogoče izogniti [illegible] stečaju. Ta v večini primerov s[illegible] cer ne pomeni popolne likvidacije, pusti pa posledice pri zaposlenosti, saj je znano, da je [illegible] vseh podjetjih preveč zaposlenih, zato ob vnovičnem postavljanju propadlih firm na [illegible] temelje sprejmejo naraj kako [illegible] lovico delavcev. Vzrok več, da nove občinske vlade zastavijo vse sile za polno zaposlenost.

Časi, ko smo gradili industrijske gigante, recimo pri nas Mu[illegible] ro, so mimo. Veseli moramo biti vsakega novega delovnega mesta, pa tako tudi tistega, ki ga »odpre« obrtnik oziroma zasebni podjetnik. V vseh štirih pomurskih občinah je nekaj čez 1 600 obrtnikov in približno toliko delavcev, zaposlenih pri njih. Torej čez 3 200 ljudi je zaposlenih v zasebnem drobnem gospodarstvu. Ob obrti nastajajo zdaj še zasebna podjetja — družbe z omejeno odgovornostjo (d. o. o.) —, ki jih bo kmalu (že registriranih oziroma takih, ki na registracijo še čakajo) 300. Če bi [illegible] ustanovitelji opustili delovna mesta, ki jih sicer zasedajo v družbenih podjetjih, in se bi povsem poklicno ukvarjali s svojim biznisom, poleg tega pa še zaposlili kakega delavca, bi se sprostilo nekaj delovnih mest v podjetjih, oziroma se bo zmanjšalo število iskalcev dela.

Nove občinske vlade bodo torej morale iskati možnosti za poslovanje tudi doma. Da pa tega ne bi lotevale na pamet, bodo morale imeti v svojem sestavu nekoga, ki bo odgovoren za drobno gospodarstvo. Spomnimo naj, da republiška vlada [illegible] pomembnega področja ni pokrila. Dobro bi bilo, ko bi mandatar izbral nekoga, ki že ima izkušnje s področja obrti oziroma drobnega gospodarstva, kajti predlogi takega bodo se[illegible] »težji« kot pa kakega novinca. Zdaj, ko se zasebnik (obrtnik ali podjetnik) [illegible] čemerkoli (izenačen je z družbenimi podjetji), utegne ustrezna občinska politika vplivati, da bo zaposlovanje v obrti in malih podjetjih bolj razmahnilo. [illegible] se, da je tu tudi najbrž edina rešitev ali pa vsaj omilitev problema nezaposlenosti, saj ni [illegible] pričakovati, da bi ustanovili v[illegible] industrijo in s tem množično za[illegible] poslovanje.

Da sklenemo! Doslej je bilo [illegible] ko, da smo ustanavljanje novih delovnih mest v družbenem sektorju, četudi jih je bilo samo za d[illegible], obešali na veliki zvon: slavnostne otvoritve in vse, kar sodi zraven. O delovnih mestih, ki so jih [illegible] rali obrtniki, pa je bilo [illegible] slišati, da pomenijo bogatenje za sebnega delodajalca. Časi so se spremenili, miselnost tudi, zato [illegible] vsaka nova zaposlitev še kako pomembna in nov(i) član(i) izvršnega sveta naj bi to še spodbujal[illegible]

Š. Sobočan

PORTRETI IZ DIASPORE — dr. VOJAN RUS

NAGOVARJANJE RADGONSKEGA ROJAKA

Prihajamo od daleč in daleč gremo.
(P. Togliatti)

Ko smo Vas pred štirimi leti skušali pridobiti k sodelovanju (za Vestnikovo Srečanje), ste nas gladko zavrnili, češ: počaščen sem, da ste se spomnili name, vendar tega ne potrebujem. Poslali smo Vam tudi spremni dopis z vprašanji. Po štirih letih ponavljamo vabilo, tokrat javno in z objavo tedaj poslanega gradiva. V kolikšni meri ga je »povozil« čas?

IZ SPREMNEGA DOPISA

Moč in razsežnost dialektičnega uma prof. dr. Vojana Rusa sta takšni in tolikšni, da se spraševalec nujno znajde v zadregi, kako osebnosti, »ki z izjemno erudicijo in energijo gradi svojo koncepcijo marksistične dialektike »človeka, misli in sveta« (kot je imenoval svoje temeljno filozofsko delo)« (dr. Boris Majer v Anthroposu, št. I-II/1984) zastavljati »prava« vprašanja. Stiska je toliko večja, če je spraševalec iz lokalnega, regionalnega sredstva javnega obveščanja — v tem primeru iz uredništva tednika Vestnik in radia Murska Sobota — katerega programska in vsebinska zasnova po pravilu nista kdove kako naklonjeni »zahtevnejšim temam«. Kljub temu da obstaja velika ambicija, naj bi po srednjeročnem načrtu obeh medijev predstavili kar največ pomurskih razumnikov, ki so ostali bodisi doma (v Sloveniji oz. Jugoslaviji) ali odšli na tuje. Doslej smo jih predstavili kakih 30, in sicer tako, da so nam na vprašanja odgovorili pisno ali so bili voljni, da se neposredno (osebno) srečamo z njimi in pogovor na osnovi vnaprej pripravljenih vprašanj posnamemo. Okvirni scenarij tudi Vam prilagamo z iskreno željo in prošnjo, da bi sodelovali z nami, prav tako pa se nam zdi smiselno in koristno priložiti izvoda Vestnika, kjer smo taka intervjuja pod skupnim naslovom Srečanje že objavili (dr. Vilko Novak, dr. Wolfgang Gombocz). Pa še nekaj: po tem, ko je pred kratkim pri Državni založbi Slovenije izšlo Vaše veliko filozofsko delo, druga dopolnjena izdaja Etike in socializma in čakamo, da na jesen v založbi slovenske izdaje Komunista izide knjiga dr. Vojana Rusa Kriza in stabilizacija: razredni, idejni in moralni vidiki in vloga, ZK, hkrati pa smo v kongresnem letu priča izjemno živim (samo)spraševanjem o t. i. kadrovski (moralni) prenovi ali obnovi, pa ne zgolj v Zvezi komunistov, se zdi pogovor z Vami nujno potreben. Tudi po tej poti bo namreč mogoče naše bralce in poslušalce seznaniti z bogatimi izkušnjami in spoznanji iz vsestranske filozofske, pedagoške, znanstvenoraziskovalne in politične dejavnosti in ustvarjalnosti našega uglednega radgonskega rojaka.

IZ OKVIRNEGA SCENARIJA ZA SREČANJE

Zaradi Vašega sila raznorodnega filozofskega, pedagoškega, političnega in osebnostnega profila smo se primorani omejiti le na nekaj vprašanj, ki morda niti niso »prava«. Vzemite jih kot slutnjo, iskanje, preverjanje, predvsem pa kot sledenje Togliattijevim dostojanstvenim besedam — »Prihajamo od daleč in daleč gremo« — ki so jih Vam zapisale v naslov (namesto uvodne besede) na začetku študije Nadaljevanje naše poti.

Dovolite najprej postanek in razmislek ob Vašem skojevskem entuziazmu in udeležbi v osvobodilnem boju. Slišati je teze, naj bi slednji imel dva toka. Prvi, ki je bil večji, močnejši, je bil demokratičen in avtohton. Drugi, ki je bil šibkejši, je bil tok, v katerem smo posnemali Sovjetsko zvezo. Pri tem se omenjajo banalni primeri hlapčevanja stalinizmu, kot ime Litostroj, kino Moskva v Ljubljani in podobno. Kako s 40- in večletne distance presojate tovrstne (hipo)teze?

Zna biti, da gremo predaleč, a vseeno: koliko je bilo Vam in Milanu Šušteršiču, komunistu, prvoborcu uporne Ljubljane, ki ste mu posvetili delo Nadaljevanje naše poti, lastno tisto, kar je ob koncu prve novele Temna stran meseca v Strahu in pogumu zapisal Edvard Kocbek: »Zdaj tudi vem, da ima pogumni človek isto izhodišče kakor strahopetnež, obema je nevarnost edina resničnost. Prvi se je boji, drugi jo išče. Strah in pogum sta tečaja iste pretiranosti, strah pretirane nevarnosti, pogum za varnost.« Morda je ob tem vprašanju tudi priložnost za Vašo osebnostno opredelitev do dela Edvarda Kocbeka kot književnega ustvarjalca, politika in publicista? Ali nam naposled le uspe dočakati »veliki tekst« kot samosvojo sintezo razbohotenosti umetniških doživetij in izrazov osvobodilnega boja?

Nemara ne bo izzvenelo pretirano provokativno, če Vam kot proučevalcu fenomena stalinizem navedemo na videz hudo bogokletno pomisel Bojana Štiha, izrečeno v intervjuju za Novo revijo (št. 31/32): »Mislim, da se Stalinu godi huda krivica. To ponavljam že več let. Stalin ni naredil ničesar drugega kot to, kar je Lenin programiral. Ne vem, zakaj je treba Stalina seliti iz groba v grob, če pa je realiziral Leninova oktobrska načela! Radikalni leninizem je ruska oblika revolucije. Dostojevski je to v Besih zelo nazorno popisal.« Bi bili to pomisel pripravljeni komentirati?

Kako ste kot človek in razumnik doživljali povojno agrarno reformo, odkupe, nacionalizacije, davčno politiko, vsakršne procese, kolektivizacijo in (proti)kmečko politiko, antiintelektualizem, preganjanje vere in cerkve in podobno? Pričevanja Ivana Krefta (zlasti v Sporih in spopadih), Vlada Kozaka-Dizme (v Kozaških pričevanjih) in drugih nam polagajo prvi hip nekoliko nenavadno, drzno, toda logično vprašanje: ali je res, da je kosilnica v rokah kmeta mitraljez, s katerim kmet strelja na socializem? Kaj sicer sodite o kmečkem vprašanju nekdaj in danes, o znanem Kardeljevem spisu Socialistična preobrazba na vasi in o dejstvu, da se moramo ob minimalnem članstvu kmetov v Zvezi komunistov večkrat spomniti: tudi srp je na naši zastavi (partijski!), ne samo kladivo.

Francoski mislec in politik Andre Malraux je svojčas poudaril, da rabi vsako gibanje, skupina, skupnost, svojevrsten, idejnotipski model osebnosti, ki pooseblja najvišje vrednote in se je zanje tudi opredelila. V dobi antike je bil to, recimo, svoboden državljan atenskega polisa. Srednjeveški vitez, človek renesanse, španski kabaljero, angleški džentlemen, ruski boljševik in tako naprej — vsi ti so, po Malrauxu, primeri za dovršene osebnosti določene epohe in podnebja, ki so se jim, kot danemu idealu, skušali približati sodobniki. Kako bi Vi iz lastnih raziskav in študij o vrednotah iz »evangelijskega krščanstva« in v okviru vrednot moralnoetične smeri, imenovane socializem—komunizem, profilirali neke vrste malrojevski prototip »vrlega samoupravljalca« ali »mirnodobnega revolucionarja«? V kolikšni meri bi mogla biti taka osebnost lokalno oz. regionalno pogojena? V kolikšni meri naj bo občutljiva in prilagodljiva (kako?) za prodore tujih vedenjskih vzorcev in vrednot, posebej tistih, ki jih prinašajo nove tehnologije z računalništvom, mirovna in ekološka gibanja ter vsakršne ideološke (miselne) indoktrinacije? Pomurski prostor je v tem pogledu na velikem prepihu!

Branko Žunec

aktualna tema

KUGE REŠI NAS, O GOSPOD

»Kužne bolezni živali so se v preteklem obdobju (1965—1985) zmanjšale in ne predstavljajo posebnega zdravstvenega problema. Tako na območju Slovenije in s tem tudi Pomurja v letih 1948—1973 ni bilo stekline. Svinjska kuga pa je razhajala v letih 1960—1962. Kokošja kuga se je v redkejših obdobjih pojavljala na celotnem območju republike. Občasno se je pojavljala tudi čebelja kuga,« nam je v uvodu pogovora povedal diplomirani veterinar, sicer pa vodja medobčinske veterinarske inšpekcije v Murski Soboti, Adolf Mlakar.

GOVEDO (ŠE) NI OKUŽENO

V nadaljevanju pa smo zvedeli, da se je **steklina** v zadnjem desetletju (1980—1990) močno razširila na celotnem območju Slovenije, zanjo pa so obolele predvsem lisice in mačke. Obolelost so v neki meri preprečili z zaščitnim cepljenjem proti steklini in s pobijanjem lisic, ki so najpogostejši prenašalec. Steklina kot huda kužna in nalezljiva bolezen pa predstavlja nevarnost ne le za živali, ampak tudi za človeka, ker ni ozdravljiva bolezen. V zadnjih letih je poleg klasičnega cepljenja novejši način zaščite oziroma preventive: lisice »cepijo« tako, da jim v vabi s hrano dajejo cepivo.

»V Pomurju je bilo največ primerov okužbe s steklino pri mačkah in psih. Druge domače živali (govedo) se niso okužile, med drugim zato ne, ker tod nimamo skupinskih pašnikov. Na pomurskem območju zaradi tega tudi nismo imeli množičnega cepljenja goveda. Da pa se s steklino ni šaliti, naj ilustriram s podatki iz soboške občine: v letošnjem letu smo steklino ugotovili pri 10 lisicah in 1 mački. V radgonski občini stekline nismo odkrili, našli pa smo jo pri lisicah, uplenjenih na območju lendavske občine, in pri 2 lisicah, ki so ju ustrelili na območju ljutomerske občine. Sreča je, ker se s steklino ni okužil nihče od ljudi. Pred leti so sicer omenjali enega, ki da je umrl za posledicami stekline, vendar so izvedenci odkrili drug vzrok. V Sloveniji naj bi zaradi okužbe s steklino nekdo nazadnje umrl daljnega 1948. leta,« je povedal naš sogovornik iz inšpekcijskih služb, nato pa je še opozoril na preprečevalne ukrepe:

- vsako leto je potrebno zaščitno cepljenje psov, starih nad 4 mesece;
- stalno zmanjševanje staleža lisic s povečanim odstrelom;
- prijavljanje vsakega suma okužbe veterinarski službi;
- preiskave živali, sumljivih na steklino, zlasti pa tistih, ki so poškodovale oziroma ugriznile človeka ali domačo žival, na primer govedo;
- zaščitno cepljenje oseb, ki so jih poškodovale sumljive ali bolne živali, in veterinarski pregledi teh živali.

NEVARNE POMIJE

Svinjska kuga ta čas ni prisotna na našem območju, vendar je kljub temu ogroženost velika, kajti v več sosednjih krajih Avstrije še vedno ugotavljajo primere okuženih dvorišč prašičev. Ta bolezen, za katero obolevajo samo prašiči, je bila odkrita 1833. leta v ZDA, od tam pa se je raznesla po celem svetu. V mnogih državah so jo že povsem zatrli, drugod pa prihaja še vedno do izbruhov. Prašičja kuga spada med posebno nevarne kužne bolezni, ker živali poginjajo v visokem številu. Živali ne zdravimo, kajti bolezen dovolj učinkovito zatremo na ta način, da jih pokončamo. Ne le okužene, ampak tudi tiste, ki so sicer zdrave, vendar so v neposredni bližini okuženih. Da bi preprečili prašičjo kugo, prav zdaj velja prepoved vnosa svinjetine iz Avstrije, sicer pa svinje tudi zaščitno cepimo. To je uveljavljeno zlasti na družbenih in zasebnih pitališčih, oziroma tam, kjer je v enem turnusu najmanj 50 svinj. Obvezno pa cepimo tudi svinje, četudi jih je manj, ki jih pitajo s pomijami oziroma živilskimi odpadki. Če pa bi se prašičja kuga pojavila tudi na našem območju, recimo v katerih izmed občin, potem bi cepili vse svinje. Pred nekaj leti so prašičjo kugo odkrili na živalih manjšega rejca iz radgonske občine. Vse njegove svinje so pokončali, v okolici pa zaščitno cepili in tako preprečili razširitev.

KUGA PRIHAJA S HRVAŠKEGA

»Rejcem pa ne prizanaša tudi **kokošja kuga**. Ta se zlasti pojavlja na območju lendavske in soboške občine. Predvidevamo, da se bolezen prenaša iz sosednje Hrvaške, kajti med prvimi oboleva perutnina iz obmejnih vasi. Letos smo kokošjo kugo odkrili v 11 naseljih lendavske občine. Okužene kokoši smo seveda pokončali, v drugih rejah pa smo zaščitno cepili. Zaradi stalne nevarnosti kokošje kuge v občini Lendava je na predlog veterinarske inšpekcije izvršni svet lendavske občinske skupščine sprejel sklep o obveznem cepljenju vse perutnine v občini, kar bo opravljeno septembra in oktobra, stroške cepljenja pa bodo poravnali iz občinskega sklada za zdravstveno varstvo živali, kar pomeni, da rejcem perutnine cepljenja ne bo treba plačati. Kokošja kuga pa se je pojavila tudi na treh dvoriščih v Bogojini (soboška občina), kjer smo okužene živali prav tako pokončali, celotno območje pa s cepljenjem protikužno zaščitili in preprečili širitev,« nas je informiral veterinarski inšpektor Adolf Mlakar.

NEVARNOST ČEBELJE KUGE

V nevarnosti pa so tudi čebele! **Čebelje kuge** na našem pomurskem območju v letošnjem letu sicer še niso odkrili, kar pa ne pomeni, da — glede na okuženost večjega števila čebeljih družin v preteklem letu — ni prisotna. Čebeljo kugo že nekaj let ugotavljajo v različnih krajih pomurskih občin. Tako je, na primer, bilo lani v soboški občini odkritih 7 čebeljih družin, ki so bile okužene s to nevarno boleznijo. Kadar jo odkrijejo, okužene čebele uničijo in odredijo preventivne ukrepe: prepovedo za določen čas promet s čebelami (dokup, prodaja). Po razkužbi in po preteku 2 mesecev opravijo pregled in če je izvid negativen, ugotove (uradno), da ni več trenutne nevarnosti. Preventivni ukrepi pa morajo biti vseskozi v ospredju. Tako morajo čebelarji, ki vozijo čebele na pašo (medenje) preden jih odpeljejo, dati lete klinično pregledati. Tisti, ki pa pripeljejo čebele na naše območje (enako, če kam drugam), pa morajo svoj prihod prijaviti veterinarski službi, ki preveri dokumentacijo in po potrebi pregleda čebele.

STRAH JE NA SREDI VOTEL, OKOLI PA GA NIČ NI

IBR-IPV je bolezen, ki je v zadnjih mesecih vzbudila veliko razprav med slovensko strokovno javnostjo, med pomurskimi živinorejci pa tudi precej strahu in negotovosti. V bistvu ne gre za nevarno bolezen, saj jo je zlahka pozdraviti, prisotna pa je v številnih rejah po svetu. Bolezen je precej razširjena na Hrvaškem, od koder se je po vsej verjetnosti prenesla tudi v Pomurje, virus te bolezni pa so lansko jesen odkrili tudi v vzrejno-selekcijskem središču bikov lisaste pasme na Živinorejsko-veterinarskem zavodu za Pomurje v Murski Soboti.

Virusna bolezen IBR-IPV ni nevarna za človeka, meso zaklanih živali, okuženih s tem virusom, pa je prav tako neoporečno za prehrano. Živinorejsko-veterinarski zavod za Pomurje je okužene bike prodal eni izmed zagrebških klavnic, zato tega mesa ni bilo v naših mesnicah.

Sama bolezen verjetno ne bi vzbudila toliko razprav in polemik, če se ne bi pojavila prav v tem središču, ki je pod strogim nadzorstvom in so jo zato tudi zelo hitro odkrili. Kot že rečeno, ne gre za nevarno bolezen, saj vidnejših kliničnih znakov ne kaže, pojavlja pa se v obliki rahle pljučnice pri pitancih, zlasti tam, kjer so razmere v pitališčih slabše. Nobeden izmed okuženih bikov v vzrejnem središču Živinorejsko-veterinarskega zavoda v Murski Soboti kliničnih znakov bolezni ni kazal, so se pa kljub vsemu odločili za najstrožje ukrepe preprečevanja te bolezni, saj želijo ohraniti čisto rejo, brez prisotnosti virusa te bolezni. Posledice so takšne, da so od 31 bikov, kolikor so jih uporabljali za reprodukcijo, zaklali 12, v zakol pa so dali 87 mlajših bikcev. Tako jim je ostalo 24 bikcev v enem hlevu, ki so popolnoma zdravi, ter 19 odraslih bikov, katerih seme že uporabljajo za umetno osemenjevanje.

Mnogi rejci se zdaj sprašujejo, ali je nevarnsot mimo ali pa še obstaja možnost okužbe. Odgovorni v Živinorejsko-veterinarskem zavodu za Pomurje zatrjujejo, da je vsak strah rejcev odveč, saj so uničili tudi 15 tisoč doz semena okuženih bikov, vse bike, ki so ostali, pa so 16. maja že tretjič pregledali in analize so pokazale, da virus te bolezni v tem središču ni več prisoten. Ker se je bolezen pojavila lansko jesen, tudi ni možnosti, da bi okužbe prenesli na krave, ki so bile osemenjene v tem času, saj za osemenjevanje uporabljajo starejše doze semena, takrat pa virus te bolezni še ni bil prisoten.

Čeprav se bolezen da uspešno zdraviti s cepljenjem, želijo, da populacija ne bi bila okužena, zato naj bi bili tudi centri prosti tega virusa. Zdaj pregledujejo vse črede, kjer redijo bikovske matere, teh je v Sloveniji 380, in pregledali bodo okoli 4 tisoč živali. Po najnovejših podatkih bodo v Pomurju pozitivno reagirale le tri reje. Prav tako so pregledali tudi vse bike za prirodni pripust.

Kako je bolezen zašla v progenotestno postajo Živinorejsko-veterinarskega zavoda za Pomurje, je težko ugotoviti, saj je nalezljiva in se prenaša na različne načine. Prenese jo lahko tudi človek, zato so močno poostrili varnostne ukrepe in so center tako rekoč hermetično zaprli, saj ne dovoljujejo nobenih obiskov in gibanja tujih oseb v hlevih. Sredi junija bodo ponovno začeli sprejemati bikce od bikovskih mater, do jeseni pa naj bi uredili posebno karanteno za sprejem teh bikov na drugem mestu zunaj zavoda.

Res je sicer, da nam je bolezen uspelo zatreti, vendar so posledice hude, najbolj pa jih čutijo na Živinorejsko-veterinarskem zavodu, saj znaša škoda, ki so jo utrpeli, 5,3 milijona dinarjev, preteči pa bo moralo tudi precej časa, da bodo obnovili čredo bikov za reprodukcijo. Vsekakor bi razmere morali urediti ob pomoči republike, vendar imamo občutek, da so zraven tudi zakulisne igre in nekateri se celo sprašujejo o usodi tega pomurskega zavoda. Pomurski živinorejci bodo naredili vse, da bo center ostal takšen, kot je, pravi dr. Lojze Slavič, direktor Živinorejsko-veterinarskega zavoda za Pomurje, pri tem pa imajo tudi vso podporo v pomurskih občinah. Bila bi nepopravljiva škoda za pomursko in slovensko živinorejo, če bi z brezbrižnim odnosom uničili večdesetletna prizadevanja na področju vzrejno-selekcijskega dela, ki je že dalo nekatere zavidljive rezultate.

Nazadnje sama bolezen, ki smo jo uspeli zatreti, niti ni tako nevarna in zvezni zakon tudi ne predvideva zakola plemenskih živali, pač pa le cepljenje. V Sloveniji smo se odločili za najostrejši ukrep in smo okužene živali zaklali, upamo lahko le, da ne bomo zaklali tudi dolgoletnih prizadevanj pomurskih rejcev in selekcijske službe.

Ludvik Kovač
Štefan Sobočan

Na Vestnikovem vlaku bomo pili pivo

Gambrinus®

POGLED V KLOPI OBČINSKIH PARLAMENTOV

Končno smo si oddahnili, skupščine občin so konstituirane, mandatarji nominirani in delovni resorji občinskih vlad so tudi (bolj ali manj) porazdeljeni. Normalno bo, da zdaj pljunemo v dlani (in ne na političnega nasprotnika) in začnemo delati. Rezultate volitev smo sicer v našem časniku že objavili, zdaj dodajamo še grafični videz parlamentov pomurskih občin.

GORNJA RADGONA

DRUŽBENOPOLITIČNI ZBOR				ZBOR ZDRUŽENEGA DELA				ZBOR KRAJEVNIH SKUPNOSTI			
TONE TROPENAUER, Slov. krš. demokrati	IVANKA KLEMENČIČ, Slov. krš. demokrati	FRANC ŠIBRAT, Socialistična zveza	MIHA PETEK, Socialistična zveza	FRANC JAUŠOVEC, Avtoradgona	DRAGO KAUČIČ, Avtoradgona	IRENA PETEK-FERENC, Radenska	IVAN LUKIČ, Radenska	TOMAŽ DRESLER, KS Apače	TOMAŽ JAUŠOVEC, KS Apače	JOŽE ZAGORC, KS Stogovci	BRANKO KOCBEK, KS Spodnja Ščavnica
PETER FRIDAU, ZKS – SDP	DUŠAN ZAGORC, ZKS – SDP	MARJAN HLADEN, ZKS – SDP	TONE KAMPUŠ, ZKS – SDP	BREDA ŽNIDARIČ, Gospodarska zbornica Slovenija	ANTON ŽITEK, Elrad	ANTON MLAKAR, Elrad	BOJAN ŠARKAN, Mura Moda	VINKO ROUS, KS G. Radgona	ZDRAVKO RAVNIKAR, KS G. Radgona	PETER CVETKOVIČ, KS G. Radgona	RUDI ŠTELCL, KS G. Radgona
DANILO TIRŠ, ZSMS – LS	TATJANA PETEK, ZSMS – LS	ANDREJ FIŠINGER, ZSMS – LS	JANKO SLAVIČ, DEMOS	FRANC MAUKO, Elektro Gornja Radgona	ALOJZ VERZEL, VG Kapela	BRANKO KRIŽAN, Mesoizdelki	FRANC ŠKROBAR, Radgonske gorice	JANEZ ŽNIDARIČ, KS Črešnjevci – Zbigovci	MARJAN EDŠID, KS Črešnjevci – Zbigovci	ANTON SLOGOVIČ, KS SPODNJI Ivanjci	JOŽEF TKALEC, KS Kapela
RUDOLF ŠTELCER, DEMOS	JANEZ HORVAT, DEMOS	ALOJZ VOGRINČIČ, DEMOS	JANKO RIHTARIČ, DEMOS	FRANC FAŠALEK, kmetovalec	VLADO KUPLJEN, kmetovalec	MILAN KOROŠEC, kmetovalec	HERBERT KUMER, Mercator-Sloga	MATEJ IVANUŠA, KS Kapela	JOŽE LUKAČ, KS Radenci	DRAGO HIMELRAJH, KS Radenci	SLAVKO PUKLAVEC, KS Radenci
IVAN BORKO, DEMOS	JOŽE ČUŠ, DEMOS	BRANKO ŽURMAN, DEMOS	JOŽE MIKL, DEMOS	MIHA VODENIK, obrtnik	TEREZIJA ŠEGULA, OŠ Janko Šlebinger	MARIJA KUZMA, zdravstveni dom Gornja Radgona	BRANKO KOS, Postaja milice	SLAVKO LONČARIČ, KS Negova	JOŽEF KOCUVAN, KS Videm ob Ščavnici	PETER KREFT, KS Videm ob Ščavnici	VINKO MLINARIČ, KS Videm ob Ščavnici

LENDAVA

DRUŽBENOPOLITIČNI ZBOR:				ZBOR KRAJEVNIH SKUPNOSTI:				ZBOR ZDRUŽENEGA DELA:			
Štefan Lutar, Zeleni	Ludvik Toth, Zeleni	Ivan Špilak, SKZ	Anton Horvat, SKZ	Branko Kelenc, SZ	Jože Bedernjak, Demos	Franc Mlinarič, Demos	Jože Bence, ZKS – SDP	Agata Sardelić, ZKS – SDP	Jože Balaško, neopred	Terezija Donko, neopred.	Ivan Hozjan, neopred.
Stanko Sobočan, SKZ	Roman Kuronja, ZSMS – LS	Angela Hozjan, ZSMS – LS	Leon Alt, ZKS – SDP	Ciril Režonja, Demos	Jože Jaklin, Demos	Štefan Magyar, Demos	Janez Gonc, Demos	Marjan Koren, ZKS – SDP	Jože Merlak, neopred.	Janez Senica, Demos	Franc Režonja, neopred
Anton Balažek, ZKS – SDP	Vilmos Vass, ZKS – SDP	Štefan Špilak, Demos	Ciril Pucko, Demos	Janez Koren, Demos	Jože Kovač, ZKS – SDP	Marjan Levačič, ZKS – SDP	August Markoja, neopred	August Horvat, neopred	Jurij Čuk, neopred.	Vendel Ostrič, ZKS – SDP	Marjeta Pahor, ZKS – SDP
Franc Koren, Demos	Jožef Kociper, Demos	Alojz Jerebic, Demos	Marija Kelenc, Demos	Štefan Feher, ZKS – SDP	Janos Meszelics, neopred.	Janez Bukovec, ZSMS – LS	Emil Bukovec, neopred.	Marija Zver, ZKS – SDP	Erika Verbančič, neopred.	Rajko Stupar, neopred.	Janez Frančič, neopred.
Stanislav Genč, Demos	Jože Balažic, Demos	Janez David, Demos	Marjan Žerdin, SZ	Evgen Felsö, neopred	Andrej Nemec, Demos	Jožef Kepe, neopred.	Franc Bobovec, ZKS – SDP	Ivan Ritlop, neopred	Ladislav Podgorelec, ZKS – SDP	Anton Vučko, Demos	Jože Čuka, neopred.

LJUTOMER

ZBOR KRAJEVNIH SKUPNOSTI				ZBOR ZDRUŽENEGA DELA				DRUŽBENOPOLITIČNI ZBOR			
Vladimir Bolkovič, SZ	Jožica Voršič, SZ	Stanko Rus, SZ	Franc Roškar, SZ	Alojz Šuh – Demos	Drago Skrlec – Demos	Zinka Stojko – Demos	Mirko Prelog – Demos	Tomi NEMEC, Demos	Darja Odar, Demos	Ljubo Jakelj, Demos	Blaž Zajnkovič, Demos
Drago Legen SZ	Franc Stajnko, Demos	Jože Balažič, Demos	Janko Cof, Demos	Breda Ilavec – Demos	Miha Magdič Demos		Roman Caf – Demos	Milan Rus, Demos	Pavel Šerc, Demos	Jože Slana, Demos	Jelka Rostaher, Demos
Rajko Mlinarič, Demos	Manja Pušenjak, Demos	Goran Šoster, Demos	Julka Bezjak, Demos	Borut Kapun	Marjan Prelog	Miloš Vrbančič	Leon Rošker	Vlado Potočnik, ZKS-SDP	Anton Hvalec, ZKS-SDP	Andrej Škrget, ZKS-SDP	Jože Roškar, ZKS-SDP
Alojz Štuhec, Demos	Jožko Slavič, Demos	Janez Rudolf, Demos	Emil Stojko, Demos	Jože Sreš	Drago Rakuša	Jakub Sabotin	Alojz Vogrinec	Alojz Ganza, ZKS-SDP	Marko Slavič, SKZ	Janko Pušenjak, SKZ	Jelica Jelen, SKZ
Štefan Krampač, Demos	Jože Kraman, Demos	Marjan Krajnc, Demos	Katja Pevec-Stajnko, Demos	Andrej Ferk	Viljem Kučan	Jana Ljubec	Jože Špindler	Franc Luhi, SKZ	Miran Voršič, SKZ	Zlatko Zdovc, SZ	Marjan Pihlar, SZ
	Milan Seršen, Demos	Milan Belec, Demos			Ciril Stajnko	Vlasta Marković			Ljubica Gašparac, SZ	Alojz Prelog, SOPS	

MURSKA SOBOTA

DRUŽBENOPOLITIČNI ZBOR				ZBOR ZDRUŽENEGA DELA				ZBOR KRAJEVNIH SKUPNOSTI			
Emerik Zver, ZKS-SDP	Franc Čagran, ZKS-SDP	Zinka Farič, ZKS-SDP	Milan Benkič, ZKS-SDP	Zdenka Benko, Mura	Stanko Sraka, Mura	Jože Zadravec, Mura	Jože Pučko, Mura	Štefan Vereš, Demos	Silvo Domjan, Demos	Franc Kalamar, Demos	Janez Jerič, Demos
Mirko Vörös, ZKS-SDP	Filip Matko, ZKS-SDP	Hilda Vogrinčič, ZKS-SDP	Štefan Harkai, ZKS-SDP	Jožef Puhan, Mesna industrija	Ivan Bürgermeister, Agromerkur	Ernest Gerenčer, Tovarna mlečnega prahu	Andrej Plemenitaš, GEP Kartonaža	Štefan Balažič, Demos	Branko Buček, Demos	Aleksander Balek, Demos	Geza Kerčmar, Demos
Rudolf Svetec, ZKS-SDP	Vili Žižek, Zeleni	Štefan Smej, Zeleni	Andrej Kralj, Zeleni	Ernest Čahuk, Pletilstvo Prosenjakovci	Štefan Šeruga, IMB Blisk	Stanko Hari, IMP Panonija	Jože Sraka, Projektivni biro	Jožef Zver, Demos	Franc Hari, Demos	Franc Bencak, Demos	Jožef Verčec, Demos
Agica Novak, Zeleni	Brigita Bavčar, Zeleni	Franc Horvat, Zeleni	Stanko Kerčmar, ZSMS-LS	Albert Smodič, KG Rakičan	Franc Vratarič, KZ Panonka	Tibor Černi, SGP Pomurje	Bojan Ščavničar, Cestno podjetje	Ludvik Lepoša, Demos	Ivan Mesarič, Demos	Štefan Kuhar, Demos	Martin Duh, Demos
Edi Kuzma, ZSMS-LS	Franc Maučec, ZSMS-LS	Branko Žunec, Demos	Jože Magdič, Demos	Emil Ostere, PTT podjetje	Ciril Časar, Avtobusno podjetje	Alojz Režonja, Potrošnik	Franc Pertoci, Jeklotehna	Josip Kelemen, Demos	Aleksander Čahuk, Demos	Štefan Bagola, Demos	Koloman Benkič, Demos
Drago Šiftar, Demos	Danilo Novak, Demos	Jože Kavaš, Demos	Andrej Zadravec, Demos	Ivan Karas, Hotel Diana	Irma Žibrik-Domjan, Moravske Toplice	Franc Fujs, Agroservis	Štefan Puhan, Pomurska banka	Štefan Kuhar, Demos (Tešanovci)	August Farkaš, SZ	Franc Maček, SZ	Jože Vugrinec, SZ
Franc Horvat, Demos	Janko Halb, Demos	Herman Kisilak, Demos	Ludvik Novak, Demos	Andrej Kuhar, SCTPU	Milka Fišer, SCTPU	Ludvik Nemec, OŠ Karel Destovnik-Kajuh	Angela Novak, OŠ Edvard Kardelj	Rudi Cipot, SZ	Ernest Ferko, SZ	Jože Škalič, SZ	Milan Filo, SZ
Aleksander Abraham, Demos	Karel Kozic, Demos	Silva Nočič, Demos	Janez Senica, Demos	Irma Benko, ZČRD	Štefan Kous, Splošna bolnišnica Rakičan	Anton Camplin, Zdravstveni dom Murska Sobota	Marija Kerčmar, Dom oskrbovancev Rakičan	Vladimir Goldinskij, SZ	Mirko Šeruga, SZ	Rudi Štelcl, SZ	Janez Bertalanič, SZ
Evgen Sapač, Demos	Aleksander Ružič, Demos	Slavko Horvat, Demos	Andrej Gerenčer, SZ	Tonček Gider, Občinski svet Zveze svobodnih sindikatov	Milan Horvat, UNZ	Ludvik Cigut, kmet, Predanovci	Pavel Horvat, kmet, Bogojina	Ivan Karoli, SZ	Edvard Mihalič, SZ	Karel Kučan, SZ	Viktor Voršič, ZKS-SDP
Jože Zadravec, SZ	Janez Štotl, SZ	Viola Bertalanič, SZ	Aleksander Kerčmar, SZ	Alojz Gomboc, kmet, Gerlinci	Adolf Časar, kmet, Markovci	Zoltan Cigut, kmet, Vučja Gomila	Viljem Körmendi, kmet, Pordašinci	Leopold Crnković, ZKS-SDP	Franc Deutsch, ZKS-SDP	Helena Frumen, ZSMS-LS	Dezider Šooš, neopredeljen
Geza Farkaš, SZ	Ernest Eöry, SZ, madžarska narodnost	Marjan Kiršner, ZSMS-Zeleni		Štefan Savel, obrtnik, Murska Sobota	Jože Časar, elektrikar, Murska Sobota	Maria Molnar-Bogdan Pletilstvo Prosenjakovci, madž. narod.		Štefan Horvat, neopredeljen	Miloš Borovšak, neopredeljen	Geza Dora neopredeljen, madžarska narodnost	

KAKŠNO BARVO OČI IMA RESNICA?

Podpredsednik republiškega izvršnega sveta dr. Jože Mencinger, ki bo odslej »odgovarjal« za slovensko gospodarstvo, je v intervju za sobotno prilogo Dela odslikal podobo Slovencev sedaj in še za prihodnjih pet let.

Kaj ukreniti, da ne bo prišlo do zloma slovenskega gospodarstva? Po Mencingerjevem so problemi hujši, kot si je to predstavljal. Številke o socialno ogroženih zaposlenih so čedalje večje, zato pri vsem tem ne gre samo za ekonomska, temveč tudi za socialna vprašanja. Podatki kažejo, da se zmanjšuje število zaposlenih, veča pa število upokojencev. V teh razmerah je po Mencingerjevem zahteva sindikatov, da naj bi bile povprečne plače najmanj 600 ali pa celo 1000 zahodnonemških mark, čisto enostavno licitiranje. »Sam bi najraje ponudil 2000 mark«, je dejal Mencinger, »pa vem, da je to popolnoma nerealno«. Po njegovem je treba pogledati resnici v oči in videti, koliko slovenskih podjetij je pred stečajem!

NEKAJ MENCINGERJEVIH POUDARKOV

□ Tuji kapital ne prihaja na lepe oči. Mnogi prihajajo zgolj zaradi visokega dobička, saj smo rizična država. Nevarnost je tudi razprodaja naravnega bogastva.

□ Treba je gledati na [illegible] odtok denarja iz Slovenije zmanjša, kolikor je mogoče. Gre za čisto ekonomske razloge. Posebna stvar, ki jo moramo preprečiti, je nov prometni davek za vojsko v višini 3 do 20 odstotkov. Vlade in skupščine po svetu kontrolirajo posamezne nakupe, ki se jih loteva vojska. Pri nas pa naj bi se zadovoljili z razlago, da gre za vojaško skrivnost.

□ Dokler živimo v skupni državi, je normalno, da imamo skupen denar. Z uvajanjem slovenske denarne enote (lipe) bi v sedanjih razmerah kršili vsa mednarodna pravila.

□ Živimo v obdobju uvajanja Markovićevega programa, ki jemlje tam, kjer je še mogoče kaj vzeti. To je sicer samomevno, v tem primeru pa tudi Slovenija. Najbolj zaradi uvrstitve dinarja na ravni ena marka proti sedem dinarjev. To je [illegible] že lani decembra prenizko.

□ Če rečemo (Slovenci), [illegible] bomo urejali zunanje [illegible] imeli bomo svojo vojsko in [illegible] bo vse v ekonomiji, potem je to gično vprašanje, kaj naj imamo potem skupnega. Podobno je [illegible] di obrnjeno: če ima vse [illegible] nosti le zveza, potem se pos[illegible] vprašanje, zakaj potem im[illegible] republike. Nekaj ne gre skup[illegible]

MEDNARODNI SEJEM MEDICINSKI OPREME V ZAGREBU

NE ČLOVEK, DENAR JE MERILO SLUŽBOVANJA

Če nisi iz medicine ali tehnike, računalništva, elektronike, potem se počutiš na mednarodnem sejmu medicinske opreme in tehnike, ki je bil v Zagrebu, kot uboga para.

Na njem sta se namreč srečala dva svetova. Razstavljal je svet tehnike in elektronike, njegov cvet, drugi je bil svet medicinske znanosti, ki je izbiral, ogledoval, vrh posebnega sloja na svetu. Bila sta vsak na svoji strani, a v bistvu sta to svetova, ki bi bila mrtva ali ne to, kar sta, če se med

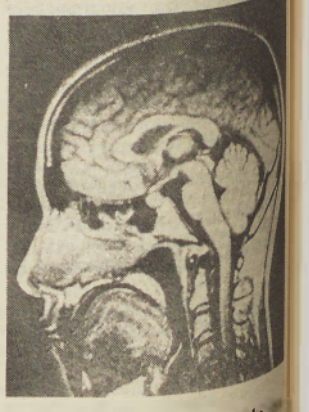

Soboška bolnišnica ima računalniško tomografijo, ponos nekaterim in kamen spotike drugim. Na sejmu pa je bila to že zastarela tehnika, saj so predstavili hit s tega področja, to je magnetna resonanca. Magnetna resonanca je na od novih diagnostičnih metod. Del telesa, ki se preiskuje, se postavi v magnetno polje. S stimulacijo ali spodbujanjem z radiosignali, ki odsevajo iz notranjosti telesa, se merijo z računalnikom ali rišejo slike. Ta metoda, po izkušnjah, ne škodi zdravju!

njima ne bi razvila vez soodvisnosti do take mere, da drug brez drugega ne moreta obstajati. To je lahko spoznal opazovalec, ki ni bil iz nobenega od teh svetov, njuno navidezno samostojnost, ki pa v sebi ohranja in krepi — biologi bi rekli organsko povezanost tehnike in znanosti o človeku in za človeka.

Saj res, vse pa naj bi služilo človeku, njegovemu ohranjanju, preživetju ali izboljšanju zdravja, vsa pamet obeh strani naj bi [illegible] la stičišče — človeka. Saj [illegible] stvu tudi ima, a je med n[illegible] dosegata skorajda nedoum[illegible] popolnost in dovršenost — [illegible] zase in hkrati v simbiozi — [illegible] jekt, predmet obdelave. Pre[illegible] ti se mora neznanemu, v [illegible] na takšno ali drugačno [illegible] pomoč, morda celo čudež.

Pa bodo nekateri takoj [illegible] blagor tistim, katerim ve[illegible] tehnike in medicinske ze[illegible] tudi služi. Ti so lahko sre[illegible] človek, denar je merilo sl[illegible] nja!

To je zapisal človek, ki [illegible] pada svetovoma, ki sta se sre[illegible] na mednarodni razstavi me[illegible] ske tehnike, slednje [illegible] spoznanje pa so verjetno o[illegible] vsi iz naših zdravstvenih [illegible] cij, ki so si razstavo ogledali.

Majda H[illegible]

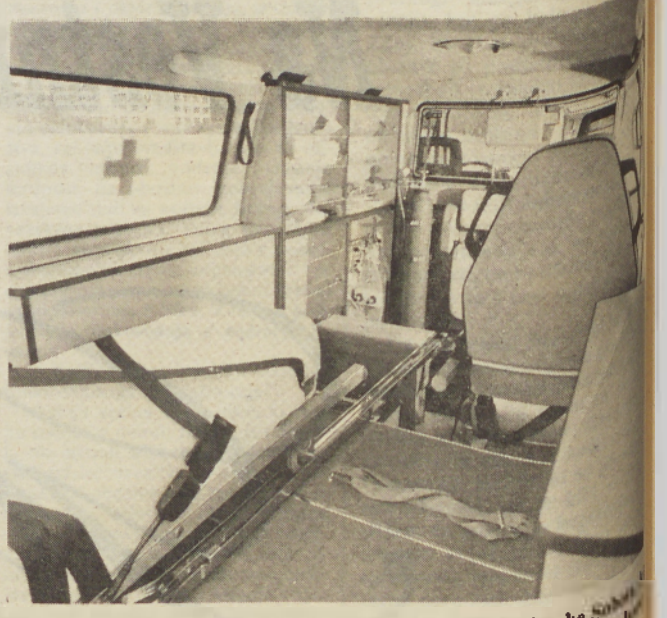

Na sejmu so predstavili tudi reševalno vozilo iz Murske Sobote, ga je z mini razvodom kisika opremil Medicop inženirig iz Černelč. Novo reševalno vozilo ter oprema sta vzbudila precej zanimanja.

PRODAJA GNOJILA SE BO ZMANJŠALA ZA 330 TISOČ TON

Vzdržati do jeseni

Nekateri jugoslovanski izdelovalci gnojil so ustavili, nekateri pa znatno zmanjšali proizvodnjo. Po predvidevanjih komercialne službe INA — Petrokemije bo prodaja mineralnih iz Kutine do jeseni manjša za 330 tisoč ton ali 20 odstotkov od predvidene količine in bo zaradi tega proizvodnja občasno stala do 30. septembra tega leta.

INA — Petrokemija je stopila v novo leto 1990 s previdenim 85-odstotnim izkoriščanjem zmogljivosti in načrtovano prodajo 70 odstotkov na domačem tržišču, in 30 odstotkov v tujini. Uspešnost poslovanja v tem letu bo odvisna prav od uresničitve načrta prodaje.

Zaradi manjše proizvodnje so pripravili ukrepe finančne konsolidacije oziroma operativnega načrta štednje na vseh ravneh v podjetju. Angažiranje zunanjih podjetij bodo zmanjšali na minimum. Povsem bodo prenehali s poslovanje za določen čas (sezonci v transportu in zamenjava za bolniške). Zahtevajo tudi uvajanje diferencirane cene plina kot tehnološke surovine v proizvodnji mineralnih gnojil v skladu s preverjenimi modeli in prakso tarifne politike držav zahodne Evrope. K finančni konsolidaciji lahko pripomore tudi 30-odstotni popust pri ceni električne energije, manjše cene železniškega prevoza ter realizacija terjatev za nadomestilo »državne škode«, 73 milijonov dolarjev. Za spodbujanje potrošnje gnojil je nujno iz državnega sklada redno zagotavljati izplačilo sredstev za regres na tekoče cene v višini 20 odstotkov in ustrezno tržnim pogojem uvesti carinsko antidampinško zaščito domače industrije mineralnih gnojil.

Boris Hegeduš

V TOVARNI MLEČNEGA PRAHU V MURSKI SOBOTI

ODKUPA NE BODO OMEJEVALI

Če je pretiran uvoz govedi in mesa živinorejo že postavil na trhle temelje, jo nekontroliran uvoz mlečnih izdelkov lahko povsem uniči. Tako zatrjujejo slovenski mlekarji, ki v tem trenutku sami najbolj čutijo težave, že kmalu pa se bodo te prenesle tudi v živinorejo. Zaradi uvoza cenejših mlečnih izdelkov, predvsem sira, masla in posnetega mleka, je prodaja domačih izdelkov skoraj povsem zastala in zaloge v mlekarnah se iz dneva v dan povečujejo. Dodatni problem je plačilna nesposobnost partnerjev, zato se tudi likvidnostni položaj mlekarjev zaostruje. V Tovarni mlečnega prahu v Murski Soboti pravijo, da so se plačilni roki podaljšali tudi za dva meseca, doslej dobri plačniki pa so kar naenkrat postali slabi.

Čeprav so njihovi mlečni izdelki kakovostni in so se doslej dobro in hitro prodajali, so trgovske organizacije denar, ki je bil namenjen mlekarjem, namenjale v druge namene. V zadnjem času pa se je močno zmanjšala tudi prodaja, saj domači izdelki s svojo ceno niso več konkurenčni uvoženim, pa čeprav dostikrat manj kakovostnim, izdelkom. Takorekoč povsem se je ustavila prodaja masla in kondenziranih izdelkov, večina slovenskih mlekarjev pa se preusmerja v izdelavo mleka v prahu. Odkup mleka se je letos v Sloveniji sicer zmanjšal za okrog 7 odstotkov, vendar pa je istočasno padla tudi poraba konzumnega mleka in to kar za 30 odstotkov. Vzroke za to ni moč iskati v uvozu ali v nakupih čez mejo, pač pa predvsem v močno zmanjšani kupni moči prebivalstva.

Tudi Tovarna mlečnega prahu v Murski Soboti se je v veliki meri preusmerila v izdelavo mleka v prahu, vendar tudi njegova prodaja ne teče in zaloge dehidriranih izdelkov tako naraščajo. Trenutno imajo v svojih skladiščih okrog tisoč ton mleka v prahu, kar predstavlja več kot trimesečno pridelavo mleka na območju soboške tovarne. Skladišča pa polnijo tudi druge slovenske mlekarne in ker se je povrhu ustavila še prodaja tekočega mleka v Italijo, tudi te količine preusmerjajo v sušenje. Če bi takoj prekinili uvoz, bi skladišča z uvoženim blagom in domače zaloge izpraznili v dveh mesecih in šele takrat bi lahko pričakovali normalizacijo razmer na tržišču. Trgovske organizacije in nekatere mlekarne so namreč uvozile okoli 8 tisoč ton mlečnih izdelkov, posledica tega pa je bila, da so morali domači mlekarji za petino znižati ceno svojih izdelkov in nekatere prodajajo celo pod proizvodno ceno. Ta ukrep bi moral biti sicer dobrodošel za potrošnike, vendar pa se zaradi trgovskih marž nižja cena do kupcev ni v celoti uveljavila.

In kakšne so posledice vsega tega? Večina slovenskih mlekarn se ukvarja s problemi likvidnosti, zato na nekaterih območjih rejci mleka ne dobijo pravočasno plačanega ali pa ga mlekarne izplačujejo le delno. Zaradi trenutnih presežkov mleka v nekaterih mlekarnah sprejemajo dodatne ukrepe. Tako poostrujejo selekcijo in prevzemajo le mleko, ki ustreza pravilniku o kakovosti ali pa ga plačujejo po znatno nižji ceni. Naslednji ukrep pa naj bi bil, da ne bi prevzemali mleka od manjših pridelovalcev.

V Tovarni mlečnega prahu pravijo, da omenjenih ukrepov ne bodo izvajali, saj bi z njimi uničili dolgoletne rezultate, ki so jih zabeležili v prireji in odkupu mleka. Sicer pa mleko, ki ga prevzemajo na svojem območju, skoraj v celoti odgovarja pravilniku o kakovosti mleka. Tudi odkupa ne bodo omejevali, saj so manjši pridelovalci v tej tovarni enakovredni velikim in od njih prevzamejo še vedno okrog 65 odstotkov odkupljenega mleka.

Ludvik Kovač

MLEKOPROMET LJUTOMER

Na zalogi 150 ton sirov

V ljutomerskem Mlekoprometu, ki je specializiran za izdelavo sirov, nikoli doslej niso imeli težav s prodajo. Ponašajo se s kakovostnimi izdelki, ki jih je tržišče vselej sprejemalo, precej pa so se v preteklosti usmerili tudi v izvoz. Žal so se v zadnjem času razmere tudi v tej mlekarni zaostrile, prodaja je takorekoč zastala, zaloge zrelih sirov, pripravljenih za prodajo, pa se kopičijo. Trenutno imajo v svojih skladiščih okrog 150 ton takšnih sirov in prav nič ne kaže, da bi se prodaja povečala. Vzroke za to pripisujejo predvsem uvozu cenejših sirov, ki pa so često tudi sprašljive kakovosti, uvažajo pa jih vsi povprek, brez pravega nadzora.

V Mlekoprometu so že pred mesecem dni opozarjali, da bodo prisiljeni izvajati nekatere ukrepe, če se razmere ne bodo uredile. Položaj se je v tem času še poslabšal in ljutomerska mlekarna se je znašla v zagatah, iz katerih ne vidi izhoda. Pestijo jo likvidnostne težave in si morajo pomagati z dragimi posojili, kupci pa s plačili vedno bolj zavlačujejo. Odkup mleka na njihovem območju zaenkrat sicer še teče normalno, tudi izplačilo dobivajo rejci pravočasno, če se razmere ne bodo uredile, pa bodo morali sprejeti nekatere ukrepe. Vendar le v skrajnem primeru, saj jih ne želijo niti rejci, niti mlekarji.

L. Kovač

Vzdrževanje melioracijskih objektov

(nadaljevanje iz prejšnje številke)

METODE ČIŠČENJA DRENAŽNIH CEVI

Obstajata dve metodi čiščenja cevi: metoda s strganjem ali metoda z izplakovanjem.

METODA STRGANJA

Cev iz trdega PVC ali palice iz bambusa, ki so zvite skupaj, porinemo v drenažo. Na koncu je pritrjena priprava, ki izpodrine umazanijo in/ali jo odstrani iz drenaže. Obstajajo različni priključki za struganje:

— z železno preobračalko — zaklopnico. Zaklopnica leži izravnano s cevjo, kakor se premika v drenažo in se obrne na navpično pozicijo, ko se cev potegne nazaj, tako izpraska umazanijo iz cevi,

— votla cev (zajemalka) dolžine 70 cm ali manj, ki je manjšega premera od drenažne cevi. Zajemalka se sama napolni z umazanijo, medtem ko jo porivamo v cev.

— Razne krtače, kot priključki, ki grobo očistijo drenažno cev, iz katere moramo nato odstraniti blato z izpiranjem.

METODA IZ IZPLAKOVANJEM

Vodo črpamo v drenažo s pomočjo visokotlačne črpalke prek visokotlačne cevi, na koncu katere je šoba, ki je prirejena tako, da je cev čistilne naprave v drenažni cevi samopomična. Vodni curki (eden v horizontalni smeri naprej in trije poševno usmerjeni v steno cevi drenaže nazaj) očistijo drenažno cev.

Izpiranje je možno opraviti pod visokim ali nizkim pritiskom:

— Stroj za izplakovanje pod visokim pritiskom deluje pod pritiskom 80—100 barov. Visokotlačna cev potuje po drenažni cevi pod vplivom delovanja reakcijskih vodnih curkov, ki udarjajo v steno drenaže od strani nazaj. Črpalko poganja traktor s 40 KS. Viskotlačna cev je navita na vreteno, ki se navija ali odvija s pomočjo prenosnega mehanizma, pogon pa dobiva od traktorja.

— Stroj za izplakovanje pod nizkim pritiskom deluje na pritisk 20 barov. Cev je treba uvajati v drenažo ročno.

Obe čistilni izplakovalni napravi imata možnost očistiti drenažo do dolžine 350 m.

Glinaste in meljaste talne delce lahko odstranimo iz drenažne cevi z izplakovanjem. Pri tem daje najboljše rezultate visokotlačna naprava. Na drugi strani pa je izpiranje peska iz drenažnih cevi zelo težavno.

3. Vzdrževanje propustnosti tal:

Podrahljavanje kot vzdrževalni ukrep na melioracijskem sistemu bi morali opravljati vsakih 4—5 let po izvedbi melioracije, ker s tem ko razbijemo neprepustno plast, ki se ustvarja pod ravnijo oranja, in omogočimo pronicanje vode v podtalje do postavljene cevne drenaže.

Pogoji za izvedbo podrahljanja:

— globina podrahljanja 70—80 cm,

— razdalja podrahljanih nožev 75 cm,

— pogoj za dobro podrahljanje zemljišča je vlaga izpod meje svaljkanja do globine podrahljanja,

— smer podrahljanja prečno prek cevne drenaže s filtrom.

Pri pravilnem podrahljanju se mora raven tal dvigniti pribl. 15 cm. Problem podrahljanja je v tem, da je v naših podnebnih razmerah in naših tipih tal zelo težko doseči tako sušnost tal, da je to možno kvalitetno izvršiti. Kljub sušnemu obdobju se pojavljajo vedno manjša območja, ki so za podrahljanje premokra. Praktično imamo površino, ki izkazuje več stopenj vlažnosti po posameznih predelih. V Nemčiji so ta problem rešili tako, da na vsak nož podrahljalnika obesijo valj za krtično drenažo. S tem dosežejo, da je zemljišče na mestih, kjer je dovolj suho, podrahljano, na mestih, kjer pa je prevlaženo, krtičeno. Tako z eno operacijo zadostijo zahtevam podrahljanja in krtičenja. Potrebna vlečna sila za podrahljanje na en nož podrahljača je 74 kW ali 100 KS.

Če podrahljujemo v tleh, ki je prevlažno, lahko dosežemo negativni učinek in dodatno zgoščevanje zemljišča ter zmanjševanje zračnosti, vodoprepustnosti tal. Isto lahko povzročimo, če rahljamo tla z nestabilno strukturo.

4. Vzdrževanje optimalne reakcije tal in strukture tal:

Apnjenje tal in zagotovitev zadostne količine organske snovi v zemlji sta pomembna dejavnika za funkcioniranje celotnega melioracijskega sistema.

Čim težja so tla, tem višja je optimalna pH vrednost. Za težka tla je to pH 6,8—7,00 in (po nekaterih avtorjih še do 1% prostega CaCo, kot vir neprekinjene preskrbe talne raztopine s Ca-ioni). Čim več dušičnih in (drugih fiziološko kislih) NPK gnojil, pa tudi čim več gnojevke uporabljamo, tem večjo skrb moramo namenjati doseganju in ohranjevanju optimalne reakcije tal. Z apnom namreč obarjamo dispergirane delce gline, povečujemo stabilnost (odpornost proti tlačenju) srednjih in velikih por v tleh, ohranjamo zlog in površinska plast tal se hitreje osuši, za mnogokratnik se poveča propustnost tal za vodo, površinski odtok vode se zmanjša, s čimer zmanjšujemo tudi erozijo.

Za razkisanje travnikov uporabljamo praviloma (fino mlete) apnence ali dolomite, za njive — zlasti za težja leta, pa žgano (odpadno) apno ali hidratizirano apno (70 % CaO).

Koliko CaO/ha potrebujemo za doseganje optimalne reakcije tal, nam pove obvezna kemična analiza zemlje.

Organske snovi oziroma organska gnojila neposredno rahljajo zemljo, zlasti pa je pomemben njihov vpliv na ohranjanje in obnavljanje grudičaste strukture tal (s pomočjo huminskih snovi oziroma teles in izločkov bakterij in plesni). Organska snov je namreč substrat za življenje mikroorganizmov.

Za ohranitev dobre strukture tal si moramo prizadevati za pozitivno bilanco humusa. To pomeni, ornici moramo z različnimi organskimi gnojili (k njim prištevamo tudi slamo, koruznico, listje in glave sladkorne pese, podorine, strnišče in koreninske ostanke . . .) dovajati toliko organskih snovi (izraženo v sušini organske snovi), kolikor se jih med letom v ornici mineralizira.

5. Vzdrževanje poljskih poti

V glavnem se opravlja po potrebi na mestih, kjer so se pojavile luknje ali večje depresije zaradi nestabilnosti tal, in to z navozom gramoza ter planiranjem.

K vsem tem ukrepom je treba pristopiti vestno, ker bo sicer izgradnja melioracijskega sistema stran vržen denar, zemljišče pa z leti zopet nesposobno za kmetijsko rabo.

KZ PANONKA,
Oddelek za kmet. zemljišča:
Jože Kosi, inž. agr.

Blagoslov za polja

Obilnejših padavin v preteklem tednu so bili najbolj veseli predvsem kmetijci, saj je suša tudi v Pomurju na nekaterih območjih že močno ogrožala posevke. Ozimna žita so si po tem dežju precej opomogla in strokovnjaki napovedujejo, da lahko letos pričakujemo rekorden pridelek. Dež pa je bil dobrodošel tudi za koruzo in sladkorno peso ter druge spomladanske posevke, ki pa kljub vsemu ponekod posevki zaradi suše slabo vzkalili.

Vlaga in toplina pa imata tudi svoje slabe strani, saj pospešujeta razvoj nekaterih bolezni. Zlasti sadjarjem in vinogradnikom svetujemo, da spremljajo navodila strokovne službe in nasade pravočasno oškropijo, z zaščito posevkov pa bodo morali začeti tudi pridelovalci ozimnih žit.

L. K.

PREVAŽANJE ČEBEL

Prevažanje čebel na pašo ima pri Slovencih že lepo tradicijo, saj o tem poročata že Anton Janša in Peter Pavel Glavar. V tistem času (18. stol.) so naši gorenjski čebelarji s posebej prirejenimi vozovi vozili svoje kranjiče na zgodnjo spomladansko pašo na rešo in v jeseni na ajdova pasišča. Ajda je dajala zanesljivo in bogato čebeljo pašo. Ob tem pa je bil pridelek ajdovega zrnja s pomočjo čebel mnogo večji. Danes žal ajda ne medi več.

Že takrat so se naši predniki zavedali, da ni kraja, kjer bi trajala paša za ekonomsko pridobitno čebelarjenje skozi vse leto.

Tudi danes zelo veliko čebelarjev prevaža čebele, saj si le tako poveča pridelek medu in poskrbi za čebeljo pašo, s tem pa tudi za hitrejši razvoj družine.

Prevažanje z avtomobili (predelanimi tovornjaki, avtobusi, zabojniki in prikolicami) omogoči, da v eni noči prepeljejo velike razdalje. Priporočljivo je prevažanje v nočnih urah, ker tedaj čebele po nagonu mirujejo in ne izletavajo ali pa v zgodnjih jutranjih urah (zlasti na bližja pasišča), ko je še hladno. Čez dan bi se čebele lahko zaradi toplote (nad 35° C v panju) in svetlobe čezmerno razburile in zadušile.

V notranjosti prevoznega čebeljnaka je tudi dovolj prostora za točenje medu in za druge čebelarske potrebščine (orodje, posode za med). V kabini ali na hodniku lahko tudi spijo

Velika prednost je tudi v tem, ker panjev ni potrebno nakladati in razkladati. Mnogi čebelarji tudi prezimujejo v prevoznih čebelnjakih. Z njimi smo se Slovenci uvrstili med najnaprednejše prevažalce. Vendar se poraja strah, da bodo zaradi prenizke odkupne cene medu in drugih čebeljih pridelkov, gledano na stroške prevoza, cene zdravil in reprodukcijskega materiala, raje čebelarili doma — na stalnem mestu. Seveda bodo dobili manj medu, pri tem pa bodo tudi stroški nižji. Tudi pašna bera ni več tako bogata. V splošni onesnaženosti, ki je zajela človekovo okolje, je čebela najbolj ogrožena.

Pri pripravi čebel za prevoz na pašo je potrebno upoštevati:

1. Zvečer zamašimo žrela panjev, obenem utrdimo vse panjske dele, da se ne bi med prevozom premikali in odpremo lopute za zračenje, ali pa (pri panjih AŽ) prevažamo s snetimi vrati. Paziti moramo, da so satniki dobro pritrjeni, da se satje med prevozom ne bo majalo in da okenca pritrdimo in privijemo s prečnimi zaporami.

2. Prevažamo le močne in zdrave družine. Ravno s prevažanjem čebel se je zelo povečala nevarnost za širjenje kužnih bolezni čebel!

3. Pred prevozom moramo pregledati družine in ugotoviti njihovo moč, zalogo hrane in količino zalege.

4. Iz medišča odstranimo in iztočimo težke medene sate.

5. Pred prevozom poskrbimo za potrdilo o zdravstvenem stanju čebel od pristojne veterinarske inšpekcije.

Preden se odločimo za prevoz, je najboljše, da si pasišče in prostor za namestitev panjev ali prevoznega čebelnjaka predhodno ogledamo in se prijavimo referentu za pašo lokalnega čebelarskega društva, po potrebi pa tudi veterinarski postaji. Pri slednjih dveh bomo dobili vsa potrebna pojasnila.

Kot prevažalci lahko postavimo svoje čebele na stojišče le v sporazumu z domačimi čebelarji in čebelarji prevažalci, ki že imajo tam čebele, na razdaljo 100 oz. 200 metrov. V kolikor sporazum ni mogoč, smemo svoje čebele postaviti najmanj 800 metrov od sosednjega stojišča.

Vendar moramo paziti, da namestitev panjev ne bo zapirala in ovirala prehoda ljudem in živalim. Na vidnem mestu pa ga označimo z natančnim naslovom lastnika.

Čebelnjak je primerno nameščen, če bo imel z obeh strani vsaj malo jutranjega sonca. Odpreti moramo vsa žrela in na koncu pregledati, da katerega nismo spregledali. Če na pasišču ni vode, moramo takoj poskrbeti zanjo, kajti čebelja družina potrebuje dnevno približno 1 liter vode. Če pa je na pasišču v gozdnem območju nevarnost medveda, namestimo okoli čebelnjaka električnega pastirja ali razne bliskalice.

Zakon določa, da je izkoriščanje paše svobodno in brezplačno. Po prenehanju paše smo dolžni svoje panje odpeljati. Ne smemo pa pozabiti na lastnika zemljišča, na katerem smo imeli panje in ga bomo morda še potrebovali. Za njegovo razumevanje se mu moramo oddolžiti z denarjem ali medom, ne le z besedama »hvala lepa«.

Ivanka Lebar

V trgovini GEA lahko kupujete vso kmetijsko mehanizacijo vedno ceneje!

SPECIALNA PONUDBA ZA KMETOVALCE:

- avtomatski sadilnik krompirja stane **samo 9.900,00 dinarjev**
- vreče za krompir pa **le 2 dinarja 89 par**
- in še ostali izdelki in priključki kmetijske mehanizacije

NAJNIŽJE CENE IZDELKOM KMETIJSKE MEHANIZACIJE LE PRI GEI V MURSKEM SREDIŠČU!

ŽELJO PRPROVIČ
42315 MURSKO SREDIŠČE
M. Tita, tel.:042 843 232
Nov delovni čas:
Od 7.00 do 15.00 in ob sobotah od 7. do 12. ure

GEA IN VI SKUPAJ DO CILJA!

Skupščina občine Ljutomer

čestita občanom ob njihovem prazniku!

OPREMLJATE TRGOVINO, GOSTILNO, NABAVLJATE HLADILNO OPREMO ZA SKLADIŠČENJE IN PRODAJO HRANE? OBRNITE SE NA NAS, POMAGALI VAM BOMO URESNIČITI VAŠE ŽELJE!

- **vitrine vseh vrst in dimenzij**
- **retropulti in nevtralni elementi**
- **točilni pulti**
- **izdelovanje in opremljanje montažnih in zidanih hladilnic**
- **krilna in drsna hladilniška in zamrzovalniška vrata**

vitrina

Podjetje za proizvodnjo hladilne opreme
69240 LJUTOMER
Kolodvorska 28
Telefon: (069) 81-340, 81-898
Telefax: 81-340

NOVI PREDSEDNIK SKUPŠČINE OBČINE LJUTOMER

Mirko Prelog

V tem kratkem sporočilu prebivalcem ljutomerske občine mi ob izvolitvi za predsednika SO Ljutomer nikakor ni možno nanizati vseh idej, misli, spoznanj in načrtov, ki smo jih z zanosom in veliko notranjo silo oblikovali v predvolilnih programih. Vendar bistveno ostaja: s sodelavci in ljudmi dobre volje bom storil vse, da povežemo svojo ustvarjalnost — znanje, sposobnost, pridnost v skupni cilj — napraviti čim več dobrega za kraj in ljudi — za državo, v kateri želimo biti resnično svobodni.

Kot rečeno, čas predvolilnega opredeljevanja je za nami, za nami so tudi »porodni krči« pri nastajanju strank, ki so med drugim omogočile izpeljavo svobodnih in demokratičnih volitev. Sedaj stojimo pred realnim, vsakdanjim življenjem pred dejstvi.

Prepričan sem, da bomo v novi občinski skupščini (ta še ni dokončno konstituirana) zmožni, sposobni in voljni delati in delovati ustvarjalno (ne rušilno), le razmere za to moramo vzpostaviti. Vseh delegatov, poslancev posameznih zborov skupščine še ne poznam — večino pa — in ta me navdaja z optimizmom, saj gre za zelo sposobne ljudi, ki jih bodo pri odločanju vodili predvsem cilji, ki jih prihodnja demokratična družba želi dosegati. Moja naloga — predsednika — v tej skupščini bo tako tudi in predvsem v vlogi ***povezovalca*** *med (največkrat) na videz različnimi pogledi na posamezne probleme pri posameznih delegatih ali skupin delegatov — občinskih poslancev. Pri našem delu bo torej podčrtana kultura odnosov, ki bo disciplinirala posameznika v njegovem osebnem dostojanstvu pri delu v skupščinskih klopeh, hkrati pa spodbujala izražanje osebnih ustvarjalnih pobud. Vemo pa, da je pogoj za podjetniški duh (ki ga močno želimo vpeljati tudi v delo skupščine) dobro vzdušje (delovni nemir) in zadovoljstvo pri delu, ki ga mora občutiti vsak posameznik. Tudi temu dejstvu bom posvetil precej svoje pozornosti. Upam in želim, da okolje samo čimprej izloči tiste, ki so gradili ali še mislijo graditi le na vsiljevanju idej in moči. V naših skupnih razmišljanjih bodo vedno prisotne naše korenine, tradicija, splošne vrednote, ki jih lahko utrjujemo s simboli (zastava, grb, himna itd.), ki dajejo nekemu narodu ali manjšemu okolju — občini — ponos in ustvarjalnost — torej zdrav temelj za nadaljnji vsesplošen kulturno-gospodarski razvoj.*

Ob tem razmišljanju pa je že zelo blizu naš konkreten poudarek za naš jutri — veljava pridnim rokam, in kar je še posebno pomembno: veljava znanju, modrosti, kar lahko najdemo le v dobrih strokovnih kadrih. Deficitu na tem področju bomo v naši občini namenili največ pozornosti. Veliko tega je že tudi do sedaj zastavljenega. Pravilno in pravično bomo ocenili delo naših predhodnikov in nadaljevali, kar je dobrega. Na novo pa bomo brez predsodkov in smelo uveljavljali vse spremembe, ki jih naši ljudje želijo in pričakujejo od novega občinskega vodstva.

Mirko Prelog

Slovin ostal sam, kakšen bo zapitek?

Te dni se je zgodilo tisto, kar so vinogradniki že dolgo diskretno napovedovali. Vse vinogradniške organizacije, ki so bile v sistemu Slovina, ki niso iz Ljubljane, so izstopile iz tega največjega trgovskega podjetja. Uradnih razlogov za izstop sicer še niso pojasnili, vendar pa iz številnih pogovorov, ki smo jih imeli z ljutomerskimi in gornjeradgonskimi vinogradniki, lahko naštejemo nekaj osnovnih razlogov;

Ljutomerska in kapelska klet, ki sta svoje vino prodajali v glavnem prek Slovinove trgovske mreže, že dalj časa nista bili zadovoljni z odnosom Slovina, saj je le-ta premalo storil za poudarjanje kakovosti in zaščito kakovostne znamke Jeruzalemsko-ormoških in Kapelskih goric. Iz teh odnosov so nastali številni drugi zapleti, ki so pripeljali do te dokončne odločitve. Kaj pa sedaj? V kleteh, predvsem pa v vodstvih bodo morali dodobra premisliti, kakšno tržno in podjetniško pot bodo ubrali, da zaščitijo kakovost vin, ki rastejo na naših vinorodnih območjih. Morali bodo doseči, da bo vino tudi rešničen simbol tega območja.

D. L.

emona commerce

sektor: predelava vrtnin ljutomer
69240 ljutomer, Rada Pušenjaka 8,
telefon: 069/81-250, 81-251, 81-237
telegram: Emona Ljutomer
telex: Yu Emona 35265
telefax: 069/82-502
žiro račun: 50100-601-12274

PROIZVODNI PROGRAM:

- **proizvodnja delikates (šampinjoni, olive, artičoke, beluši)**
- **kumare, paprika, feferoni, rdeča pesa, fižol**
- **predelava lešnikov, orehov, mandeljnov**
- **predelava ajdove moke, ajdove kaše, prosene kaše**
- **pakiranje oglja**
- **predelava sadja**
- **DISKONTNA PRODAJA IN TRGOVINA NA VELIKO**

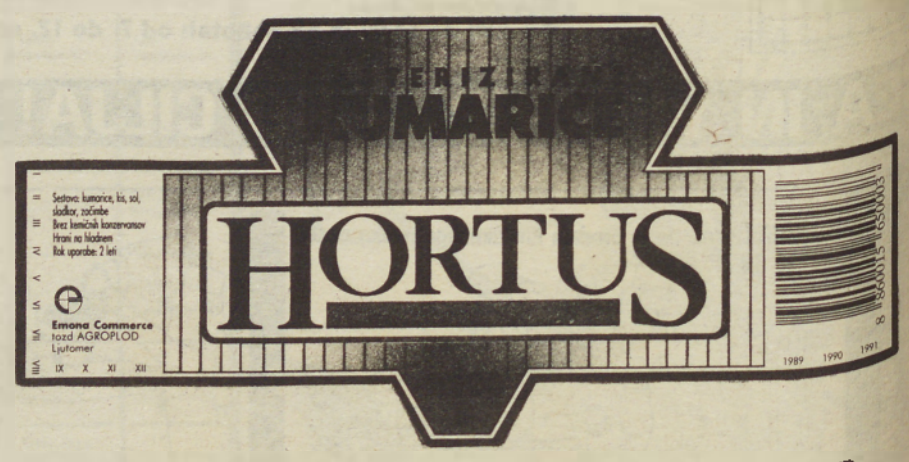

Nova blagovna znamka EMONA COMMERCE LJUTOMER

V SOBOŠKI MURI

V KORAK S SVETOVNIMI ZAHTEVAMI

Tržna konkurenca v svetu je vedno večja, prodor japonskega kapitala in drugih dežel daljnega vzhoda je vse agresivnejši, zato se v državah zahodne Evrope zelo resno pripravljajo na leto 1992, ko bo konkurenca še močnejša. V tem boju se bodo obdržali le tisti, ki se bodo znali prilagoditi vsem tem spremembam, zato se manjše firme povezujejo s kapitalno močnejšimi, ki bodo to konkurenco lahko vzdržale. V Muri, ki je največji pomurski izvoznik, saj proda na tujih trgih štiri petine celotne proizvodnje, zelo budno spremljajo vse te spremembe v zahodni Evropi, saj se zavedajo, da je od možnosti na tem tržišču tako rekoč v celoti odvisen njihov obstoj in razvoj.

Ugibanja o tem, ali bo imel prodor japonskega kapitala v firme zahodne Evrope neugodne posledice za Muro, so preuranjena, vendar v Muri zagotavljajo, da zaenkrat za to ni strahu. Res da je v nekaterih zahodnonemških firmah, s katerimi sodelujejo, že japonski kapital, saj so nekatere od teh dobršen del deleža prodale Japoncem, vendar to ne pomeni, da bi te firme sodelovanje z Muro prekinile. Nasprotno, v povezovanju z japonskim kapitalom skušajo prodreti celo na nova tržišča, zlasti na japonsko, in to pomeni določeno priložnost tudi za Muro.

Seveda se v Muri zavedajo, da ob vsem tem ne smejo stati ob strani, zato se z najrazličnejšimi organizacijskimi in tehnološkimi izboljšavami pripravljajo na leto 1992. Za navzočnost na najzahtevnejših svetovnih tržiščih bosta odločilni predvsem kakovost in cena, zato posebno pozornost namenjajo izboljšanju tehnologije. Za nakup najsodobnejših strojev, ki so izredno prilagodljivi za najrazličnejše operacije in povečujejo produktivnost, so v lanskem letu namenili 11 milijonov nemških mark, za razvojem tehnologije pa ne želijo zaostajati tudi v prihodnje.

V Muri so se odločili, da koraka z Evropo in svetom ne smejo izgubiti, zato širijo in povečujejo svoj izvoz, tudi zunaj Evrope. Močno so navzoči na ameriškem tržišču, pripravljajo prvo pošiljko moških oblek na japonsko tržišče, pogovarjajo se z Avstralijo in še nove načrte imajo. Japonska je svoje tržišče odprla predvsem za izdelke visoke kakovosti, propagira evropsko modo in takšno politiko tudi zelo pametno vodi. Možnost za prodor na japonska tržišča imajo predvsem tiste firme, kjer je japonski kapital, v sodelovanju s takšnimi zahodnonemškimi firmami pa se tudi Murine možnosti na japonskem tržišču povečujejo.

Z izvozom blaga in storitev so v letošnjih prvih štirih mesecih v Muri ustvarili prihodek v vrednosti 36 milijonov nemških mark, vendar odpade na klasični izvoz le slabih 15 odstotkov te realizacije. Obseg klasičnega izvoza si prizadevajo povečati, vendar so težave, saj so domači izdelovalci tkanin in reprodukcijskega materiala predragi in neprilagodljivi za zahteve svetovne mode.

Tečaj dinarja je trenutno najbolj boleča točka Murinega izvoza, vendar pri njem morajo vztrajati, imajo tradicijo in partnerjev ne smejo izgubiti. Zato se ne morejo prilagajati trenutnim razmeram, pa čeprav je po njihovem mnenju tečaj dinarja za 20 do 30 odstotkov prevrednoten. Z izgubo sicer ne izvažajo, saj delajo kalkulacije za vsak izdelek posebej, vendar tudi kakšne posebne akumulacije ne ustvarjajo. Vse to pa se kaže tudi pri osebnih dohodkih, ki glede na evropsko kakovost in produktivnost, ki ju dosegajo v Muri, še zdaleč niso realni in spodbudni. Vendar, potrebno je vzdržati, saj se bodo razmere morale urediti. Delo v Muri imajo, vseh naročil iz tujine ne morejo niti sprejeti, od tečaja dinarja pa bo odvisno, kakšen dohodek bodo dosegali v prihodnje.

Ludvik Kovač

NOVI PROSTORI ZA SOBOŠKO ZAVAROVALNICO

Naslednje leto nova poslovna stavba na Lendavski ulici — Vrednost naložbe je 60 milijonov dinarjev — Boljše delovne razmere

Nekaj nad 150-članski kolektiv soboške Zavarovalne skupnosti Triglav, ki je po ustvarjenem dohodku in rezultatih dela najuspešnejši v Republiki Sloveniji, se je odločil za gradnjo nove poslovne stavbe ob Lendavski ulici v Murski Soboti. Zgradba, ki naj bi bila še enkrat večja od sedanje v Titovi ulici, bo stala na zemljišču nekdanjega Bliska, vrednost naložbe pa je po sedanjih cenah iz idejnega projekta 60 milijonov dinarjev. S tem bi rešili velik prostorski problem, saj odpade na vsakega zaposlenega manj kot šest kvadratnih metrov delovnega prostora, s čimer so na najslabšem med vsemi slovenskimi zavarovalnicami.

Zaenkrat so potrebni denar zagotovili v okviru Zavarovalne skupnosti Triglav, ki si prizadeva, da bi že do naslednjega leta zgradili novo poslovno stavbo v Murski Soboti.

M. J.

VIDEO IN SOFT STUDIO

Cankarjeva 53, MURSKA SOBOTA

- izposojamo najnovejše video filme
- prodajamo programe za commodore 64
- edini videoklub v Murski Soboti, odprt tudi v nedeljo

OTVORITEV V PETEK, 1. JUNIJA 1990

VIDEO IN SOFT STUDIO

CANKARJEVA 53, MURSKA SOBOTA

INA NAFTA LENDAVA

DIFI bo dal delo

Na naš komentar Se bo Ina Nafta zrušila? v 19. številki Vestnika smo v tovarniškem glasilu Nafta zasledili odmev, v katerem je poudarjeno: »Ne, znašla se je le v težavah, značilnih za vso Jugoslavijo!«

V tem zapisu ne nameravamo prepisovati argumentov, ki jih v Ini Nafti navajajo za (ne samo) svoje težave, pač pa želimo opozoriti na eno od priložnosti, ki jo ponujajo v Naftinem razvojno-investicijskem sektorju (RIS). Gre za pobudo o ustanovitvi posebnega proizvodnega programa drobnih in finalnih izdelkov, za kar uporabljajo kratico DIFI. Pobudnik tega je vodja visa Ivan Pavoševič, ki ugotavlja, da bi ta dejavnost omogočila zaposlitev kakim 100 delavcem. Ker je v Ini Nafti več kot 250 delavcev, ki so ekonomski presežek, je pobuda o novem programu, kjer bi našli delo, toliko bolj aktualna. Vnesli jo bodo v sanacijski program kot eno od možnosti (najbrž tudi priložnosti) za izhod iz težav. Da bo bolj razumljivo, naj povemo, da v Ini Nafti v Lendavi vedno bolj spoznavajo, da se je treba lotiti tudi izdelave in pakiranja izdelkov v manjših količinah. Konkretno to pomeni (po Pavoševičevem predlogu) izdelavo drobnih in specialnih izdelkov iz surovin, ki jih predelujejo v sektorjih Rafinerije in Petrokemije. Leti bi bili končni izdelki, vanje bi bilo vloženega več dela, zato bi bili seveda dražji in dohodkovno zanimivi. Da je tako, dokazujejo nekatere firme (na primer Belinka), ki iz Naftinih polizdelkov izdelujejo končne izdelke in lepo služijo. Nekaj »malolitražnih« izdelkov so že dali na tržišče: destilirana voda, petrolej za razsvetljavo, topila za čiščenje mehaničnih delavnic in podobnega, razredčila za barve, bencin za čiščenje, razredčila za plinsko olje (dizel). Možnosti pa ne manjka. Tako je dan tudi predlog o izdelavi premaznih sredstev na temelju lastnega špirita whyte in izdelkov iz bitumna. Tudi metanola ne kaže le prodajati na veliko, še posebej pa ne zdaj, ko ni donosen, ampak ga je možno višje ovrednotiti v manjših pakiranjih. Enako velja za plina propan in dimetileter. Nazadnje so tu še izkušnje z izdelavo izolacijskega materiala lendapora. Pa ne le v obliki plošč kot talnih in stenskih izolacijskih materialov, ampak tudi za izolacije cevovodov, kaširanega lendapora z bitumnom in tako naprej.

Naš sogovornik Ivan Pavoševič meni, da bodo v Ini Nafti prej ali slej morali premagati predsodke o drobnih programih, kajti treba je izrabiti vse proizvodne možnosti. Program DIFI je možno izpeljati dokaj hitro, drugače pa je, ali se bodo prodajne službe ustrezno organizirale. Sploh pa je nujen večji prepih med vsemi zaposlenimi, še zlasti pa med višje- in visokošolsko izobraženimi (skupaj jih je menda 110), kajti ti naj bi se končno lotili dela, za katero so se izobraževali, ne pa, da se jih kar nekaj deset ubada z nepotrebno pisarijo, na primer vodenjem raznih evidenc o normativih in drugem, kar bi lahko opravljali vodje izmen ali kdo drug.

Iz Ine Nafte še tole: disciplinska komisija je izrekla prenehanje delovnega razmerja Marjanu Mertiku, Jožetu Štefaniču in Mladenu Matošu, ker 15. novembra 1989 niso nadzorovali poteka analize in kondenzacije pri izdelavi lepil, zato je odjeknila eksplozija, ki je ogrozila človeška življenja in naredila veliko gmotno škodo.

Š. Sobočan

V VAŠEM KRAJU

marles hiše maribor p.o.

DAN MARLES HIŠ

V MURSKI SOBOTI

5. 6. 1990

v salonu hotela DIANA
Titova 26
MURSKA SOBOTA
od 10. do 18. ure

Vse, ki gradite, se zanimate za montažno gradnjo in želite podrobnejših informacij, vljudno vabimo, da nas obiščete!

MARLES VAS PRIČAKUJE!

Iz Lendave

več ajdove moke

V lendavski kmetijski zadrugi se že dlje časa ukvarjajo tudi z mlinarstvom, saj predelujejo več vrst žit. Tačas zamenjujejo žito za moko, in sicer je treba dati za 50 kilogramov pšenične moke ali 68 kilogramov moke za kruh 100 kilogramov pšenice. Znani so tudi po predelavi ajde, prosa in riža. Tako so lani predelali 1200 ton ajde, 500 ton prosa in 2000 ton riža. Vse te surovine so dobili iz uvoza s posredovanjem Zunanje trgovine ABC Pomurke. Pred kratkim so v Kmetijski zadrugi Lendava kupili nove naprave za luščenje ajde. Omogočile jim bodo tako imenovano hladno luščenje, kar je novost v primerjavi z dosedanjim tehnološkim postopkom, ki je zahteval kuhanje ajde pred luščenjem. To pa ne pomeni, da bodo dosedanji način povsem ovrgli, kajti porabniki si žele ajdovo kašo ali moko, pripravljeni na oba načina. Največ kupcev imajo v Sloveniji in sosednjem Medžimurju. Z nakupom surovin sicer nimajo težav, vendar bi želeli predelovati tudi ajdo in proso z domačih njiv, žal pa na našem območju ne uspevata več.

Š. S.

MESOIZDELKI

G. RADGONA, LACKOVA 22

dobavitelji surovine
za kraški pršut, kraški zašink
in kraško panceto za Kras Sežano
želijo potnikom Vestnikovega vlaka
srečno vožnjo!

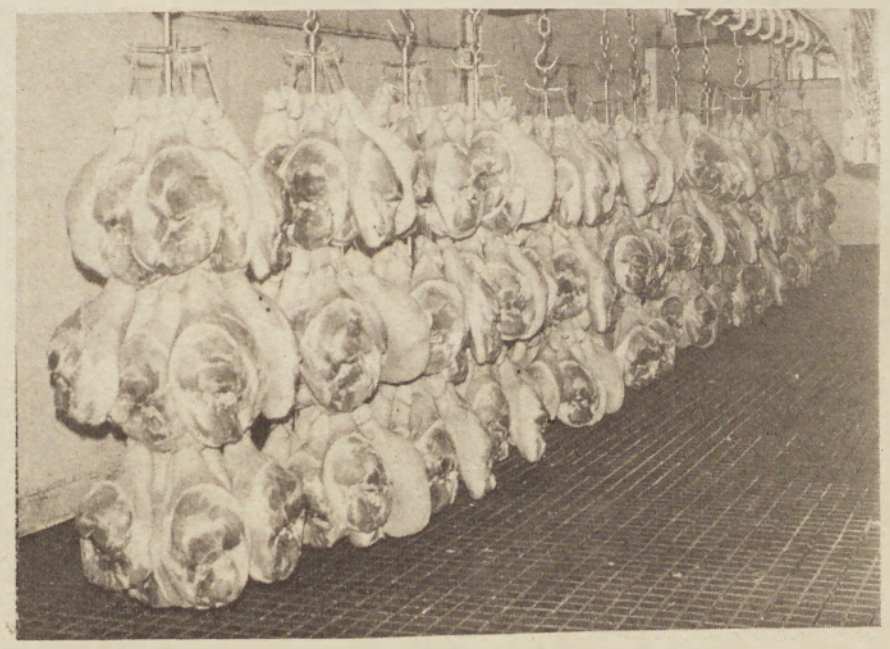

Priporočamo se s svojimi kakovostnimi izdelki!

Izdelujemo:
ROTACIJSKE MULČERJE
širine 0,90 do 2,30 m
Namenjeni so za mulčenje trave v vinogradih, sadovnjakih ter drugih nasadih in parkih. Rotacijski mulčer se lahko uporablja tudi za mulčenje koruzne slame.

Informacije in prodaja: KOVAŠTVO ROŠKER FRANC, Rošpoh 76/b, 62351 Kamnica, tel. (062) 621 233

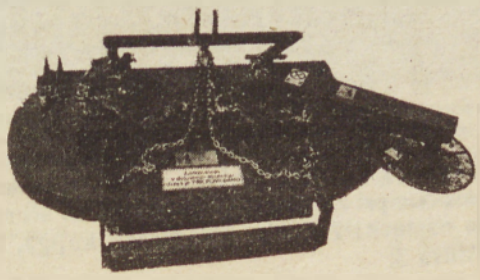

ZNANJU ČAST IN OBLAST

Socialistično eksperimentiranje je v povojnem obdobju vse bolj slabšalo razmere v vzgoji, izobraževanju in znanosti ter položaj tam zaposlenih ljudi. Socialistična revolucija namreč ne prenaša izobražencev in njihovega ustvarjalnega individualizma. Izobraženci so vsekakor v napoto uvajanju novih in novih reform, ideološko oplemenitenih z negativno selekcijo zaposlenih. Zato preganjanja, odliv pameti v tujino, na drugi strani pa poslušni ljudje, lojalni vladajoči politiki in okrašeni z akad. naslovi.

Nujno bo resneje slediti izkušnjam, razvojnim težnjam ter vplivu, ki ga ima politični pluralizem v deželah z razvitim večstrankarskim političnim sistemom na oblikovanje šolskega sistema, njegove organizacije, vodenje in financiranje, šolsko prakso ter na delo in položaj prosvetnih delavcev v njej.

Pričakovati je, da se bodo pri nas ob državnem šolstvu porajale različne oblike zasebnega šolanja, ki bodo naletele na večji ali manjši odpor širše javnosti. Vendar je potrebno vedeti, da šolski pluralizem tudi v svetu ni bil sprejet brez resnih pomislekov. Treba je vedeti, da zamisel o zasebni šoli skriva željo po drugačni šoli.

S črtanjem določil o vodilni vlogi ZK, o utemeljenosti vzgoje in izobraževanja, grajenega posebej na marksizmu ter s črtanjem ustavnega določila o zasebnem statusu izpovedovanja vere, je konec nekoč zelo mučnih razprav o tem, ali je učitelj lahko religiozen. Navaditi se moramo spet na ideološko svobodo, da ne bo obremenjevala, ampak bogatila skupno življenje, oziroma tako oblikovati skupno življenje, da to ne bo pomenilo pritiska k uniformnosti. Šola ne sme služiti ideološki ali politični indoktrinaciji, spodbujati mora politično kulturo pluralizma in strpnost ter zagotavljati potrebno državljansko izobraženost. Šolstvo in pedagoška znanost bosta morala spremeniti šolsko zakonodajo, učbenike, učne načrte in programe, ki še temeljijo ravno na ideologiji nekdanje partije.

Tudi unitaristična zasnovanost šolstva v federacijah, še zlasti v večnacionalnih državnih skupnostih, je v civiliziranem svetu večinoma že preteklost. Motijo se tudi tisti naši privrženci zveznega skrbništva nad šolstvom republik, ki pravijo, da moramo priti v združeno Evropo poenoteni in v skupništvu, češ, saj bo tudi v Evropi po letu 1992 prevladal nekakšen nadnacionalni koncept vsesplošnega poenotenja. Usklajevanje tehničnih, proizvodnih, poslovnih standardov ne pomeni tudi kulturne in narodnostne asimilacije. V dokumentu Evropske skupnosti, ki so ga sprejeli na seji Sveta ministrov za šolstvo 6. oktobra 1989, je sicer poudarjeno, da je pri oblikovanju šolskih sistemov pomembna zavzetost za integracijo otrok in državljanov v Skupnosti držav članic, obenem pa je nujno varovati njihovo jezikovno in kulturno identiteto. Tako kot bi bilo stapljanje narodov v združeni Evropi v nekakšno evropsko nadnacionalnost utopija, so nesprejemljive tudi zamisli o nekakšni jugoslovanski nadnacionalnosti in kakršnemkoli vsiljevanju poenotenja vzgojno-izobraževalnega sistema v skupni državi Jugoslaviji.

V družbi, ki noče samovolje in neznanja, ki ceni pamet bolj kot nespamet, ki hoče napredek, bo ustrezno vrednoteno delo učitelja, visoko bodo postavljena merila uspešnosti njegovega dela in na tej podlagi bo to delo tudi dostojno plačano. Učitelj lahko prepriča učenca o vrednosti znanja, o smislu učenja, če ga v to prepričujeta njegov družbeni ugled in gmotni status.

Šola je vlaganje v ljudi, to pa je od vseh mogočih vlaganj zagotovo najučinkovitejše!

Nova Oblast je tu, v imenu Zveze neodvisnih sindikatov ji želimo veliko entuziazma pri odpravljanju starih zablod. SRECNO!

prof. Alenka Orel, sekretarka Zveze neodvisnih sindikatov Slovenije

ŠE VEDNO »KIPI«

Prosimo, da objavite odgovor na članek ČE UČENCEM PREKIPI, ki ga je napisala prof. Pojbičeva in je bil objavljen v Vestniku 13. 4. 1990:

1. Prof. Pojbičeva tam trdi, da (citiramo): »Nekateri že leta povzročajo težave na šoli in se skrivajo za mladoletnimi učenci,« a ni navedeno niti kateri so ti »nekateri« niti katere so te »težave«.

2. Prof. Pojbičeva pravi: »Pritožbo so nekateri učenci podpisali iz preračunljivosti, drugi pod pritiskom . . .«

Peticija je bila prostovoljna, vendar vsakega razreda organizatorji žal nismo mogli kontrolirati. Prof. Pojbičevo pa prosimo, da naj odgovori, kdo je vršil pritisk nad dosameznimi dijaki.

3. Dijaki smo bili pobudniki, organizatorji in izvrševalci te peticije.

Ne zavedamo pa se samo svojih dolžnosti in pravic, ampak tudi svojih dejanj!

Dijaki naravoslovno-matematične (NA-MA) in pedagoške usmeritve (PED)

Čarovniška kuhinja

Zakaj Socialdemokratska mladina ne gre na kongres ZSMJ

Pred dnevi je ZSMS-Liberalna stranka (stranka ali del mladinskega političnega gibanja obenem, kakor pač piha veter) milostno odstopila deset delegatskih mest na kongresu ZSMJ Mladinskemu svetu Slovenije.

Le-ta je velikodušno ponudbo (bojda iz taktičnih razlogov) sprejel in takoj pozval svoje soustanoviteljice k zbiranju imen.

Mladi Socialdemokrati ne bomo na ta kongres poslali nikogar, razlogov za to je nešteto!

Kot je znano, bo prvi dan kongresa ZSMJ naredila HARAKIRI, drugi dan pa se bo reinkarnirala v nebo cvetoči Mladinski svet Jugoslavije. Prvič! Nepojmljivo je, da se ideološko obremenjena organizacija okliče za zastopnika celotne mladinske populacije. To je približno tako, kot da bi se partijski CK oklical za državni parlament.

Drugič! Mladinski svet Jugoslavije bo, kot kaže, čudno čudna mešanica razno raznih organizacij, še najbolj podobna ČAROVNIŠKEMU ZVARKU, narejenemu po naslednjem receptu: vzemi dve ali tri socialistične mladine, dodaj Socialistsocialdemokratsku frakciju (pogled u lijevo), dobljeno pa začini z Liberalno stranko. Po okusu pridaj aromo nacionalnih Mladinskih svetov. V popolnoma pokriti posodi pridno kuhaj in vsake toliko elegantno premešaj. Mladinski svet Jugoslavije bo tako kuhan.

In za konec! Kralj je mrtev! Naj živi kralj!

BLAŽ ŠTRUKELJ
predstavnik SDM v Mlad. sv. Slovenije

LJUTOMERSKI POLITIČNI ŠKANDAL

V sramotni politični aferi, ki si jo je ponovno privoščil predsednik občinske kmečke zveze Ljutomer, smo člani krajevne kmečke zveze Cven globoko užaljeni. Sklenitev koalicije med Mihom Magdičem in ljutomersko partijo-SDP prav gotovo nima primere v zgodovini delovanja Slovenske kmečke zveze. Kmečki aktivisti smo z dosedanjim delovanjem dokazali, da se za dosego interesov in ciljev, v povojni zgodovini vedno izkoriščenih kmetov, znamo in moramo boriti le s poštenimi in dostojanstvenimi metodami. Zato Miha Magdič prav gotovo ni imel pravice za svojo funkcijo predsednika občine prodati ugleda in časti naše kmečke zveze. Kakorkoli že, Krajevna kmečka zveza Cven obsoja njegov sporazum z ljutomersko partijo-SDP in ga ocenjuje kot nelegitimnega, saj je dejanje storjeno brez vednosti in za hrbtom tako občinskega pa tudi republiškega upravnega odbora.

Zato upravni odbor Krajevne kmečke zveze Cven:

— poziva vse člane SKŽ, naj nikar ne izstopajo iz svoje stranke, saj tovariš Miha Magdič prav gotovo ne bo več dolgo predsednik ljutomerske kmečke zveze,

— meni, da je Miha Magdič tudi brez tega škandala neprimerna kandidat za predsednika ljutomerske občine,

— poziva vse Demosove poslance, naj ne nasedajo prevari, saj so po Magdičevi zaslugi komunisti kandidati kmečke zveze za funkcionarje ljutomerske skupščine.

Cvenski kmetje povsem podpiramo demosove kandidate za najodgovornejše funkcije v ljutomerskem parlamentu.

Za upravni odbor Krajevne kmečke zveze
CVEN Milan [illegible]

INPAK 90
MEDNARODNI SEJEM EMBALAŽE, TRANSPORTA IN TEHNIKE PAKIRANJA
Gornja Radgona
4.—8. VI. 1990
JUGOSLOVANSKI OSKAR ZA EMBALAŽO 90

Reka-Timav

Podobe, zgodovina in ekologija kraške reke

ZALOŽBA MLADINSKA KNJIGA

Podobe, zgodovina in ekologija kraške reke — knjiga kot spomin na potovanje letošnjega Vestnikovega vlaka!

V bujnem sijaju mešanega listnatega gozda ob vznožju Snežnika, v prepletu stoletnih korenin in velikih gmot plastastega peščenjaka izvira na več mestih kraška reka, ena najbolj nenavadnih rek, kar jih lahko občudujemo na kraškem ozemlju ob jugoslovanski italijanski meji in v tržaškem zaledju. Po kakšnih 50 kilometrih vodnega toka ta reka, bogatejša zaradi številnih pritokov, nepričakovano izginja, s truščem strmoglavlja v mogočne Škocijanske jame, potem pa se po desetinah kilometrov spet prikaže kot Timav, prav blizu morja pri Devinu.

Pričujoča ilustrirana monografija o kraški reki je delo uglednih italijanskih in slovenskih strokovnjakov, ki so z veliko skrbjo predstavili ta del naše domovine, njegovo zgodovino, naravne znamenitosti, živalstvo ter etnografske posebnosti. Knjiga je ilustrirana z reprodukcijami umetniških del, barvnimi in črnobelimi fotografijami, shemami in zemljevidi.

Vsem udeležencem VESTNIKOVEGA VLAKA vljudno sporočamo, da bodo knjigo lahko kupili ali pa naročili na prodajni stojnici v Lipici. Knjiga, ki vas bo spominjala na to potovanje, stane 620,00 din.

Založba Mladinska knjiga pa vam bo že na VESTNIKOVEM VLAKU svetovala in priporočala knjižne izdaje, ki so primerne za vsako priložnost, za vsak dom in družino, za vas in vaše najmlajše.

Vse knjige iz knjižnega programa Založbe Mladinska knjiga lahko kupite v vseh knjigarnah, naročite pri založniških poverjenikih ali neposredno na naslovu: Založba Mladinska knjiga, Ljubljana, Titova 3.

založba mladinska knjiga

MILAN VINCETIČ

Rdečkast trudbenik

(odlomek iz monodrame)

Kaltovka, gospodična Kaltovka, nikoli več ne bom bleknil take kot tovarišica Kaltovka, zame boste vedno gospodična Kaltovka, samo spustite me iz tega gnojišča ... Saj nisem prišel z veseljem in po lastni volji ... To je pač moja služba ... eni so traktoristi, lekarnarji, mehaniki, zidarji, mene kot vernega komunista pa je partija izbrala za državnega sodnega izterjevalca ... Partija pa ni z enim prstom v rit ... Partija je več kot mati ... Kar pove partija, je več kot dvesto župnikovih zakramentov ... Kaltovka, a slišiš, ha?

Ne delaj se norca, vem, da si tu ... Kaj ne vidiš, da je moj poseł manj umazan kot traktoristov: lepo v uniformi, pa še kolo ti dajo, potrebuješ le svinčnik in papir, pravim ti, gosposko delo, danes ni več gospodov razen tebe — pujsa, jebemti, zavil ti bom vrat — veš, kako se jaz podpišem? Avgust Fijember, državni sodni izterjevalec, l. r. A tvoja kmečka pamet sploh ve, kaj je to l. r.? To pomeni, gospodična Kaltovka, da kar podpiše moja roka, drži kot pribito ... To pomeni, gospodična Kaltovka, če me sputiš ven ...

Igra Neodvisno gledališče Guliver Murska Sobota

Igrata Milivoj M. Roš in Borut Siherle, o torkovi premieri pa več v naslednji številki Vestnika.

TRIJE — Avtor teksta Rdečkastega trudbenika na levi, Milivoj M. Roš pa na desni strani fotografije Nataše Juhnov.

KONCERTNA ROŽA

Tudi letos smo slišali peti Sindikalni mešani pevski zbor Štefan Kovač iz Murske Sobote na letnem koncertu v soboški kinodvorani. Gotovo zavoljo premalo reklame je bila dvorana le do polovice napolnjena, kar ob zborovskem vsakoletnem prazniku ni bila navada. Tudi letos so pevci in zborovodja Tomaž Kuhar program razdelili na dva dela, vendar je prevladovala narodna pesem. Koncert je zbor začel s skladbo Rožici Benjamina Ipavca. Pevce je namreč pritegnil čudoviti tekst o lepoti, v kateri najdemo pristen romantični izraz, poslušalcem pa so tako poklonili rožico, ki je bila nekakšen moto koncerta. Roža je namreč simbol ljubezni med ljudmi in pevci so se letos odločili, da naštudirajo pretežno narodni program. Gotovo jim gre za ohranjanje narodnega blaga v zanimivih zborovskih priredbah. Zapeli so: N'mau Ariez jizero v priredbi Radovana Gobca, Pr'zil' rouž'ce rastej Sama vremenšaka, rezijsko Jnjen čeua jti gna, v priredbi Pavleta Merkuja, O, jesenske duge noči Antona Andela, Rum, dum, dum Dragana Šuplevskega Nede mi več rasla Danijela Gruma, Dajte, dajte Alda Kumarju, Spevaj nama, Katica Radovana Gobca in Moj očka ima konj'ča dva Danila Švare. Da so pevci v program letos uvrstili pretežno narodno pesem, je gotovo vzrok tudi v tem, ker se letošnjo sezono niso pripravljali za tekmovanje na Naši pesmi v Mariboru. Gotovo pa je iskati pomanjkljivo dodelanost skladb tudi ob tej »manjkajoči« motivaciji. Čisto razumljivo je sicer, da vsako leto zbor ne more biti maksimalno pripravljen, vseeno pa smo poslušalci letos pogrešali nekatere pevce, pelo jih je namreč le sedemintrideset. Zbor pestijo tudi šibki soprani, v nekaterih skladbah je bilo premalo intenzivnega petja, tu in tam slab vstop, šibka intonacija. Največ težav so imeli pevci s pesmima Dulces exuviae, madrigalom Jacobusa Gallusa Carniolusa Petelina, in Sicut cervus, motetom Giovannija Pierluigija Palestrine. Želimo torej, da bi zbor znova postal to, kar je bil še lani, in da bi se drugo leto odločil za tekmovanje, saj je to zares skorajda edini zbor iz Pomurja, ki to zmore.

SMILJA GABER

»Ne gre več za naravo v tradicionalnem pogledu, ampak za novo stvaritev, ki odseva sfere duha in spontanost podzavestnega.

Barva je zaživela in govori samo sebe. Spomini na odslikavanje videza so tako postali le še avtorjeva opomba pod črto, z njo namreč svoje slikarstvo umešča v kontinuum slovenskega in evropskega slikarstva. Tako smo vnovič pri hotenem protislovju, ki daje Mesaričevemu slikarstvu poseben pomen in ceno.«

Tako je na otvoritvi razstave likovnih del akademskega slikarja Franca Mesariča v Vodnikovi domačiji v Ljubljani med drugim dejal in na zloženko, ki je izšla ob tej priložnosti, zapisal dr. Ivan Sedej. Torkovi otvoritvi je posebno publiciteto v slovenskem središču dala prisotnost predsednika predsedstva Slovenije Milana Kučana, umetnikovega sošolca, razstavljene slike pa so pritegovale tudi same. Predvsem so manjšega formata olja in akrili na platnu ter kombinirane slike, nastale v zadnjih desetih letih. »Svet slike, ki jo je Franc Mesarič odkril, je tako zelo širok in poln, da bo vsak njegov naslednji korak vanjo novo presenečenje,« meni likovni kritik, umetnostni zgodovinar Franc Oblak, vodja soboške galerije pa poudarja: »V najnovejših delih

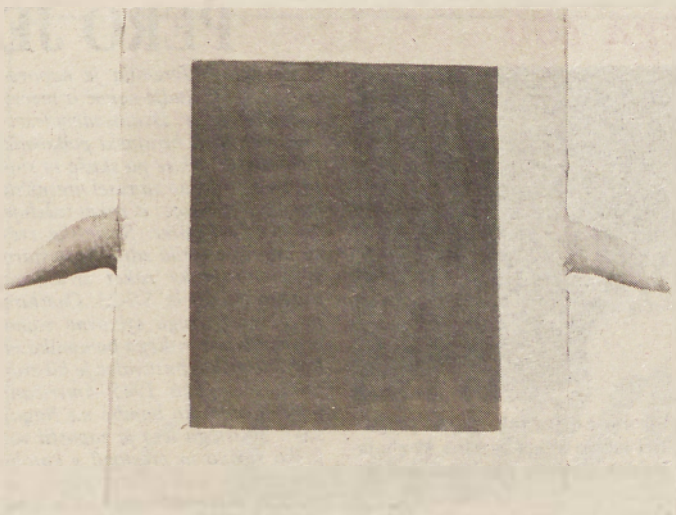

FRANC MESARIČ: GLUHI BEETHOVEN POSLUŠA PETJE PTIC, KOMBINIRANA TEHNIKA, 1985

Franca Mesariča odkrivamo poudarjeno sintezo konstruktivnih, konceptualnih in ekspresivnih likovnih elementov (ti se vsiljujejo gledalcu njegovih del že od leta 1968 — pop art, hiperrealizem, ciklus bršljanov, Doma), s pomočjo katerih je avtor svoje zamisli in ideje, porojene svojega duhovnega sveta, realiziral v likovni obliki. Iz kritičnega odnosa do nekaterih pojavljajočih se tendenc v sodobni likovni umetnosti, do idejnih in ideoloških neskladij med deklariranim in stvarnostjo ter njegovo osebno imaginacijo, je v iskanju osebnega likovnega izraza pričel v neki posebni kolažni tehniki lepiti na slikovno polje krpe barv, predmete iz okolice in simbole — srp, kladivo, klešče, žaklovino ... ter jim tako spremenil njihovo običajno uporabno in ideološko funkcijo, etc.«

LIKOVNA USTVARJALNOST MLADIH

Že tradicionalno je v maju, v mesecu mladosti v pomurskih galerijah na ogled otroška likovna ustvarjalnost in svet mladih v sliki. V galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec v Murski Soboti so razstavo Likovna ustvarjalnost mladih '90 in Likovni svet mladih v knjigi odprli prav na svojčas bolj kot dandanes proslavljani dan mladosti. Razstava bo na ogled do 17. junija, ob njenem odprtju pa je Jože Gutman, ki je opravil izbor del, dejal in na zloženko zapisal:

»Odrasli ponosno živimo svoj svet, ustvarili smo ga, ga ogradili, zavarovali z zakoni, ukrepi, mu določili merila — čudna in tuja otroku. Čičke in čačke v tem svetu sramotno zardevajo, pa čeprav povzročene z ogromno notranjo energijo malega čečkača.

Odpirmo na otroški razstavi oči in srce, pozabimo na svoja velika merila in pojdimo skozi razstavo. Od kod ta množica črt, od kot ta silna moč barve, od kod ti silni ritmi, ta eksplozivni naboj? Takšna je duša otroka, likovna govorica je njena zrcalna podoba — veselje, stiske in travme v barve in črte preliti, v ilovico vgneteni.

Čičke in čačke v njej ŽIVIJO!

Na likovnem pedagogu je, da jih občuti, da jim prisluhne, jim omogoči, da se z vso silo razvijejo v brezkončno likovno govorico: na njem je, da sprosti mehanizme ustvarjalnostnih procesov v malem človeku. Samo skozi tako vodeno likovno vzgojo se otrok razvija v samozavestno in ustvarjalno osebnost. Takšen začuti sebe, in ko v sebi odkrije svojo lastne sile, tedaj šele začuti svojo resnično moč in ceno — vrednoto človeka.«

Brigita Bavčar

Foto: Nataša Juhnov

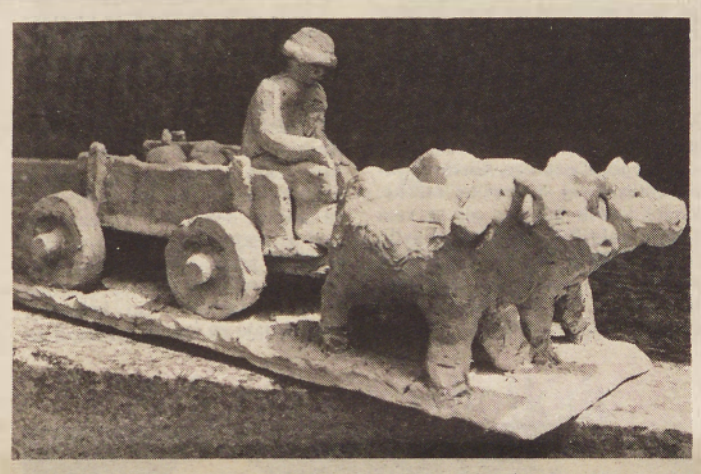

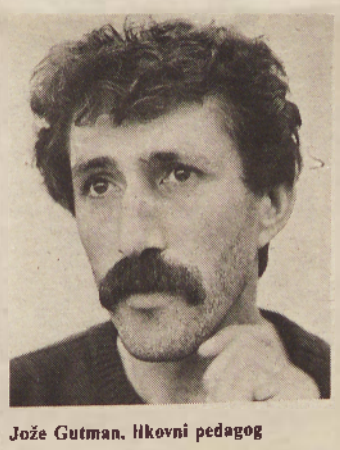

Jože Gutman, likovni pedagog

V KOLOŠEVEM OBJEKTIVU

RIČKLNI — Kolesa spet postajajo aktualna, oziroma so postala z dražitvijo motornih konjičkov in motornih dvokoles, pa tudi zato, ker je vse več kolesarjev zaradi verovanja v rek Zdrav duh v zdravem telesu. Najbolj so jih veseli tisti, ki jim je do neokrnjene narave in so jim odveč izpušni plini, hrup prometnih ulic in gneča na cestah.

Sereda so sodobna kolesa drugačnih oblik, prevladujejo predvsem športna, toliko, kot jih je na sliki mojstra Jožeta Kološe-Kološa, pa jih je dandanes tudi težko najti. Morda na kakšnem tovarniškem dvorišču ali pa v poletnih vročih dneh pred kopališčem v Murski Soboti. Pomursko središče kolesarske steze nima, z izjemo tiste v smeri Rakičana, vsekakor pa bi jo potrebovalo do satelitskega naselja Černelavci, ker je zahodna vpadnica nevarna; za pešce, kolesarje in druge udeležence v prometu pa ulica Stefana Kovača z neurejenimi pločniki brez kolesarske steze neustrezna — kot bo potrebno razmišljati tudi o ureditvi Lendavske ceste. Vendar to ni predmet tega podpisa pod fotografijo koles iz serije Sobota moje mladosti.

B. Bavčar

Razstava o Valvasorju

»Pred nami je razstava, posvečena Janezu Vajkardu Valvasorju, ki se je ukvarjal z mnogimi področji znanosti: bil je zbiratelj, risar, založnik, ob tem pa še vojak in poveljnik. Bil je med tistimi redkimi vidnimi osebnostmi pri nas, ki so kljub velikemu neskladju z domačo stvarnostjo težile k izvirnim kulturnim ciljem in tu dosegale visokim evropskim obzorjem enakovredno raven. Zato so v evropsko kulturo tudi prispevale. Evropejec po duhu in izobrazbi in Kranjec po domovinstvu spada med najznamenitejše in najvidnejše može, ki so živeli in delovali na zemlji slovenski. Bil je v svojem času edini na Slovenskem, ki je sledil razvoju fizikalnih znanosti in se uvrstil med prve znanilce prosvetljenske misli. Kot takega ga je označil tudi njegov biograf Branko Rajšp.«

Tako je dejal na otvoritvi razstave v prostorih puconske Osnovne šole Štefan Kuhar-Bojan njen postavitelj Franc Kuzmič iz Pokrajinske in študijske knjižnice, ki posreduje razstavo ilustracij in del Janeza Vajkarda Valvasorja, pri nas znanega predvsem po Slavi vojvodine Kranjske. Poleg originala te knjige, ki je pritegnila največ pozornosti, so zanimive tudi druge, razstava in njena predstavitev pa je zanimiva tako za učence kot pedagoge in po Puconcih bi bilo prav, da je še kje na ogled za dopolnitev pouka slovenščine, zgodovine in zemljepisa.

bb

PO JUBILEJU

Glasbene šola Gornja Radgona je sredi maja proslavila 40. obletnico svojega obstoja. Svoj že kar častitljivi jubilej je zaznamovala s slavnostnim koncertom, obenem pa počastila tudi štiridesetletnico godbe na pihala. Slavja so se me drugim zudeležili prvi učitelj na tej šoli Friderik Wolf, dolgoletni ravnatelj Jože Bezjak in učitelj Franjo Irgolič ter sedanji ravnatelj Marjan Žula, ki je v pozdravnem govoru citiral kroniko, izpostavil prelomnice in podrobno opisal sedanje stanje.

Na gornjeradgonski glasbeni šoli je v tem šolskem letu vpisanih 191 učencev, dislocirani oddelki pa so po vseh osnovnih šolah v občini. Čeprav je tovrstna dejavnost v času velikih družbenopolitičnih premikov na obrobju, devet zaposlenih v glasbeni šoli upa na preživetje, saj se zaveda svojega poslanstva sooblikovalca življenjskega utripa in kulturne rasti nekega kraja.

Na jubilejnem koncertu so se predstavili sedanji in nekdanji učenci, pihalni orkester (ki ga je predstavil Dušan Zagorc) in glasbena šola pa sta prejela priznanji.

bb

kulturni koledar

PETEK, 1. JUNIJA

LENDAVA — Ob 14.00 bo izpred lendavske knjižnice proti Ljubljani odpeljal avtobus, katerega potniki si bodo ogledali zaklade Narodne galerije in ob 19.30 predstavo gledališča iz Zalaegerzsega CAR IN KOMEDIJANTI Sandorja Hevesija. Predstava je v madžarskem jeziku in sodi v sklop srečanj THEATRIO '90

To je v tem tednu že drugi kulturniški izlet. Prvi je bil včeraj (v sredo, 30. maja) popoldne v Mariboru. V njem je še vedno na repertoarju mariborske drame gledališča uspešnica leta —

FAUST. Znano delo J. W. Goetheja, o učenjaku (Faustu), ki se je zavezal hudiču (Mefistu), je tvorni del srednjeevropske kulture. Goethejeva mojstrovina je temeljni postulat, Pandurjeva uprizoritev pa nepozabni dogodek.

LJUTOMER — **Ob 17.00 bo v domu kulture koncert ansamblov glasbene šole Slavka Osterca.** Nastopila bo skupina z otroškimi inštrumenti, godalna skupina, harmonikarski orkester, skupina kitar, mladinski pihalni orkester in (kot gostja) pianistka — učenka šole Maja Kaurin.

Ob 19.00 Bo v galeriji Anteja Trstenjaka otvoritev razstave turističnih spominkov, domače in umetne obrti. Razstava bo na ogled do 10. junija, odprta pa bo od 9.00 do 15.30.

MURSKA SOBOTA — **Ob 10.00 bo pred soboškim gradom literarno-glasbeno-plesni večer L'ART, ki ga pripravlja Renaissance de Inspiration.** Ta se bo predstavila v literarnem delu (R. Titan — Felix A. Kovač in G. Tribnik), sodeluje tudi F. Rajner in v plesnem delu Plesni studio pod vodstvom A. Kovač in N. Siftar, zapel pa bo pevski zbor soboškega srednješolskega centra. Če bo deževalo, bo prireditev na prostem predstavljena naslednji petek zvečer.

razstave

MURSKA SOBOTA — V galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec je na ogled razstava Likovna ustvarjalnost mladih 90 in Likovni svet mladih v knjigi.

V prostorih študijskega oddelka Pokrajinske in študijske knjižnice bo od 4. do 23. junija odprta razstava PESNIŠKO DELO CIRILA ZLOBCA.

LJUTOMER — V galeriji Anteja Trstenjaka je do konca tega meseca na ogled razstava **Otroci ustvarjajo.**

RADENCI — V razstavnem salonu hotela Radin je še vedno na ogled dokumentarna razstava ob 30-letnici radenskega Vestnika.

knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v knjigarni DOBRA KNJIGA v Murski Soboti so: izbor pesmi za otroke POJOČI ŠKRAT (Založba Obzorja), Janez Jezeršek-Sokol — MEDALJONI NAŠEGA ČASA — nadaljevanje knjige GOLI ŠE KAR TRAJA (Cankarjeva založba) in Dane Zajc — HIŠA (Domus).

EDINI IZ POMURJA

Na XII. reviji mladinskih pevskih zborov Slovenije v Zagorju ob Savi je med enaintridesetimi nastopajočimi zapel tudi otroški pevski zbor z osnovne šole Karel Destovnik-Kajuh, ki ga vodi Smilja Gaber. Nastopil je z Mihelčičevo Ringaraja, Gobčevo Čira čara in Ježevo Vadbeno uro. Zbor je za klavirjem spremljal Dejan Ebenšpanger, bil pa je edini iz Pomurja na letošnji reviji in prazniku mladinskega petja.

bb

Redna nega zob

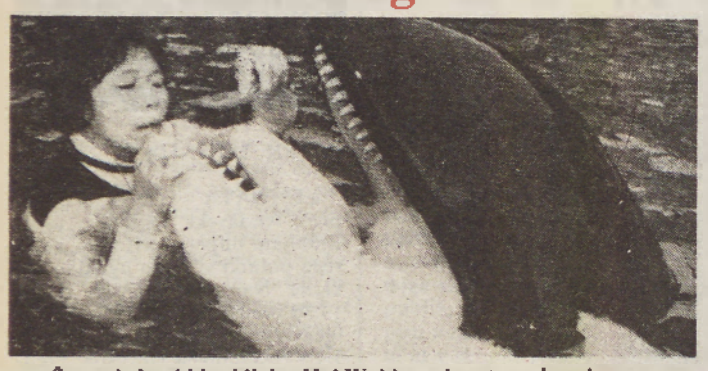

Šestnajstletni kit ubijalec Hoi Wai je svoje ostre zobe mirno prepustil rokam in krtači vešče negovalke. Štiri metre dolga zverina ki zbuja pozornost obiskovalcev hongkonškega živalskega vrta, poje vsak dan 50 kilogramov rib.

PERO JE MOČNEJŠE OD MEČA

Že prerok Jeremija je napovedal, da bodo ljudje nekoč iz mečev naredili lemeže. Dvainsedemdesetletni nekdanji britanski polkovnik Leonard Cheshire pa skuša to staro, lepo utopično zamisel uresničiti nekoliko po svoje: iz raket izdeluje kemične svinčnike. Sovjetska zveza mu je podarila zdrobljeno staro železje, ostanke raket srednjega dosega SS-20 in SS-23. Cheshire je bil med drugo svetovno vojno poveljnik britanskega bombnika in kot britanski opazovalec je bil zraven, ko so leta 1945 Američani odvrgli atomsko bombo na Nagasaki. Še istega leta je zapustil vojaško službo in prestopil v katoliško cerkev. Od takrat naprej se posveča dobrodelnosti: »Ker sem imel srečo, da sem preživel vojno, se čutim dolžnega, da pomagam graditi boljši svet.« Doslej je v 48 državah ustanovil že 260 domov za telesno prizadete.

Na izdelovanje svinčnikov je pomislil, ko so mu sovjetske oblasti v začetku letošnjega leta popolnoma nepričakovano ponudile raketno železje. »Premišljeval sem, kaj koristnega bi lahko iz tega naredil. Pomislil sem na svinčnike, kajti pero je močnejše od meča.« V Moskvi čaka zdaj na prevoz okoli sedem ton zdrobljenega atomskega orožja, ki je bilo prej usmerjeno na Zahodno Evropo, nekaj kovinskih delcev ima svojo miroljubno pot na Zahod že za sabo. V laboratorijih britanskega jeklarskega koncerna British Steel jih brezplačno analizirajo in ugotavljajo njihove lastnosti. Z vodilnimi izdelovalci svinčnikov pa že potekajo pogajanja o njihovi predelavi.

Izdelali naj bi sto milijonov »raketnih« svinčnikov, vsakega pa naj bi opremili s številko v spomin na sto milijonov žrtev v tem stoletju. Cheshire namerava tovarnam predlagati, naj bi izdelale tudi nekaj razkošnejših različic svinčnikov, s katerimi naj bi podpisovali nadaljnje razorožitvene pogodbe. Običajni raketni svinčnik naj bi stal okoli sedem funtov. Vsak naj bi prinesel pet funtov dobička. Ta denar bo Cheshire namenil skladu, ki ga je ustanovil lani ob petdesetletnici začetka druge svetovne vojne. Vse dohodke sklada bo dal na razpolago Organizaciji združenih narodov za pomoč pri naravnih nesrečah. Majhen dar v spomin na žrtve zadnje vojne naj bi po Cheshirovih besedah pomagal reševati nova življenja.

V Veliki Britaniji nekdanjega polkovnika podpirajo Bob Geldof, organizator dobrodelnih koncertov, igralec Alec Guinness, Paul McCartney in drugi. Cheshire pa že snuje nove načrte. Izdelovati namerava svinčnike, ki bi bili iz ameriškega in sovjetskega raketnega železja, kajti kot pravi: »V tem bi bilo še več simbolike.«

PULITZERJEVA NAGRADA

Tale fotografija, ki jo je objavil Detroit Free Press, prikazuje romunskega [illegible] vljana, ki dviguje dva prsta v znamenje zmage po padcu Ceausescovega režima, [illegible] njenemu avtorju Davidu C. Turleyu prinesla Pulitzerjevo nagrado za leto 1990. Nagrado za najboljšo časopisno fotografijo razpisuje Kolumbijska univerza v New Yorku.

EXMOORSKA POŠAST KOLJE

Po odljudnih gozdovih in močvirjih Exmoora se plazi skrivnostna zver, ki pride ponoči iz temnih gozdov in v hlevih samotnih kmetij uprizarja prave pokole drobnice. Od leta 1983, ko se je skrivnostni klavec prvikrat pojavil, je bilo na enak, a nepojasnjen način ubitih več sto ovac. Za vse pobite ovce je značilno, da jim je neznani klavec pregriznil vrat, odgriznil levo uho, razpraskal kožuh in jim izpil kri. Nihče doslej ni videl zveri, pa tudi ni bil neposredna priča napadu na domače živali. Vendar pa domačini vedo, kaj je na delu — exmoorska pošast.

Prvi preiskovalci pokolov so menili, da gre najbrž za potepinskega velikega psa. Toda tudi potem, ko so postrelili 25 sumljivih klateških in drugih psov, se je klanje nadaljevalo. Lokalni časopis je razpisal tisoč funtov nagrade za sliko exmoorske pošasti.

Razpisana nagrada in govorice, ki so se bliskovito razširile, so pripeljale v kraje, kjer se pojavlja pošast, kar nekaj poklicnih konjedercev in lovcev. Preiskali so gozdove in barje, vlekli za seboj kose mesa, da bi privabili pošast, vendar brez uspeha. Tudi ostrostrelec s puško, posebej opremljeno za nočno streljanje, je tri mesece ponoči zaman stražil ob samotnih kmetijah. Pošasti ni bilo blizu.

Stvar pa se je spremenila, ko je nastopil upokojeni detektiv Eddie MacGee. Pregledal je sledove krempljev in ugrizov na eni od zaklanih ovac in izključil možnosti, da bi moril pes ali njemu podobna žival. 69-letni biolog Nigel Briery je potrdil detektivove ugotovitve. Raziskal je nekaj primerov in preučil pričevanja ter nato v posebni knjižici Zalezuje ponoči, ki jo je napisal o exmoorski pošasti, postavil teorijo, da gre za eno od velikih mačk, najverjetneje za pumo.

Precej ugotovljenih dejstev govori v prid tej teoriji. Za pume je značilno, da svoj plen odvlečejo na varno za uho, ter da svojim žrtvam izpijejo kri. Vse to se je dogajalo pobitim ovcam. Toda problem je v tem, da v Veliki Britaniji ni pum. Tako ostaja skrivnost exmoorske pošasti nerešena.

KOKOŠI Z ZLATIMI JAJCI

Francoski prašiči dobivajo resno konkurenco v bretonskih piščancih: ne gojijo jih več samo zaradi mesa, ampak porabijo tudi perje, drobovino itd. Piščanci niso več samo na krožniku, ampak tudi v stekleničkah in tubah. Ne pripravljajo jih več samo kuharji, ampak tudi farmacevti in frizerji. Vse to pa je zasluga bretonske tovarne oziroma »rafinerije« blizu mesta Vannes, kjer vsako leto predelajo 2.500 ton piščančjega perja. Iz te ogromne gore perja izdelajo klejasto, neprijetno dišečo juho, iz katere izločijo zelo uporabne aminokisline.

Vas boli grlo? Grdo kašljate? Vzemite torej izvleček iz perja, imenovan cistin, ki utekočinja sluz in očisti sapnice. Cistin je tudi sestavni del sirupov za otroke. Imate kožno bolezen ali se vam lomijo nohti? Pojdite po zdravilo in na receptu boste prebrali, da vsebuje tudi cistin. So vaši lasje brez leska? Ne bo težav: s »piščančjim« šamponom, ki vsebuje keratin, boste nadlogo odpravili. Največji porabnik kreatina v Franciji je L'Oreal s svojim šamponom za dolge lase in lasne konice.

Seveda pa je tak piščančji izvleček veliko dražji od mesa v mesnici. Kilogram cistina stane od 100 do 120 frankov, kar je desetkrat več od same živali. Res pa je, da za kilogram kreatina potrebujejo 50 kilogramov perja, za katerega mora v lonec 1.000 piščancev.

Mož, ki je zaslužen za to alkemijo, je veterinar Paquin. Cistin sicer pridobivajo iz človeških las. Največji izdelovalci so Kitajska, Tajvan in Japonska. Njihovi stroški izdelave so zelo nizki, kar je Bretoncem povzročalo nemalo težav. Toda čedalje manj ljudi je pripravljenih žrtvovati svoje lase za majhne denarje in Franzoci so prvi na svetu začeli to snov pridobivati iz perja. Poleg cistina izločajo tudi majhne količine tirozina, ki ga v farmacevtski industriji uporabljajo za izdelavo zdravil za živce. V perju ostaja še šest drugih aminokislin, ki so za zdaj še neraziskane. Iz petelinje rože pridobivajo hialuronsko kislino, ki jo uporabljajo za vlaženje v kozmetiki in oftalmologiji (za vlaženje oči).

Doktor Paquin pa že gleda naprej: kako bi bilo mogoče uporabiti tudi piščančjo drobovino. Posrečilo se mu je nekaj edinstvenega na svetu: iz drobovine izloča živilske arome, ki spodbujajo tek pri mačkah in psih. Tako nastajajo okusni kosmiči (Ron-ron, Kitkit itd.), zaradi katerih štirinožci še hitreje izpraznijo posode. Sicer pa ostanek perutnine tako predelajo, da se tudi ljudem cedijo sline.

Posli z izrabo perutninskih ostankov so lani prinesli 300 milijonov frankov, toda doktor Paquin še ne misli odnehati: njegove sanje so tudi predelava piščančje krvi. Tako se bo vrednost piščancev za kakšnih deset let povečala za dodatnih 15 do 20 odstotkov.

JUBILEJ

Letos mineva natanko 125 let, odkar je takrat triintridesetletni Wilhelm Busch opisal dogodivščine pobalinov Maxa in Moritza (ali Cipka in Capka), kakor ju je leta 1929 v svojem prevodu poimenovala Sonja Sever-Kamplet, Svetlana Makarovič pa leta 1980 Picko in Packo. Njun oče ju je najprej naredil za kurja tatova in sta potem, ko sta v zrak pognala učitelja, ubogega krojačka v vodo, strica pa v spanju pošteno prestrašila, sama postala hrana za kokoši. Zgodba v verzih je bila prevedena že v skoraj vse svetovne jezike. Muzej Wilhelma Buscha v Hannovru je slavljencema priredil razstavo, založba Gerd Hatje iz Stuttgarta pa je pripravila slavnostno izdajo knjige.

O VINU

Kadar prihaja na mizo vino, odhajajo skrivnosti.

IZROČITEV ZLOČINCA

Argentinske oblasti so ZRN izročile 78-letnega nekdanjega esesovca Jožefa Schwammbergerja (na posnetku po pristanku v Frankfutu), prijetega 13. novembra 1987 pri Cordobi. Schwammberger se je leta 1949 zakonito priselil v Argentino, obtožen pa je, da je kot oficir esesovskih enot v letih 1942—1944 kot poveljnik geta in nekaj taborišč za prisilne delavce na Poljskem ubil okoli 5.000 Židov. Novembra lani je Schwammberger v preiskovalnem zaporu v La Plati poskušal narediti samomor. Njegovo skrivališče je po svoje pomagala odkriti tudi razpisana nagrada pol milijona mark, navajajo v Bonnu. Sodili mu bodo še ta mesec v Stuttgartu.

V Vestniku smo na tem mestu 12. aprila objavili fotografijo iz prvih povojnih dni, pri tem pa niti lastnik fotografije niti mi nismo vedeli, kdo se je v tistih dneh zmagoslavja postavil pred fotografa. Zdaj vemo skoraj vse smo ob pomoči bralcev Vestnika indentificirali. Bralci so nam pisali in klicali po telefonu, zato lahko še enkrat pogledate fotografijo. Prvi z leve je čevljar Ivan Bedič, drugi Janez Gregor, pravtako čevljar, tretji Ludvik Stevančec, krojač, četrti je v uniformi — po besedah Janeza Zvera iz Lipe — njegov brat Franc, ki je kasneje živel in umrl v Avstraliji. Deklica je Anka Gregorova (živi v Franciji) poleg [illegible] Francka Hochstadter, dva neidentificirana vojaka, Ferdinand Hochstadter krojač in Ivan Dolgot-Vanja, čevljar. Kaže, da je med njimi živa le Anka Gregorova. Vsi razen uniformirancev so Sobočani, in naj bi predstavljali kolektiv na hitro osnovane delavnice (krojači in čevlarji) za potrebe vojske.

NADLEŽNA FOTOGRAFIJA

Križevci pri Ljutomeru in okoliški kraji se lahko pohvalijo z lepim in prijaznim videzom, ogromno smetišče med križevskimi polji pa gotovo nikomur ni v čast. Krajani, ki ga vztrajno polnijo z raznovrstnimi odpadki, bi že lahko sprevideli, da ničesar niso rešili, če so »svinjarijo« s svojih dvorišč odpeljali »v naravo«, tisti, ki naj bi skrbeli za okolje, pa imajo očitno zelo debelo kožo.

Foto: L. Kosi

NI BIL PRAVI

Ameriško sodstvo se je znašlo pred problemom, ki ga doslej ni poznalo. Razsoditi bo moralo, kolikšna odškodnina gre 30-letni ženski, ki toži zdravnike klinike za umetno oplodítev, ker so ji zaplodili napačnega otroka. Ne samo, da hči, ki jo je rodila, ni potomka njenega moža, tudi po rasi je drugačna od staršev, je namreč črnka, njeni roditelji pa so belci.

Zaplet se je začel leta 1985, ko je mladi zakonski par iz New Yorka sklenil, da ženin pred začetkom zdravljenja za rakom shrani spermo v manhattanski semenski banki. Tako bi se zakonca v primeru, da mož po zdravljenju ne bi bil sposoben zaploditi otroka, vseeno lahko odločila za potomce. Leto dni kasneje se je dala žena umetno oploditi in decembra 1986 je rodila hčer. Toda prav nič se ji ni zdela podobna ne možu ne nji sami.

Sum jo je mučil vse do moževe smrti lani. Letos pa je zahtevala preiskavo. Testi hčerine genske snovi in moževega semena v depoju semenske banke so pokazali, da med njima ni nikakršnih genskih snovi.

Ženska se čuti prizadeto, čeprav ima svojo hčer rada. Vendar pa otrok ni od njenega zdaj pokojnega moža, kot je pričakovala in načrtovala.

Zlatorog

Bolniška soba z razgledom

Oddelki za intenzivno nego so ponavadi turobni prostori, v katerih dostikrat ni dnevne svetlobe. Znanstveniki so ugotovili, da se bolniku v takem prostoru zmede ritem spanja in budnosti. Če ni okna, izgublja orientacijo in to ga lahko pahne v duševno zmedenost, vsekakor pa podaljša čas okrevanja. Zvezni zakon predpisuje, da morajo imeti vse bolniške sobe okno in svetlobo od zgoraj. Pred nedavnim so preuredili tri sobe na kardiološkem oddelku za intenzivno nego Stanfordske univerze.

Znašli so se tudi brez pravega okna. Vgradili so »okno«, ki ga uravnava računalnik. Natančno posnema rojevanje jutra, ki se polagoma spreminja v dan in se nato prevesi v večer. »Okno« si je izmislil znani kalifornijski fotograf narave Joey Ficher. Njegov oče je imel srčni napad in je na oddelku za intenzivno nego štel vrzeli med ploščicami na stropu, kajti kaj drugega ni imel videti.

Ficherjevo okno, veliko sto dvajset krat sto petdeset centimetrov, je povečan diapozitiv, ki prikazuje idiličen pašnik, prek katerega polzijo beli oblaki. Elektronski digitalni timer priskrbi šeststo svetlobnih sprememb v štiriindvajsetih urah.

Vrt na balkonu

V vrt lahko spremenimo tudi zelo ozek in pust balkon. Zložljivo mizico in stole postavimo na najlaže dostopen del balkona. Na obe krajši stranici postavimo visoke lončnice (lahko so trajnice, ki bodo na balkonu prezimile), ali pa čez poletje preselimo na balkon lončnice, ki so nam pozimi krasile stanovanja. Na daljšo stranico balkona obesimo korita z enoletnim zelenjem in rožami.

KOZMETIKA Samantha

PREVERIMO SVOJE ZDRAVJE

POAPNENJE ŽIL

	DA	NE
1 Ali veliko kadite (več kot deset cigaret na dan)?	☐	☐
2 Ali ste pogosto izpostavljeni psihičnemu stresu?	☐	☐
3 Ali delate v glavnem sede in se ne razgibate?	☐	☐
4 Ali preveč tehtate?	☐	☐
5 Vas pri hoji bolijo noge?	☐	☐
6 Imate protin?	☐	☐
7 Ali so vam ugotovili povišan holesterol?	☐	☐
8 Vas je že kdaj bolelo v prsih?	☐	☐
9 Ali vas pogosto dalj časa boli glava?	☐	☐

Pred vami je kratek test, s katerim preverite svoje zdravje. Odgovorite na vprašanja. Če je odgovor več kot štirikrat pritrdilen, vam že lahko grozi poapnjenje žil — posvetujte se z zdravnikom.

Škodljivost kozmetike

Po statističnih podatkih kozmetičnega dermatološkega centra univerze v Milanu v Italiji narašča število vnetij in alergij, ki jih povzroča pretirana uporaba kozmetičnih preparatov. Vsak dan od jutra do večera deluje na kožo kakšnih 400 različnih kemičnih agensov, od šmink, črtal za senčenje oči in številnih krem do mil in vseh vrst šamponov.

»Ne gre toliko za škodljivost samih sestavin kot za njihovo količino in ponovno uporabo, saj se mnoge sestavine med seboj izključujejo,« pravi direktorica centra Riccarda Serri.

»Poleg tega lahko marsikdo tudi več let uspešno uporablja neki preparat, ker pa le-ta načenja povrhnjico kože, šele po obrabi varovalne plasti nenadoma nastane vnetje.« Pri tem ni nobene razlike med tako imenovanimi klasičnimi izdelki in tistimi, ki se danes vse češče razglašajo za naravne, ker vsebujejo izvlečke nekaterih zdravilnih rastlin, pa tudi ne med izdelki, ki se prodajajo v drogerijah in v zadnjem času čedalje pogosteje v lekarnah.

VARSTVO OKOLJA

IZOGIBAJMO SE PLASTIKE

Sokove in druge pijače kupujemo, če se le da, v steklenicah za večkratno uporabo. Prazne steklenice, ki jih ne moremo vrniti v trgovino, odvržemo v zbiralnik za steklo. Plastične žličke in kozarci, krožniki in podstavki za enkratno uporabo pomenijo dodatno onesnaževanje okolja, zato si prizadevajmo, da jih nadomestimo s predmeti, ki jih je mogoče pomiti in ponovno uporabiti.

Marmelado, kompote in med kupujemo v kozarcih, ki jih kasneje tudi sami lahko uporabimo za vlaganje in vkuhavanje. Pozorni bodimo na pokrovčke. Pokrovčki na navoj so praktični, lahko jih ponovno uporabimo.

OTROŠKE ALERGIJE

Pršice, ki živijo v hišnem prahu, oziroma njihovi izločki zlasti pri otrocih zelo pogosto sprožijo alergijo, astmo in druga obolenja dihal. Živalce so povsod, kjer so oblazinjeno pohištvo, postelje, preproge, talne obloge, žimnice — žal tudi v vrtcih. Medicinci z univerzitetne klinike v Tubingenu so preiskali trideset vrtcev. Večina jih je bila močno onesnažena z izločki pršic. Otroci, ki pogosto obolevajo na dihalih, so zaradi tega ogroženi. Zdravniki predlagajo, da se zamenjajo oblazinjeno pohištvo in žimnice z umetnimi snovmi. Talne obloge naj bi pogosteje očistili s sesalnikom.

Bolezen v kavbojkah

Boleča in neprijetna vnetja mehurja in sečnih poti mučijo približno vsako tretjo žensko. Bolezen postane sčasoma kronična in se pogosto ponavlja. Zdravniki so ugotovili, da so obolenjem sečnih poti podvržene tiste ženske, ki nimajo pogostih spolnih odnosov. Za pogostejše ponavljanje teh neprijetnih obolenj pa so še drugi vzroki, ki se jim, če je le mogoče izognimo.

Tesne kavbojke in tesne spodnje hlače so krive, da se bolezenske klice razmnožijo in jim organizem ni več kos. Če uporabljamo pri vsakodnevnem prhanju antiseptično milo in če se odrečemo spreju za intimno nego, se prav tako izognemo vnetju. Včasih pa pride do vnetja tudi zaradi premočnega draženja pri ljubezenski predigri.

DOBRO JE VEDETI

KAKO KUHAMO RIBO

Kako pripravimo kuhano morsko ribo? Ribo damo vedno v vrelo vodo ali vrelo juho. Pred kuhanjem natremo ribo s prerezano limono: s tem dosežemo, da ostane koža cela in med kuhanjem ne poči. Riba je kuhana takrat, ko postane oko podobno beli kroglici. Kuhano ribo želimo ohladiti: da se med hlajenjem ne izsuši, jo pustimo v vodi, vendar jo zaradi tega kuhamo kako minuto manj. Riba ostane sočna tudi tedaj, če jo kuhano zavijemo v mokro krpo: krpo namočimo v vodo, v kateri smo skuhali ribo.

MODA

Pike, črte, karo so tako rekoč neuničljivi večni vzorci, dobrodošli in priljubljeni v vsaki modni sezoni. Zlasti črte se bohotijo to pomlad in poletje, ozke, široke, sestavljene v nežne pastelne ali drzno vpadljive kombinacije. Najti jih je na hlačah, bermudkah, poletnih lahkih telovnikih, bluzah.

DEBELI IN AGRESIVNI

Otroci v Združenih državah Amerike večino časa preživijo pred televizijskimi zasloni. Ameriški pediatri opozarjajo, da je posledica pretiranega gledanja televizije debelost in agresivnost in da so za takšno trditev zbrali dovolj podatkov. Lani so mali Američani pred televizijskim zaslonom vsak teden presedeli povprečno po 25 ur. Po mnenju strokovnjakov bi morali starši čas gledanja televizije omejiti na eno oziroma največ dve uri na dan. »Neposredna sporočila z malega zaslona, s katerimi delajo reklamo za alkohol, promiskuiteto, razuzdano vedenje in nenadzorovano porabo, negativno vplivajo na najmlajše. To bi moralo zaskrbeti starše in vzgojitelje,« je zapisano v sporočilu ameriških pediatrov. Staršem priporočajo, naj otroke spodbujajo k branju in telesni aktivnosti, kar naj bi jim nadomestilo gledanje televizije.

RADIO MURSKA SOBOTA

5 NAJ

1. Insieme 1992 — Toto Cutugno
2. Hajde da ludujemo — Tajči
3. Pijmo ga, pijmo — Magnet
4. Nothing compares 2 U — Sinead O'Connor
5. Cucki so tajali name — Don Juan

Glasovnice — dopisnice — pošljite na naslov: Radio Murska Sobota, Titova 29, 69000 Murska Sobota, s pripisom: za 5 naj.

Oddaja 21 232 je na sporedu Radia Murska Sobota (UKV 87,6 MHz, ali SV 648 kHz) ob petkih, od 18. do 19. ure.

Kuhajte z nami

GOVEJI JEZIK S ŠAMPINJONI

Potrebujemo: 1,5 kg govejega jezika, 50 dag šampinjonov, 20 dag mesne slanine (prekajene), 20 dag čebule, 1/4 l rdečega vina, 7 dcl juhe iz kocke, vejico timijana, 2 lista lovorja, manjši šopek peteršilja, eno žlico drobtin, 3 do 4 žlice olja, poper in sol.

Priprava: Dobro opran jezik damo v ekonom lonec, ga zalijemo z vinom in juho ter dodamo rastlinske začimbe in 15 zrn popra. Solimo in počasi vremo 20 minut. Ko se lonec nekoliko ohladi in ga z lahkoto odpremo, vzamemo jezik ven in ga olupimo ter narežemo na lepe rezine. Zložimo jih v dobro namazan in primerno velik pekač, tako da je z njimi pokrito dno. Čez rezine jezika potresemo na drobne kocke narezano slanino, ki jo pokrijemo z na maščobi in čebuli dušenimi šampinjoni. Potresemo z drobtinami in polijemo z dvema žlicama olja. Jed postavimo v vročo pečico in jo lepo zapečemo. Med peko prelijemo zajemalko vroče juhe, ker se jed ne sme izsušiti.

Zraven ponudimo kuminov krompir v kosih in sezonsko solato.

SESTAVIL MARKO NAPAST	LIKOVNA UREDITEV GLEDALIŠKEGA DELA	TOPOLOV GOZD	GLASBENIK SOSS	FRANCOSKI SLIKAR (GASPARD, 1613—1675)	DELO IGRALCEV	OSEBA IZ BIBLIJE	POTUJOČI PASTIR BREZ STALNEGA DOMA
VELIK ŠPORTNI OBJEKT							
ZMAGOVALEC EVROVIZIJE '90 (TOTO)							
PESNIŠKA BODICA							
NOBELIJ			ČEŠKA DRSALKA MAŠKOVA / TRST				
MESTO V ŠVICI OB REKI AARE						RIM. 500 / IZUMRLI GLAVONOŽCI	
ŽENSKA, KI JE KAM POVABLJENA							VLADAR V SATRAPIJI
RAF VALLONE			NASLOVNI JUNAK LEVSTIKOVE POVESTI	REKA V SEV NEMČIJI / GL. MESTO JORDANIJE			
MADŽARSKO MESTO V BAKONJSKEM GOZDU					OCVIRK ANTON / PRIPOVEDNI PESNIK		
KVASINA							
AVTOMOBILSKA OZNAKA ITALIJE		SNOV ZA ČASOPISE / UNITED NATIONS					
ŠPANSKO ŽENSKO IME (POPEVKA)							
AM. FILM. IGRALKA MARGRET				STATUA			

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: oddelek, gondola, opioman, Ron, Ena, član, DD, Idris, č, ČA, kita, Antonin, V, Osor, Osp, Nat, spomini, tatrman.

KAKOVOST NI NAKLJUČJE

Fritz Frühwirth se je hitro preoblekel in prihitel sprejet goste iz Pomurja — nekaj trenutkov prej je namreč še čistil vinsko klet.

Večini od pomurskih izletnikov, ki so se deževnega aprilskega dne odpravili na potepanje po gričevnati pokrajini ob Kučnici v Avstriji, bo verjetno najdlje ostal v spominu obisk vinotoča **Fritza in Marianne Frühwirth** v vasi Deutsch-Haseldorf 46. Mogoče zaradi poskušnje vin (če mešaš osem sort, pa čeprav le po požirkih, ti malo dvigne temperaturo), zaradi dobrega vzdušja, ki ga je ustvaril gospodar s svojo harmoniko, ali pa zaradi dobrega obloženega kruha. Verjetno je »krivo« vse skupaj, kajti ravno to je tisto, kar mora ponuditi dober vinotoč.

Družina Frühwirt se ukvarja izključno s pridelovanjem grozdja in sadja. Imajo 3 hektarje vinogradov in 5 hektarjev sadovnjakov, vinotoč pa že od 1957. leta, tako da so se že seznanili z vsemi problemi, pa tudi lepotami te dejavnosti (je poudaril lastnik). 70 odstotkov pridelanega vina polnijo v buteljčne steklenice, in to sorte laški rizling, traminec, beli burgundec in rdeča vina. Povprečno pridelajo na hektar 4—5 tisoč litrov vina, vendar štajerskim vinogradnikom ni toliko pomembna količina kot kakovost. Njihovo načelo je: raje manj in boljše. Pozna tudi slovenska vina, predvsem z območja Jeruzalema, in jih zelo ceni. Prepričan je, da kakovost ni naključje. Čeprav sam nima izobrazbe, se je moral marsikaj o vinogradništvu in kletarjenju naučiti. In kaj mu pomeni vinotoč? Meni, da je sprejemanje gostov in poskušanje pridelka želja vsakega vinogradnika. Vsak si želi, da kdo njegovo delo oceni in ga ceni. Stik z ljudmi pa daje temu poklicu še poseben čar. Zato mu pride še kako prav znanje igranja na harmoniko.

Karl Palz iz Klöchberga spada med mlajše vinogradnike, pa ne po svoji starosti, ampak po času, odkar ima vinotoč. Prej je bil zaposlen kot gostinec v Radgoni, ko pa je dovolj privarčeval, se je odločil, da se umakne na svoje. Ob vinogradu je uredil stanovanjsko hišo, ki lahko sprejme tudi večje skupine ljudi. Pri delu mu pomagata oče in mati. Zaenkrat ima le pol hektarja vinogradov, vendar mu to za prodajo na vinotoču zadostuje. Gostje prihajajo od blizu in daleč, tudi iz Gradca. Zanimivo, da so njegovi pogosti gostje tudi nemški kontrolorji v Tovarni oblačil Mura.

Dejstvo je, da moraš imeti kmetijo, če hočeš imeti turistično kmetijo, ter da moraš imeti vinograd, če hočeš prodajati vino in odpreti vinotoč. Lepih in velikih kmetij, ki imajo dovolj prostora tudi za goste, ter vinogradnikov z dobrimi vinskimi sortami imamo veliko. Kljub temu pa ni pretiranega zanimanja za opravljanje te dejavnosti. Verjetno si bo moral za to prizadevati še kdo drugi in ne le Ivanka Donko z Živinorejsko-veterinarskega zavoda.

Za odprtje vinotoča je dovolj tudi pol hektarja vinograda, je prepričan Karl Palz, ki je prej delal v radgonskem hotelu. To je bil tudi zadnji vinotoč, ki so si ga ogledali pomurski izletniki.

Bernarda B.-Peček

Na Grajski ulici v Odrancih sta 50 let poroke slavila Štefan in Verona Marič. Štefan, rojen leta 1909, je celo življenje kmetoval na svoji domačiji v Odrancih, dobro pa se še spominja »službovanja« v vojski v stari Jugoslaviji, in sicer v Kosovski Mitrovici. 12 let mlajša žena Verona, rojena Sečkar, je gospodinjila in vzgajala njunih osem otrok. V veselje jima je dvanajst vnukov.
Besedilo in fotografija: J. Ž.

Attaché
SPORT

Brez očal pri devetdesetih!

Pozna jo mnogo ljudi. Sam sem jo spoznal šele pred dnevi, ko je v ožjem družinskem krogu praznovala visok življenjski jubilej. Zdrava ženica, ki ji nikakor ne bi prisodil 90 let. Antonija Ščavničar, po domače Muta, iz Razlagove ulice (provizoriji) v Murski Soboti, je privekala na svet 16. maja 1900 v daljni Lesznici blizu Krakova na Poljskem.

Antonija Ščavničar, nekateri sosedje ji na kratko pravijo Ščančar, je že zdavnaj pozabila na rodni kraj. Nič čudnega, saj jo je nenehna borba za golo preživetje — izhajala je namreč iz revne družine — kmalu pognala v svet za kruhom. Skozi življenje se je prebijala z lastno pronicljivostjo in iznajdljivostjo ter neuničljivo voljo. »V Nemčiji, kjer sem delala kar 18 let, sem spoznala tudi moža, ki je bil iz Murske Sobote. Tako sem se skupaj z njim znašla v novi domovini leta 1930. Žal je mož umrl že leta 1938 in sem zgodaj ostala vdova. Kako težko je bilo preživljati sedem lačnih ust mojih otrok, si lahko predstavlja le tisti, ki je to okusil na svoji koži! Bog pomagaj, kakor je bilo, je bilo. Pozneje sem še hodila na sezonsko delo v Nemčijo in na Madžarsko, na moje otroke pa so pazili dobri ljudje. Po vojni sem kot snažilka delala nekaj časa na okraju v Murski Soboti, pozneje na občini, nazadnje pa še v Agromerkurju, od koder sem odšla v pokoj.«

S povsem jasnimi mislimi na preteklost mi je pripovedovala 90-letna Antonija Ščavničar iz Murske Sobote. Duh je očitno pronicljiv, a roka manj zanesljiva. Zdaj že nekaj časa živi pri hčekri Jožici, po domače Pepci, kjer se prav dobro počuti. »Potem ko mi je umrl mož, sem mamo vzela iz upokojenskega doma, saj je bila tam preveč osamljena. Trudim se, da ji je prijetno v domačem okolju. Ko sem bila majhna, sem hodila služit po prekmurskih vaseh, dokler se nisem zaposlila v tovarni Mura. Tam sem 11 let čistila pisarne, ko mi je umrl mož, pa sem odšla v pokoj. Z materjo, ki se zares dobro drži, hodiva okoli na obiske, teh pa tudi pri naju ne manjka,« dodaja hčerka Jožica.

»Pri hčerki sem zelo zadovoljna, saj so bili vsi moji otroci pridni. Tudi 19 vnukov in 23 pravnukov me večkrat obiskuje. Takrat je veselo in pogovorimo se o marsikateri zadevi iz vsakdanjega življenja. Zaenkrat sem še zdrava in me nič ne boli. Časopise, med katerimi mi je posebno všeč Vestnik, pa redno prebiram brez očal. Rada gledam tudi televizijski spored,« pravi odločno Muta. Seveda me je zanimalo, če ima kak poseben recept za tako dolgo življenje. Pa mi je odvrnila, da poje vse, rada pa popije tudi kozarček vina ali kavo.

Življenje je v svoji raznolikosti res nenavadno in presenetljivo.

Sedim v skromnem in prijetnem domu Antonije Ščavničar in njene hčerke ter se še enkrat spomnim njenih popotovanj od Poljske prek Nemčije in Madžarske do Jugoslavije. Vsega po malem, a še najbolj je navezana na svojo Mursko Soboto, ki je ne bi zamenjala za ničesar na svetu. »Še kaj pridite!« mi je dejala ob slovesu in pokazala, da ji smeh, če hoče, ne dela težav. Z vedrim obrazom sem se poslovil od Antonije Ščavničar, ki je zakorakala v deseto desetletje svojega življenja.

S HČERKO SE DOBRO RAZUME — 90-letna Antonija Ščavničar iz Murske Sobote je zadovoljna s svojimi otroki, 19 vnuki in 23 pravnuki, ki jo radi obiskujejo. **Foto: M. Jerše**

Mnogo sreče in zdravja!

Milan JERŠE

SREČANJE

Bil sem idealist

Čeprav se je Jože Kuzma iz Lendavskih Goric upokojil, še vedno vstaja navsezgodaj, kot takrat, ko je hodil v službo. V življenju je veliko izkusil, sedaj pa ugotavlja, da je bil prevelik idealist — človek, ki se je nesebično razdajal za ideje socializma.

Zdaj, ko tako rekoč ni več tabu tem, smo ljudje bolje informirani, in tako zvemo, da naši voditelji niso bili nedolžne ovčke. Jože Kuzma, s katerim sem se pogovarjal na njegovem domu v Lendavskih goricah (tudi sam je vinogradnik!), pravi, da je bil v neki meri zaveden (neinformiran), zato pa velik idealist. Zdaj je nejevoljen, ko bere časopisje in revije, iz katerih izve, da so naši zvezni in republiški voditelji živeli v razkošju, »nam pa očitali, da pojemo preveč kruha«!

Kruh! Pri Kuzmovih v Trnju ga sicer ni manjkalo, kljub temu pa je Jože, star komaj 15 let, šel na sezonsko delo v Baranjo. Ze prvi dan se je stepel z delovodjo, ki je izustil hudo kletev. To je bilo 1943. leta, ko so tamkajšnjo pokrajino zasedli Madžari. Kaj prida ni zaslužil. Pridobitništvo tudi ni bilo razlog za odhod zdoma, ampak bolj beg pred pretnjami žandarjev. Ti so mu bili vseskozi za petami, še posebej pa v 1944. letu, ko je bila splošna mobilizacija moških od 15. do 55. leta. Skrival se je, ujeli so ga in grozili s streljanjem, pa je spet pobegnil. Nazadnje se mu je uspelo prebiti k Rusom, ki so prikorakali k nam. Nato pa se je vključil v prekmursko vojno področje, to pa ga je angažiralo pri gradnji lesenega mostu čez Muro pri Murskem Središču. Leta 1946 je skrbel za brata, ki je kot komandant jurišnega bataljona utrpel hude telesne poškodbe; v Stogovcih so mu dodelili hišo s posestvom. Leto pozneje pa je enako imetje, in sicer v Žepovcih, dobil še Jože. Slutil je, da je zamisel o kmečkih obdelovalnih zadrugah neživljenjska, pa mu ni bilo do takega organiziranja, zato je marsikatero slišal. Da ne bi bilo posledic, je opustil tako kmetovanje in odšel v šolo za rezervne oficirje, ki je bila v Daruvaru, trajala pa je dve leti. Po vrnitvi so ga imenovali za lendavskega okrajnega referenta za mlinarstvo, nato pa je opravljal še manj hvaležno službo: bil je referent za obvezen odkup žita in mlevskih izdelkov.

»Mlinarji — na območju takratnega lendavskega okraja jih je bilo 42 — so morali voditi knjige o predelavi žita in obračunati merico ter jo do določenega dne oddati, poleg tega pa so imeli še denarne dajatve. Bili so zelo izkoriščani, kar sem ugotovil že pri prvem obhodu. Tedaj sem uvidel, da imajo zelo slabo in izrabljeno mlinsko opremo, na primer sita, jermenje . . ., zato sem vse to popisal in poskrbel, da so lahko kupili novo. Tako sem si pridobil določen ugled, vendar brez težav tudi pozneje ni šlo. Nemočen pa sem bil tudi pri obveznem odkupu, kajti predpisane količine živil je bilo treba zbrati, četudi so potem ljudje ostajali brez hrane,« mi je povedal Jože Kuzma.

Nato je šel v kmetijsko šolo in postal tehnik in do 1962. leta je opravljal različna dela (knjigovodja, obratovodja, vodja skladišča . . .) na kmetijskem posestvu v Kočevju. Pravzaprav je tam delalo veliko naših ljudi, zlasti med košnjo, ko so mahali z ročnimi kosami. Ne bi bil pravi Prekmurec, ko bi ga ne vleklo v domači kraj. Po vrnitvi je bil 12 let direktor (in edini redno zaposleni) Delavske univerze v Lendavi.

»Organiziral sem vse mogoče tečaje; šlo mi je za to, da bi naši ljudje pridobili ustrezne kvalifikacije za delo, imeli pa smo tudi veliko splošnoizobraževalnih tečajev, recimo šolo za življenje, šolo za starše, zdravstvene kmetijsko-izobraževalne in druge tečaje. Pozneje so me imenovali za načelnika oddelka za notranje zadeve, kar sem bil 9 let; 7 let pred upokojitvijo (1. 9. 1959) pa sem bil tajnik občinske skupnosti za ceste.

Jože Kuzma je zdaj eden od množice upokojencev. Čez prejemke se ne pritožuje, boji pa se, da jih ne bo kje vzeti, če se gospodarstvo ne bo okrepilo. Čeprav ima kar nekaj pripomb na povojni razvoj dogodkov, pravi, da ni mogoče prezreti mnogih pridobitev: ljudje so se gmotno okrepili, je množica novih stanovanjskih in gospodarskih objektov, vodovod v vsaki vasi, elektrika, asfaltirane ceste, traktorji, avtomobili . . .

Nima si kaj očitati, kajti, kot sam pravi, vseskozi je bil pošten do sebe in drugih. Njegova vest je torej lahko mirna. Mir pa ima tudi tam, kjer je doma, pa je to morda tudi to vzrok, da se je odločil za ponovno »ribičijo«, ki ji je bil predan (dokler še ni bil prevelikih službenih obveznosti) 18 let.

Jože Kuzma se je po burnem življenju upokojil. Živi sredi vinske trte, zato jo skrbno neguje, pri čemer najde pravi mir. Foto: Š. S.

Š. Sobočan

20. maja je bilo 5. tradicionalno tekmovanje koscev v Vogričevcih pri Ljutomeru. Prireditelj je GD Vogričevci, sodelovalo pa je 7 žensk in 13 moških. Prireditve se je udeležilo veliko število radovednežev od blizu in daleč. V ženski ekipi je prvo mesto osvojila Cvetka Stajnko, drugo Marta Bratuša in tretje Angela Vajda. V moški ekipi pa je bil najhitrejši kosec Zvonko Filipič, drugi Gabrijel Dolamič in tretji Janko Senčar.

Besedilo in posnetek: S.

Moja dežela je polna lepote

V letih novinarskega potepanja po krajih občine Ljutomer sem v beležnico in na magnetofonski trak spravil marsikaj. Nekaterih dogodkov in krajev se spominjam bolje, drugih manj. Prav v zvezi s Ključarovci (v krajevni skupnosti Križevci pri Ljutomeru) imam pred očmi besede, ki sem jih pred dobrimi petimi leti zapisal o »Kar moti v tej vasi, je velika neurejenost. Mar se krajani res ne morejo otresti podrtij sredi vasi, ki jo kazijo? Ali jim je resnično čisto vseeno, v kakšnem okolju živijo?«

Teh stavkov (ne morem trditi, da so dobesedno navedeni, vsebinsko pa so blizu resnice) sem se nato večkrat vozil po vasi in skoznjo. Spremljal sem preobrazbo vasi in zdaj lahko mirno zapišem, da imajo Ključarovci danes čisto drugačno podobo. Pred vsako hišo je vidna skrbna roka gospodarjev (ali gospodaric), ki so zasadili vrtnice in drugo cvetje. Hiše so urejene, z novimi ometi, podrtije pospravljene in trate pokošene. Skratka — pravi užitek se je voziti skozi kraj, ki med drugim slovi tudi po konjereji, ki je v rokah priznanega Marka Slaviča. Mogoče je tudi to vplivalo na urejenost kraja, saj v zadnjih nekaj letih avtobusi trumoma vozijo radovedneže v hišo Slavičevih.

A urejenost kraja ni vse, kar lahko zapišemo o Ključarovcih. Za več informacij sem se obrnil k predsedniku vaškega odbora Francu Kosiju. Zanimalo me je namreč, kaj vse so v zadnjih letih uredili v tej vasi.

»Največja pridobitev je vsekakor telefon. Čeprav ta akcija še ni v celoti končana — imamo nekaj krajanov, ki so zahtevek za telefonski priključek vložili nekoliko kasneje — pa je rezultat že viden. To je bila naša dolgoletna želja in tudi dela pri ureditvi telefonije so potekala zelo dolgo,« je pripovedoval Franc Kosi in nadaljeval: »Izkopali smo tudi obcestne jarke, da v vasi ne bi imeli luž. Med pomembnimi nalogami, ki smo jih opravili, pa moram omeniti tudi vodna zajetja.«

Franc Kosi (predsednik vaškega odbora v Ključarovcih): »Res smo že precej naredili, a pred nami je še nekaj pomembnih nalog.«

Vse to je seveda zahtevalo veliko denarja. Nekaj ga je verjetno šlo iz samoprispevka, nekaj pa so ga prispevali krajani?

»Tako je. Denar za telefon smo zbirali sami, vse drugo pa smo naredili s krajevnim samoprispevkom.«

Toda samoprispevek ni dovolj. Pri nekaterih delih so krajani morali sami poprijeti za delo?

»Res je. Pri izkopavanju jarkov, vodnih zajetij, pa tudi pri urejevanju telefonije smo precej del opravili sami s prostovoljnim delom. Pri tem moram pohvaliti sovaščane, saj so se vsem tem akcijam odzvali složno in v velikem številu.«

Že uvodoma sem zapisal, da so Ključarovci vas, ki je v zadnjih letih spremenila svojo zunanjo podobo. Je šlo za organizirano akcijo ali pa so vaščani to storili samoiniciativno?

»Prej bi dejal, da gre za samoiniciativnost posameznikov, ki pa seveda daje rezultate.«

Imate pa še veliko želja. Katera je najpomembnejša?

»Omenil bi dve: za naše najmlajše bi radi uredili ploščnik v najbolj prometnem delu vasi, radi pa bi seveda uredili tudi kanalizacijo. Vse to bo seveda stalo veliko denarja, ampak o tem bomo še razpravljali na zboru krajanov. Nekaj bomo morali narediti. Kot ponavadi nekaj sami, nekaj pa s pomočjo samoprispevka.«

Tako je torej v Ključarovcih. Vas bi lahko bila marsikomu za zgled. Lepo je živeti v lepem okolju.

Dušan Loparnik

Detajl iz središča vasi: urejene stare hiše s cvetjem in trato. Kraj, skozi katerega se radi vozimo.

3. junija referendum v Gornji Radgoni

Občani Krajevne skupnosti Gornja Radgona so 3. junija 1990 ponovno vabljeni na glasovalna mesta. Odločali se bodo o uvedbi krajevnega samoprispevka za naslednjih pet let. V minulih letih je ostalo zaradi splošnih gospodarskih razmer nekaj nalog nedokončanih, predvsem pa se je na proračun zbralo premalo denarja. Vzrok je bila visoka inflacija. Kljub temu je takšen način združevanja potrebnega denarja v kraju, kjer ljudje živijo, nepogrešljiv za reševanje komunalnih in drugih problemov, je med drugim dejala predsednica sveta KS Gornja Radgona Dana Sukič.

Kot po navadi bodo tudi v nedeljo volišča v Krajevni skupnosti Gornja Radgona odprta od 7. do 19. ure. Zbrana sredstva bodo najprej uporabili za dokončanje mrliške veže in ureditev pokopališča (15 odstotkov vseh sredstev), kar 80 odstotkov zbranih sredstev (po sedanjih ocenah naj bi v petih letih zbrali 3.300.000,00 dinarjev) pa bodo namenili za ureditev in obnovo komunalnih objektov. Prav je, da nekatere naštejemo, kajti čeprav gre za manjše naložbe, so za posamezna naselja velikega pomena. Tako naj bi s sredstvi krajevnega samoprispevka sofinancirali vodovod in telefonijo v Hercegovščaku, obnovo poti pri cerkvi v Gornji Radgoni, pločnike ob Apaški ulici ter v mestu, tržnico in kanalizacijo v Gornji Radgoni, kanalizacijo in ureditev odtočnih jarkov v naselju Mele sever, kanalizacijo na Polički ulici, obnovo krajevnih cest in ulic z asfaltno prevleko v dolžini 2 kilometra, čistilno napravo za mesto Gornja Radgona ter kolesarsko stezo na odsekih cest, kjer je za to možnost.

Pet odstotkov zbranih sredstev bodo namenili za dejavnost krajevne skupnosti.

Občani se bodo torej sami odločali, če bodo še naprej zbirali denar za komunalno ureditev svojega kraja. Res je, da bi se za to morali najti stalni viri nekje drugje, kajti delavska plača je že itak dovolj obremenjena z raznimi prispevki. Zbiramo denar za ceste, za železnice, različne druge dejavnosti, pa le bore malo tega dobimo iz republike nazaj. Čas je, da se pravično razdeli tudi ta denar.

Dokler se ta »stalni vir« ne bo uredil, pa bo verjetno takšen način zbiranja denarja v krajevnih skupnostih nujen. Zaposleni bodo vsak mesec prispevali 1 odstotek od neto osebnega dohodka, obrtniki 1 odstotek od pokojninske osnove pavšalistov, 1 odstotek od neto osebnega dohodka in čistega dohodka obrtnikov in podjetnikov, 1 odstotek od pokojnin, 5 odstotkov od katastrskega dohodka, 5 odstotkov od odmerjenega občinskega davka od postranskih poklicev ter 2 odstotka od povprečnega mesečnega neto osebnega dohodka v Republiki Sloveniji za zaposlene v tujini. Samoprispevka ne plačujejo občani, ki prejemajo socialnovarstveno pomoč, invalidnino, pokojnino z varstvenim dodatkom ter učenci in študentje, ki prejemajo štipendijo ali nagrado za proizvodno delo oziroma delovno prakso.

Bernarda B.-Peček

Kapelski učenci čistili

Megleno in dokaj hladno jutro se je počasi prebujalo in prvi sončni žarki so z vso svojo milino oplazili prve gruče učencev OŠ 25. maj s Kapelskega Vrha, ki so soboto izkoristili za veliko očiščevalno akcijo po KS Kapela. V letošnjem letu smo se namreč odločili, da obrambnega dneva ne bomo izpeljali po zastarelem, standardnem načinu, temveč bomo ta dan izkoristili za mnogo humanejšo in koristno akcijo — za čiščenje svojega kraja.

Učenci so se zbrali v Okoslavcih, središču Kapele, na Janževem, Murskem in Hrašenskem Vrhu do Hrastja Mote s spremljevalci-učitelji, ki so razporejali delo in tudi sami aktivno pomagali. Priznati moram, da smo imeli kaj čistiti, saj dandanes ljudje pozabljajo, da je čistoča ogledalo kraja, kjer živijo. Odpadki okoli znanih središč kot so trgovine, gostilne, pokopališče, ob cestah, največ pa smo jih na veliko žalost našli na obronkih gozdov, ki so največkrat mesto na hitro odvrženih odpadkov. Na žalost ni tako samo v KS Kapela, ampak še v marsikateri drugi krajevni skupnosti, kjer imajo slabo organizirane odvoze smeti. Hudo je, ker radi rečemo, da so starejši ponavadi mlajšim za zgled in to tudi v negativnem smislu. Kljub temu so učenci naše šole dobro prijeli za delo, umazali roke in vsem dokazali, da bo treba v prihodnje smeti odlagati na pravo mesto in paziti na čistočo lastnega kraja. Neštete polne prikolice smeti, ki so jih potiskale pridne roke kapelskih učencev in njihovih učiteljev, so dokaz, da zares živimo v onesnaženem okolju in da ni potrebno veliko, da se le-to dobro očisti. Ilegalnih odlagališč ne manjka, kar nekaj smo jih namreč odkrili, odgovornosti za to pa seveda noče nihče prevzeti. Odločili smo se, da bomo podobno akcijo še kdaj izpeljali.

V zahvalo pridnim učencem je vodstvo KS Kapela namenilo 2.000 din za nakup športnih predmetov kot dokaz, da so resnično ponosni na njihovo delo. Prepričan sem, da so veseli tudi krajani in turisti, ki prihajajo in bodo še prihajali na oddih na Kapelo v še čistejše in lepše okolje, kot je bilo doslej.

Bojan Macuh

Nova konfekcijska trgovina v Lendavi

JOLY

Presenečenje: modna konfekcija za odrasle in otroke

Konkurenčne cene

Odprto od 9.00 do 17.00

JOLY

Partizanska 11, Lendava, polog fotoateljeja Šimonka, tel. 75-993.

LENDAVA

Kranjčeva ulica nevarna za promet

Kranjčeva ulica v Lendavi se začne pri starem gradu Park in konča domala pri Čentibi. Prometne tezave na tej ulici se začnejo že pri stanovanjskem bloku, ki je zgrajen ob že itak ozki cesti, saj stanovalci parkirajo svoje avtomobile kar na pločniku in tako še bolj zožijo cesto. Ulica se v nadaljevanju zaradi v hrib in tu je že nekaj let znak za zoženje ceste. Čudno se zdi, da nihče ni odgovoren za ta odsek ceste, še manj pa za podrto varnostno ograjo, ki »počiva« pod grmovjem. Križišče pri osnovni šoli je sicer urejeno, a vseeno nevarno, saj je ob njem tudi samopostrežna trgovina. Prav pri njej in v bližini pa so se v preteklosti zgodile teške prometne nesreče, ki so terjale človeška življenja. Vozniki motornih vozil namreč ne upoštevajo prometnega znaka, ki prepoveduje hitro vožnjo oziroma ki dovoljuje največjo hitrost 60 km na uro. Dobro bi bilo, da bi delavci prometne milice enkrat tudi na to ulico postavili radar in se prepričali, koliko voznikov krši prometne predpise. Zaradi prehitre vožnje se je zgodila huda prometna nezgoda tudi pred nedavnim. Sicer pa bi bilo potrebno ponovno pregledati vse prometne znake, saj so nekateri narobe postavljeni.

Jani D.

90 vaščanov bo dobilo telefon

Letošnji krajevni praznik bodo v Kobilju proslavili s pomembno pridobitvijo. S pomočjo krajevnega samoprispevka in občine bodo v vasi dobili telefone.

Zanimivo je, da bodo v Kobilju zazvonili telefoni natanko po 95 letih, odkar je bila napeljana telefonska zveza od M. Sobote prek Beltinec in Lendave v Nagykanizso. Za krajevni praznik bodo dobili tudi nove športne objekte, kot so slačilnice, in druge prostore za potrebe športnega društva. V vasi so v preteklosti uredili tudi druge objekte, posebej pa so ponosni na nov gasilski dom, v katerem imajo tudi večnamensko dvorano. Vasi daje tudi poseben življenjski utrip tovarnica UTOK, v kateri je zaposlenih 23 mladih, nadejajo pa se, da jih bodo do konca leta zaposlili še kakšnih dvajset. Iz preteklosti vasi smo izbrskali še zanimiv podatek, da so imeli med prvo in drugo vojno 40 lončarjev in da je zadnji ugasnil svojo peč leta 1959. Kobiljčani so bili v preteklosti tudi znani tesarji in je bilo njihovo delo zelo pomembno po vojni, ko so se gradili številni objekti.

Ureditev telefonije v vasi jih bo še bolj približala svetu, od katerega so bili v preteklosti zaradi slabih prometnic odrezani.

Jani D.

SOLEA

Čevlji za vaš smelejši korak iz uvoza!

Edina brezcarinska prodajalna v Sloveniji v kateri lahko po najugodnejših cenah kupite izdelke iz usnja.

Čevlji, torbice, kovčki, športna obutev, pasovi in modni dodatki iz Italije

HISTRIA, brezcarinska prodajalna na mejnem prehodu v Gornji Radgoni

v Kerenčičevi ulici 12

Pokličete nas lahko tudi po telefonu 74 406.

Čevlje dobite že za 35 mark!

Vüzen prínas

Med najlepšimi svetki je ziher vüzen. Tak provijo stori lidje, pa tudi mi mladi že tak mislimo.

Tisti, ki so še bole verni, pa se že dosti pred vüzmom pripravlajo na toti svetek.

Dere sen jas bila še čisto mala, sen vervala, ka küre nesejo bela jajca, pofarbana pa kokoti.

Ko se za vüzen jajca farbajo, sen vervala, ka pred vüzmom tota jajca nesejo kokoti. Mama jih je skrivoma pofarbala, dala v gnezdo, mi deca pa smo jih te poiskali in se veselili. Kokotom pa smo tiste dneve dovali rdečo koruzo.

Takšni je bija za mene vüzen negda. Gnes je to vse drgačik. Pred vüzmom atek pa mama pripravita klobose, šunko pa hren, mi mlodi pa poforbamo jajca.

Vsakšnega malo te v soboto nesemo v cerkev, ka to vse žegnajo.

Toti žegen te v nedelo zaron po roni mesi vsi fküp pojemo. Tüdi obid je tisti den boljši.

Ponavodi še pridejo obiski, tepa tudi vüzen hitro mine.

Pred totimi svetki pa se more tudi strelati s karbitom. Mene to preveč ne veseli, ka se bojin, ka se mi nebi ka zgodilo. Tote navode so bole veseli čehi, pa tüdi bole stori dečki radi strelajo, še posebno z možnari se hvolijo. Takšen je gnezden vüzen prinas in mislin, ka de takšen tudi še nekaj cejta osta. Pa praf je, ka ostone, ka bar na takšen svetek pridejo lidje vkup domu.

Evelin Mauzer, 6. a,
OŠ VERŽEJ

SPREHOD V NARAVI

Sončen dan me je zvabil v naravo. Sprehajala sem se po travniku, ki je ozelenel. Na njem so se razcvetele prve marjetice, pod grmom pa so se sramežljivo skrivale vijolice, ki so me privabile s svojim močnim vonjem. Nad pisano preprogo so letale čebele in leni čmrlji, ki so opraševali cvetlice. Napotila sem se v gozd. Na drevesu sem zagledala ptičke. Veselo so poskakovale z veje na vejo. Po tleh so se živahno sprehajale mravlje. Približala sem se mlaki. Prestrašene žabe so poskakale v vodo. Sedla sem na travo. Kako lepo je bilo sedeti na mehki zeleni travi! Vse naokrog je cvetelo in dehtelo.

Preživela sem lep dan v naravi, saj sem spoznala toliko zanimivih skrivnosti narave.

KLAVDIJA DOMINKO, 5. a,
OŠ ŠTEFAN KOVAČ,
TURNIŠČE

ora
talis
najboljša ta hip

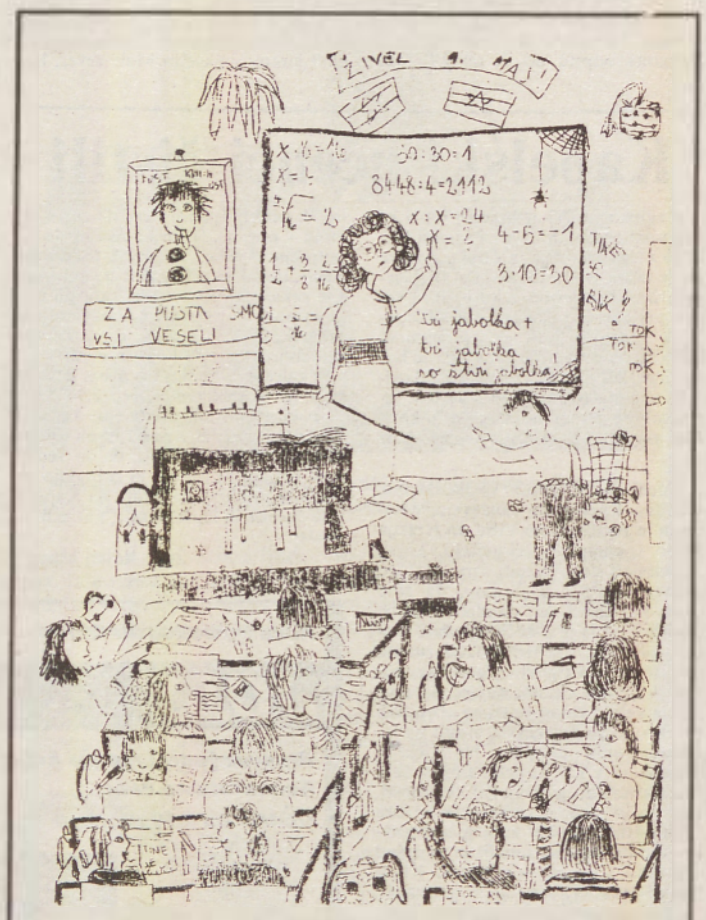

(POREDNEŽI) V RAZREDU — Narisala Manja Žižek, 5. razred, OŠ Franc Belšak, Bučkovci.

POTEGAVŠČINA

Nekega dne, pravzaprav kot vedno, smo dobili domačo nalogo iz matematike. Ker pa med uro drugi dan ni bilo časa, da bi prekontrolirali nalogo, nam je tovarišica rekla: »Pustite zvezke na mizi! Vrnem vam jih naslednjo uro!«

In res. Odšli smo na malico. Hitro sem se vrnil, saj sem bil ves neučakan, kaj se nahaja v zvezku. Prišel sem v razred in zagledal cel kup zvezkov. Izbrskal sem svojega, ga odprl, a razočaranje! Nobenega znaka rdečega svinčnika. Nenadoma me je prešinila nekoliko zahrbtna šala. Svoj zvezek sem spravil v torbo in šel v učilnico, v kateri smo imeli naslednjo uro pouk. Na poti sem srečal prijatelja Leona in mu rekel: »Leon . . . slabe novice.« Prijela ga je panika. »Kaj je?!« me je vprašal. »Dobil si nezadostno iz matematike!« »K-kkaj si rekel?« je s hripavim glasom vprašal in v tem trenutku prebledel in stekel v matematično učilnico po zvezek. Nasmejal sem se in odšel v razred. Ker sem vedel, kaj me čaka, sem se umaknil proti sredi razreda med klopi.

Po hodniku je nekdo kričal in razsajal. Ta glas se je vedno bolj bližal. Vstopil je Leon! »Ubil te bom!« je rekel in histerično skakal po svoji in moji torbi. Sledilo je še nekaj, kar ne sodi ravno sem.

No, ker pa sva prijatelja, sva na to kaj kmalu pozabila, vsaj jaz, kajti čez mesec dni sem dežural v kuhinji. Pred tem pa sem prosil Leona, naj mi odnese zvezek in pokaže nalogo pri matematiki.

Po končanem pouku in dežurstvu v kuhinji, sem odšel domov. Domov grede sem zagledal na avtobusni postaji Leona. »Zdravo!« sem ga pozdravil. »Kaj pa je bilo za nalogo pri matematiki?« sem ga vprašal. »Peta, četrta in deseta naloga,« mi je odvrnil. »Četrta, peta in deseta,« sem počasi ponavljal in si to poskušal zapomniti. Leon, ki je videl, kako si poskušam zapomniti, je dodal: »Takole si zapomni: štiri plus pet je devet, plus ena je deset.« »Kje pa si staknil enko?!« »Čisto preprosto!« je odvrnil. »Dobil si jo danes, ker nisi imel naloge!« »Saj sem ti jo dal, da jo pokažeš!« »Že, že, ampak ni je hotela vzeti!«

Od šoka sem se komaj prinašal domov. Mami sem takoj povedal, za kaj gre. Le potegavščino z Leonom sem zamolčal, pa ne namerno, pozabil sem. Še sanjalo mi se pa ni, da je to povzročilo za dogodek, ki se je odvijal pred enim mesecem.

Drugi dan, ko sem prišel v šolo, so me vsi gledali čudno, [illegible] sem jim o tem pripovedoval.

Ko je prišla razredničarka v razred, sem dvignil roko, da bi [illegible] prosil, naj pogleda stanje v redovalnici. Še preden pa je zapazila, da držim roko v zraku, mi je Leon dodal: »To je bila potegavščina!!!« Ostal sem kot pribit, odprtih ust in dvignjene roke. »[illegible] kaj je?« me je vprašala tovarišica, ko je videla roko. »Nič, nič,« [illegible] sem še komaj izjecljal.

Po tem dogodku sem sklenil, da se ne bom več z nikomer [illegible] šalil. RIHARD KNAFELJ, [illegible]
OŠ 17. oktober, Beltinci

Šolski problemi

Ko smo prišli iz razredne stopnje na predmetno, torej v peti razred, se je začelo vse drugače. Morali smo se seliti iz razreda v razred, osmi razred nas je zafrkaval, ker smo bili najmlajši na predmetni stopnji. Ko smo imeli športni dan, smo izgubili vse tekme. Tovarišice so bile zelo stroge in zahtevne.

Naša največja težava pa je to, da ne smemo divjati in biti otročji. Zdaj, ko smo že v šestem razredu, smo se nekaterih težav že rešili, vendar sta učenje in olika še vedno naša največja problema. Velikokrat, ko dobim slabo oceno, se mama jezi name in mi govori, naj se grem učit, toda jaz se učim in si ničesar ne zapomnim. Preberem si dvakrat ali trikrat, potem še ponovim, a v šoli dobivam samo dvojke. Te težave sem začela srečevati v petem razredu in še nisem našla rešitve. Ni mi vseeno, ko dobim slabo oceno, to me zelo prizadene. Včasih si mislim popraviti oceno, pa si ne upam. Najbolj se bojim biologije, včasih tudi matematike. Pri teh dveh predmetih se nikoli ne upam javiti, da bi si popravila ocene. Ko me tovarišica Mojca vpraša, me samo strese, tako me je strah, da bi se najraje pogreznila v zemljo. Pri biologiji nimam nikoli sreče, tovarišica me vpraša tedaj, ko nisem pripravljena, zato imam slabe ocene. Želim pa si, da bi vse svoje ocene popravila vsaj na tri, ker lahko le z boljšimi ocenami nadaljujem šolanje po osnovni šoli.

GABRIJELA VORŠIČ, 6. razred, OŠ BUČKOVCI

MAJ

Maj zeleni vabi,
zaspance vse predrami.
Topel je njegov sprejem,
pohitimo mu v objem!

Sončece se smeje,
lica naša greje.
Vsa narava zaživi,
vsak po njej zdaj hrepeni.

Pomladno cvetje povsod dehti
in kraje naše nam krasi.
Veselimo naše se mladosti,
saj to mesec naše je radosti!

MILENA KOCET, 5. a,
OŠ Turnišče

FRANK F. BÜKVIČ

HATIKVAH

7

התקוה
כָּל עוֹד בַּלֵּבָב פְּנִימָה
נֶפֶשׁ יְהוּדִי הוֹמִיָּה,
וּלְפַאֲתֵי מִזְרָח קָדִימָה
עַיִן לְצִיּוֹן צוֹפִיָּה.

Igor in Kurti sta bila zaradi očetovih junaštev kot nema. Skoraj dihati si nista upala, tako sta vlekla na ušesa vsako besedo. Še dolgo potem, ko je oče dokončal pripovedovanje, sta sedela s široko razprtimi očmi pri mizi. Ko odrasteta, si želita, da bi izbruhnila vojna, da bi tudi onadva mogla plezati čez porušene mostove, plavati čez ledeno mrzle reke, ustavljati tanke, se prikrasti z ropotajočimi kuhinjskimi kotli skozi čuječe sovražnikove vrste, obiti sovražne baterije, barantati z zvitimi kmeti in jih prelisičiti, varati vse mogoče ljudi in se prebijati skozi druge smrtne nevarnosti.

»Ali visi raz hišo nemška svastika,« vpraša Glattstein.

»Ne.«

»Zakaj ne?« ga zaskrbi.

»Tudi drugi je nimajo.«

»Kdo drugi?« plane s stola.

»Hrastnik.«

»Hrastnik je bedak. Nacionalist. Jaz se vendar ne bom ravnal po tem brivcu. Današnji človek mora biti mednarodnjak. Za novi red moramo živeti, ki ga prinaša nemški vodja! Zakaj pa imamo nemško zastavo pri hiši? Zaradi lepšega? Že dve leti jo hranim na podstrešju.«

Svastiko je prinesel v hišo tisti teden, ko je Hitler planil na Poljsko. ›Za vsak primer‹, je rekel Klari in jo pomenljivo pogledal. ›Človek nikdar ne ve, kaj mu lahko prinese jutrišnji dan,‹ je modroval, odvil zastavo iz časopisnega papirja in jo razgrnil. In zdaj, ko je napočil čas, je žena ni izobesila. Potem pa se še čudi, če jim pošilja Ivan Kozice na vrat.

Spil je pivo, si obrisal pene z brkov in odhitel na podstrešje, kjer je bila med staro šaro skrita zastava. Z droga je strgal jugoslovansko trobojnico, pritrdil nanj svastiko in jo porinil skozi lino v nastopajočo noč.

Precej po zajtrku se je napotil v mesto, da izpolni svojo obljubo in otrokoma kupi štajersko obleko. Nemalo se je začudil, ko se je na ulici ozrl na podstrešno lino in tam ni bilo svastike. Najprej je mislil, da droga ni dovolj trdno pritrdil in je zastava padla na tla. Ker je tudi tam ni bilo, se je vrnil v stanovanje, da vpraša Klaro.

V dnevni sobi mu je prestregla pot Šarolta, ki je pravkar vstala in mu planila v objem.

»Apuš! Oh, apuš, kako srečna sem, da si se vrnil v enem kosu! Z mamo sva se bali zate,« je vzkliknila in obsipala s poljubi.« Že snoči bi te rada objela in ti povedala, kako čutim, a si že spal, ko sem prišla domov. Srečna sem, da si zopet pri meni, v kolikor moje sreče ne grenijo nacisti.«

»Kaj čemo. Upreti se jim ne moremo. Umakniti se je treba in mirovati, se na zunaj kazati njih prijatelje.«

»Ali si zato snoči izobesil nemško zastavo? Ti si jo, ali ne?«

»Ali bi naj izobesil jugoslovansko trobojnico? Kje je svastika? Pogrešam jo.«

»Že snoči, ko sem se vrnila od Pretnarjevih, me je zbodla v oči. Odšla sem na podstrešje, jo strgala z droga in jo zažgala,« je priznala brez oklevanja in s svojevrstnim bleskom v zenicah.

»Zdaj, ko so Nemci pri nas! Ali si znorela? Hočeš, da nas zaprejo?

»Mi jim vendar ne bomo nesli na uho, kaj smo storili z zastavo.«

»Tega ne bi smela napraviti. Moje srce zagotovo ni z njimi, a trenutno ni drugega izhoda.«

»Nobenega licemerstva, apuš! Vsak pošten Slovenec se jih izogiblje, je z njimi v stiku le, v kolikor je to nujno potrebno. Da potem ti kot Jud ne bi.«

»Prav zato ker sem Jud, se jim moram dobrikati.«

»Svastika na naši hiši ti ne bo prav nič koristila. Samo osramotili se bomo. Kaj si bodo ljudje mislili. Sošolci me bodo zasmehovali, če bodo videli to nacistično cunjo na naši hiši.«

»Zaradi nemške zastave se nam ne bo podrla hiša.«

»Kaj pa narodna čast? Svojega prepričanja ne smemo zatajiti, še manj ga prodajati in pred tujcem klečeplaziti.«

»Od narodne časti ne bomo živeli. Da bi se zaradi neke namišljene časti zameril Nemcem in kulturbundovcem, tega si kot Jud ne morem dovoliti.«

»Še marsikaj drugega si boš moral dovoliti. Samo ne ponižaj se!«

»Kdo se ponižuje. Zaradi svastike me ne bo konec. Drugo bom prinesel in jo izobesil.«

»Zažgala jo bom. Častna beseda, da jo bom zažgala.«

»Potem se lahko pobereš od hiše.«

»Se tudi bom. Sramotili se ne bomo.«

»Punca, pazi se, kaj govoriš! Pozabljaš, kdo te hrani.«

»Bom raje lačna kot jedla pri licemercih,« je rekla jezno, treščila z vrati in se zaklenila v svojo sobo.

»Šarolta, odpri! Odpri, sem rekel!« je jel trkati na njena vrata in tresti kljuko.

»Pusti jo, vročeglavko! Se bo že ohladila,« je rekla Klara, ki je v kuhinji poslušala prepir.

»Ubil jo bom, če me ne bo ubogala,« si je od srda sukal brke in sršel z obrvmi. Še enkrat je hotel zaropotati po vratih, a si je premislil in odšel v mesto.

Štajerske obleke je dobil pri Golobu, znanem nemškutarju, ki se mu je čudil, čemu jih kupuje, vprašal ga pa ni. Po kratkem pogajanju sta se pogodila. On je dobil obleki, nemškutar pa denar. Medtem ko se je nemškutar veselil, da se mu je posrečilo opetnajstiti Juda, si je on spotoma domov in z zavojem pod pazduho ogledal oplenjene prodajalne, poslušal pritožbe prizadetih, se posvetoval s stanovskimi kolegi, spregovoril je s prijatelji in znanci in stikal za novicami, ki jih je bilo zaradi prevrata za polne košare, predvsem pa je iskal priložnost, da se približa ljudem, ki so imeli zveze in vpliv pri novi oblasti.

Pred delavskim domom je potem naletel na svojega nečaka Ivana, ki je v družbi nemških častnikov prav tedaj stopil iz zgradbe. Opazil ga je, čim se je prikazal pri vhodu, tesno za Toplakom, ki so ga bili Nemci medtem postavili za okrajnega glavarja.

Častniki so bili glasni in obnašali so se, kot da bi bili najmanj za glavo večji od drugih.

»Ivan je moj nečak, sad moje vzgoje. Nekoč sem mu prisolil klofuto, ker mi je v mesnici ukradel klobaso. Priznam, ni bilo lepo od mene. Prenaglil sem se. Če ima fant le malo razumevanja, le trohico srčne kulture, je na to nevšečnost že zdavnaj pozabil. Navsezadnje sem ga vsa leta pital s šunko in s pečenko, ko so morali drugi vajenci jesti krompir v oblicah in kislo zemlje ali otepati črn kruh,« je mislil. Stal je na pločniku, si sukal brke in preudarjal, če ne bi stopil čez ulico in Ivana nagovoril.

»Beseda ni vol, če je lepa, povsod zaleže,« se opogumi in prečka ulico.

Ivan, ki je opazil svojega strica že tisti hip, ko je stopil iz delavskega doma, saj je ta stal prav nasproti vhoda, da je bilo nemogoče spregledati njegovo obilno in šest čevljev visoko postavo, se naredi, kot da svojega strica ne vidi. Posluša častnike, ki zbijajo šale in se na ves glas smejijo. Ko pa vidi, da prihaja stric naravnost proti njemu, mu je tako nerodno, da bi se vdrl v zemljo, če bi bilo mogoče.

»Samo tega mi je še treba, da Nemci izvejo, da imam Juda za strica,« misli in se potuhne.

»Heil Hitler!« Glattstein dvigne desnico in vso družbo strumno pozdravi. »Wie geht's, Ivan? Was für ein Neffe bist du, dass du uns nie besuchst?« nagovori Ivana po nemško bolj z madžarskim kakor s slovenskim naglasom in se hoče z njim rokovati.

»Keine Zeit! Keine Zeit,« odvrne Ivan v obraz ves rdeč, ne da bi sprejel stričevo desnico. Obnaša se kot da bi bilo stricu na čelu zapisano, da je Jud. Ves zmeden se okrene k Toplaku in se zanj sploh ne zmeni. Oddahne si šele, ko sedejo častniki v dva avtomobila, Toplak in on pa prisedeta in se z njimi odpeljeta.

Glattstein stoji na mestu kot priraščen in s povešenimi brki dolgo časa gleda za odhajajočimi avtomobili.

»Ivan mi dela preglavice,« pravi doma Klari. »Ni nam naklonjen in prav on je ključ do nove oblasti. Toplak je postal ›Kreisleiter‹, Ivan pa je njegova desna roka. Njegovo zaslombo potrebujemo bolj kot žejni popotnik vodo.«

»Na Ivana sem tudi jaz že mislila. Kaj bi bilo, če bi ga v nedeljo povabila na kosilo?«

»Pametna misel,« se strinja. »Vprašanje je le, če nam fant ne bo odrekel. V mestu sem ga srečal. S Toplakom in z nemškimi častniki. Niti v ponujeno roko mi ni maral seči. Sramuje se me. Svojega lastnega strica se sramuje. Zanj sem Jud in nečistnik.«

»Takšen bo verjetno samo na zunaj. Zaradi nemških častnikov mu je bilo nerodno, ko bo pa sam z nami, se bo zagotovo drugače obnašal. V življenju sva mu storila več kot dovolj dobrega. Kot svojega lastnega sina sva ga imela, ko je bil pri nas za vajenca.«

»Se Šarolta še vedno kuja?«

»Iz hiše se je izmuznila, da ne vem kdaj.«

»Ničesar drugega kot glavobol ima človek. Z mladino je zares križ. Narodna čast! Kako smešno! Če me Nemci primejo, mi narodna čast prav nič ne bo koristila. Samo tega je še treba, da bo otrokoma zaradi oblek kratila veselje. Kot da mi Ivan ne bi delal dovolj preglavic, jih mora še ta smrklja.«

»Prepusti to reč z Ivanom meni!« reče Klara in potem ves dan zaman tuhta, pod kakšno pretvezo bi ga najlaže zvabila v gosti. Navadno se je posvetovala s Šarolto, tokrat pa tudi to ne gre, kajti Ivan in Šarolta se gledata kot pes in mačka. Odlar Šarolta ve, da se Ivan brati z nacisti, ga tako zelo sovraži, da bi ga vtopila v žlici vode, če bi le mogla.

Klari je menda šel na roko sam Bog. Naslednji dan ji je povsem naključno prišlo na uho, da so pustili Nemci Ireno na svobodo, potem ko je bila skoraj leto dni v ječi.

Ljudje so prve dneve po izbruhu vojne pripovedovali, da so Nemci v Mariboru postrelili vse komuniste, ki so jih po zasedbi mesta našli v ječah. Zdaj pa naj bi se vrnila Irena domov in bila svobodna kot ptica pod milim nebom. Klara ni mogla verjeti svojim ušesom, kljub temu, da se Hitler in Stalin že nekaj časa bratita. Mikalo jo je, da bi stopila k Sobotinovim in se na lastne oči prepričala, če je komunistka zares doma. Že si je ogrnila plašč, stopila na prag in si premislila. Zakaj bi morala prav zdaj k njim? Bi si še domačini lahko da se pred njimi ponižuje zaradi prevrata, ker ima Juda za strica. Svoje obubožane sestre že iz gole nečimrnosti ni rada obiskovala. Ona se je družila samo s sebi enakovrednimi. Sestra pa je bila poročena s pijancem, ki je pognal premoženje po grlu in spravil hišo na boben . . . Slekla si je plašč in ostala doma.

(nadaljevanje prihodnjič)

Iskra

orodje za domiselne roke

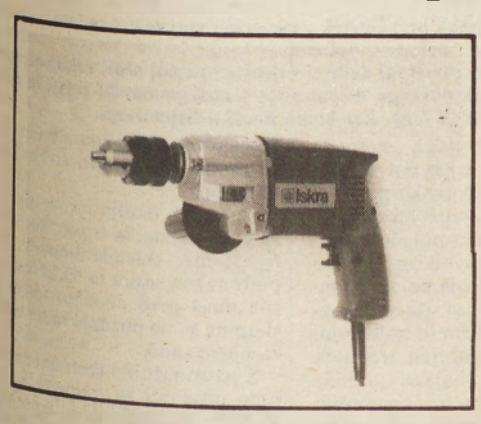

Dvohitrostni vibracijski vrtalniki

Tip vrtalnika		VV 502 T	VV 508 T	VV 458 L
Moč	(W)	520	520	500
Število vrtljajev	(1/min)	540/1400	0-540/0-1400	0-650/0-1700
Vrtanje v beton	(mm)	12	12	10
Vrtanje v jeklo	(mm)	10	10	10
Vrtalna glava	(mm)	13	13	10
Masa	(kg)	1,9	1,9	1,9

levo-desno vrtenje

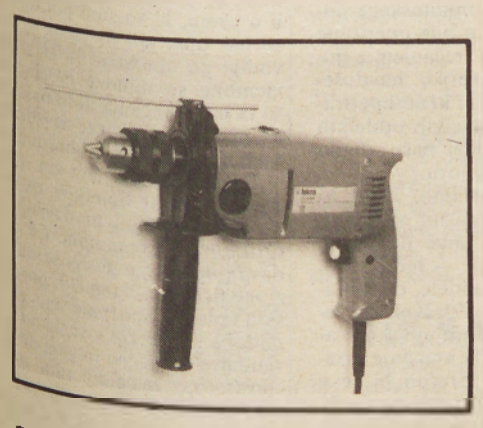

Dvohitrostni vibracijski vrtalniki

Tip vrtalnika		VV 502 X	VV 508 X	VV 558 X
Moč	(W)	500	500	500
Število vrtljajev	(1/min)	650/1700	0-650/0-1700	0-650/0-1600
Vrtanje v beton	(mm)	13	13	13
Vrtanje v jeklo	(mm)	13	13	13
Vrtalna glava	(mm)	13	13	13
Masa	(kg)	2,35	3,35	2,35

levo-desno vrtenje

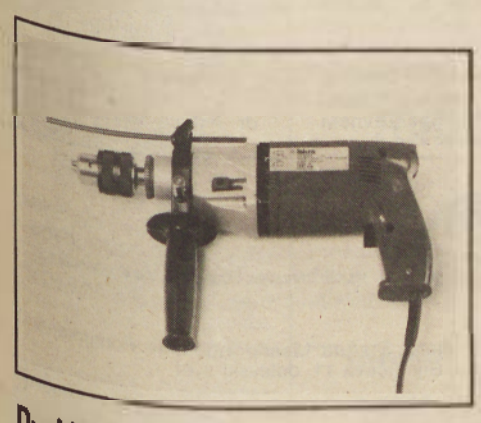

Dvohitrostni vibracijski vrtalniki

Tip vrtalnika		VV 602 E	VV 602 D	VV 702 D
Moč	(W)	650	650	720
Število vrtljajev	(1/min)	680/2000	680/2000	450/1100
Vrtanje v beton	(mm)	16	16	16
Vrtanje v jeklo	(mm)	13	13	16
Vrtalna glava	(mm)	13	13	16
Masa	(kg)	3,3	3,3	3,5

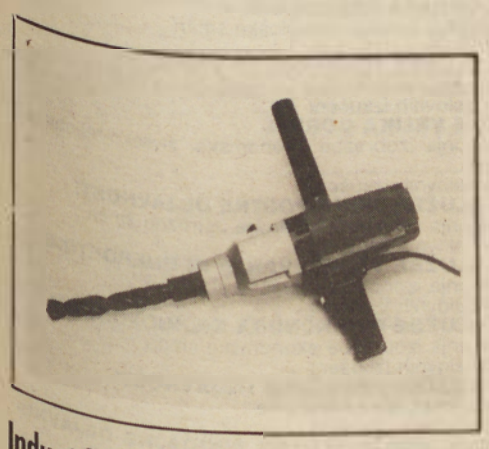

Industrijski vrtalniki

Tip vrtalnika		VS 723 S	VS 732 S
Moč	(W)	1050	1050
Število vrtljajev	(1/min)	185/350	125/220
Vrtanje v jeklo	(mm)	23	32
Maščin vpetja		MK 2	MK 3
Masa	(kg)	4,6	4,6

Baterijski vrtalniki

Tip		VS 108 R	VS 106 RS	VS 107 RS
Število vrtljajev	(1/min)	600	300/600	350/1100
Vrtanje v jeklo	(mm)	6,5	6,5	6,5
Vrtanje v les	(mm)	10	15	15
Vrtalna glava	(mm)	10	10	10
Napetost	(V)	7,2	7,2	9,6
Masa	(kg)	0,95	1,4	1,6
			L/D vrtenje	L/D vrtenje

Izvijalnik

Tip		IZ 107
Moč	(W)	450
Število vrtljajev	(1/min)	0-4000
Vpenjalni vrat		1/4"-šesterokoten
Masa	(kg)	1,2

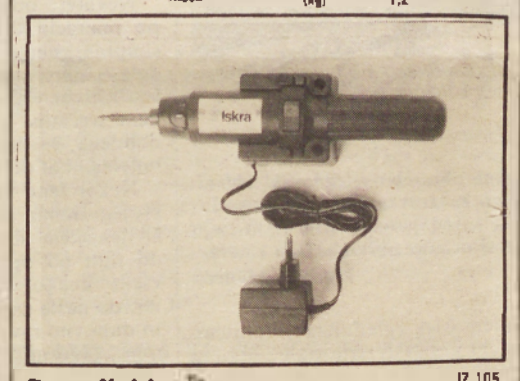

Baterijski izvijalnik

Tip		IZ 105
Število vrtljajev	(1/min)	130
Zmogljivost privijanja		do M 5
Napetost	(V)	2,4
Čas polnjenja	(h)	6
Masa	(dag)	40

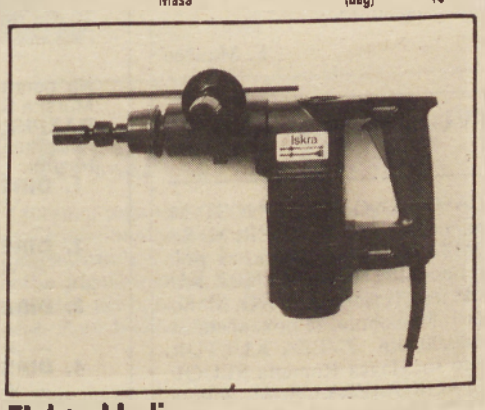

Elektrokladiva

Tip		EK 127	EK 72 B	EK 138
Moč	(W)	500	710	750
Število vrtljajev	(1/min)	0-1500	680	260-270
Število vibracij	(1/min)	0-1500	0-3900	2500-2600
Vrtanje v beton	(mm)	16	26	od 12-35
Masa	(kg)	2,4	5,3	7,5

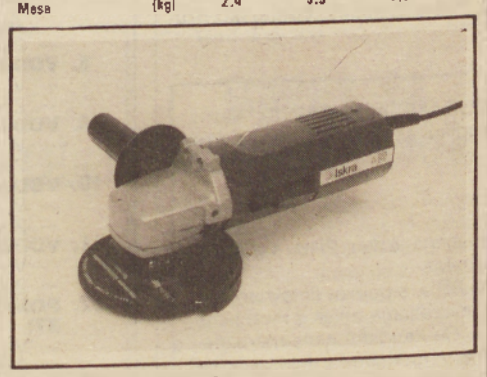

Kotni brusilniki

Tip		KB 59 A	KB 699	KB 206 D	KB 208 D
Moč	(W)	500	620	2000	2000
Število vrtljajev	(1/min)	9500	11000	6300	8500
Premer plošče	(mm)	115	115	230	178
Masa	(kg)	2,2	2,2	4,9	4,9

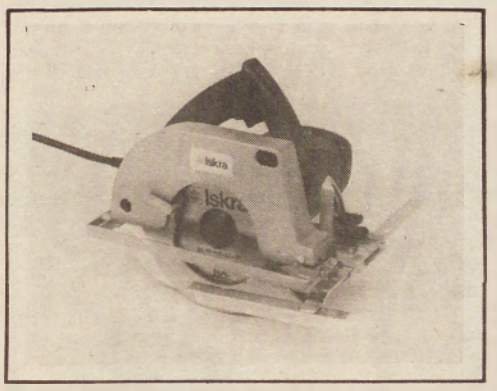

Krožne žage

Tip		KZ 55 D	KZ 86 A	KZ 250 A	KZ 251 A
Moč	(W)	830	1700	1050	1050
Število vrtljajev	(1/min)	4300	4500	3500	3500
Debelina žaganja	(mm)	50	86	150 × 70	120 × 55
Masa	(kg)	4,5	8,4	16	18
				stabilna nihajna izvedba	stabilna nihanja izvedba

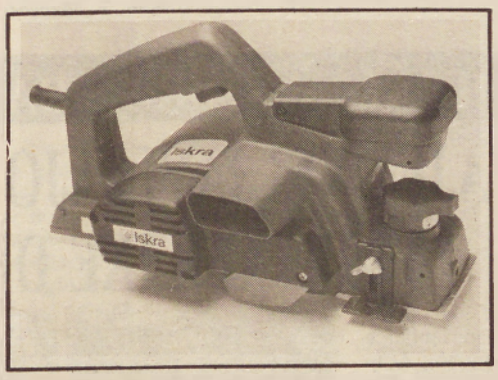

Skobeljnika

Tip		SK 82 B	SK 192
Moč	(W)	400	705
Število vrtljajev	(1/min)	20000	15000
Širina skobljanja	(mm)	82	82
Globina skobljanja	(mm)	0-06	0-2
Globina utora	(mm)	0-15	0-22
Masa	(kg)	1,7	2,9

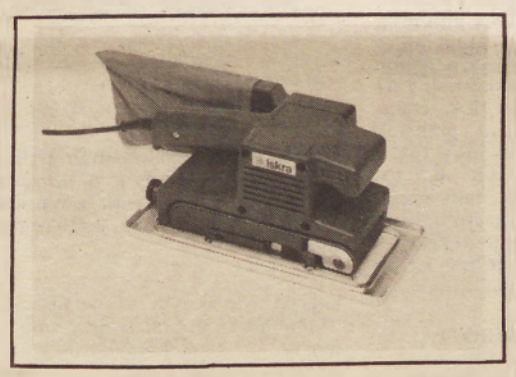

Tračna brusilka

Tip		TB 75 A	TB 10 A
Moč	(W)	600	1000
Hitrost teka traku	(m/s)	3,3	7,5
Velikost traku	(mm)	76 × 457	102 × 552
Brusna površina	(mm)	76 × 130	102 × 130
Masa	(kg)	2,75	4,8

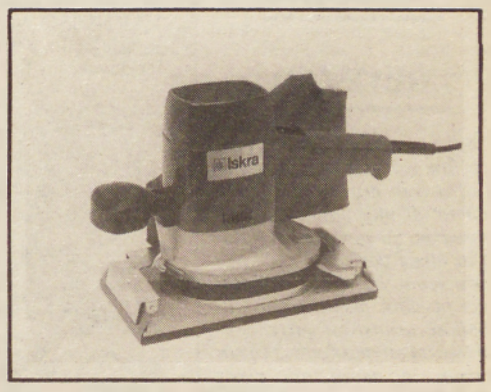

Vibracijski brusilniki

Tip		VB 23 A	VB 743	VB 745
Moč	(W)	160	450	450
Število gibov	(1/min)	20000	16000	9000
Število vrtljajev	(1/min)	10000	8000	4500
Krog brušenja	(mm)	2,6	2,5	4,5
Brusna površina	(mm)	92 × 190	115 × 225	115 × 225
Masa	(kg)	1,9	2,9	2,9

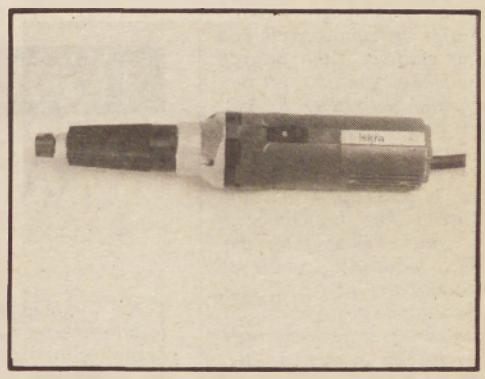

Premi brusilnik

Tip		PB 32 A
Moč	(W)	330
Število vrtljajev	(1/min)	23000
Največji premer brusa		
— s keramično vezavo	(mm)	25
— z bakelitno vezavo	(mm)	50
Masa	(kg)	1,8

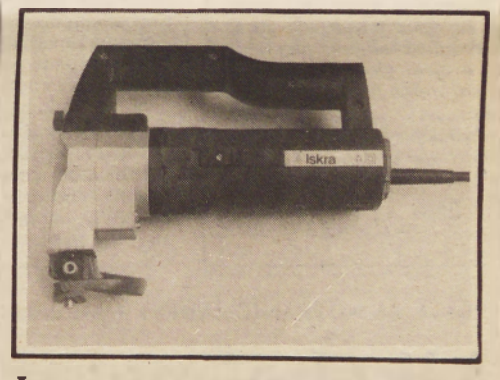

Škarje za pločevino

Tip		RS 32 A
Moč	(W)	330
Število gibov	(1/min)	1300
Debelina striženja	(mm)	2,5
Masa	(kg)	2,7

Sekalnik za pločevino

Tip		SP 32 A
Moč	(W)	330
Število gibov	(1/min)	1300
Debelina striženja	(mm)	1,5
Masa	(kg)	2,5

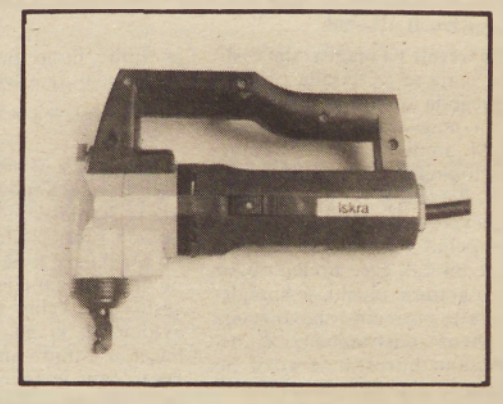

ORODJE SMO POCENILI ZA 20 DO 50 %

Če želite o električnem orodju Iskra še dodatne informacije, nam pišite na naslov: Iskra ERO, Prodaja, Trg revolucije 3, 61000 Ljubljana ali Iskra Commerce, Filiala Maribor, Partizanska 11.

Skok na glavo v vodo je lahko nevaren

Bliža se čas plavalne sezone. Vse, kar vam lahko lepega daje zdravo in prijetno gibanje v vodi in ob njej, lahko pokvari nepredvidena nesreča, poškodba in njene posledice.

Vsi vemo, da so zlasti neplavalci in slabi plavalci izpostavljeni nevarnosti utopitve, drugih možnosti poškodbe, razen ureznin in neprijetnih pikov morskih ježkov, pa se skoraj ne zavedamo. Vendar so in tokrat bi vas radi opozorili na nevarnost poškodbe vratne hrbtenice pri skoku na glavo v vodo. Pogosto plavalec skoči v vodo, ne da bi se prej prepričal o njeni globini na mestu, kjer skače. Zlasti je to nevarno v kalnih rekah in jezerih, kjer dna ne vidimo, pogosto tudi v morju ne opazimo čeri tik pod vodno gladino. Taka nesreča pa se lahko zgodi tudi pri skoku v plitki del bazena. Pri skoku na glavo v plitko vodo udari glava ob dno, sila udarca zdrobi in premakne vratna vretenca, ki poškodujejo občutljivo živčno tkivo hrbtenjače in živcev, ki izstopajo iz nje. Posledično pride do popolne ali delne ohromelosti rok in nog, poškodovanec postane invalid, vezan za vse življenje na invalidski voziček in pomoč druge osebe pri vsakodnevnih opravilih in negi. Kljub velikemu napredku medicine je ta namreč pri zdravljenju poškodb hrbtenjače še zelo nemočna. Zato je naša naloga, da preprečimo nastanek takih poškodb, še zlasti, ker je večji del njenih žrtev mladih, starih med štirinajst in petindvajset let.

Bodimo previdni! Ne skačimo na glavo v vodo! Če pa že skačemo se najprej prepričajmo o njeni globini, pri skoku pa naj vodijo naprej iztegnjene roke.

Poškodba hrbtenice in ohromelost sta previsoka cena za en sam trenutek užitka ob skoku v vodo.

dr. Hermina Damjan

PROMETNA VZGOJA

BELTINČANI NAJBOLJŠI, MOPED V LENDAVSKO OBČINO

Osnovna šola 17. oktober Beltinci je bila prireditelj pomurskega tekmovanja TOMOS ZA VARNEJŠO VOŽNJO, ki se ga je udeležilo pet ekip iz soboške, lendavske in ljutomerske občine. Največ teoretičnega (prometni predpisi, motoroznanstvo in prometna etika) in praktičnega znanja (vožnja s kolesom z motorjem med ovirami) so pokazali učenci Osnovne šole iz Beltinec in s 87 kazenskimi točkami osvojili prvo mesto pred ekipo Dobrovnik-Lendava, 111, Turniščem in Ljutomerom, po 167, in Rogašovci, 225 kazenskih točk. Med posamezniki so bili najboljši osnovnošolci iz Beltinec, osvojili so prva tri mesta. Zmagal je Tomaž Zver s 6 kazenskimi točkami pred Bojanom Vučkom, 9, in Alojzom Lebarjem, 10 kazenskih točk. Ker pa je bila ekipa beltinske osnovne šole že lani zmagovalec tovrstnega tekmovanja, je tovarna Tomos podarila kolo z motorjem in zaščitno čelado drugouvrščeni ekipi Dobrovnik-Lendava. Učenci so na tekmovanju pokazali precej dobro teoretično znanje o prometnih predpisih, nekoliko slabše pa so se odrezali v praktični vožnji, ki pa ni bila tako enostavna. Vsekakor pa velja pohvaliti pobudo za tovrstna tekmovanja Tomosa iz Kopra, Saturnusa iz Ljubljane in Zavarovalne skupnosti Triglav, saj gotovo prispevajo k prometni vzgoji mladih.

F. Maučec

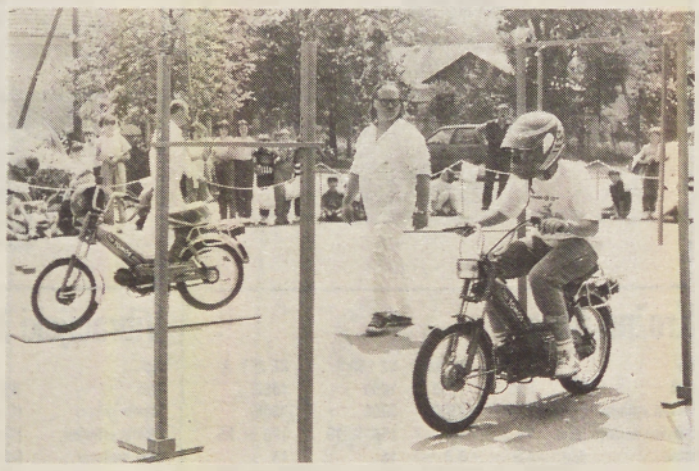

Praktična vožnja s kolesom z motorjem na tekmovanju pri OŠ Beltinci.
Foto: F. Maučec

TERITORIALNA OBRAMBA

NA VAJI UVELJAVLJAJO NEKATERE VIŠJE OBLIKE DELA

Na območju lendavske občine je bilo enodnevno usposabljanje enote teritorialne obrambe, ki jo vodi starešina Pavel Barden. Bila je to tehnično-taktična vaja, ki se izvaja po programu. Namen tovrstne vaje je bil usposobiti nove obveznike za delovanje v teritorialni obrambi, pri ostalih pa utrditi postopke mobilizacije in že pridobljeno znanje. Pri taktičnem usposabljanju so uveljavljali višje oblike dela s pripadniki ter urili poveljstvo v hitrem in pravočasnem sprejemanju odločitev ter poveljavanja z enotami. Usposabljanje pa so izvajali v sodelovanju z enotami JLA, letališčem v Rakičanu in prebivalstvom. Poleg strokovno-taktičnih nalog so posebno skrb tudi namenili političnemu delu s pripadniki enote, ki temelji na drugačnih osnovah kot je to bilo doslej. To delo namreč poteka po vojaških kolektivih — partijske in mladinske organizacije v enotah več ni, ki se sestajajo ob začetku in zaključku vaje ter ob posebnih razmerah, ko se pogovarjajo in proučujejo posamezne naloge. Ta oblika političnega dela se je pokazala kot boljša od preteklega, saj temelji na patriotski vzgoji, tako kot je to v zahodnih državah po katerih se v zadnjem času zgledujemo. Politično delo v enotah teritorialne obrambe bo torej v prihodnje potekalo na vzgoji za obrambo domovine v pravem pomenu besede. Gre za obrambo demokratične skupnosti svobodnih enakopravnih ljudi, pripravljenih, da se zato tudi angažirajo.

F. Maučec

Fizično zavarovano skladišče teritorialne obrambe v lendavski občini. Pripadniki menijo, da je to orožje dobro zavarovano, ki traja neprekinjeno 24 ur. Vsi, ki varujejo to orožje se zavedajo odgovornosti, ki so jo prevzeli. Zato se ni bati, da bi orožje teritorialne obrambe bilo v nevarnosti.
Foto: F. Maučec

PSIHOONKOLOGIJA

Naša srečanja, naša pričakovanja

Zbiramo se vsak prvi četrtek v mesecu, sedaj že dobro leto. Nekatere prihajajo redno, nekatere občasno.

Odgovorni zdravstveni delavci v društvu za boj proti raku nakazujejo ustanovitev onkološkega dispanzerja v naši pomurski regiji in naša srečanja so le delček tega, kar bomo imeli v dispanzerju.

Želimo si svojega stalnega zdravnika in hitrejšo pot do napotnic za laboratorijske preiskave, napotnic za kontrolne preglede, želimo si lažjo pot do srečanja s svojim zdravnikom. Veliko hudih stisk doživljamo in v stanjih, ko se nam zdi, da smo razpete med življenjem in boleznijo, nam je vsak izgubljen trenutek kot življenje, ki uhaja . . .

Velik problem je še vedno iskanje ortopedskih pripomočkov. V naši regiji se nam to le redko posreči, center je daleč in večkrat so potrebne dobre veze in poznanstva. Ugotavljamo, da bomo morale biti bolj energične, povezane z drugimi in bolj vztrajne pri iskanju želenega.

Seznanjene smo z delom prostovoljk. Nekatere med nami želijo delati kot prostovoljke. Vključile se bodo v prostovoljno delo po programu dela prostovoljk na onkološkem inštitutu — njegovega psihoonkološkega oddelka. Žene, ki so bile operirane v Ljubljani, so s srečanjem z ljubljansko prostovoljko navdušene, težje je ženam, ki so operirane na drugih kirurških oddelkih v Sloveniji — za našo regijo predvsem v Mariboru.

Veliko razmišljamo, kako bi pomagale sobolnicam v trenutkih, ki smo jih same doživljale kot najnesrečnejše — tedaj v obdobju, ko smo zvedele, da moramo na operacijo. Zdravnik, ki ženi razloži, za kaj gre in kaj jo čaka, bi ji ponudil še srečanje z našo prostovoljko. Srečali bi se v zdravstvenem domu ali doma, če žena, ki jo je ta bolezen doletela, to želi.

Nekatere od nas že nekaj let po operaciji tvorijo jedro naše skupine, energetsko bazo našega dela. Marsikatera izpove svoj strah, dvome in obup; ob skupnem srečanju je poslušanje podobnega, že preživetega in prebolelega kot dobrodelni balzam.

Nekaj žena ne prihaja več. V svojem domu, delu in na svojem življenjskem mestu, ki zahteva od njih po operaciji često povsem enako odgovornost, so morda našle zadovoljno delovno in duhovno ravnotežje. Po srečanju z boleznijo, po operativnem posegu in v življenju z boleznijo so prekaljene z novo življenjsko izkušnjo.

V svojem okolju pa srečujemo še veliko žena, ki trpijo, kot smo trpele me; sklenile smo, da bo patronažna sestra ta, ki bo [illegible] rila most med nami in [illegible] skupine še ne poznajo in ne vedo za njeno moč.

S patronažnimi sestrami se želimo povezati za trajnejše sodelovanje. Za naše prvo srečanje, za naš začetek so nas obiskale. Informacijo so dobile v svojih zdravstvenih domovih. Z njimi smo imele prve pogovore o morebitni psihoonkološki dejavnosti in v skladu s svojimi odločitvami smo se zbrale v skupino.

Vemo, da je za prvo srečanje bolnika z njegovo boleznijo na prvem mestu »njegov« zdravnik, ta ga seznani z vsem hudim, a hkrati mu pokaže pot rehabilitacije. Hvaležne smo vsem zdravnikom, ki so nam pogumno govorili o sumu, ki so sum potrdili, ki so nas operirali in vsem, ki nas vodijo po operaciji. In kako pomembne so njihove besede, da so ta naša srečanja in to naše delo zase in za druge, za zdravje vseh nas dobra in se obrestujejo.

Dobrodošla so nam vsa srečanja onkoloških bolnikov, združena s strokovnimi predavanji in družabnim programom. Ob predavanjih smo se doslej seznanile z medicinskimi temelji onkoloških bolezni. Spoznale smo, da je podoba te bolezni v vsaki od nas vendarle drugačna in v tej drugačnosti smo zasledile tudi svojo moč in možnost za sodelovanje pri zdravljenju in v boju z boleznijo.

Še naprej si želimo dobrega sodelovanja in dodatnih zdravstvenih informacij od celotnega inštituta, psihoonkološkega oddelka in društva onkoloških bolnikov.

Vse omenjene dejavnosti in naša pričakovanja ob tem so že prvi kamenčki se sicer, zaenkrat, našega pomurskega onkološkega dispanzerja ter njegovega psihoonkološkega pristopa pri obravnavi rakavih bolnikov.

Za pomursko psihoonkološko skupino žena:

dr. Nikica Stegmuller-Trbovc

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTI

Alkohol povzročil hude nesreče

Vse kaže, da tudi letošnje leto ne bo izjemno po številu mrtvih na naših cestah. Čeprav ni veliko prometnih nesreč, pa je domala vsak teden ena žrtev prometa. Hude prometne nesreče minuli teden pa je v glavnem povzročil alkohol.

Čelno trčenje na magistralni cesti

24. maja se je zgodila prometna nezgoda zunaj naselja Trimlini, na magistralni cesti Lendava—M. Središče. Voznik osebnega avtomobila Franjo Blažek iz D. Kratjevca (Čakovec) je vozil iz Lendave proti M. Središču. Ko je pripeljal do potoka Kopica, kjer je bil dalj časa urejen obvoz zaradi gradnje mostu, je spregledal, da je prometna signalizacija za obvoz odstranjena. Z nezmanjšano hitrostjo je vozil po obvozu in zapeljal na magistralno cesto, na kateri je iz nasprotne smeri pripeljal voznik osebnega avtomobila Štefan Šteharnik iz Zipovec. Prišlo je do čelnega trčenja, po katerem je Šteharnikovo vozilo odbilo v desni jarek. Hudo sta se poškodovala Šteharnik in njegov sopotnik Izidor Horvat iz Lipovec. Za Blažka so ugotovili, da je vinjen.

Zaneslo ga je na mokrem cestišču

25. maja se je zgodila prometna nesreča pri Dokležovju. Voznik osebnega avtomobila Avgust Majcen iz Koračic (Ormož) se je peljal iz Dokležovja proti Verženju. Ker ni mogel prehiteti dveh kolesark, je močno zaviral, vendar ga je na mokrem cestišču na lesenem mostu zanesło na nasprotni vozni pas, po katerem se je iz nasprotne smeri pripeljal z osebnim avtomobilim Emil Šiplič iz Logarovec. Po trčenju se je Špilič hudo poškodoval. Pri Majcnu so ugotovili vinjenost.

Smrtna nesreča v Mačkovcih

25. maja se je zgodila prometna nesreča v Mačkovcih. Voznik osebnega avtomobila Franc Bohar iz Stanjevec se je peljal iz M. Sobote proti Hodošu. Na začetku Mačkovec je zaradi neprimerne hitrosti zapeljal čez sredino cestišča in čelno trčil v tovorni avtomobil, ki ga je vozil Josip Sačer iz Strahoninec (Čakovec). Po trčenju je tovorni avtomobil prevrnilo na bok, Boharjevo vozilo pa je odbilo na desno. Bohar je poškodbam podlegel na kraju nesreče. Lažje se je poškodoval tudi sopotnik v tovornem avtomobilu Ivan Posavec.

Trčil v debelo drevo

27. maja se je zgodila prometna nesreča pri Noričkem Vrhu. Voznik osebnega avtomobila Darko Ledinšek iz G. Radgone se je peljal iz Polic proti G. Radgoni. V naselju Norički Vrh ga je zaradi neprimerne hitrosti zaneslo na travnato bankino in nato v debelejše drevo. Ledinšek se je hudo poškodoval.

Toča klestila v Apaški dolini

25. maja popoldne je med močnim neurjem v Apaški dolini klestila tudi debelejša toča. Največ škode je bilo v Mahovcih in Nasovi, manjše pa v Lomanošah in Policah.

JD

POMURSKEMU DRUŠTVU ZA BOJ PROTI RAKU SO PRISPEVALI:

ZAVOD ZA RADIJSKO IN ČASOPISNO DEJAVNOST M. SOBOTA, namesto cvetja na grob pok. očeta Smilje GABER, M. Sobota, 300,00 din; OOS ABC AGROMERKUR M. Sobota, za pok. očeta sodelavca Janeza KOHKA, Melinci, 400,00 din; JANEZ KUČAN, M. Sobota, Temlinova ul. za pok. teto Terezijo ZELKO, M. Sobota, 300,00 din; OOS OVIZ, osn. šola I. M. Sobota, za pok. očeta sodelavke Irene ČERVEK, Rakičan, 300,00 din; ZVEZA KULTURNIH ORG. G. Radgona za pok. mamo sodelavca Romana SLUGE, G. Radgona, 1.500,00 din; OOS ABC AGROMERKUR, M. Sobota, za pok. očeta sodelavke Drage VUČKO, Ižakovci, 400,00 din; OOS SDK M. Sobota, za pok. mamo sodelavke Majde ŠINKO, M. Sobota, 250,00 din; OOS ZDRAVSTVENI DOM M. SOBOTA, za pok. mamo sodelavke Nataše IVANIČ, M. Sobota, za pok. mamo sodelavca Geze GORČANA, Kupšinci, ter pok. očeta sodelavke Angele FUIS, M. Sobota, Kroška ul., 900,00 din.

Vsem darovalcem iskrena hvala!

Prispevke nakazujte na naslov: 51900-678-48545, Pomursko društvo za boj proti raku.

OSNOVNOŠOLSKI VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI ZAVOD, Murska Sobota, Trstenjakova 73, na podlagi sklepa Komisije za delovna razmerja

razpisuje

prosta dela in naloge:

1. Učitelja slovenskega in srbohrvaškega jezika, PRU, s polnim delovnim časom in za nedoločen čas
2. Učitelja tehničnega pouka-fizike, PRU, s polnim delovnim časom in za nedoločen čas, za usposabljanje otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju. Če kandidat nima ustrezne izobrazbe za usposabljanje otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, si jo mora pridobiti v roku treh let od dneva sklenitve delovnega razmerja.

Začetek dela s 1. 9. 1990.

Prijava z dokazili o izpolnjevanju pogojev kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi razpisa v tajništvo Osnovnošolskega vzgojno-izobraževalnega zavoda, Trstenjakova 73, Murska Sobota.

POMURKA

Mesna industrija POMURKA Murska Sobota p.o.

Na osnovi 29. člena Statuta Mesne industrije Pomurka, p.o., Murska Sobota, Bijedičeva 11, delavski svet

RAZPISUJE

naslednja dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

1. **DIREKTORJA RAZVOJNO-TEHNIČNEGA SEKTORJA**
   — VII. stopnja izobrazbe tehnološke, veterinarske smeri
   — 3 leta delovnih izkušenj
2. **DIREKTORJA KOMERCIALNEGA SEKTORJA**
   — VII stopnja izobrazbe ekonomske smeri
   — 3 leta delovnih izkušenj
3. **DIREKTORJA PROIZVODNEGA SEKTORJA**
   — VII. stopnja izobrazbe organizacijske smeri
   — 3 leta delovnih izkušenj
4. **DIREKTORJA KADROVSKO-SPLOŠNEGA SEKTORJA**
   — VII. stopnja izobrazbe družboslovne smeri
   — 3 leta delovnih izkušenj
5. **VODJA OBRATA PREDELAVE**
   — VI. stopnja živilsko-tehnološke smeri
   — 2 leti delovnih izkušenj
6. **VODJA SLUŽBE TEHNOLOŠKE PRIPRAVE**
   — VII. stopnja biotehniške, veterinarske smeri
   — 2 leti delovnih izkušenj
7. **VODJA PE VELIKA GORICA**
   — VI. stopnja izobrazbe ekonomske, živilsko-tehnološke smeri
   — 2 leti delovnih izkušenj
8. **VODJA SLUŽBE TRANSPORTNE DEJAVNOSTI**
   — VI. stopnja prometne ali druge ustrezne smeri
   — 2 leti delovnih izkušenj
9. **VODJA SLUŽBE VZDRŽEVANJA IN ENERGETIKE**
   — VI. stopnja izobrazbe tehnične smeri
   — 2 leti delovnih izkušenj
10. **VODJA SLUŽBE FINANČNEGA KNJIGOVODSTVA**
    — VI. stopnja izobrazbe ekonomske smeri
    — 2 leti delovnih izkušenj
11. **VODJA SLUŽBE PRODAJNE DEJAVNOSTI**
    — VII. stopnja ekonomske smeri
    — 2 leti delovnih izkušenj
12. **POMOČNIK VODJE SLUŽBE PRODAJNE DEJAVNOSTI**
    — VI stopnja ekonomske smeri
    — 2 leti delovnih izkušenj
13. **VODJA OBRATA OBDELAVE DIVJADI LENDAVA**
    — VI. stopnja organizacijske, tehnološke smeri
    — 3 leta delovnih izkušenj

Kandidati naj svoje prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh na naslov: Mesna industrija POMURKA, Murska Sobota, Bijedičeva 11. Kadrovsko-splošni sektor. O odločitvi delavskega sveta bodo kandidati pisno obveščeni v 30 dneh.

SRL — moški

Končna lestvica

St. Gradec	22	15	4	3	599:521	34
Usnjar	22	13	1	8	527:490	27
Ajdovščina	22	12	1	9	476:474	25
[illegible]les	22	11	2	9	521:475	24
P. BAKOVCI	22	10	2	10	568:551	22
Šešir	22	10	2	10	448:445	22
Jadran	22	10	1	11	503:500	21
Ferromelva	22	8	5	9	535:544	21
Rudar (—1)	22	10	2	10	466:505	21
Ormož	22	8	1	13	456:496	17
Prule	22	6	4	12	474:504	16
Krško	22	6	1	15	524:574	13

PNL

Rezultati — 22. kolo
Veržej : Polana 4:1
Kobilje : Tišina 1:2
Bakovci : Renkovci 2:2
Turnišče : Ižakovci 0:0
Lipa : Dobrovnik 1:4
Črenšovci : Cankova 7:1

Turnišče	22	13	6	3	40:16	32
Bakovci	22	13	4	5	38:23	30
Veržej	21	10	6	5	42:26	26
Ižakovci	22	11	4	7	36:26	26
Polana	22	10	5	7	43:21	25
Tišina	22	8	7	7	32:31	23
Renkovci	22	7	7	8	31:30	21
Črenšovci	22	9	3	10	28:34	21
Dobrovnik	22	7	6	9	27:30	20
Lipa	22	6	6	10	31:38	18
Kobilje	22	6	2	14	26:47	14
Cankova	21	2	2	17	26:78	6

I. MNL MS

Rezultati — 21. kolo
Rogašovci : Ljutomer 1:0
Serdica : Rakičan 2:6
Šalovci : Gančani 0:0
[illegible] : Tromejnik 2:4
Puconci : [illegible]ležovje 1:0
Radgona : Čarda 2:3

Ljutomer	21	16	2	3	60:21	34
Rogašovci	21	15	4	2	55:21	34
[illegible]	21	12	4	5	53:29	28
Rakičan	21	8	8	5	66:37	24
Čarda	21	9	3	9	28:34	21
Šalovci	21	8	4	9	37:40	20
Radgona	21	5	10	6	36:41	20
Tromejnik	21	8	3	10	46:34	19
Gančani	21	4	8	9	25:40	16
[illegible]	21	4	7	10	27:43	15
Serdica	21	5	4	12	32:57	14
Puconci	21	1	5	15	30:98	7

Odbojka

Pričakovan poraz

V četrtfinalni pokalni odbojkarski tekmi Slovenije je zvezni ligaš Stavbar iz Maribora v Križevcih premagal slovenskega ligaša Agroplod Ljutomer s 3:0. Ljutomerčani so se v prvih dveh nizih uspešno upirali gostom, medtem ko so tretjega z lahkoto dobili Mariborčani.

Košarka

Visoka zmaga Pomurja

V prvenstveni košarkarski tekmi so kadeti Pomurja iz Murske Sobote visoko premagali Ruše s 119:54. Koše za Pomurje so dosegli: Zunec 40, Günter 34, Bratkovič 22, Žižek 11, Kar 8 in Habjanič 4.

VLEČENJE VRVI

Mladost Pertoča prva

Sportno društvo Radovci je bilo organizator občinskega prvenstva v vlečenju vrvi. Med štirimi ekipami je zmagala Mladost iz Pertoče pred Radovci, Krplivnikom in Ledavo Večeslavci.

Šah

Zmagal Gerenčer

Šahovsko društvo Lendava je priravilo majski hitropotezni turnir. Med 15 šahisti je zmagal Gerenčer s 13 točkami pred Gaberjem, 11, Brezovičem in Todorovičem, po 10,5, ter Hajošem, 9,5 točke.

J. G.

Judo — memorial Štefana Kovača

PET ZMAG SOBOČANOM

V telovadnici Osnovne šole Edvarda Kardelja v Murski Soboti in v organizaciji Judo Partizana je bilo tradicionalno mednarodno tekmovanje v judu za memorial Štefana Kovača. Sodelovalo je 220 pionirjev, mlajših in starejših mladincev iz Vojvodine, Hrvaške, Avstrije in Slovenije. Na otvoritveni slovesnosti sta govorila predsednik poslovodnega odbora ABC Pomurke Gusti Grof in predsednik ZTKO Stanko Kerčmar. Lep uspeh so dosegli gostitelji, saj so osvojili pet prvih, šest drugih in devet tretjih mest.

V konkurenci pionirjev je bil najuspešnejši pomurski tekmovalec Hašaj iz Murske Sobote. Zmagal je v kat. do 31 kg. Čuk in Pavlič sta bila v svoji kategoriji druga, Horvat, Erniša, Vehab in Kerec pa tretji. Ekipno je zmagala Mladost Zagreb s 27 točkami pred Mursko Soboto, 16, in Dravo, 11 točk.

V tekmovanju mlajših mladincev so se izkazali Sobočani Mazouzi v kat. do 55 kg, Cikajlo v kat. do 59 kg in Brozovič v kat. do 64 kg, saj so osvojili prva mesta. Druga sta bila v svoji kategoriji Šeruga in Vehab, tretji pa Pavlič in Kavčič (vsi MS) in Gjerkeš (Ljutomer). Ekipno je zmagala Murska Sobota s 23 točkami pred Gorišnico, 14, in Branikom, 8 točk.

Pri starejših mladincih se je odrezal Šooš (MS), ki je zmagal v kat. do 86 kg. Ljutomerčana Muršič in Gjerkeš sta bila druga, Sobočana Mazouzi in Šadl pa tretja. Ekipno je zmagala Mladost iz Zagreba s 16 točkami pred Impolom, 13, Gorišnico, 8, in Mursko Soboto, 7 točk.

Rokomet

BAKOVČANI PETI

V zadnjem kolu tekmovanja v prvi republiški moški rokometni ligi je Pomurka Bakovci doma premagala Ajdovščino z rezultatom 26:24. Strelci za Bakovce: Štefan Lovenjak in Petek po 7, Anton Lovenjak 4, Horvat 3, Lebar in Žugelj po 2 ter Meolic enega. Rokometaši Bakovec so tako zasedli solidno peto mesto.

V tekmovanju druge republiške moške rokometne lige je Krog v pomurskem derbiju premagal Toko iz Črenšovec z 29:20. Najboljši strelec pri zmagovalcih je bil Šernek s 7 goli. Aero iz Celja pa je premagalo Radgono z 32:27. Najboljša strelca pri Radgoni: Merčnik 10 in Husar 9.

NOGOMET

PORAZ MURE V VELENJU

V prvenstveni tekmi slovenske nogometne lige je velenjski Rudar premagal soboško Muro s 4:1. Gol za Muro je dosegel Papič. Ker so bile Muri odvzete tri točke, so se Sobočani znašli na predzadnjem mestu lestvice. Tako Sobočane čaka težek boj za obstanek v ligi. V naslednjem kolu igra Mura doma z Medvodami.

TOČKA BELTINKE V MARIBORU

V predzadnjem kolu tekmovanja v območni slovenski nogometni ligi vzhod sta oba pomurska ligaša, Beltinka in Nafta, gostovala v Mariboru. Beltinka je s Kovinarjem igrala neodločeno 1:1, gol je dosegel Radikovič. Pekre pa so premagale Nafto s 3:1. V zadnjem kolu igra Nafta doma s Kovinarjem, Beltinka pa s Šmartnim.

KOLESARSTVO

Kolesarji Pomurja v Avstriji

Kolesarji Pomurja iz Beltinec so se udeležili dveh dirk v Avstriji in dosegli lep uspeh. Na dirki okrog Borovelj je Simon Šooš pri mlajših mladincih zasedel odlično drugo mesto, Dušan Hajdinjak pa je bil pri starejših mladincih šesti. Na prvenstvu pokrajine Štajerske v Sfalhofnu pri Gradcu je Simon Šooš zasedel četrto mesto, Dušan Hajdinjak je bil sedmi, Robert Šooš pa enajsti. Na dirki pri Zagrebu je Simon Šooš zasedel pri ml. mladincih deseto mesto, pri pionirjih pa je bil Aleš Drvarič peti, Andrej Alač pa sedmi.

TÖRNER DRUGI V ŠKOFJI LOKI

V Škofji Loki je bila kolesarska dirka — kriterij slovenskih mest. Med okrog 240 kolesarji iz Avstrije, Italije in Jugoslavije so sodelovali tudi tekmovalci KK Tropovci ter se lepo odrezali. Najuspešnejši med njimi je bil Simon Törner, saj je pri starejših pionirjih zasedel drugo mesto. Celec je bil dvajseti, Jurjovič pa šestintrideseti. Med mlajšimi pionirji je Hanc zasedel sedmo mesto.

Ljutomer

VELIKE KASAŠKE DIRKE

Konjeniški klub Ljutomer organizira v nedeljo, 3. junija 1990, na hipodromu v Ljutomeru tradicionalne kasaške dirke v počastitev občinskega praznika. Ljutomerčani so, tako kot vsako leto, tudi tokrat uspeli pritegniti najboljše jugoslovanske kasače, tako da bo to ena največjih kasaških prireditev pri nas. Na 8 dirkah bo sodelovalo 61 konj, kar je letos največ. Zato bodo dirke tudi izredno zanimive in privlačne.

STRELSTVO

PRVO MESTO PANONIJI

V Murski Soboti je bilo tradicionalno nočno streljanje, ki se ga je udeležilo 24 ekip. Zmagala je ekipa Panonije s 15 zadetki in 90 krogi pred ABC Pomurko, 15/55, in SCT Murska Sobota, 15/43.

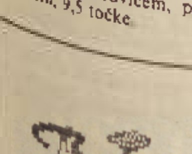
VSI NA GORSKO KOLO
MOUNTAIN BIKE
SINDIKALNA PRODAJA
ZA SAMO 3.700 din na 3 obroke
Informacije in naročila
BESS - PRO MARKET
tel.: 061 455 298, fax: 061 218 968

Mali nogomet

TURNIR ZA REVIALNI POKAL

Klub malega nogometa Vanča vas organizira v soboto, 2. junija 1990, ob 10. uri na igrišču Osnovne šole Tišina drugi pozivni turnir za slovenski pokal v malem nogometu. Sodelovalo bo 12 ekip, ki bodo razdeljene v štiri skupine. Med njimi so tudi štiri pomurske ekipe: Križevci pri Ljutomeru Vanča vas, Železne Dveri in Bučkovci. Prve štiri ekipe bodo prejele pokale, nagradili pa bodo tudi najboljšega strelca, igralca, vratarja in ekipo za fair play.

MOTOKROS

Rogan zmagal v Brežicah

V Brežicah je bila druga medrepubliška dirka v motokrosu za pionirsko prvenstvo. V dveh razredih je sodelovalo 30 tekmovalcev. V razredu do 60 ccm je zmagal Oliver Rogan (AMD Štefan Kovač, Murska Sobota), v razredu do 80 ccm pa je bil drugi. V skupni uvrstitvi Rogan vodi v obeh razredih.

Atletika

Grabar zmagal na Muti

Na tradicionalnem partizanskem maršu so med okrog 240 atleti tekmovali tudi trije pomurski atleti in dosegli lepe uvrstitve. Geza Grabar iz Tešanovec je na 26 km dolgi progi zasedel solidno četrto mesto, Milan Hozjan iz Male Polane je bil šestnajsti, Štefan Zver iz Lipe pa petindvajseti. Grabar je tekmoval tudi na teku zmage v Litiji, kjer je bil prvi, in na malem maratonu na Muti, kjer je zasedel drugo mesto.

Kajakaštvo

Uspeh tekmovalcev Kroga

Na reki Krki pri Brežicah je bilo medklubsko tekmovanje v spustu. Med 70 kajakaši in kanuisti iz Bosne in Hercegovine, Hrvaške in Slovenije so bili tudi pionirji in mladinci BD Mura iz Kroga in dosegli lep uspeh. Pri pionirjih v K 1 s čolnom za spust je Darjan Borovič zasedel prvo mesto. S slalomskim čolnom je bil Borut Horvat šesti, Andrej Cipot deveti in Štumpf dvanajsti. Pri mladincih v C 2 je bil Iztok Horvat drugi, v K 1 pa Anton Škraban trinajsti.

Tenis — I. rep. liga

DOBER ODPOR RADGONČANOV

Začelo se je prvenstvo v prvi republiški teniški ligi, kjer prvič sodelujejo Radgončani. V drugem kolu tekmovanja (srečanje Zlatarna Celje : Radgona je bilo preloženo) je ŽTK Maribor premagal Radgono s 6:3. Zmage za Radgono so dosegli: Avsec, ki je premagal Jagodnika (6:1, 6:3), Žnuderl—Kumar, ki sta premagala dvojico Jagodnik—Bezjak (6:2, 6:1), in Bračko—Vrzel, ki sta premagala par Špilak—Miholič (6:1, 6:4).

M. S.

Kasaške dirke

USPEH LJUTOMERČANOV V MARIBORU

V Mariboru so bile kasaške dirke, ki jih je pripravil KK Maribor. Sodelovalo je 45 konj. Lep uspeh so dosegli Ljutomerčani, saj so osvojili kar štiri zmage. Te so dosegli: Dulčineja (Marko Slavič st.), Formoza (Slana), Ford Lindi (Janžekovič) in Atika MS (Marko Slavič ml.). Venka (Mihorič) je bila druga, Landana (Jureš) četrta.

Delavske športne igre

SKUPNI ZMAGOVALEC SLOGA

V Gornji Radgoni so prvič pripravili enodnevne delavske športne igre. Lepo so uspele, na njih pa je sodelovalo okrog 500 zaposlenih.

Rezultati — namizni tenis — moški: 1. Sloga, 2. Elrad; **ženske:** 1. Sloga, 2. Elrad; **rokomet — ženske:** 1. Prosveta, 2. Elrad, 3. Sloga; **moški:** 1. Elrad, 2. Radenska, 3. Prosveta; **ribolov:** 1. Mura Moda, 2. Kompas, 3. PM GR; **vlečenje vrvi:** 1. Sloga, 2. Radenska, 3. Elrad; **odbojka — ženske:** 1. Prosveta, 2. Elrad, 3. Sloga; **moški:** 1. Elrad, 2. Radenska, 3. Sloga; **strelstvo: — moški:** 1. Elrad, 2. Carinarnica, 3. PM GR; **ženske:** 1. Sloga, 2. Prosveta, 3. Mura Moda; **nogomet:** 1. PM GR, 2. Elrad, 3. Gales; **kros — ženske:** 1. Elrad, 2. Sloga; **moški:** 1. Sloga, 2. Prosveta, 3. Radenska; **šah:** 1. Radenska, 2. Sloga, 3. Carinarnica; Skupni vrstni red: 1. Sloga, 102 točki, 2. Elrad, 100, 3. Prosveta, 74, 4. Radenska, 71, 5. Postaja milice Gornja Radgona, 37 točk.

B. K.

Namizni tenis

Po osmih letih spet v prvi zvezni ligi

Sobočani so na gostovanjih v Doboju ter Vinkovcih dokončno odločili o naslovu pravaka in se že pred zadnjim kolom uvrstili v prvo zvezno ligo, na katero so čakali dolgih osem let, zato si ta generacija zasluži vse čestitke. V odločilnem srečanju v Doboju so zaigrali fenomenalno in nadigrali gostitelje, ki so še vedno računali na presenečenje. Benko in Unger sta dosegla po tri zmage, Benkovič pa dve. V drugem srečanju z Lokomotivo se Sobočani niso posebno naprezali, ker je bila kakovost le na njihovi strani in z zanesljivo zmago dokončno potrdili status zveznega ligaša. Benko je zanesljivo dobil tri partije, po en spodrsljaj sta si privoščila Unger ter Benkovič. Po uvrstitvi v prvo zvezno ligo bo Sobočanom zdaj prva skrb urediti težko finančno stanje, saj se drugače postavlja vprašanje, ali je sploh smiselno nastopati v prvi zvezni ligi. Pred zadnjim kolom vodijo s 30 točkami, v zadnjem kolu pa se bodo doma srečali v soboto z Mundusom in v nedeljo s Partizanom. Prepričani smo, da bodo ljubitelji bele žogice s svojo prisotnostjo na teh dveh srečanjih pozdravili nove zvezne ligaše.

Rezultati: DOBOJPROMET—SOBOTA 1:8 (Jelič—Benko 0:2, Mihajlovič—Benkovič 2:1, Mešanovič—Unger 0:2, Mihajlovič—Benko 1:2, Jelič—Unger 1:2, Mešanovič—Benkovič 1:2, Mihajlovič—Unger 0:2, Milićević—Benko 0:2, Jelič—Benkovič 0:2); LOKOMOTIVA—SOBOTA 2:7 (Šverer—Benko 1:2, Djukić—Benkovič 2:0, Dragaš—Unger 2:1, Djukič—Benko 0:2, Šverer—Unger 0:2, Dragaš—Benkovič 0:2, Djukič—Unger 0:2, Dragaš—Benko 0:2, Belič—Benkovič 0:2).

Čeprav so Radgončani v prvi A republiški ligi obe pomembni tekmi doma izgubili, se imajo spletu srečnih okoliščin zahvaliti, da so kljub temu ostali v ligi, ker imajo ob enakem številu točk z Jesenicami boljši medsebojni rezultat. V zadnjih dveh tekmah je le Fridrih zaigral dobro, Žitek ter Županek pa sta popolnoma odpovedala. Sobočani so zanesljivo slavili v obeh tekmah po zaslugi izvrstnega Kusa, Öri je igral slabše, kot zahteva njegov renome, Sapač pa je tudi zadovoljil. Sobočani so s 26 točkami osvojili odlično drugo mesto, kar je lep uspeh za to mlado ekipo. Rezultati: SOBOTA—INGRAD 6:3 (Kus 3:0, Öri 2:1, Sapač 1:1, Horvat 0:1); SOBOTA—STROJNA 6:3 (Kus 3:0, Öri 3:0, Sapač 0:2, Horvat 0:1); RADGONA—INGRAD 2:7 (Fridrih 2:1, Žitek 0:3, Županek 0:3); RADGONA—STROJNA 4:5 (Fridrih 3:0, Žitek 1:2, Županek 0:3).

M. U.

Atletika

OBČINSKO PIONIRSKO PRVENSTVO V LJUTOMERU

V Ljutomeru je bilo občinsko atletsko prvenstvo v atletiki. Zmagovalci v posameznih disciplinah — **ml. pionirji in pionirke — 60 m**: Sandi Ivajnšič (IC) 8,3 in Petra Žibrat (IC) 8,9; **300 m**: Marko Marinič (IC) 50,0 in Romanela Lisjak (SV) 52,5; **600 m**: Dean Hanžič (IC) 1:46,5 in Klavdija Belak (Ver.) 2:00,8; **višina**: Sebastjan Antolin (Kr.) 120 in Maja Makoter (IC) 125 cm; **daljina**: Tomas Rožman 439 in Klaudija Zadravec (oba SV) 427 cm; **žogica**: Denis Halabarac (SV) 53,10 in Suzana Balažic (Križ.) 40,00 m; **ekipno**: OŠ Ivan Cankar Ljutomer.

Starejši pionirji in pionirke — 60 m: Sašo Osterc (Križ) 7,7 in Metoda Ljubec (IC) 8,9; **300 m**: Marjan Žirič (Križ) 42,6 in Suzana Kovačič (IC) 49,0; **1000 m**: Sinom Maroša (IC) 3:04,2 in Romana Vogrinec (CG) 3:37,0; **krogla**: Simon Škrinjar (SV) 12,25 in Vida Borko (IC) 9,40 m; **višina**: Peter Strbad (Ver.) 145 in Zdenka Jahorinec (Križ.) 125 cm; **daljina**: Damjan Šumak (Cez.) 496 in Mateja Gregorinčič (IC) 403 cm; **žogica**: Damir Rudolf (IC) 67,5 in Simona Sever (SV) 45 cm; Ekipno je zmagala OŠ Ivan Cankar Ljutomer.

T. Ficko

OBČINSKO PIONIRSKO PRVENSTVO V BELTINCIH

V Beltincih je bilo občinsko pionirsko tekmovanje v atletiki. Zmagovalci v posameznih disciplinah so bili — **pionirji in pionirke: 60 m:** Dominik Vinkovič (Bel.) 8,2 in Melita Hajdinjak (Tiš.) 8,7; **300 m:** Marko Močnik 45.2 in Gabika Tivadar (oba Bel.) 49,1; **600 m:** Tomaž Škodnik (Tiš.) 1:48,1 in Nataša Friškič (OŠ III) 1:56,0; **daljina:** Milan Ščančar 556 in Jelica Rajner (oba Bel.) 453; **višina:** Ludvik Vogrinčič (Tiš.) 130 in Barbara Berden (Bel.) 125 cm; **žogica:** Boštjan Žerdin (Bel.) 58 in Alenka Žekš (OŠ III) 43 m; **Starejši pionirji in pionirke: 60 m:** Dejan Puhan (Bog.) 7,7, in Romana Forjan (Bel.) 8,4; **300 m:** Benjamin Žižek 39,7 in Lidija Erjavec (oba Bel.); **1000 m:** Slavno Inašič (Grad) 2:58,2 in Jasmina Gujtman (Tiš.) 3:26,3; **daljina:** Dejan Cmor (Bog.) 543 in Romana Forjan (Bel.) 440 cm; **višina:** Marjan Kardinar (OŠ I) 153 in Renata Rous (Bel.) 130 cm; **krogla:** Tadej Bratkovič (Tiš.) 12,21 in Renata Gostan (Bel.) 9,72 m; **žogica:** Damjan Horvat (OŠ I) 71,0 in Renata Mesarič (Bel.) 45,5 m. V obeh štafetah je zmagala ekipa Beltinec, ki je bila tudi najboljša v skupni uvrstitvi.

J. Rožman

Tek mladosti v G. Radgoni

GUJTMANOVA IN GRABAR

V Gornji Radgoni je bil tradicionalni tek mladosti. Udeležilo se ga je 228 tekačev in tekačic. Zmagovalci v posameznih kategorijah so bili — tek s starši: Blaže Kocbek (GR); 5.—6. let: Kujundžič (dečki) in Lovrenčič (deklice); 1.—2. razred: Monika Ploj (Mejnik), Dušan Breznik (Benedikt); 3.—4. razred: Adriana Bosilj (Mejnik) in Boštjan Ploj (Benedikt); 5.—6. razred: Petra Klemenčič (Mejnik) in Primož Vrečič (Radenci); 7.—8. razred: Metka Belna (Radenci) in Bojan Brus (Apače); 16.—30. let: Miran Dovnik (Sl. Bistrica); 31.—40. let: Branko Breznik (GR); nad 40 let: Franci Klemenčič (GR). Absolutna kategorija — ženske: Jasmina Gujtman (Tišina); moški: 1. Geza Grabar (Ptuj), 2. Branko Lehner (Benedikt), 3. Slavko Kumek (GR).

B. K.

SOBOČANOM PETO MESTO

V Murski Soboti je bilo 10. jubilejno športno srečanje upokojenih delavcev organov za notranje zadeve Slovenije, klubov Maksa Perca. Deset ekip je tekmovalo v kegljanju, streljanju z zračno puško, balinanju in šahu. V streljanju je zmagala ekipa Celja pred Kranjem in Mursko Soboto. V kegljanju je bila najboljša ekipa Ljubljane pred Mariborom in Kranjem. V balinanju je zmagala Murska Sobota pred Koprom in Ljubljano, v šahu pa je prvo mesto osvojila ekipa Ljubljane pred Kranjem in Koprom. Skupni zmagovalec je postala Ljubljana z 32 točkami pred Kranjem, 29, in Mariborom, 28 točk. Srečanja se je udeležil tudi novi republiški sekretar za notranje zadeve Igor Bavčar.

Odbojka

ODBOJKA NA TRAVI ZA MEŠANE PARE

Odbojkarski klub Veržej organizira v soboto, 2. junija 1990, ob 16. uri pri Zadružnem domu v Veržeju odbojkarski turnir na travi za mešane pare (moški in ženske). Igrali bodo na dveh igriščih, v večernih urah pod reflekotrji. Vzporedno s turnirjem mešanih parov bodo organizirali tudi turnir veteranov in rekreativcev. Najboljši bodo prejeli nagrade.

Na prvem turnirju moških parov, ki so ga organizirali pred dnevi, sta med 14 pari zmagala J. Štrakl in M. Šumak (Ljutomer) pred M. Belcem in Z. Repijo (Veržej) ter Krajcarjem in Janžo (Beltinci).

ZLATA ROKAVICA SLOVENIJE

BOKS V MURSKI SOBOTI

Boksarski klub Ptuj in Boksarska zveza Slovenije organizirata v soboto, 2. junija 1990, ob 9.00 uri v telovadnici Osnovne šole Edvarda Kardelja v Murski Soboti tekmovanje za ZLATO ROKAVICO SLOVENIJE v boksu. Sodelovalo bo 6 slovenskih klubov ter gostje iz Zagreba, Varaždina in Gradca. To je najvišje slovensko tekmovanje v boksu.

Radijski in televizijski spored od 1. do 7. junija

PETEK

RADIO MURSKA SOBOTA

5.30 Prebujajte se z nami! (Ne potrebujete budilke, dovolj bo, če v sosednji Avstriji kupite radio-budilko za borih 150 dinarjev. To bo najcenejši in naprimernejši način prebujanja, s pomočjo murskega vala.). 8.00 Konec jutranje oddaje.

16.00 Uvod. 16.15 Kronika. 16.35 Romano vilago— Svet Romov. 17.00 Aktualno. 17.20 Reklame, glasba. 18.00 21-232.

TV SLOVENIJA

9.00 Mozaik: Spored za otroke, Boj za obstanek, Ptice na Kosovu. 10.30 Vnovič v Bridesheadu, angl. nadaljevanka. 15.25 Svet na zaslonu. 15.55 Žarišče. 16.30 Tv dnevnik 1. 16.45 Mozaik: Tednik. 18.00 Spored za otroke in mlade. 19.00 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 19.59 Zrcalo tedna. 20.20 Rumena reka, japonska serija. 21.15 Zakon v Los Angelesu, amer. nanizanka. 22.10 Tv dnevnik 3. 22.30 Ex libris. 23.25 Melancholia, angl. film.

Program LJ 2:

16.30 Satelitski programi. 17.50 Tv studio Maribor. 19.00 Videomeh. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Žarišče. 20.30 I 90, oddaja pred SP v nogometu. 21.00 Skupščinska kronika. 21.30 Slavnostni koncert ob 35-letnici simfonikov RTV Ljubljana. 23.05 Satelitski programi.

TV ZAGREB

8.30 Tv v šoli, ponovitve, 17.00 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Glas srca (n), 21.00 Vprašajte ZIS, 22.00 Zabavna oddaja, 22.45 Dnevnik, 23.05 Kultura, 0.10 Barva noči.

TV AVSTRIJA

9.00 Poročila, ponovitve, tv v šoli, mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Dom za živali, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Derick, 21.20 Časi kot si zdaj, 22.20 Filmske novitete, 22.50 Film.

Drugi program

16.30 Dok. film, 17.30 Svet živali, 18.00 Sužnja Isaura (n), 18.30 Glasbene želje, 19.00 Štajerski utrip, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Oddaja o znanosti, 21.20 Kompas, 22.00 Čas v sliki, 22.25 Šport, 22.50 Umetnine.

TV MADŽARSKA

9.10 Čehov: Počitničarji, pon. 10.45 Beethoven: Godalni kvartet v a-molu. 17.00 Letni kolobarji, spored za upokojence. 17.30 Teka, uporabni napotki. 17.40 Filmska reportaža. 18.00 Okno, služnostni program. 19.00 Vprašanja kristjanov. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Muhasti letni časi, zabavni magazin. 21.20 Panorama. 22.20 Jolan in moški, TV igra. 23.35 TV dnevnik.

SOBOTA

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi. 16.30 Reklame, obvestila, glasba. 17.00 Aktualno s sobotno anketo. 17.20 Strokovnjak odgovarja. 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi.

TV SLOVENIJA

8.30 Nemščina. 9.00 Spored za otroke: Radovedni Taček, Lonček, kuhaj, Žaba v črnilniku, Ciciban, dober dan, 10 let Živ-žava, Alica v deželi risb, Ovčar Hobo, Periskop, Zgodbe iz školjke. 14.25 Cirkum musica, zabavnoglasbena oddaja. 15.25 Pred SP v nogometu. 15.55 Žarišče. 16.30 Tv dnevnik 1. 16.45 Callowayevi, ameriški film. 19.00 Vaš zelenjavni vrt. 19.15 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 19.59 Utrip. 20.20 Žrebanje 3×3. 20.30 Križkraž. 22.05 Tv dnevnik 3. 22.25 Grehi, zadnji del amer. nadaljevanke. 23.10 Ne čisto navadna avantura, ameriški film.

Program LJ 2:

16.30 Satelitski programi. 19.00 Danes skupaj. 19.30 Tv dnevnik. 20.15 Filmske uspešnice: Veliki avtobus, ameriški film. 21.40 Satelitski programi.

TV ZAGREB

8.50 Tv v šoli, ponovitve, 14.30 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Alf, 21.05 Film, 22.20 Dnevnik, 22.35 Kongres ZSJ, 23.15 Barva noči.

TV AVSTRIJA

18.00 Dogodki in osebnosti, 19.00 Igre na srečo, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Družinski praznik, 21.55 Muha (f), 23.35 Mož v divjini (f).

Drugi program

15.05 Glasba in človek, 16.00 Vpogled v deželo, 17.00 Točke, metri in sekunde, 17.45 Kdo me hoče?, 18.00 Sužnja Isaura (n), 18.30 Avstrija v sliki, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Renegade (f), 21.50 Šport, 22.20 Benny Hill, 22.45 Zabavni večer.

TV MADŽARSKA

7.00 Sončnica, kulturni program. 9.05 Za otroke. 10.05 Polip, italijanska serija. 11.10 Mladinski magazin. 12.10 Panorama. 13.10 Naš ekran v nemščini. 15.05 Pesmi dveh stoletij. 15.40 Formula I, igrana serija. 16.35 Barkochba. 17.20 Tele-video. 17.45 Dan prosvetnih delavcev. 18.30 Sosedje, pon. 20.10 Peter Strohm, kriminalka. 21.00 Miss Hungary '90, v odmoru TV dnevnik.

NEDELJA

RADIO MURSKA SOBOTA

9.00 Nedeljska kuhinja (mozaična oddaja z glasbo, humorjem in nedeljskim gostom — prve pol ure boste lahko slišali reportažo z Vestnikovega vlaka, nato Srečanje na pomurskem valu, zadnjo uro in pol pa bo še pogovor z ekskluzivnim nedeljskim gostom, *Ferijem Horvatom*, članom zvezne vlade, sicer našim rojakom. Sprašujete ga lahko na številki 069/21-232 in 21-579). 12.00 Madžarska oddaja. 13.00 Panonski odmevi. 13.30 Minute za kmetovalce. 14.00 Novice. 14.10 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi.

TV SLOVENIJA

9.00 Živ žav. 10.15 Grehi, amer. nadaljevanka. 11.00 Alo, alo, humor. serija. 11.30 Alpski večer — Bled 90. 12.00 Kmetijska oddaja. 14.10 Formula 1, franc. nadaljevanka. 14.55 Kolo sreče. 16.30 Tv dnevnik 1. 16.45 Komorni ansabmel Slovenicum. 17.10 Malteški sokol, amer. film. 18.50 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.05 M. Begović: Brez tretjega, drama. 21.10 Zdravo. 22.30 Tv dnevnik 3.

Program LJ 2:

10.00 Oddaje za JLA. 13.00 Nedeljsko športno popoldne. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Osupljiva predstava živali, angl. serija. 20.30 Kot potovanja — Mesta mostovi: Vrgin most. 21.00 Satelitski programi. 21.50 Športni pregled. 22.35 Satelitski programi.

ljubljanska banka

Pomurska banka d.d. Murska Sobota

TV ZAGREB

12.00 Cabaletta, 13.00 Nevarni zaliv (n), 14.05 Sestanek brez dnevnega reda, 16.05 Znanstvena oddaja, 17.00 Mišičasta dekleta (f), 18.45 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Vrnitev Arsena Lupina, 21.05 Zabavna glasba, 22.35 Dnevnik, 22.40 Barva noči.

TV AVSTRIJA

9.00 Ponovitve, 14.00 Mladinski spored, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Alpski kralj in ljudomrznež (tv film), 21.55 Glasba.

TV MADŽARSKA

8.00 Biblijsko sporočilo. 8.05 Za otroke. 10.00 Igralci, pevci — novinarji, športne igre. 12.00 Baptistično bogoslužje. 13.00 Vaterpolo, doigravanje. 14.15 Arabski mozaik, potopisni film. 14.40 Verske minute. 15.00 Igralci — novinarji, nadaljevanje. 18.15 Delta. 19.00 Teden: aktualnosti, reportaže. 20.00 Dnevnik. 20.15 Jimmy Valentine, TV film. 21.00 Igralci — novinarji, nadaljevanje.

PONEDELJEK

RADIO MURSKA SOBOTA

5.30 Prebujajte se z nami! (Jutranja glasba, jutranje misli, jutranji nasveti. Pa še kakšna dodatna informacija, da bo vsem skupaj laže vstati!). 8.00 Konec jutranje oddaje.

16.00 Uvod. 16.15 Športna oddaja. 17.00 Aktualno. 17.20 Reklame, obvestila, glasba. 18.00 Rezerviran čas

TV SLOVENIJA

9.00 Spored za otroke. 9.30 Mozaik: Utrip, Zrcalo tedna, Mernik, Mladinski pevski festival. 16.35 Zdravo. 18.00 Tv dnevnik 1. 18.10 Mozaik, ponovitev. 18.40 Spored za otroke in mlade. 19.10 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.00 L. Kaštelan: Adagio, drama. 21.15 Osmi dan. 22.00 Tv dnevnik 3. 22.10 Poletna noč: Murphy Brown, amer. nanizanka; Kdo je Bourne, amer. nadaljevanka; Črni gad, angl. nadaljevanka.

Program LJ 2:

17.00 Satelitski programi. 19.00 Park Maksimir. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Žarišče. 20.30 Po sledeh napredka. 21.00 Športna oddaja. 21.15 Zabava vas Halid Bešlić s prijatelji. 22.00 Satelitski programi.

TV ZAGREB

9.00 Tv v šoli, ponovitve, 17.00 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Drama, 21.05 Argumenti, 21.35 Dnevnik, 22.00 Barva noči.

TV AVSTRIJA

13.45 Ponovitve in mladinski spored, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Jaz o sebi, 21.15 Vedno najdem tja (tv f), 22.00 Glasbena oddaja.

Drugi program

9.00 Matineja, 14.45 Mladinski spored, 17.30 Lipova cesta (n), 18.00 Sužnja Isaura (n), 18.30 Avstrija v sliki, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Kraj zločina, 21.55 Polar (f), 23.30 Šport.

TV MADŽARSKA

8.55 Madžarska stoletja, pon. 9.10 Beethoven: Koncert za violino. 9.55 Ponovitve: Delta, Teden. 16.30 Video novice. 16.45 Utica. 17.20 Perpetuum mobile. 17.30 Četrt ure za gospodarstvo. 17.50 Katoliški dnevnik. 18.00 Koledar 1990. 19.00 Cimbora. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Družinski krog; Kremplji divje mačke. 21.10 70-letnica Trianona. 22.10 Novi val. 22.55 TV dnevnik.

TOREK

RADIO MURSKA SOBOTA

5.30 Prebujajte se z nami! (Lahko pa tudi kaj skuhate, seveda če se vam preveč ne zeha. Vsekakor vam murski val ponuja svoj recept za ta torek!). 8.00 Konec jutranje oddaje.

16.00 Uvod. 16.15 Pogovor v živo. 17.00 Aktualno. 17.20 Reklame, glasba. 17.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi.

TV SLOVENIJA

9.00 Mozaik: Zgodbe iz školjke, Sedma steza, Osmi dan. 15.25 Žarišče. 15.55 Poletna noč, ponovitev. 18.00 Tv dnevnik 1. 18.10 Spored za otroke in mlade. 19.10 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.00 F. Nicolini: Oče bom, italijan. nadaljevanka. 20.50 Aktualno: Razprodaja družbene lastnine. 22.35 Tv dnevnik 3. 22.45 Poletna noč.

Program LJ 2:

17.00 Satelitski programi. 18.05 Svet športa. 18.55 Slovenska ljudska glasbila in godci: Bordunske citre. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Žarišče. 20.30 Žrebanje lota. 20.35 Oddaja o slovenskem filmu in Veter v mreži, slov. film. 23.15 Satelitski programi.

TV ZAGREB

8.30 Poletni spored, 14.45 Ponovitve, 17.00 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Otok Ellis, 21.10 Dialogi, 22.40 Dnevnik, 23.05 Barva noči.

TV AVSTRIJA

14.45 Mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Dom za živali, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Univerzum, 21.07 Julija, 22.10 Dogodivščina (f), 0.05 Popolnoma nora družina.

Drugi program

11.00 Šport, 17.00 Tv v šoli, 17.30 Usmeritev, 18.00 Sužnja Isaura, 18.30 Glasbene želje, 19.00 Štajerski utrip, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Kviz, 21.07 Zunanjepolitični tednik, 22.00 Čas v sliki, 22.20 Šport.

ljubljanska banka

Pomurska banka d.d. Murska Sobota

TV MADŽARSKA

9.25 Avtomanija, pon. 9.55 Dajte, mojster: gruzinski film. 11.15 Telovadba za invalide. 16.15 Panonska kronika. 16.30 Naš ekran, v srbohrvaščini. 17.00 Smeri v XX. stoletju, Pop-Art. 18.00 Četrt ure za gospodarstvo. 18.20 Novi reflektor, magazin. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Polip, italijanska serija. 21.15 Studio '90, kulturni TV tednik. 22.15 Vpliv steklenjaka, kanadski film. 22.55 TV dnevnik.

SREDA

RADIO MURSKA SOBOTA

5.30 Prebujajte se z nami! (Dobro jutro s svežimi cestnimi in vremenskimi informacijami, z glasbo in prijazno besedo!). 8.00 Konec jutranje oddaje.

16.00 Uvod. 16.15 Gospodarske teme. 17.00 Aktualno. 17.20 Reklame, glasba. 18.15 Poslušamo vas.

TV SLOVENIJA

9.00 Spored za otroke: Medved Godrnjavček, Pamet je boljša kot žamet — plavalci, neplavalci, skrivači. 9.15 Adagio, drama. 10.25 Oče bom, italijanska nadaljevanka. 15.25 Žarišče. 15.55 Poletna noč, ponovitev. 18.00 Tv dnevnik 1. 18.10 Po sledeh napredka. 18.40 Spored za otroke in mlade. 19.05 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.00 Film tedna: Veliki tek, poljski film. 21.45 Tv dnevnik 3. 21.55 Poletna noč.

Program LJ 2:

17.00 Satelitski programi. 18.30 Mostovi. 19.00 Mednarodna kuhinja. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Žarišče. 20.30 Kronika festivala animiranega filma v Zagrebu. 22.30 Svet poroča.

TV ZAGREB

9.00 Poletni spored, ponovitve, 17.00 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Telekino, 22.45 Dnevnik, 23.10 Barva noči.

TV AVSTRIJA

9.00 Ponovitve, tv v šoli, 14.20 Mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Dom za živali, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Drombuševi (n), 21.55 Zakon v L. A. (f), 23.35 Lov na dr. Sheeferja (f).

Drugi program

11.00 Šport, 17.00 Vzgojna oddaja, 17.30 Dežela in ljudje, 18.00 Sužnja Isaura (n), 18.30 Glasbene želje, 19.00 Štajerski utrip, 18.30 Čas v sliki, 20.15 Argumenti, 22.00 Čas v sliki, 22.30 Koliko nemška je Avstrija?, 23.30 Večerni pogovor.

TV MADŽARSKA

8.05 Tretji kanal. 8.55 Narval in Eskimi. 9.35 Studio '90, pon. 16.30 Video novice. 16.45 »Camp-pedagogika«, dokumentarni film. 17.55 Imperij DD, kanadska serija. 18.50 Večerna pravljica. 19.00 Gledališki večer, razgovor pred predstavo o igri Bahavi vojak. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Gledališki večer: Bahavi vojak, igra v dveh delih, prenos z odra Miklos Radnoti. 22.50 TV dnevnik.

ČETRTEK

RADIO MURSKA SOBOTA

5.30 Prebujajte se z nami! (Smo že pred dopusti, zato se več nikar ne jezite. Raje se prebujajte z dobro voljo!). 8.00 Konec jutranje oddaje.

16.00 Uvod. 16.15 Kulturna oddaja. 17.00 Aktualno. 17.20 Reklame, glasba. 18.00 Zaigrajmo in zapojmo po domače (Geza Farkas za vse ljubitelje narodnozabavnih viž)

TV SLOVENIJA

9.00 Grizli Adams, amer. nanizanka. 9.30 Zakon v Los Angelesu, amer. nanizanka. 15.55 Poletna noč, ponovitev. 18.00 Tv dnevnik 1. 18.10 Žarišče. 18.40 [illegible] Ovčar Hobo, zadnji del. 19.05 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.00 Vrnitev v Brideshead, angl. nadaljevanka. 20.55 Tednik. 21.55 Tv dnevnik 3. 22.05 Poletna noč.

Program LJ 2:

17.00 Satelitski programi. [illegible] 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Žarišče. 20.30 Boj za obstanek. 21.00 Ljubljanski godalni kvartet. 21.10 Dežela smehljaja, dokum. oddaja. 21.40 Večerni gost: [illegible] Mravlje. 22.20 Tv studio Ljubljana.

TV ZAGREB

9.00 Poletni spored, ponovitve, 17.00 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Panorama, 21.05 Kvizkoteka, 23.30 Dnevnik, 22.55 Barva noči.

TV AVSTRIJA

9.00 Ponovitve, tv v šoli, 14.20 Mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Dom za živali, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Glasbeni [illegible], 22.00 Dogodivščine dobrega vojaka Švejka, 23.00 Mlado dekle (f).

Drugi program

12.00 Šport, 17.15 Svet živali, 18.00 Sužnja Isaura, 18.30 Glasbene želje, 19.00 Štajerski utrip, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Notranjepolitični tednik, 22.00 Čas v sliki, 22.25 Kavarna Central.

TV MADŽARSKA

9.10 Barenboim o Beethovnu, pon. 9.35 Šola [illegible] mi! 10.05 Sanatorij za [illegible] nih ljubimcev. TV igra. 11.15 Telovadba za invalide. 16.35 Panonska kronika. 17.00 Smeri v XX. stoletju: Novi realisti. 18.05 Tretji kanal, vere, 1. del. 19.15 Otroški verouk. 19.30 TV dnevnik. [illegible] banje lota. 19.30 Telenik. 20.05 Telešportni kabaret. 21.20 [illegible]sna glasba. 21.25 Dnevno ogledalo. 22.45 TV dnevnik.

ZVEZDE VAM MEŽIKAJO

OVEN

Ona: Vsaka ljubezen je na neki način slepa in se vdaja nekontroliranim čustvom. Tvoja sreča pa je predvsem v tem, da imaš pametnega in razumevajočega partnerja, zato je tvoj strah popolnoma odveč.

On: Vse predolgo si se zanašal na svojo srečo, sedaj pa boš okusil tudi malo grenkejšo stran življenja. Nekdo se ti bo prav prizanesljivo smejal, a ti bo na koncu vendarle pomagal. Pazi na neprijetna presenečenja.

BIK

Ona: Tvoje sedanje razmerje se bo nevarno zamajalo. Če ti je še kaj do tega, bo potrebno napeti vse sile, sicer ti bo trda predla. Vsekakor pa je dejstvo, da ti jeza in ljubosumje lahko le škodita, popravnega izpita pa ne bo.

On: Izogibaj se provokatorjev, ki te hočejo na vsak način zmesti in zapeljati na napačno pot. Predvsem pa boš postavljen pred dilemo, ali naj daš prednost ljubezni, ali pa poslovnim zadevam.

DVOJČEK

Ona: Ljubezenska avantura te bo dobesedno vrgla iz ustaljenega življenja, po drugi strani pa ti bo prinesla neverjetno srečo. Mogoče je ravno to tisto pravo, zato se ti na vsak način splača potruditi.

On: Jutranji pozdrav neznane lepotice ti bo ponovno vrnil samozavest in utrdil prepričanje, da vendarle ni vse tako črno. Toda nikar ne pričakuj preveč, ampak se sreče navajaj postopoma. Prihodnost je vsekakor tvoja.

RAK

Ona: Nenadoma se ti bo zazdelo, da te vse skupaj dolgočasi. Le kje so tisti časi, ko se je okoli tebe dogajalo tisoče zanimivih reči? Mogoče pa je že skrajni čas, da storiš kaj tudi zase in za svojo srečo.

On: Po sreči se boš izmazal iz zelo neprijetnih težav, vendar bi ne bilo slabo, če bi se temu v prihodnje izognil. Je že res, da je tveganje privlačno, vendar pa je to, kar počneš, pretiravanje.

LEV

Ona: Prispelo bo prav zanimivo pismo, ki ti bo odkrilo marsikaj takega, kar bo presneto uporabno. Konec tedna se boš sicer odlično zabavala, vendar pa ima vse svoje meje. Pazi, da ne boš na koncu prevarana prav ti sama.

On: Poskusil boš tudi tam, kjer sicer ne pričakuješ kdo ve kakšnega uspeha. Toda izkazalo se bo, da imajo norci srečo. Nikar se ne obotavljaj in ne čakaj na prihodnji maj, saj je ta še zelo daleč.

DEVICA

Ona: Ne bo ti uspelo prepričati prijatelja, zato raje odnehaj, dokler je še čas. Ne poskušaj ujeti nemogočega, ampak počakaj, da bo nemogoče ujelo tebe. In ta dan sploh ni tako daleč, kot pa si misliš.

On: Napeti odnosi v službi te bodo privedli povsem drugam, kot pa bi si želel ti sam. Nikar se ne obotavljaj, ampak se poskusi čimprej pametno pogovoriti. Nameravana naložba sicer ni slaba, vendar bi kazalo še malce počakati.

TEHTNICA

Ona: Preveč se ženeš in poskušaš dokazati, da si v vsem najboljša. Pusti težave tudi drugim sama pa se posveti bolj zanimivim rečem in za spremembo tudi uživaj. Kajti nekdo te že dalj časa prav željno opazuje . . .

On: Preveč si se zanesel na svojo iznajdljivost, ki te je sedaj pustila na cedilu. Uresničitev poslovnih načrtov pa raje prepusti komu drugemu, saj se ti lahko kaj hitro zgodi, da boš vse skupaj pošteno zavozil.

ŠKORPIJON

Ona: V tvoji bližini se bo spletla ljubezenska zveza, ki pa ti sploh ne bo všeč. Toda nikar ne povej tega naravnost, saj si lahko nakoplješ obilico težav. Raje malo počakaj, da se ogenj vsaj malo ohladi.

On: Na noben način ne boš privolil v kompromis, saj si prepričan, da je tvoja pot edina pravilna. In finančni učinki tvoje ideje bodo to tudi obilno dokazali, zato nikar ne popuščaj, ampak vztrajaj.

STRELEC

Ona: Nekdo, ki mu sicer brezmejno zaupaš, te bo razočaral in ti pokazal, da zna biti prav presenetljivo podel. Še najbolje bo, da stisneš zobe in mu ne pokažeš svoje zadrege. Predvsem pa pozabi na maščevanje . . .

On: Začel boš zanemarjati svoje delovne naloge, kar ti bo prineslo kopico kritik in nasprotovanj. Po drugi strani pa ti bo ljubezni vse to obilno povrnjeno, pa čeprav na nekoliko drugačen način, a še lepši kot ponavadi.

KOZOROG

Ona: Poskusila se boš otresti spominov na preteklost, a ti to ne bo uspelo v celoti uresničiti. Nekdo si sicer vztrajno prizadeva pridobiti tvojo naklonjenost, toda tvoje obnašanje ga enostavno odbija.

On: Nikar ne postavljaj svojega ugleda na kocko, saj sedaj ni ravno čas, da bi se igral s srečo. Poskusi raje z malo bolj zanesljivimi naložbami, ki sicer prinašajo manjši dobiček, pa je zato bolj zanesljiv.

VODNAR

Ona: Dobila boš dobronameren nasvet, a ga boš po starem navadi domišljavo zavrnila. Toda bil bi že čas, da bi se streznila in doumela, da tako pač ne bo več šlo. In nikar se ne zanašaj na tisto, kar sploh ni.

On: Mislil si že, da je vsega konec, pa se je v tebi znova silovito prebudilo nekdanje čustvo. Mogoče ti bo celo uspelo, saj je prijateljica sedaj veliko manj trmasta. Seveda pa bodi previden in predvsem realen.

RIBI

Ona: Nikar se ne opravičuj, saj si konec koncev govorila prav vsem tisto, kar ti je narekovalo tvoje srce. Je že res, da si včasih muhasta in nepredvidljiva, toda tvoje ravnanje je bilo do sedaj vedno iskreno.

On: Bližajo se ti trenutki, ko boš do vratu v delu. Toda na nek način ti bo to tudi všeč, saj boš lahko končno dokazal svojo resnično vrednost in sposobnosti. Slaba stran pa je, da bo trpela ljubezenska plat življenja.

ABC POMURKA

agromerkur
proizvodnja perutninskega mesa p.o.
Murska Sobota

obvešča kupce, da bo

RAZPRODAJA

živih KOKOŠI — težkih pribl. 3,5 kg — 50,00 din/kos
živih PETELINOV — težkih pribl. 5,0 kg — 65,00 din/kos
vsak dan od 28. maja do 9. junija 1990, razen nedelje, od 8. do 16. ure na dvorišču Agromerkurja v M. Soboti ter od 7. do 12. ure na farmi v G. Petrovcih.
Prodaja za lendavsko območje bo na dvorišču TMK Lendava — naročila sprejemamo vsak dan dopoldne v vratarnici TMK Lendava ali po telefonu št. 75 001.

Priporoča se Agromerkur
M. Sobota

---

tapetnik p.o.
MARIBOR
62000 Maribor, Mejna ulica 6
poštni predal: 262

Družbeno podjetje «TAPETNIK», p.o. Maribor, Mejna ul. 6

Po sklepu delavskega sveta družbeno podjetje Tapetnik Maribor iz Mejne ul. 6

Objavlja

zbiranje ponudb za nakup poslovnih prostorov v Mariboru, Ul. borcev za severno mejo 2 in 4 (bivša Nasipna ul. 35 in 37) z izmero poslovnega objekta 1.634,24 m² in dvorišča v izmeri 1971 m².
Interesenti naj pošljejo ponudbe v zaprti ovojnici na naslov DP Tapetnik Maribor, Mejna ul. 6 — komisiji za prodajo poslovnih prostorov v 15 dneh od objave v časopisu.
Dodatne informacije lahko interesenti dobijo pri vodji splošne službe na tel. 062 304-581. Ogled prostorov po predhodnem dogovoru.

INDUSTRIJA KONFEKCIJE
VELIKA POLANA

RAZPISUJE
prosta dela in naloge

TEHNOLOG

Pogoji:
— višja šola konfekcijske smeri;
— vsaj tri leta delovnih izkušenj;
— pasivno znanje enega svetovnega jezika.
Ponudbe z ustreznimi dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh od razpisa na naslov:
Industrija konfekcije Velika Polana 106, 69225 Velika Polana.

Na podlagi 70. člena Statuta Službe družbenega knjigovodstva v Republiki Sloveniji razpisna komisija pri SDK v Republiki Sloveniji, podružnica Murska Sobota

OBJAVLJA prosta dela in naloge:

— **vodenje ekspoziture v Ljutomeru**

Pogoji:
— strokovna izobrazba VI. stopnje ekonomske ali družboslovne smeri,
— 4 leta ustreznih delovnih izkušenj,
— preneham je pravnih posledic obsodbe po 176. členu zakona o SDK.
Za opravljanje navedenih del in nalog se kandidat imenuje za dobo štirih let.
Prijave z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev sprejema razpisna komisija pri SDK v Republiki Sloveniji, podružnica Murska Sobota, 8 dni po objavi.
Kandidati bodo o izbiri pisno obveščeni v 30 dneh po izteku prijavnega roka.

CIRIL JEREBIC Panonska 6 ODRANCI
V trgovini TERMO lahko kupite:
— material za vodovod in centralno kurjavo
— sončne kolektorje
— bojerje TVT
— peči za centralno kurjavo
— armature ARMAL
— sanitarno keramiko
— keramične ploščice
Pri nas kupljeni material vam na vašo željo tudi vgradimo.
Odprto od 7. do 15. in od 17. do 19. ure
v soboto od 7. do 12. ure

---

kino

SPORED FILMOV V KINU PARK MURSKA SOBOTA OD 1. DO 7. JUNIJA

1. junija ob 18. in 20. uri amer. kom. PRSTE K SEBI, ONA JE ŠE MLADA SVEŽE, DUHOVITO, SATIRIČNO DELO! »DOBRI OČKA« ŽELI ZAŠČITITI ODRAŠČAJOČO IN PRIVLAČNO HČERKO PRED NAVALOM OSVAJALCEV...! IZZOVE LE VELIKO NEVERJETNIH IN KOMIČNIH SITUACIJ! ZABAVNO!

2. junija ob 18. uri amer. kom. PRSTE K SEBI, ONA JE ŠE MLADA

2. junija ob 20. uri erot. film SVILA, SATEN IN SEKS

3. junija ob 16. in 18. uri amer. kom. PRSTE K SEBI, ONA JE ŠE MLADA

3. junija ob 20. uri amer. erot. film SVILA, SATEN IN SEKS

5. junija ob 18. in 20. uri amer. akc. film MORILNA IGRA

6. junija ob 18. in 20. uri amer. akc. film MORILNA IGRA

7. junija ob 18. in 20. uri amer. akc. film SMRTONOSNO OROŽJE, II. KUD Kino ŠALOVCI

31. maja ob 21,30. uri amer. kom. RIBA IMENOVANA WANDA

Prodam

MOTORNA VOZILA

PRODAM

MOPED 15 SLC, registriran, prodam. Domanjševci 66. M-8939
ZASTAVO 750, karambolirano, prodam. Gornji Petrovci 69. M-8940
ZASTAVO 101, karambolirani prednji del, prodam. Roman Kotorščak, Veržej, Slavka Osterca 13. M-8946
OSEBNI AVTO BMW 302, karamboliran in hrastove plohe, 8 cm, prodam. Černelavci, Travniška 9. M-8949
DACIA, letnik 1974, modre barve, odlično ohranjena, garažirana, naprodaj. ☎ 74 607. M-8950
KOMBI 850 AP (s kesonom) prodam. ☎ 46 002. M-8952
ASCONO B 1200, letnik 1977, prodam. Tišina 41. M-8955
126 P prodam. ☎ 78 098. M-8959
ZASTAVO 128, 1100 CL, letnik 1986, registrirano do 28. 3. 1991, prodam. Imran Trstenjak, Segovci 32, p. Apače. M-8960
ZASTAVO MEDITERAN, letnik 1980, odlično ohranjeno, prodam. Jakob Zorko, Lendavska 8. M-8963
ŠKODO 100 L, v dobrem stanju, prodam. Petanjci 126. M-8968

SATELITSKA TELEVIZIJA

Ponujamo: kompleten sistem z montažo za sprejem evropskih TV programov (RTL, Eurosport, Teleclub, Filmnet, Sat 1, Sat 3, PRO 7, SKY ONE, Lifestyle, Sportkanal, RTL Veronique in drugih). Cena 8400,00 din. Povezava dveh ali več stanovanjskih hiš za sprejem zgoraj navedenih programov, cena priključka 5.600,00 din, sistem za sprejem v stanovanjskih blokih. Cena po dogovoru. Enoletna garancija!
Informacije in naročila: RTV SERVIS Marjan Zemljič, Ljutomer, Glavni trg 1, telefon: 069 81-580

ZASTAVO 750 S, letnik 1979, registrirano do aprila 1991, ugodno prodam. Telefon popoldne: 24 419. M-8969
AVTO WARBURG ugodno prodam. Štefan Bokan, petanjci 71, ☎ 46 091. M-8971
BX 16 prodam. Nemčavci 36 a, po 17. uri. M-8973
VESPO PRODAM. ☎ 24 045. M-8975
OSEBNI AVTO SUNBEAM, v dobrem stanju, prodam. Cena 8.000,00 din. Ogled: Stanjevci 4. M-8979
OPEL REKORD 220, dizel, prodam. Trnje 150. M-8988
ATX 50, letnik 1989, s čelado, prodam. ☎ (069) 23 957. M-8993
ŠKODO 105 S, letnik 1983, garažirano, registrirano do marca 1991, in žago (cirkularko) ugodno prodam. ☎ 24 034. M-9010

GRADITELJI POZOR!

Izdelujem stropne nosilce vseh velikosti, zelo ugodne cene, dobava takoj. Večjo količino dostavimo na dom brezplačno, cena zajamčena. Informacije: Željko P., Novo Selo Rok, R. Končara 16, 42200 Čakovec, telefon: (042) 811 685.

ZASTAVO 101 (za rezervne dele) prodam. Murska Sobota, Naselje 14. divizije 75. M-9015
FIAT 125, letnik 1979, deno obnovljen, prodam. Borut Časar, Lukavci 72 b, ☎ 87 648, popoldne. M-9016
VISO SUPER RE, letnik 1986, prodam. ☎ (069) 72 078. M-9017
MOPED 15 SLC in kosilnico bertolini prodam. Kianec, Selo 108. M-9021
OPEL ASCONO 1,6 prodam. ☎ 46 342. M-9024
TOMOS CTX 80, nov, prodam. Telefon po 20. uri: 78 045. M-9027
MOTOR JAWA 350 TS, letnik 1988, prevoženih samo 600 km, prodam. Cena 16.000,00 din. Možnost plačila v dveh obrokih. Milan Kolmanič, Rožički Vrh 84. M-9030
JUGO 11 GX, letnik 1988, prodam. Noskova 58, ☎ 78 696. M-9034
126 P, star šest mesecev, prodam. ☎ (068) 23 487. M-9036
LADO SAMARA, letnik 1987, prodam. Lendavska 35 a, ☎ 25 058. M-9041
OPEL KADETT 1,6 D, letnik 1984, in betonski mešalec prodam. Lukač, Bakovci, Prečna 18. M-9042
ZASTAVO 101 GTL 55 prodam. Bakovci, Prečna 1. M-9044
BT 50 S, nov, z garancijo (25 % ceneje) in peč za centralno ogrevanje GORENJE MIV, rabljeno eno sezono, prodam. Špilak, Nedelica 124, ☎ 72 127. M-9046
FORD ESCORT, starejši letnik, prodam. ☎ 22 734. M-9049
MERCEDES BENZ 200 D prodam. Muska Sobota, Marjeta Rešek, Alija Kardoša 8. M-9050
MOPED T 12, starejši, zelo dobro ohranjen, ugodno prodam. Urisk, Dobrovnik, 79 014. LE-12704
MOPED TORI, še z garanacijo, prodam. Telefon dopoldne: 75 233, popoldne: 75 986. LE-12703

LADO KARAVAN, letnik 1985, obnovljeno, prodam. Cena 35.000,00 din. ☎ 82 101. IN-14175
FORD TAUNUS M 15, starejši letnik, ugodno prodam. ☎ (069) 82 367. IN-14176
LADO 1200 SL prodam. Drago Šeruga, Žerovinci 49, Ivanjkovci. IN-14178
RENAULT 4, letnik 1986, prodam. ☎ 23 759. M-9054
GOLF, dizel, letnik 1984, prodam. ☎ (069) 76 364. M-9057
ZASTAVO 101, letnik 1981, prodam. Telefon dopoldne: 21 511, interna 20. M-9062
JUGO 45 A, letnik 1987, in motorno žago stihl ugodno prodam. Gornji Črnci 26, p. Cankova. M-9064
RENAULT 4 TL, letnik 1979, v celoti obnovljen prodam. Bojan Ficko, M. Sobota, Okt. revolucije 3. M-9065
VW SANTANO, letnik 1983, reduktor za samonakladalno prikolico, nov, prodam. Skakovci 58, ☎ 26 335. M-9067
LADO SAMARO 1300, avgust 1988, prodam. Lipovci 71, ☎ 42 487. M-9070
FIAT 750, letnik 1977, ugodno prodam. ☎ 48 622. M-9071
ZASTAVO 101, karoserija obnovljena, registrirano do aprila 1991, ugodno prodam. ☎ 36 609 popoldne, po 15. uri. LE-12641
ZASTAVO 750 in rezervne dele za ford capri prodam. Stanko Klemenčič, Hrašenski Vrh 8, Radenci. GR-13688
JUGO 45, letnik 1983, prodam. ☎ (069)81 791. GR-14183
ZASTAVO 750 LE, letnik 1980, prodam. Franc Županec, Mota 57, Ljutomer, ☎ (069) 82 074. IN-14186
TOYOTO COROLLO, letnik 1979, poceni prodam. Telefon dopoldne 22 210, popoldne 24 554; v soboto ogled od 9. do 13. ure. Jože Pušenjak, Murska Sobota, Lendavska 19 a. M-9083
JUGO 45, letnik 1986, ugodno prodam. Brunec, Štefana Kovača 5, Murska Sobota. M-OP
LADO 1200 prodam za 15.000,00 din. Kovač. M. Sobota, Št. Kovača 17. M-9090
GOLF, letnik 1979, prodam. ☎ 21 221 — dopoldne, Brunec. M-9091

KMETIJSKA MEHANIZACIJA

PRODAM

TRAKTOR IMT 533 de luxe, 1400 delovnih ur, prodam. Branko Grantaša, Veržej, Narcisna 4, ☎ (069) 87-160. IN-14170
OBRAČALNIK ZA SENO, drobilnik-kladivar, 3-fazno motorno črpalko in vodovodno črpalko prodam. Markišavci 5. M-8941
MANJŠI ŽITNI KOMBAJN prodam. Naslov v upravi lista. M-8943
SAMONAKLADALNO PRIKOLICO in **MOPED CXT** ter motokultivator Gorenje Muta ugodno prodam. Skakovci 56. M-8947
BOČNO OLTOVO KOSO, novo, prodam. Dilo, Selo 37. M-8951
MOTOKULTIVATOR s koso in frezo, Gorenje Muta, motor AKME, prodam. Križevci 114, v Prekmurju. M-8954
KOSILNICO GOLDONI, čelno, prodam. ☎ 25-227. M-8972
IZKOPALNIK KROMPIRJA, 2-vrstni, prodam. Lipa 1. M-8984
TRAKTOR FERGUSON 542 prodam. Pertoča 106. M-8985
PUHALNIK TAJFUN ZA SENO prodam. Vanča vas 22, ☎ 46-290. M-8989
MOTOKULTIVATOR REX COMBI, rotacijsko frezo in prikolico prodam za 15.000,00 din. ☎ od 20. do 22. ure: (069) 82-343. M-8998
TRAKTOR ZETOR 5245, rabljen, 160 ur, skupaj s plugom, prodam za 130.000,00 din. ☎ 26-133. M-9000
SEJALNICO, 4-vrstno, in dvovrstni okopalnik za koruzo, oba znamke Olt, prodam. Rankovci 36, Tišina. M-9001
TRAKTOR IMT 542, v odličnem stanju, prodam. Vučja Gomila 85. M-9003
PUHALNIK ZA SENO prodam. Černelavci, Gorička 74, ☎ 24-986. M—9012

MOLZNI STROJ VITREX, nahrbtno motorno škropilnico in satelitsko anteno Alba stereo, novo, prodam. Strukovci 23 a. M-9004
SAMONAKLADALNO PRIKOLICO SIP 22 prodam. Marjan Šukar, Bodonci 143, ☎ 76-847. M-9013
MLATILNICO, popolnoma čisti, znamke Hofherr Schrantz, prodam. Ženavlje 38. M-9020
MOLZNI STROJ ALFA LAVAL prodam. Černelavci, Gorička 72. M-9032
BALIRKO VELGER prodam. Velika Polana 137. M-9039
TRAKTOR DEUTZ 4806 C, star dve leti, in katrco, staro dve leti, prodam. Bakovci, Prečna 18. M-9056
NAHRBTNO MOTORNO ŠKROPILNICO PANONIJA, SUPRA 50, prodam. ☎ 23-825. M-9066
TRAKTOR IMT 577 DV, massey ferguson 135, multipower ter VW, dizelski motor 1600, ugodno prodam. ☎ 042 830-184. M-9068

ČE HOČETE LETOVATI

na najlepšem koncu Jadrana, vas vabimo na **OTOK VIS**. AVDO in SENADA SAFIĆ, Ulica Vojina Zirojevića 12, 80101 LIVNO, tel. 080 21 034 od 15. do 24. ure, **izdajata ležišča v mestu Vis**.

Cena za ležišče je 12 nemških mark. Možnost prehrane po dogovoru.

GOSPODINJSTVA IN PODJETJA
STROKOVNE STORITVE
SERVIS PLINSKE TEHNIKE

- priklopi
- vzdrževanje
- popravila
- hitro—kakovostno

za vse plinske naprave:

štedilnike, hladilnike, bojlerje, grelne peči, razne gorilnike . . .

EMIL ŽNIDARIČ
Prekmurska 135
69232 Črenšovci,
telefon: (069) 70-744

DUTY FREE SHOP
KOMPAS

Vabimo vas, da obiščete naše štiri pomurske mejne

brezcarinske prodajalne.

- prepričajte se o veliki izbiri blaga, ki ga je mogoče kupiti tudi za dinarje
- pričakujemo vas!

KOMPAS

GORNJA RADGONA

sezonsko

zaposli

več

študentov za delo v trgovini, gostinstvu in menjalnici. Pogoj je končana srednja šola, znanje nemškega jezika in veselje za delo z ljudmi. Prošnje pošljite na naslov: Kompas, Gornja Radgona, Kerenčičeva 9.

TROSILNIK GNOJA SIP 35, pokončni valji, prodam. Marjan Župec, Stogovci 35, p. Apače. M-OP
MOTOKULTIVATOR MUTA, malo rabljen, prodam za 10.000,00 din. Tončka Simonič, Lendava, Ozka 2. LE-12642
ŽITNI KOMBAJN KÖDEL BÖHM ugodno prodam. ☎ (069) 82-643. IN-14182
KOMBAJN EPPLE MOBIL 250 prodam. Mirko Vogrinec, Norički Vrh 3, Gornja Radgona. GR-13692
TRAKTOR IMT 533 prodam. Odranci, Jugovska 13. M-9074
VEČJO MLATILNICO MADŽARSKEGA TIPA prodamo. Vidonci 149. Ogled možen v soboto in nedeljo popoldne. Informacije po telefonu: (069) 77-682. M-9078
TRAKTOR TORPEDO 55 AX, pogon na štiri kolesa, 290 delovnih ur, ugodno prodam. ☎ (069) 70-208. M-9082
KOMBAJN KLAUS z koso 2 m, prodam. ☎ 81-638. M-IN
FREZO 95 za TV, novo, nerabljeno, ugodno prodam. Jože Žinko, Zg. Kamenščak 12, Ljutomer. IN-14134
KOSILNICO BCS in LAVERDO prodam. ☎ 042 51-074. M-OP

posesti

PRODAM

HIŠO v središču Dobrovnika in pse, šarplanince, prodam. Stanislav Papič, Dobrovnik 245, p. Dobrovnik. LE-12696
DVA GOZDA, 1,5 ha, prodam. Ernest Nemčič, Ivanjševci 21, p. Prosenjakovci. M-8945
NEDOGRAJENO HIŠO v bližini Ljutomera nujno ugodno prodam. Ponudbe pod KAMENŠČAK. M-8977
HIŠO z gospodarskim poslopjem in 3 ha zemlje prodam ali dam zakoncema za preužitek. Stojković, Petanjci 116 a. M-8980
STARO HIŠO in 2600 m² zemljišča na lepi lokaciji v Dankovcih prodam. ☎ 061 722-360. M-9005
VINOGRAD s sadovnjakom in gradbeno parcelo na Kapeli prodam ali menjam za nov avto BMW ali Opel. ☎ 062 631-567, po 16. uri. M-9118
TRISOBNO STANOVANJE v Murski Soboti prodam. ☎ 24-351, po 15. uri. M-9043
GRADBENO PARCELO z dokumentacijo in gradbenim materialom prodam. Informacije po telefonu 68-044, od 19. do 20. ure. GR-13683
TRAVNIK V BOGOJINI prodam. Bogojina 124. M-9081
NEDOGRAJENO HIŠO V KROGU prodam. ☎ 063 852-220. M-MM

VESTNIK

VESTNIK — Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota

Irma Benko (direktorica in glavna urednica), Jože Šabjan (odgovorni urednik), Bernarda Balažic, Brigita Bavčar, Jani Dominko, Silva Eory, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Ludvik Kovač, Duša Loparnik, Feri Maučec, Štefan Sobočan, Branko Žunec, Endre Gonter (tehnični urednik), Nataša Juhnov (fotografija), Nevenka Emri in Marjan Maučec (lektorja).
Naslov uredništva in uprave:
Murska Sobota, Titova 29/I. Telefoni: novinarji 21-383 in 21-064; odgovorni urednik 21-579, glavna urednica in direktorica, naročniški oddelek, računovodstvo in tajništvo 21-064 in 21-383; GPS (trženje) 22 403 in 21-064; dopisništva: Gornja Radgona 74-597, Lendava 75-085 in Ljutomer 81-317. Telefaks 22-419. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.
Naročnina za I. trimesečje 1990 je 70,00 dinarjev, za delovne organizacije 140,00 dinarjev, za naročnike v tujini 70 DEM letno.
Tekoči račun pri SDK Murska Sobota: 51900-603-30005. Devizni račun pri A banki Ljubljana: 50100-620-00112-5049512. Tisk ČGP Večer, tozd Mariborski tisk Maribor. Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

RTV SERVIS MARJAN ZEMLJIČ
Ljutomer, Glavni trg 1,
telefon 069 81-580
— vgraditev daljinskega upravljanja v vaš TV sprejemnik. Garancija eno leto. Cena 1750,00 din. Menjava in obnova barvnih ekranov. Garancija dve leti. Cena 1400,00 din. Popravila TV in radijskih sprejemnikov ter videorekorderjev z garancijo. Vgraditev kanalnika S za sprejem TV programov prek kabelskega sistema. Cena 1100,00 din. Vsa manjša popravila v enem dnevu, možnost obročnega odplačevanja. Se priporočamo!

SERVIS ZAMRZOVALNIKOV!

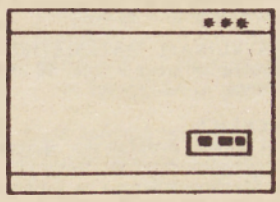

MENJAVAM IZOLACIJE NA VSEH ZNAMKAH ZAMRZOVALNIKOV, KI TOČIJO, ROSIJO ALI LEDENIJO Z ZUNANJE STRANI.

IZOLACIJSKI SERVIS

F. HAJDINJAK
Gornji Slaveči 8, Kuzma
Tel.: (069) 78-271

POPRAVILO Z GARANCIJO NA VAŠEM DOMU!

ŽIVALI

PRODAM

TELICO, kontrola A, brejo pet mesecev, prodam. Bodonci 60 a. M-8944
KRAVO, brejo sedem mesecev, prodam. Jože Flisar, Gradišče 50. M-8957
MALE PUJSKE ugodno prodam. Murski Črnci 9. M-8964
MALE PUJSKE PRODAM. Satahovci 11. M-8982
KRAVO in suhe plohe prodam. Čikečka vas 37. M-8999
MALE PUJSKE PRODAM. Andrejci 58. M-9006
MALE PUJSKE PRODAM. Kuplen, Okoslavci 6. M-9007
MALE PUJSKE PRODAM. Krog, Trubarjeva 92. M-9026
MLADO KRAVO, staro štiri leta, kontrola A, brejo sedem mesecev, prodam. Kopriva 1, ☎ 89 157. IN-14172
KRAVO, brejo pet mesecev, prodam. Cven 66, Ljutomer, ☎ (069) 81 963. IN-14185

Večjo količino sena, baliranega, kupim po 1 din/kg ali nebaliranega po 0,80 din/kg.
☎ (062) 25-679.

MLAJŠO KRAVO prodam. ☎ (069) 87 696. IN-14181
PLEMENSKO KRAVO (po izbiri) prodam. Alojz Pozvek, Lutverci 80, p. Apače. GR-13687
MALE PUJSKE PRODAM. Krajna 33. M-9072
NESNICE, MLADE JARČICE PASME HISEX, rjave, iz kooperacijske reje, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po ugodnih dnevnih cenah. Vsak, ki kupi 10 jarčic, dobi eno zastonj. Naročila sprejema in daje vse informacije gostilna Anice Benčec, Bakovci, Prečna 6 a, ☎ 76 070. M-MM
NESNICE, MLADE JARČICE PASME HISEX, rjave, iz kooperacijske reje, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po ugodnih dnevnih cenah. Vsak, ki kupi 10 jarčic, dobi eno zastonj. Naročila sprejema in daje vse informacije Gostilna Tibija Horvata, Nemčavci, ☎ 24 393, pri Gradu pa sprejema naročila Dragica Bokan, ☎ 77 686. M-MM

ŽAGAN LES ZA OSTREŠJE prodam. Pečarovci 79, ☎ 77 313. M-8992
SEDEŽNO KOTNO GARNITURO: trised, raztegljivi, dvosed in fotelj, prodam za 50 odstotkov ceneje. ☎ po 21. uri: 25 193. M-8995
POSTELJO, dobro ohranjeno, in manjši zamrzovalnik prodam. Katarina Vervega, Murska Sobota, Stara ul. 8. M-9009
PEČ ZA CENTRALNO OGREVANJE, 32.000 kalorij, prodam. Melinci 97 a. M-9014
BALIRANO SENO, večjo količino, prodam. Pordašinci 14. M-9019
PRIKOLICO BRAKO, novo, ugodno prodam. ☎ (069) 24 024. M-9022
MOTORNO ŽAGO STIHL 51 zamenjam za tesan les. Travo za košnjo prodam. Barbarič, Sebeborci 51 b. M-9023
ŠOTOR ZA ŠTIRI OSEBE ugodno prodam. Kličite vsak dan od 20. do 21. ure, ☎ 74 625. M-9029
SYNTHESIZER FARFIJA 120 TK z ritmi, MIDI, PCM, prodam ☎ 76 153. M-9035
SENO V BALAH prodam. Bakovci, Partizanska 24. M-9037
DOLGO BELO OBLEKO za birmo, za 14-letno deklico, novo, uvoženo, ugodno prodam. ☎ zvečer 27 274. M-9047
HLADILNIK GORENJE, vgradni, 120 l, zelo ugodno prodam. ☎ 25 440. M-9048
RAČUNALNIK ATARI 1040 STF z monitorjem, malo rabljen in deklariran, prodam ☎ 21 860. M-9051
BETONSKO STREŠNO OPEKO, novo, prodam. ☎ (069) 81-848. IN-14187
NOV ELEKTRIČNI BOJLER TIKI 2000, 80 l, ugodno prodam. ☎ od 7. do 15. ure: 74 691. M-9055
TELEVIZOR, črno-beli, prodam Cena 2.000,00 din. Vučja vas 40, ☎ 87 268. M-9063
KOMPAKTNA ZVOČNIKA 2 × 250 W, in basovska zvočnika JBL, 2 × 400 W, prodamo za 8.000,00 din. Nemec, Martjanci 8 a, ☎ 48 458, popoldne. M-9069
PEVSKO OZVOČENJE VERMONA in orgle ELKATVIN 61 prodam. Lipovci 71, ☎ 42 487. M-9070
AVTOGENE JEKLENKE, 2 × kisik, 1 × plin, s priborom, prodam. ☎ 21 849. M-9077
GRELEC, s KW, za bojler ali centralno peč, prodam. ☎ 21 849. M-9077
TOČILO ZA MED na električni pogon, za štiri sate, prodam. Sabotin, Murska Sobota, Gregorčičeva 17. M-9079
JEČMEN prodam. Gradišče 10. M-9084
PRIKOLICO ZA KAMPIRANJE Q 305, s predšotorom in vso opremo, prodam. Cena 4500 DEM ☎ 23 888. M-9085

ŠE VEDNO UGODNO

PREMOG

KURIVO-PREVOZ, Bojan Jakšič, G. Bistrica 51
Lahko naročite tudi po telefonu: 70-106
Cena: velenjski lignit 568,40 din
trboveljčan 1050,00 din

Razno

PRODAM

ŠIVALNI STROJ (»entlarco«) Union special prodam. ☎ 82 084. IN-14167
PLETILNI STROJ TOYOTA ELENA, AUTO 7, prodam. Slavica Kristofič, Ljutomer, Prešernova 11. IN-14171
KOMBINIRANI MIZARŠKI STROJ, HOBI 83, 12 operacij, MIO STANDARD, prodam. Urisk, Dobrovnik, ☎ 79 014. LE-12704
LOPO (4 × 4), krito z opeko, prodam. Ivanovci 15. M-8948
VODNO ČRPALKO 1-fazno, poceni prodam ☎ 23 895. M-8956
GUME ZA R 4, malo rabljene, prodam. Slana, Lendavska 4. M-8958
POČITNIŠKO PRIKOLICO BRAKO prodam. Informacije po telefonu: (069) 23 888. M-8961
OTROŠKO POSTELJICO z vzmetnico jogi ugodno prodam ☎ 24 093. M-8962
MEŠANO BELO VINO prodam. ☎ 72 726. M-8965
BARVNI TELEVIZOR GORENJE, ekran 34 cm, z garancijo, ugodno prodam. Beltinci, Ravenska 46. M-8966
VARILNI APARAT, avtogen, prodam. ☎ 23 387. M-8967
PRIKOLICO ZA PREVOZ ŽIVINE prodam. Tišina 56. M-8974
SNEGOLOVCE, 100 kosov, prodam. ☎ 45 117. M-8981
ZAMRZOVALNO OMARO, 501, novo, prodam. ☎ 23 936. M-8986

Cenjene stranke obveščam, da sem odprl

TRGOVINO S POGREBNIMI POTREBŠČINAMI

Ponujamo: krste z vso opremo, prevoze krst in pokojnikov na dom. Trgovina posluje vsak dan od 7. do 12. ure.

Nujni primeri ob vsakem času po telefonu: 069 23-701. Z ugodnimi cenami se priporoča M. Jurič, pogrebno-vrtnarske storitve, Beltinci, Ravenska cesta (mrliška veža).

zaposlitve

ANSAMBEL z vsakotedenskim igranjem nujno išče bobnarja. Informacije zvečer: 46-359. M-9059

KOMBAJNISTA in **traktorista** iščemo za čas žetve. Naslov v upravi lista. M-9060

DEKLE z veseljem do dela v gostinstvu zaposlimo. Hrana in stanovanje zagotovljeno Dober OD. Gostilna Slave Maučec, Gančani. M-8976

AVTO-MOTO DRUŠTVO KRIŽEVCI pri Ljutomeru vabi svoje člane na TRADICIONALNI **DRUŠTVENI RALLY**, v nedeljo, 3. junija, ob 9. uri. Štart pred društvenim domom.

razno

OBVESTILO!

Cenjene stranke obveščamo, da smo se preselili v nov blok na Panonski ulici pri Blagovnici v Beltincih. Frizerski salon HERMINA. IN-14174

PREKLIC!
Preklicujem veljavnost spričevala zaključnega letnika Gimnazije F. Miklošiča, izdanega leta 1987. Lučka Luco, Krog. IN-14168

PREKLIC!
Preklicujem veljavnost diplome SRERŠ Maribor, št. 930/I-EL-184/84. Valter Mitev, Radenci, Kidričevo naselje št. 6. M-9053

INŠTRUIRAM MATEMATIKO za osnovne in srednje šole. ☎ 25-309. M-9061

PREKLIC!
Preklicujem maturantsko spričevalo Elektrogospodarskega šolskega centra Maribor, izdanega za šolsko leto 1978/79. Marjan Borko, Police 18, Gornja Radgona. GR 13686

KOTNO SEDEŽNO GARNITURO, poceni, na posojilo prodam. ☎ 24-063. M-8902

Male oglase in zahvale sprejemamo do sobote za objavo v naslednjem tednu. Delovni čas od 7. do 15. ure, v soboto pa od 8. do 12. ure.

ZAHVALA

V 68. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, dedek in pradedek

Jakob Čuk

iz Hrastja-Mote

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo sosedom, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih, sorodnikom, prijateljem in znancem pa za spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo g. duhovniku za pogrebno slovesnost, pevkam žalostink, lovcem LD Radenci in delavcem Zavarovalne skupnosti Triglav-Pomurska območna skupnost ter predstavniku KS Križevci pri Ljutomeru za ganljive besede ob grobu pokojnika.
Vsem še enkrat — iskrena hvala!
Žalujoči: vsi, ki smo ga imeli radi

Nismo dovolili, da bi te izgubili,
ali usoda rekla je tako,
da to, kar najbolj ljubiš,
za vedno je odšlo.

V SPOMIN

3. junija bodo minila tri žalostna leta, odkar smo se poslovili od dragega moža, dobrega očeta, starega očeta, tasta in brata

Ludvika Podleska

iz Šalamenec

Vsem, ki se ga še spominjate, prinašate cvetje in prižigate sveče, iskrena hvala!

VSI NJEGOVI

Pomlad je na tvoj vrt prišla,
in čakala, da prideš ti,
in sedla bo na rožna tla
in jokala, ker tebe ni.
(S. Gregorčič)

ZAHVALA

V 54. letu življenja nas je po dolgi bolezni zapustila naša draga hčerka, sestra in teta

Marija Zrim — Maja

iz Murske Sobote

Z bolečino v srcu se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, sosedom, posebno Ani in Heleni, ki sta v težkem trenutku bili v pomoč. Hvala vsem, ki ste darovali vence, šopke, izrekli sožalje in jo pospremili na zadnji poti.
Hvala osebju zdravstvenega doma, posebno dr. Gregorc-Kastelčevi, g. kaplanu in g. župniku za tolažilne besede in pogrebni obred ter pevcem za odpete žalostinke. Hvala tudi KS, g. Farkašu za poslovilne besede.
Vsem iskrena hvala!
Žalujoči: mama, sestri in brata z družinami

Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi hudega trpljenja,
bolezen je bila močnejša od življenja.
Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 76. letu starosti tiho za vedno zapustil dragi mož, svak in stric

Leopold Vindiš

iz Dokležovja

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter za sv. maše v njegov spomin, nam pa izrekli sožalje.
Iskrena hvala č. g. župniku za obred, pevcem za odpete pesmi in Alojzu Balažicu za tolažilne besede.
Hvala tudi osebju kirurškega in internega oddelka bolnišnice v Rakičanu in Rehabilitacijskemu zavodu Soča iz Ljubljane za pomoč med njegovo boleznijo. Posebej se zahvaljujemo LD Murska Sobota, sektor Bakovci, lovskim rogistom za odigrane žalostinke, lovskemu pevskemu zboru za odpete pesmi, vsem LD in vsem lovcem, ki so dragega pokojnika tako častno pospremili k njegovemu zadnjemu počitku.
Iz srca se zahvaljujemo tov. Branku Radešiču za ganljive besede in vso pomoč v teh težkih trenutkih.
Vsem še enkrat — iskrena hvala!
Žalujoči: žena Anika in vsi njegovi

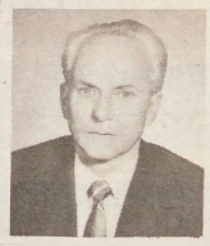

Zasijala sončna je pomlad,
a v srcu mojem sonca ni,
po licu solza mi polzi,
skaliti upanja ne more mi,
da vidimo pri NJEM se zopet vsi.

ZAHVALA

V 67. letu starosti nas je po kratki in hudi bolezni za vedno zapustil naš dragi mož, brat, boter, stric in svak

Alojz Grah

iz Murske Sobote
Vegova ul. 9

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter za sv. maše in g. v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.
Posebna hvala zdravstvenemu osebju internega oddelka sobotske bolnišnice, posebno dr. Kološevi in dr. Hauserjevi.
Hvala tudi g. kaplanu za lep pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, tov. Svetcu iz Gozdnega gospodarstva za besede slovesa in godbi na pihala.
Vsem še enkrat — iskrena hvala!
M. Sobota, 16. maja 1990

Žalujoči: žena Jolanka, sestra Marija, brata Janez in Feri z družinama ter drugo sorodstvo

Kako bi dihal rad,
poslušal, gledal, sedel med vami,
katero vmes povedal, pa me tisočteptan — nad mano grob prerani.
O. Župančič

V SPOMIN

23. maja so minila štiri leta, polna žalosti in bolečine, odkar nas je zapustil naš dragi

Ludvik Lendvaj

iz Moščanec

Hvala vsem, ki se z dobro mislijo v srcu ustavite ob njegovem grobu, mu prinašate cvetje in mu prižigate sveče.

VSI TVOJI

Kratko sijale so zvezde prijazne,
v sanjah prijetnih te zibal je up,
jezo si sreče občutil sovražne,
zgodaj okusil življenja si strup.

Videl povsod si, kak iščejo dnarje,
kak se le uklanjajo zlatmu bogu,
kje bratoljubja si videl oltarje,
Z zlomljenim srcem si prišel domu.

ZAHVALA

V 50. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, sin, oče, tast in stari oče

Franc Cvörnjek

iz Kruplivnika

Z bolečino v srcu se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem, znancem in vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje ter nam izrekli iskreno sožalje.
Posebna hvala g. župniku in pevcem za odpete žalostinke.
Vsem — iskrena hvala!

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Po krajši bolezni nas je v 83. letu starosti za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, tast in svak

Janez Škraban

iz M. Sobote
Tomšičeva ul. 13

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.
Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku iz KS ter osebju internega in kirurškega oddelka v M. Soboti.

Žalujoči: žena Cecilija, sin Janez z družino, hčerka Teorizija z družino, svakinja Vera in vsi drugi, ki so ga imeli radi

V 76. letu starosti je umrla naša draga sestra, mama, babica, prababica, svakinja in teta

Marika Marković-Judež

roj. Dittrich

Pokopali smo jo na ljubljanskih Žalah 14. maja 1990.

M. Sobota, Borgstedt, Beograd, Maribor, Toronto, Ljubljana, Szombathely, Warnemünde, Frankfurt, Lübeck, Ottawa, Wien

Žalujoči: sestre Fani, Margita in Lenke, brata Feri in Jani, hčerka Livija z družinami in drugo sorodstvo

---

V SPOMIN

5. junija minevata dve leti, odkar nas je za vedno in brez slovesa zapustil naš dragi mož, oče, sin, brat in zet

Štefan Žohar

iz Doliča

Hvala vsem, ki z lepo mislijo postojite ob njegovem grobu.

VSI NJEGOVI

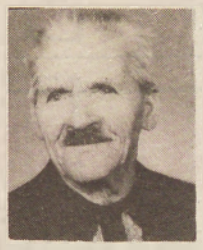

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je za vedno zapustil dragi oče, stari oče, pradedek in brat

Anton Horvat

iz Nuskove

Iskreno se zahvaljujemo dobrim sosedom, ki so nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč, sorodnikom, znancem in prijateljem ter vsem, ki ste dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.

Posebna hvala g. duhovniku za lep pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku za besede slovesa.

Vsem še enkrat — prisrčna hvala!

Žalujoči: vsi, ki smo ga imeli radi

ZAHVALA

V 79. letu nas je zapustila draga mama in stara mama

Barbara Jaklin

roj. Vuk
iz Velike Polane

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, in znancem, ki so jo pospremili na zadnji poti.

Hvala g. župniku za obred in pevcem za žalostinke.
Velika Polana, 11. maja 1990

Žalujoči: hčerki Ana in Marija z družinama in drugo sorodstvo

---

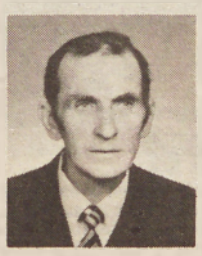

Že deseto leto te zemlja krije,
v gomili tihi mirno spiš,
srce ljubeče več ne bije
in ti se več ne prebudiš.

V SPOMIN

29. maja je minilo deset žalostnih let, ko nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

Štefan Benko

iz Gerlinec 55

Vsem, ki se ga še spominjate in se ustavite pri njegovem grobu, iskrena hvala.

Žalujoči vsi njegovi

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je zapustila draga mama, stara mama in prababica

Frančiška Poredoš

roj. Bohnec
iz Bodonec

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence in šopke.

Zahvaljujemo se g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in predstavnici KS za poslovilne besede. Prisrčna hvala vsem sorodnikom, sosedom in sovaščanom, ki so nam v tem težkem trenutku stali ob strani.

Žalujoči: hčerki Gizela in Sidonija, sin Bela z ženo, vnuki, pravnuki in drugo sorodstvo

---

Pomlad je na vrt prišla,
sedla je na rožna tla
in jokala, ker tebe ni.

Oh, kako je hiša prazna,
odkar več tebe ni.
Prej domača in prijazna,
zdaj samotna, otožna tam stoji.

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je 20. maja 1990 zapustil naš dragi

Josip Dadič

upokojeni žel. vlakovodja
iz M. Sobote

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje in vence, nam kakorkoli pomagali ter nam izrekli sožalje.

Posebej se zahvaljujemo za pogrebno slovesnost na njegovi zadnji poti, govornikoma KS M. Sobota in ŽTP Maribor, postaja M. Sobota, pevskemu zboru upokojencev in godbi na pihala.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: žena Vera, sestre, bratje in drugo sorodstvo

Pomlad se na zemljo vrne,
petje slavcev se zbudi,
v cvetju zemlja se zagrne,
zame pa pomladi ni.

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni nas je v 71. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, dedek in brat

Vincenc Koren

iz Renkovec

Z bolečino v srcu se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Hvala vsem za darovano cvetje, sv. maše in izrečeno sožalje.

Iskreno se zahvaljujemo g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku za tople besede.

Hvala tudi dr. Zadravcu, ki mu je lajšal zadnje trenutke življenja. Prisrčna hvala tudi sodelavcem Integraia za darovano cvetje in izrečeno sožalje.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Renkovci, 18. maja 1990

Žalujoči: vsi, ki smo te imeli radi

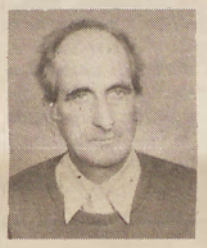

Utihnil je tvoj glas,
obstalo je tvoje srce,
ostali so sledovi tvojih pridnih rok
in kruto spoznanje,
da te ni več med nami.

ZAHVALA

Nepričakovano nas je v 59. letu starosti zapustil mož in oče

Anton Vučko

iz Ižakovec 82

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje ter za sv. maše, nam pa izrekli sožalje.

Posebna hvala g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, predstavnici KS za ganljive besede in kolektivu GP Pomurje ter njihovemu predstavniku za poslovilne besede.
Ižakovci, 30. aprila 1990

Žalujoči: žena Ana, sin Milan z ženo, sin Franc z družino, hčerka Zdenka z družino in hčerka Dragica

---

Saj ni rečeno, da te ni,
čeprav v teh dnevih sonca ni,
čeprav beseda, dah nam peša
in solze silijo v oči,
čeprav tvoj glas se več ne sliši,
beseda tvoja v nas živi,
povsod te čutimo mi vsi,
med nami si.

(Robič)

ZAHVALA

21. maja je po kratki in težki bolezni v 79. letu starosti prenehalo biti srce dragi mami in stari mami

Kristini Balek

roj. Geček
iz Panovec 41

Ob boleči izgubi drage mame se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo v tako velikem številu spremljali na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.

Prisrčna hvala medicinskemu osebju za pomoč med njeno bolezjo, župniku za lep pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter osebju, sestram in negovalkam Doma oskrbovancev v Rakičanu.

Globoko žalujoči: sin Pišta, sin Franc, vnuka Manuel, Richard, sin Jože, hčerka Jolanka z možem Tonijem ter vnukinji Claudija in Antonija iz Nemčije, brat Štefan iz Maribora in drugo sorodstvo

---

Zakaj si moral nam umreti,
ko pa s teboj je bilo tako lepo živeti.
Odkar utihnil je tvoj glas,
žalost in bolečina domujeta pri nas.

ZAHVALA

25. aprila nas je v 70. letu starosti nepričakovano in za vedno zapustil naš dragi mož, oče, očim, tast, dedi in brat

Viktor Marič

iz Beznovec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem, ki so dragega pokojnika v tako lepem številu pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje ali v dobrodelne namene, nam pa izrekli sožalje.

Posebna hvala g. duhovniku za prisrčne besede pri obredu, pevcem za odpete žalostinke in tov. Bagolu za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Zahvaljujemo se tudi gasilskim društvom sektorja Bodonci in gasilcem iz M. Črnec, SGP Pomurje in Lovski družini Radovci.

Še enkrat prisrčna hvala vsem, ki ste kakorkoli počastili njegov spomin in delili z nami našo bol.

Beznovci, 27. aprila 1990

Globoko žalujoča žena Karolina, sinovi Milan z ženo Tanjo, Drago z Majdo, Tibor, vnuka Igor in Tadeja, brat Štefan z družino ter drugo sorodstvo

---

Zasijala sončna je pomlad,
a v srcu mojem sonca ni.
Po licu solza mi polzi,
skaliti upanja ne more mi,
da vidimo pri njem se zopet vsi.

ZAHVALA

V 89. letu starosti nas je po težki bolezni zapustila naša draga mama, tašča, babica in prababica

Marija Talaber

iz Gorice 1

Ob boleči izgubi drage pokojnice se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem ter vsem, ki so drago pokojnico pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence, šopke cvetja in za svete maše, nam pa izrekli sožalje ter v najtežjih trenutkih slovesa sočustvovali z nami.

Posebej se zahvaljujemo g. duhovniku Štefanu Balažicu, g. župniku Francu Kodilu iz Velike Polane in g. kaplanu Janezu Maučecu iz Ljutomera za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govornici KS za poslovilne besede.

Lepa zahvala tudi društvu upokojencev za izrečeno sožalje, dr. Berdenovi za dolgoletno zdravljenje in kolektivu podjetja Perutnina Ptuj, oddelek Ljubljana.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Vsi, ki smo jo imeli radi

KEGLJANJE

Odličja za Mariko in Harryja

Na 18. svetovnem kegljaškem prvenstvu v Innsbrucku sta v jugoslovanski reprezentanci nastopila tudi Marika Kardinar iz Dobrovnika in Harry Steržaj iz Ljutomera ter se odlično odrezala, čeprav sta nastopila kot druga najboljša tekmovalca v naši reprezentanci. Marika se je vrnila z zlato (ekipna zmaga in nov svetovni rekord 2647 kegljev) in bronasto medaljo (ženske dvojice skupaj z Mikcevo 914 kegljev). Poleg tega je bila Marika v kombinaciji še četrta in med posameznicami deveta. Obdržala pa je svetovni rekord 480 kegljev. Harry je dobil bronasto medaljo (ekipno 5484 kegljev), med posamezniki in v kombinaciji pa je zasedel enajsto in dvanajsto mesto. V ekipnem delu tekmovanja je bil najboljši naš tekmovalec. Po vrnitvi s svetovnega prvenstva sta naša odlična kegljalca povedala:

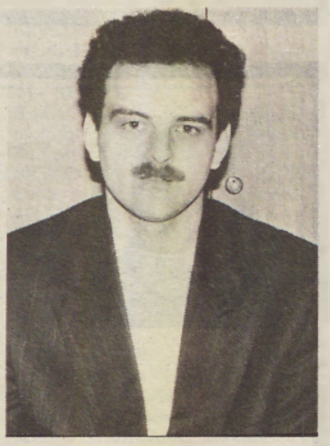

MARIKA KARDINAR — Z *doseženimi rezultati na svetovnem prvenstvu v Innsbrucku sem v glavnem zadovoljna, čeprav mi je četrto mesto v kombinaciji nekoliko pokvarilo še večje zadovoljstvo. Zadovoljna sem predvsem z ekipno zmago in svetovnim rekordom, ker smo ubranili zlato iz Budimpešte. Zadovoljna sem tudi s tretjim mestom, ki sem ga dosegla s klubsko kolegico v parih, kar je sicer bilo za 10 kegljev premalo za moj svetovni rekord iz Münchna. Najbolj pa sem srečna, ker sem še dve leti svetovna rekorderka. Zelo lepi pa so moji vtisi iz Innsbrucka, saj je bilo to eno najbolje organiziranih prvenstev.«*

HARRY STERŽAJ — S *svojimi rezultati na svetovnem prvenstvu sem le delno zadovoljen. Res je, da je bilo to zame prvo svetovno prvenstvo, vendar menim, da so moje sposobnosti veliko večje, kot kažejo rezultati. S tretjim mestom v ekipnem tekmovanju vsekakor ne moremo biti zadovoljni, in sicer ne zaradi rezultata, ki smo ga dosegli, temveč zaradi priložnosti, ki smo jo imeli. S svojim rezultatom moram biti zadovoljen, čeprav sem po nepotrebnem izgubil najmanj 10 do 20 kegljev. Manj pa sem zadovoljen z nastopom med posamezniki in v dvojicah, kajti imel sem možnosti narediti veliko več. Vzrok je verjetno slaba psihična priprava. Organizacija prvenstva je bila kljub manjšim spodrsljajem odlična.«*

F. Maučec

Srečanje zdravljenih alkoholikov

»Nekoč je živela lepota«, so brali na 17-letni skupščini Klubov zdravljenih alkoholikov v Murski Soboti, »a mnoge lepote so umrle, kot so umrli dobri ljudje«. S temi in drugimi izbranimi besedami in melodijami so želeli predstaviti delček proznega in pesniškega ustvarjanja v pokrajini ob Muri in opomnili na resnice, ki so boleče, ker pomenijo spreminjanje zasanjane pokrajine, kot jo je imenoval Ferdo Godina, pokrajine ob Muri.

Zbranim je spregovoril dr. Jože Magdič, ki je v nadaljevanju tudi predlagal, da bi v družbi morali razmisliti o drugačnem obravnavanju bolnikov, zasvojenih z alkoholom. Ustanoviti bi morali posebne sanatorije, kjer bi bolniki delno sami skrbeli za domsko življenje in ne bi bili obravnavani v psihiatričnih ustanovah. To bi bilo mnogo ceneje za družbo, ki za zdravljenje teh bolnikov namenja precej denarja. Za to pa bi se morali zavzemati prav ti, ki so se osvobodili zasvojenosti.

Na skupščini so tudi podelili priznanja, za enajstletno vzdržnost jo je dobil Štefan Zver, za deset let Karel Gomboc, več članom pa so jih podelili za pet, tri in leto abstinence. Slovesnega srečanja so se udeležili gostje s Ptuja, iz Ormoža, Murskega Središča in Čakovca.

mh

Z izleta v bolnico

Mesec maj je bil tudi mesec številnih šolskih izletov in ekskurzij. Tako so se pred dnevi podali na pot na Madžarsko tudi učenci 3. in 4. letnika družboslovnega in kulturnega programa Srednje družboslovne in naravoslovne šole Fran Miklošič Ljutomer. Skupaj jih je bilo 55, spremljala sta jih dva profesorja, peljali pa so se z avtobusom v organizaciji ljutomerskega Integrala. Osrednji cilj dvodnevne ekskurzije je bila Budimpešta, kamor so srečno prispeli in se po ogledih kulturno-zgodovinskih znamenitosti madžarskega glavnega mesta zvečer zbrali v enem od gostinskih lokalov. Nič hudega sluteč so pojedli, kar so jim ponudili za večerjo. Drugi dan pa so se začele težave. Ena učenka je morala kar med povratkom iskati zdravniško pomoč, ko so se peljali domov, pa jih je moralo 15 na zdravljenje na infekcijski oddelek Bolnišnice Murska Sobota, ker so dobili vročico, drisko in so bruhali. Analiza je pokazala, da so se zastrupili z bacilom salmonele, in to po vsej verjetnosti v majonezi. Težave so imeli namreč samo tisti, ki so to ,poslastico' jedli. Obstajala je bojazen, da bodo imeli učenci zaradi zastrupitve hujše posledice in da bodo nastale tudi težave v zvezi s končanjem šolskega leta. Na srečo pa se je vse srečno končalo in zdaj spet vsi obiskujejo šolo.

Jože Graj

Z otvoritve galerije Nacej

Otvoritev galerije domače in umetne obrti Nacej, kakor se imenuje prodajalnica v preddverju hotela Termal v Moravskih Toplicah, je bila prijetno družabno doživetje. Na njej je zbrane poleg lastnice Maruše Novak pozdravil predsednik skupščine občine Andrej Gerenčer (tokrat tudi v funkciji predsednika Turističnega društva) iz Murske Sobote. Ob tej priložnosti so nastopili tamburaši iz Beltinec, kako nastajajo iz slame pleteni izdelki in košare, pa so v živo prikazali pletarski mojster Jože Duh in družina Mesarič. Otvoritev je vzbudila pozornost, kakor je za pozdraviti tudi namen — da bi bili organizirano in na enem mestu naprodaj izvirni izdelki domače obrti, po katere smo doslej morali odpravljati v vasi, kjer nastajajo, medtem ko so za tovrstno javnost predvideni oddelki prodajaln zapolnjeni z različnim kičem.

Galerija domače in umetne obrti je morda malce prevelikopotezen naziv za majhno prodajalnico v preddverju hotela Termal v Moravskih Toplicah, toda vse, kar je v njej na ogled in naprodaj, je zares izvirno in pristno. Tik pred otvoritvijo Naceja je njegova lastnica Maruša Novak (na sliki s prodajalko) urejala še zadnje malenkosti in obiskovalcem predstavila posamezne razstavne eksponate.

Petkovo otvoritev je popestril nastop Beltinskih tamburašev, ki so bili (čeprav v okrnjeni sestavi) dovolj glasni, da so preglasili nekatere glasne zdraviliške goste in naključne obiskovalce prireditve v avli hotela Termal.

Družina Mesarič iz Lipovec se je zavzeto lotila dela in pod veščimi prsti so »na licu mesta« nastajali vrči, male in velike vaze ter sestavni deli za značilne »doužnjeke« ter druge izdelke iz slame.

Jože Duh iz Grab (v bližini Križevec pri Ljutomeru) je mojster pletar in kot tak se je dokazal v petek popoldne pred gostjami moravskega hotela. Najprej so mu z zanimanjem gledale pod prste, potem pa so njihovo pozornost pritegnili tamburaši in ponujeno na otvoritvi.

Brigita Bavčar Foto: Nataša Juhnov

V Črenšovcih so odprli prodajalno usnjenih izdelkov in galanterije, ponudbo pa dopolnili s pletenimi in športnimi izdelki. Po [illegible] Franca Sladiča je nova Tokova trgovina [illegible] indvajseta v seriji tistih, s katerimi se želijo približati kupcem. Predsednik skupščine krajevne skupnosti Črenšovci Matija Žižek se je zahvalil za [illegible] nja v ta konec pokrajine, ki se [illegible] mogla k hitrejšemu razvoju. To [illegible] Žižkih ima za to [illegible] nezavidljive razmere [illegible] spodarstva pa se lahko ob [illegible] nem ukrepanju pokažejo tudi v [illegible] lovni organizaciji, ki jo tarejo [illegible] mi izgube ruskega trzišča, neplačil [illegible] realizacije in polnih skladišč [illegible]

B.B., Foto: N. Juhnov

—Dolič—

Severca dobila življenjsko cesto

Pretekli četrtek so v Doliču, v krajevni skupnosti Kuzma, pripravili krajšo slovesnost ob otvoritvi odcepa asfaltirane ceste zaselka Severca. Gre za zgleden primer in pripravljenost krajanov, da sami financirajo modernizacijo ceste, ki je zanje življenjskega pomena. Asfaltiranje ceste, ki je stalo 305.000 dinarjev, od tega so krajani sami zbrali 260.000 dinarjev, 45.000 pa je primaknila krajevna skupnost Kuzma, je opravilo zasebno podjetje Nigra iz Murske Sobote.

Jože Bokan je prerezal trak in cesto predal namenu.

Foto: F. Maučec

»Zaslugo za ta dogodek imajo v prvi vrsti vaščani zaselka Severca, ki so s svojo požrtvovalnostjo in homogenostjo pripomogli k novi delovni zmagi. Ta delovna zmaga pa ni samo pridobitev tega dela vasi, ampak celotne krajevne skupnosti in širše. To tembolj, ker je naletela pobuda za asfaltiranje ceste med nekaterimi krajani na neodobravanje, vendar so vztrajni krajani zaselka Severca s prizadevnim in trdim delom dokazali, da je mogoče doseči tudi tisto, kar je za mnoge nemogoče,« je med drugim povedal slavnostni govornik Jože Škalič, predstavnik krajevne skupnosti Kuzma. Ob tej priložnosti so učenci Osnovne šole Kuzma pod vodstvom mentorice Ingrid Pojbič pripravili kulturni program, asfaltirano cesto pa je predal namenu odbornik Jože Bokan, ki je tudi med tistimi krajani, ki so največ prispevali za posodobitev ceste.

F. Maučec

Dan pomurskih planincev

V Gančanih so se zbrali ljubitelji gora in v okviru dneva pomurskih planincev skupaj s krajani in gosti slovesno proslavili pomemben jubilej, 40-letnico PD Matica Murska Sobota kot drugega najstarejšega planinskega društva v Pomurju. Na slovesnosti je v pozdravnem nagovoru na kratko predstavil značilnosti KS Gančani predsednik sveta Branko Jerič, o štiridesetletnem uspešnem delovanju soboškega planinskega društva pa je govoril predsednik Jože Ružič. Slavnostni govornik je bil predsednik skupščine občine Murska Sobota Andrej Gerenčer. Med drugim je povedal: »Humanitarno poslanstvo nazaj k naravi in njenemu varovanju je bilo za planinsko društvo vodilo, ki svojega obstoja ni povezovalo z materialnimi razmerami delovanja, ampak le s človekoljubnim in družbeno koristnim delom, spoznavanjem in varovanjem narave. Planinsko društvo Matica znova in znova dokazuje, da je lahko na amaterskih osnovah dosegati strokovno raven dejavnosti, kar bi lahko bil zgled mnogim drugim organizacijam in društvom.« Pomurski planinci delajo v najtežjih razmerah, saj so precej oddaljeni od gora, kar precej stane, vendar pa s svojim članstvom — v 6 društvih deluje 2259 članov, dokazujejo, da je planinstvo tudi v Pomurju zakoreninjeno.

F. M.

Kljub muhastemu vremenu je prireditev ob dnevu mladosti, ki so jo na igriščih ob prvi osemletki v Murski Soboti pripravile pridevne čalnice sekcije žensk pri KS Park, lepo uspela. Številni obiskovalci so si lahko ogledali zanimiv nastop malčkov in osnovnošolcev (na posnetku), tem pa so se z družabnimi igrami pridružili tudi starejši. Ob tej priložnosti so organizirali tudi srečelov. Izkupiček bo šel v dobrodelne namene in za organiziranje izleta. M. Jerše.

Ljubljanska banka — temeljna Pomurska banka je bila organizator tradicionalnega partizanskega pohoda delavcev, zaposlenih v vseh podružnicah Ljubljanske banke doma in v tujini. Pridružili pa so se jim tudi nekateri drugi bankirji. Potem ko so se iz raznih krajev pripeljali v Mursko Soboto, so iz raznih smeri krenili na Vanečo, kjer se je pred spominskim domom borcev zbralo okrog 1560 bankirjev in gostov. Pozdravili so jih predsednik poslovodnega odbora Pomurske banke Štefan Hajdinjak, generalni direktor Ljubljanske banke Anton Slapernik in predsednik občinskega odbora ZZB NOB Murska Sobota Štefan Šabjan. V kulturnem programu pa so sodelovali Prekmurski oktet, beltinska folklorna skupina s Kociprovo bando in ansambel Magnet. Drugo leto se bodo zaposleni Ljubljanske banke srečali v Zasavju.

F. M.
Foto: N. Juhnov

Prispela oprema za Keral

Delavci lendavskega Gradbenika so lepo preuredili nekdanje izdelavne prostore dežnikarne, v katerih bodo kmalu začeli izdelovati okrasno in uporabno keramiko. Vršilec dolžnosti direktorja Kerala, kakor se imenuje novo podjetje, Zmago Urisk, nam je povedal, da uradni naziv za izdelke ni povsem točen, kajti poudark bo na ročno izdelanih izdelkih, ki so značilni za lendavsko območje. Seveda pa brez strojne opreme ne bo šlo. Le-to (delno rabljeno, delno novo) so uvozili iz Italije, namestili pa jo bodo v teh dneh. Uredili bodo tudi pripravljalnico gline in plinsko postajo. Zagotavljajo, da tržišče za izdelke ni problem, kajti kupovale jih bodo trgovske hiše, na vidiku pa je tudi tuji kupec. Zazdaj je v Keralu zaposlenih 13 delavcev, [illegible] se jih je večina usposobilo [illegible] novo, pri izobraževanju [illegible] pomagal tudi madžarski po[illegible]

ZADNJA VEST

vni partner (tehnologija [illegible] liranje). Za preureditev [illegible] njih prostorov, nakup [illegible] in ureditev okolice bodo [illegible] bili 10,7 milijona dinarjev [illegible] so jih dobili iz republiškega [illegible] razvojnega sklada, [illegible] nerazvite, nekaj pa je [illegible] sredstev. Za uspešen [illegible] dela tovarne pa rabijo še [illegible] lijona dinarjev.

NOVO! NOVO! NOVO!

Najnovejša Channoine
BIO KOZMETIČNA KOLEKCIJA

Ne samo za lepoto, temveč za zdravljenje vsake kože. Cene so konkurenčne! Vsak teden posebne akcijske ponudbe. Pokličite nas po telefonu št. 99433476/29873, Katarina, Neubaustrasse 7, avstrijska Radgona. Po želji vas obiščemo tudi na domu. In še to: VSAKO DESETO STRANKO NAGRADIMO!